



Sammanträdesprotokoll Socialnämnden

Sammanträdesdatum	2024-06-17
Plats och tid	Vargön kl. 08:30-15:00
Beslutande	Se sida 2
Övriga deltagare	Se sida 2
Sekreterare	Matilda Ljungqvist

Protokolljustering

Följande parter justerar detta protokoll genom digital signering.

Justeringens plats och tid	Digital justering 2024-06-18 kl. 10:00
Paragrafer	§§90-96, §§98-109
Ordförande	Sven-Gösta Pettersson
Justerare	Berit Lundgren

Tillkännagivande

Protokollet är justerat. Justeringen tillkännages på kommunens digitala anslagstavla.

Beslutsinstans	Socialnämnden
Sammanträdesdatum	2024-06-17
Publiceras	2024-06-18
Avpubliceras	2024-07-09
Protokollets förvaringsplats	Socialtjänsten
Tillkännages av	Matilda Ljungqvist



Närvarande på sammanträdet

Beslutande

Sven-Gösta Pettersson (S) (ordförande)

Britta Lysholm (C) (vice ordförande)

Maria Truedsson (S)

Mojgan Azari (S) §§93-96, §§98-109

Stefan Sävenstedt (S)

Maria Fäldt (V)

Berit Lundgren (KD)

Daniel Bergman (M)

Catrin Russell (C)

Carola Eichwurzel Wilhelm (S)

Louise Lundgren (KD)

Marlene Källström (SD)

Övriga deltagare

Eva Börjesson Öman (Socialchef)

Ann Lundberg (Enhetschef) §91

Anna-Lena Sandberg (Biståndshandläggare) §91

Anna Johansson (Ekonomicontroller) §92

Lena Enqvist (Avdelningschef) §§93-94

Maria Norberg-Johansson (Kommunikatör) §§93-94

Therese Lindström Bodin (Medicinskt ansvarig sjuksköterska) §§95-96



Innehållsförteckning	sid
§ 90 Individärende socialnämnden 2024-06-17	4
§ 91 Utvalda ärenden	6
§ 92 Budgetuppföljning maj	7
§ 93 Svar på nämndinitiativ angående dövblind kvinna	8
§ 94 Svar på nämndsinitiativ	10
§ 95 Årlig revidering av medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, systematiska uppföljningsplan	12
§ 96 Medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, systematiska uppföljning, redovisning våren 2024	13
§ 98 Föreningsbidrag Kommunala pensionärsrådet (KPR) 2024	14
§ 99 Föreningsbidrag Kommunala tillgänglighetsrådet (KTR) 2024	15
§ 100 Bidragsansökan från BRIS Nord	16
§ 101 Ändring av socialtjänstens delegationsordning gällande avskrivning	17
§ 102 Ändring av socialtjänstens delegationsordning gällande lönetillägg	19
§ 103 Ändring av socialtjänstens delegationsordning gällande individ- och familjeomsorg	20
§ 104 Delegationsbeslut maj 2024	22
§ 105 Redovisning av anmälda handlingar	23
§ 106 Ordförande och socialchef informerar	25
§ 107 Kontaktpolitikerna har ordet	27
§ 108 Av ledamöterna väckta ärenden	28
§ 109 Politisk referensgrupp SÄBO	29



§ 91 Utvalda ärenden

Diarienum 24SN37

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Anna-Lena Sandberg och Ann Lundberg från myndighetsutövning SoL 65 presenterar ett utvalt ärende.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut



§ 92 Budgetuppföljning maj

Diariernr 24SN35

Beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna budgetuppföljningen per maj samt att fortsätta sträva mot en budget i balans, se 38 § från Socialnämndens sammanträde den 22 mars 2024.

Ärendebeskrivning

Socialtjänsten har per maj en budgetavvikelse om -20,5 mkr. Helårsprognos sätts till -56,1 mkr. Utöver planerade aktiviteter i den ekonomiska handlingsplanen har följande områden prioriterats:

- Arbetsmaterial med förslag till spar per avdelning som redovisades vid förra månadens nämnd
- Söka förhöjd ersättning till personlig assistans hos Försäkringskassan
- Framtagande av en insatskatalog för förändrad biståndsbedömning
- Minskning av antalet semestererbjudanden

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut.

Beslutsunderlag

- Analys SOC maj 2024
- Månadsuppföljning SOC maj 2024



§ 93 Svar på nämndinitiativ angående dövblind kvinna

Diariennr 24SN128

Beslut

Socialnämnden beslutar att nämndinitiativet avslås med hänvisning till nedanstående.

Ärendebeskrivning

Vid socialnämndens möte i april inlämnades ett nämndinitiativ gällande ett individärende där socialnämndens arbetsutskott tidigare fattat ett beslut som nu överprövats i kammarrätten efter att både den enskilde samt socialnämnden överklagat förvaltningsrättens beslut. Nämndinitiativet avsåg att det nu gällande beslutet skulle ändras. Förvaltningslagen 39 § säger följande: Ett beslut som har överklagats får ändras av den myndighet som har meddelat det som första instans enbart i sådana fall som avses i 38 § och bara om överklagandet och övriga handlingar i ärendet ännu inte har överlämnats till den högre instans som ska pröva överklagandet. Detta innebär att det inte är möjligt att ändra ett beslut som nu prövas i annan instans. Därefter har kammarrättens dom kommit som delar socialnämndens bedömning att skälig levnadsnivå kan tillgodoses på annat sätt tillsammans med insatser från annan huvudman.

I den interna granskning som gjorts av ärendet efter avslutad insats har avvikelser upprättats utifrån att det när beslut om insatsen personligt utformat stöd tagits har saknats riktlinjer, vilket inneburit att insatsen varit otydlig både för den enskilde och efterträdande handläggare. Det har även saknats reglering i delegationsordningen kring vem som har delegation att fatta beslut om insatsen personligt utformat stöd. Utöver det har det även framkommit brister i verkställigheten kopplat till att det saknats genomförandeplan samt att det varit stora brister i dokumentationen. Även detta har avvikelserapporterats. Utifrån att dessa kvalitetsbrister uppmärksammats ser vi inte att det är möjligt att ta fortsatt beslut om insatsen personligt utformat stöd med hänvisning till att riktlinjer saknas samt de kvalitetsbrister som uppdagats.

Under den tiden som ärendet överprövats har upprepade kontakter tagits med den enskilde och dennes ombud för att erbjuda insatser som kan tillgodoses dennes behov. Någon ansökan om andra insatser än den som nu överklagats har inte inkommit vare sig muntligt eller skriftligt. Det har även genomförts SIP med den enskilde samt aktörmöten med regionen utifrån att regionen enligt Hälso- och sjukvårdslagen har ett tydligt uppdrag för målgruppen och att det är därför viktigt att göra en gemensam planering för den enskilde. Den medarbetare som tidigare arbetat med insatsen personligt utformat stöd har funnits tillgänglig för den enskilde. En del i uppdraget har



varit att medverka på de teckenträffar som anordnas för målgruppen 2 dagar i veckan samt som särskilt stöd för den enskilde att komma till dessa träffar i syfte att bryta isolering och ges möjlighet att träffa andra.

Kammarrätten fastslår i sin dom på ett tydligt sätt att den enskilde kan tillförsäkras en skälig levnadsnivå via de insatser som kan ges via 4:1 § SoL tillsammans med de insatser sin regionen har att erbjuda.

Socialnämnden tog under maj månad beslut om riktlinjer för SoL där man på ett tydligt sätt fastställt vilka insatser som kan ges inom 4:1 § SoL men även vilka icke biståndsbedömda insatser som finns. Det finns idag inga riktlinjer för vilka insatser som kan beviljas enligt 4:2 § SoL. 4:2 § SoL anger att en socialnämnd får ge bistånd utöver av vad som anges av 4:1. Det innebär att nämnden får vara mer generös än vad lagen kräver. För att det skall vara möjligt och bedöma bistånd enligt 4:2 SoL krävs ett politiskt beslut i frågan. Detta eftersom det inte handlar om en lagstadgad skyldighet (till exempel beslut enligt 4 kap. 1 § SoL). Det innebär att socialnämnden behöver ta principbeslut om detta och fastställa riktlinjer då det handlar om huruvida medborgarnas skatteintäkter ska användas för det avsedda ändamålet eller inte. Domen har dock ej vunnit laga kraft då överklagandefristen ej gått ut.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ angående stöd till dövblinda
- §78 SNAU Svar på nämndinitiativ angående dövblind kvinna



§ 94 Svar på nämndsinitiativ

Diariens 24SN150

Beslut

Socialnämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att utreda och bereda frågan gällande att ge personer som är dövblinda insats i form av taktilt teckenspråk inom ramen för Socialtjänstlagen 4:2 §, samt att frågan återrapporteras till socialnämnden i oktober.

Ärendebeskrivning

Vid socialnämnden i maj lämnas ett nämndinitiativ gällande riktlinjer om former för stöd till dövblinda. Socialnämnden lämnar ett uppdrag till socialtjänsten att utreda frågan om huruvida Piteå kommun i väntan på att den nationella lagstiftningen finns på plats ska erbjuda dövblinda stöd som de kan tillgodogöra sig på ett sätt som är jämförbart med personer som inte är dövblinda.

Nämndinitiativet avser att personer som är dövblinda behöver stöd enligt socialtjänstlagen så ska det genom tillämpning av 4 kap. 2 § erbjudas genom taktilt teckenspråk i de situationer där det är nödvändigt och om sådant stöd finns att tillgå. Detta ska inte ersätta tolkning i de situationer där det är annan huvudmans ansvar, t.ex. vardagstolkning som regionen ansvarar för enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Socialnämnden tog under maj månad beslut om riktlinjer för SoL där man på ett tydligt sätt fastställt vilka insatser som kan ges inom 4:1 § SoL men även vilka icke biståndsbedömda insatser som finns. Det finns idag inga riktlinjer för 4:2 § SoL för målgruppen. När 4:2 § SoL avses är det i ett lagrum som anger att socialnämnd "får" göra någonting utöver det lagen säger dvs vara mer generös. För att det skall vara rättssäkert och möjligt att bedöma och handlägga krävs ett politiskt beslut i frågan. Detta eftersom det inte handlar om en lagstadgad skyldighet (till exempel beslut enligt 4 kap. 1 § SoL). Det innebär att socialnämnden behöver ta principbeslut om detta och fastställa riktlinjer då det handlar om huruvida medborgarnas skatteintäkter ska användas för det avsedda ändamålet eller inte.

I den interna granskning som gjorts av ärendet efter avslutad insats har avvikelser upprättats dels utifrån att det när beslut om insatsen personligt utformat stöd tagits har det saknats riktlinjer vilket inneburit att insatsen varit otydlig både för den enskilde och efterträdande handläggare. Det har även saknas reglering i delegationsordningen kring vem som skall ha delegation att fatta beslut om insatsen personligt utformat stöd. Utöver det har det även framkommit brister i verkställigheten kopplat till att det saknats genomförandeplan samt att det varit stora brister i dokumentationen. Även



detta har avvikelserapporterats. Utifrån att dessa kvalitetsbrister uppmärksammas ser vi att det är angeläget att insatser som ges utöver det lagen kräver d.v.s 4:2 § SoL noggrant utreds och bereds för att säkerställa god rättssäkerhet, verkställighet av hög kvalitet samt kostnadsmedvetenhet. Detta blir nödvändigt då det saknas praxis för hur insatser via 4:2 § SoL skall bedömas eftersom beslutet inte är överklagningsbart samt att ingen av de stora antal kommuner som vi kartlagt har riktlinjer som reglerar insatser taktill teckenspråk.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut

Beslutsunderlag

- Vänsterpartiets förslag om ny riktlinje
- §79 SNAU Svar på nämndsinitiativ



§ 95 Årlig revidering av medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, systematiska uppföljningsplan

Diariennr 24SN28

Beslut

Socialnämnden beslutar att anta reviderad MAS systematiska uppföljningsplan.

Ärendebeskrivning

Sedan 2022 finns en ny rutin som beskriver MAS systematiska uppföljning. I rutinen framgår att uppföljningsplanen ska revideras vid behov, men minst årligen och ska förankras hos vårdgivaren (socialnämnden). Som regel ska den årliga revideringen av uppföljningsplanen vara förankrad hos huvudmannen/vårdgivaren senast 30 juni.

Det som nu reviderats är redaktionella ändringar där uppföljningar har reviderats i bilaga 1. I övrigt har inga förändringar genomförts.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut

Beslutsunderlag

- MAS systematiska uppföljningsplan
- Bilaga 1 MAS uppföljningsplan 2024
- Bilaga 2. Aktivitetsplan åtgärdshantering HSL



§ 96 Medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, systematiska uppföljning, redovisning våren 2024

Diariernr 24SN29

Beslut

Socialnämnden tar del av MAS systematiska uppföljning för våren 2024.

Ärendebeskrivning

Sedan 2022 finns en ny rutin som beskriver MAS systematiska uppföljning. En mer omfattande uppföljning görs på höstens som då redovisas i patientsäkerhetsberättelse. En mindre omfattande uppföljning görs under våren inom de områden som bedömts som särskilt viktiga att följa upp särskilt vid ytterligare ett tillfälle under året. Denna redovisning avser det sistnämnda.

Under våren har de verksamheter som utför hälso- och sjukvårdsinsatser följts upp utifrån områdena basal hygien, trycksår och skyddsåtgärder.

De brister som identifierats ska åtgärdas av de verksamheter som ansvarar för de i enlighet med nämndens beskrivning i riktlinje Socialnämndens kvalitetsledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Ett nytt sätt att arbeta för MAS är den mall som tagits fram där berörda avdelningar i samband med att de skickar in sina uppmätta resultat även bifogar dokumentation för vilka åtgärder som ska vidtas eller inte vidtas utifrån resultat.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut

Beslutsunderlag

- Uppföljning av ordinerade skyddsåtgärder vår 2024
- Uppföljning följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler HS vår 2024
- Uppföljning förekomst av trycksår HS vår 2024



§ 98 Föreningsbidrag Kommunala pensionärsrådet (KPR) 2024

Diariernr 24SN142

Beslut

Socialnämnden godkänner föreslagen ekonomisk fördelning av årets bidrag.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden beslutade 2004-03-17 att föreningsbidrag till pensionärsorganisationerna ska utgå med ett grundbidrag, ett administrativt stöd per medlem samt ett aktivt stöd per medlem. Det aktiva stödet till pensionärsorganisationer ska maximalt utgå med 19,60 kr per medlem och vid behov reduceras till budgetutrymmet.

Socialförvaltningens anslag för föreningsbidrag till pensionärsorganisationerna för år 2024 är 138 000 kr. Det aktiva stödet ökas från 19,60 kr per medlem till 23,54 kr per medlem. Det innebär en ökning av föreningsbidragets aktiva stöd med 3,94 kr per medlem.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut

Beslutsunderlag

- Föreningsbidrag Kommunala pensionärsrådet (KPR) 2024(808642) tjänsteskrivelse
- Sammanställning av föreningsbidrag KPR 2024
- Uträkning av föreningsbidrag KPR 2024



§ 99 Föreningsbidrag Kommunala tillgänglighetsrådet (KTR) 2024

Diariensr 24SN140

Beslut

Socialnämnden godkänner föreslagen ekonomisk fördelning av 2024 års föreningsbidrag KTR.

Ärendebeskrivning

År 2024 har 14 föreningar ansökt om föreningsbidrag, vilket är fler antal föreningar än föregående år. Varje förening ges 5 000 kronor i grundbidrag samt ett bidrag för varje betalande medlem. Utöver detta betalas ett administrativt bidrag ut till Piteå Funktionsrätt Centrum och Funktionsrätt Piteå om vardera 75 000 kronor enligt beslut i Socialnämnden 2019-06-19. Den totala summan är 365 000 kronor.

Piteå Funktionsrätt Centrum har 6 medlemsföreningar med totalt 430 medlemmar.

Funktionsrätt Piteå har 8 medlemsföreningar med totalt 1 823 medlemmar.

Samtliga föreningar har redovisat medlemsantalet i kvinnor och män, vilket återfinns i underlaget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut

Beslutsunderlag

- Underlag föreningsbidrag KTR 2024
- Förslag föreningsbidrag 2024_KTR



§ 100 Bidragsansökan från BRIS Nord

Diariennr 24SN148

Beslut

Socialnämnden besluta bistå med bidrag på 15 000 kronor till BRIS för verksamhetsår 2025.

Ärendebeskrivning

Barnens rätt i samhället, BRIS, är en barnrättsorganisation som stödjer barn utifrån barnets behov, mobiliserar samhället och lyfter barns röster på den politiska agendan. I det arbetet driver BRIS den nationella stödlinjen för barn, 116 111 som har öppet dygnet runt, året om, via SMS, chatt, mejl och telefon. BRIS ger stöd till barn på plats vid en BRIS-mottagning i Umeå där barnet erbjuds ett fördjupat individuellt stöd, föräldraskapsstöd och gruppstöd för barn. Genom att göra barns röster hörda mobiliserar BRIS samhället för barns rättigheter.

Under 2023 hade BRIS 51 587 stödjande kontakter med barn via stödlinjen och BRIS-mottagningarna, en ökning med 16 procent jämfört med 2022. För att möta det behov av stöd som barn och unga har idag och för att kunna fortsätta med sitt viktiga arbete, ansöker BRIS om ekonomiskt bidrag för år 2025.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut

Beslutsunderlag

- 1. Ansökningsbrev Bris Nord
- 2. Bris Årsberättelse 2022
- 3. Barnrapporten 2024
- 4. Budget 2024 och prognos 2025
- 5. Bris långsiktiga plan 2021-2025
- 6. Bris stadgar antagna 2023-05-13
- 7. Bris material



§ 101 Ändring av socialtjänstens delegationsordning gällande avskrivning

Diariennr 24SN143

Beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna föreslagen ändring i delegationsbestämmelser för Socialnämnden.

Ärendebeskrivning

I gällande delegationsordning under avsnittet O Upphandling, avtal mm är förvaltningschef delegat i punkt O9 avseende att attestera avskrivningar mot kund understigande ett prisbasbelopp.

Ibland avslår Förvaltningsrätten när föräldrar faktureras för placerade barn och det är bland annat i dessa fall förvaltningschef måste attestera. Ett e-postmeddelande skickas till förvaltningschef med en kopia till ansvarig enhetschef som sedan tidigare godkänt avskrivningen. Enhetschef ger ett godkännande på e-postmeddelandet så att förvaltningschef vet att avskrivningen är genomgången. Förslag till ändring är att enhetschef blir attestant på fakturor som understiger ett prisbasbelopp.

Gammal formulering:

O9	Avskrivning av fordran mot kund där fordran uppgår till maximalt 1 prisbasbelopp		Förvaltningschef	
----	--	--	------------------	--

Ny formulering:

O9	Avskrivning av fordran mot kund där fordran uppgår till maximalt 1 prisbasbelopp		Enhetschef BoF	
----	--	--	----------------	--



Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut

Beslutsunderlag

- §83 SNAU Ändring av socialtjänstens delegationsordning gällande avskrivning



§ 102 Ändring av socialtjänstens delegationsordning gällande lönetillägg

Diariernr 24SN153

Beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna förslag till ändring i delegationsbestämmelser för Socialnämnden.

Socialnämnden beslutar att beslutet träder i kraft 2024-06-17.

Ärendebeskrivning

Beslut om lönetillägg med upp till 3500 kr före skatt för äldre medarbetare som omfattas av nedsatt arbetsgivaravgift på grund av uppnådd ålder. Delegat är chef för verksamhet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut

Beslutsunderlag

- §84 SNAU Ändring av socialtjänstens delegationsordning gällande lönetillägg



§ 103 Ändring av socialtjänstens delegationsordning gällande individ- och familjeomsorg

Diariernr 24SN161

Beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna förslag till ändring i delegationsbestämmelser för Socialnämnden.

Socialnämnden beslutar att beslutet träder i kraft 2024-06-17.

Ärendebeskrivning

Enhetschef vid individ- och familjeomsorgen har uppmärksammat behov av förändringar i nuvarande delegationsordning. På grund av att införandet av nytt verksamhetssystem var resurskrävande hann avdelningen inte aktualisera dessa ändringar inför socialnämndens sammanträde i maj. Punkt B2 beslutades i maj, men förvaltningen ser behov av att revidera innehållet då punkten inte blev ordentligt genomarbetad inför sammanträdet i maj. Förslag på ändringar enligt nedan:

B2 – förslag på ny formulering: ”Beslut om bistånd i form av placering i jourhem/tillfällig placering i annat enskilt hem”. Delegat blir enhetschef och tjänsteperson i beredskap. Under anmärkning lägga in texten ”Vård i jourhem får enligt 6 kap. 6 § SoL pågå under högst två månader efter utredning (4+2 månader) om det inte finns särskilda skäl. Godkännande av jourhem ska beslutas av AU, se B10”.

B2.1 – ny delegationspunkt: ”Beslut om bistånd i form av fortsatt placering i tidigare familjehem efter 18-årsdagen”, lagrum 4 kap. 1 § SoL. Delegat blir enhetschef och avdelningschef.

B3.3 – ny delegationspunkt: Bistånd i form av fortsatt placering i tidigare stödboende efter 18-årsdagen”, lagrum 4 kap. 1 § SoL. Delegat blir enhetschef och avdelningschef.

B10.1 – ny delegationspunkt: ”Godkännande av jourhem”, lagrum 6 kap. 6 § SoL. Delegat blir AU. Under anmärkning lägga in texten ”Beslut som enligt 10 kap. 4 § SoL kan delegeras till utskott men inte till tjänsteperson”.

B21 – ändra delegat från AU till handläggare Barn och familj.



Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut



§ 104 Delegationsbeslut maj 2024

Diariernr 24SN2

Beslut

Socialnämnden har tagit del av anmälda delegationsbeslut för 2024-05-01 till 2024-05-31.

Ärendebeskrivning

Delegationsbeslut för 2024-05-01 till 2024-05-31 anmäls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut



§ 105 Redovisning av anmälda handlingar

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Övrigt

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut

Anmälda handlingar

- Information till nämnd(*dnr 24SN149-1*)
- Anvisning för hantering av statsbidrag för krisberedskap och civilt försvar(*dnr 24SN8-54*)
- Delegationsbeslut(*dnr 24SN8-55*)
- Protokoll KPR 240508(*dnr 24SN8-56*)
- Bilaga 1 Planeringsavdelningen, Samhällsbyggnad(*dnr 24SN8-57*)
- Bilaga 2 Piteå Science Park(*dnr 24SN8-58*)
- Protokoll KPR 240508 (2/5)(*dnr 24SN8-59*)
- Protokoll KPR 240508 (3/5)(*dnr 24SN8-60*)
- Protokoll KPR 240508 (5/5)(*dnr 24SN8-61*)
- Delegationsbeslut(*dnr 24SN8-62*)
- Kommunala tillgänglighetsrådets protokoll från den 17 maj 2024 (*dnr 24SN8-63*)
- Protokoll Kommunala förebygganderådet (KFR) 240530 (*dnr 24SN8-64*)
- Meddelande om avsägelse (*dnr 24SN8-52*)
- Fyllnadsval av ersättare Tillgänglighetsrådet(*dnr 24SN8-53*)
- Delegationsbeslut Anvisning för ersättningsskanning(*dnr 24SN8-65*)
- Anvisning för ersättningsskanning(*dnr 24SN8-66*)
- Bilaga, Checklista vid ersättningsskanning(*dnr 24SN8-67*)
- §92 KF Rapportering av ej verkställda beslut lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) för fjärde kvartalet 2023(*dnr 24SN8-68*)
- Anmälan Bisyssla(*dnr 24SN9-1*)
- Anmälan Bisyssla(*dnr 24SN9-2*)



- Anmälan Bisyssla(*dnr 24SN9-3*)
- Anmälan Bisyssla(*dnr 24SN9-4*)
- Anmälan Bisyssla(*dnr 24SN9-5*)
- Anmälan Bisyssla(*dnr 24SN9-6*)
- Anmälan Bisyssla(*dnr 24SN9-7*)



§ 106 Ordförande och socialchef informerar

Diarienum 24SN3

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Socialchef informerar enligt följande:

- Vi har haft möte med personalgruppen på Rosågränd, bland annat för att berätta om alternativ och hörde om det finns önskemål om att arbeta på andra ställen. Vår personalavdelning är också involverad.
- Vi är billigare än många andra kommuner inom flera områden när man jämför statistik på Kolada, vilket vi också påtalade på mötet med Kommunstyrelsen. Vi gör så gott vi kan, men är medvetna om att det kommer ta tid.
- Vi står inför en sommar där vi hoppas alla anställda ska få sina fyra veckors semester, som de har rätt till. Verksamheterna har arbetat på bra med schemaplaneringen, men man kommer i vissa fall få införa delade turer också under veckodagarna för att kunna klara uppdraget. Vi saknar fler vikarier än förra året, och i dagsläget saknas cirka 22 vikarier. Vi har förberett ett brev som går ut till anhöriga och brukare med information om att de kanske inte kommer få alla insatser utförda på samma sätt som vanligt. Det kan bland annat innebära att de inte får insatserna tvätt och städ utförda i tid.
- Två av våra särskilda boenden för äldre har det något svårare att klara bemanningssituationen under sommaren och de har därför kopplats ihop med andra boenden, för att kunna hjälpa varandra med personal.
- Vi har fått information från regionen inför sommaren och det ser ut att bli en svår sommar även för dem när det gäller bemanningen. Sunderbyn kommer ha många vårdplatser stängda för att kunna klara av att bemanna platserna och Piteå sjukhus kommer ha cirka 40 vårdplatser, vilket kommer påverka oss. Vi har i dagsläget 26 personer som väntar på SÄBO, vilket är relativt få. Under maj hade vi enbart betalningsansvar för ett dygn, vilket är bra

Socialnämndens ordförande informerar enligt följande:

- Jag, Eva Börjesson Öman, Ellinor Sandlund (M) och Berit Lundgren (KD) har varit på en anhörigträff på Rosågränd.



- Jag och Eva Börjesson Öman blev kallade till Kommunstyrelsen för att berätta om ekonomin.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut



§ 107 Kontaktpolitikerna har ordet

Diarienumr 24SN5

Beslut

Inga ärenden väcks.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut



§ 108 Av ledamöterna väckta ärenden

Diariernr 24SN4

Beslut

Inga ärende väcks.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut.



§ 109 Politisk referensgrupp SÄBO

Diariernr 24SN172

Beslut

Socialnämnden beslutar att välja Sven-Gösta Pettersson (S) och Ellinor Sandlund (M) till representanter från Socialnämnden till en politisk referensgrupp för särskilda boenden för äldre.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden får information från socialnämndens ordförande om att det kommer skapas en referensgrupp som ska arbeta med frågor kring särskilt boende för äldre.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut

Nämndsinitiativ

Till Socialnämnden i Piteå

Förslag om riktlinjer om former för stöd till dövblinda

Föresatsen att den enskilde ska få möjlighet att leva som andra är ett mål som framgår av både socialtjänstlagen och LSS. Tillämpningen av lagstiftningen och tolkning av rättspraxis har över åren inneburit att det stöd som erbjuds synskadade har urholkats och personer i behov av ledsagning inte får adekvat stöd. Socialstyrelsen har, på regeringsuppdrag, i en utredning 2023 konstaterat att det finns behov av ny lagstiftning för att tillgodose synskadades behov.

Dövblinda, framför allt de med så grav synskada att de är beroende av taktil tolkning, drabbas särskilt hårt av bristerna i den nationella lagstiftningen. Piteå kommun väljer därför, i väntan på att den nationella lagstiftningen finns på plats, att erbjuda dövblinda stöd som de kan tillgodogöra sig på ett sätt som är jämförbart med personer som inte är dövblinda.

Om personer som är dövblinda behöver stöd enligt socialtjänstlagen så ska det genom tillämpning av 4 kap. 2 § erbjudas genom taktilt teckenspråk i de situationer där det är nödvändigt och om sådant stöd finns att tillgå. Detta ska inte ersätta tolkning i de situationer där det är annan huvudmans ansvar, t.ex. vardagstolkning som regionen ansvarar för enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Yrkande

Jag föreslår därför att Socialnämnden beslutar

- Att anta riktlinjer om formen för stöd till dövblinda

Piteå 22 maj 2024

Maria Fäldt (V)





§ 79 Svar på nämndsinitiativ

Diariens 24SN150

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår att Socialnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda och bereda frågan gällande att ge personer som är dövblinda insats i form av taktilt teckenspråk inom ramen för Socialtjänstlagen 4:2 §, samt att frågan återrapporteras till socialnämnden i oktober.

Ärendebeskrivning

Vid socialnämnden i maj lämnas ett nämndinitiativ gällande riktlinjer om former för stöd till dövblinda. Socialnämnden lämnar ett uppdrag till socialtjänsten att utreda frågan om huruvida Piteå kommun i väntan på att den nationella lagstiftningen finns på plats ska erbjuda dövblinda stöd som de kan tillgodogöra sig på ett sätt som är jämförbart med personer som inte är dövblinda.

Nämndinitiativet avser att personer som är dövblinda behöver stöd enligt socialtjänstlagen så ska det genom tillämpning av 4 kap. 2 § erbjudas genom taktilt teckenspråk i de situationer där det är nödvändigt och om sådant stöd finns att tillgå. Detta ska inte ersätta tolkning i de situationer där det är annan huvudmans ansvar, t.ex. vardagstolkning som regionen ansvarar för enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Socialnämnden tog under maj månad beslut om riktlinjer för SoL där man på ett tydligt sätt fastställt vilka insatser som kan ges inom 4:1 § SoL men även vilka icke biståndsbedömda insatser som finns. Det finns idag inga riktlinjer för 4:2 § SoL för målgruppen. När 4:2 § SoL avses är det i ett lagrum som anger att socialnämnd "får" göra någonting utöver det lagen säger dvs vara mer generös. För att det skall vara rättssäkert och möjligt att bedöma och handlägga krävs ett politiskt beslut i frågan. Detta eftersom det inte handlar om en lagstadgad skyldighet (till exempel beslut enligt 4 kap. 1 § SoL). Det innebär att socialnämnden behöver ta principbeslut om detta och fastställa riktlinjer då det handlar om huruvida medborgarnas skatteintäkter ska användas för det avsedda ändamålet eller inte.



I den interna granskning som gjorts av ärendet efter avslutad insats har avvikelser upprättats dels utifrån att det när beslut om insatsen personligt utformat stöd tagits har det saknats riktlinjer vilket inneburit att insatsen varit otydlig både för den enskilde och efterträdande handläggare. Det har även saknas reglering i delegationsordningen kring vem som skall ha delegation att fatta beslut om insatsen personligt utformat stöd. Utöver det har det även framkommit brister i verkställigheten kopplat till att det saknats genomförandeplan samt att det varit stora brister i dokumentationen. Även detta har avvikelserapporterats. Utifrån att dessa kvalitetsbrister uppmärksammas ser vi att det är angeläget att insatser som ges utöver det lagen kräver d.v.s 4:2 § SoL noggrant utreds och bereds för att säkerställa god rättssäkerhet, verkställighet av hög kvalitet samt kostnadsmedvetenhet. Detta blir nödvändigt då det saknas praxis för hur insatser via 4:2 § SoL skall bedömas eftersom beslutet inte är överklagningsbart samt att ingen av de stora antal kommuner som vi kartlagt har riktlinjer som reglerar insatser taktill teckenspråk.

Beslutsunderlag

- Vänsterpariets förslag om ny riktlinje

Paragrafen är justerad



MAS systematiska uppföljningsplan

Definitioner

MAS - Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Systematisk - organiserat, planenligt och regelbundet

Uppföljning - följa hur något utvecklar sig för att kunna ingripa och förbättra

Huvudman - myndighet eller organisation som juridiskt och ekonomiskt har ansvaret för viss verksamhet.

Vårdgivare - statlig myndighet, region, kommun, annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Bakgrund

Före 2022 fanns en internkontrollplan för hälso- och sjukvården. Den planen hade följande sammanvägda uppgifter:

- Nämnd ansvarar att, enligt kommunallagen, se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller författning som gäller för verksamheten.
- Kommunens policy för intern kontroll och styrning gällande intern styrning och kontroll avseende den process som syftar till att nämnder med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten.
- Patientsäkerhetslagens (PSL) kravställer rörande att vårdgivaren ska planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att kravet på god vård i PSL upprätthålls. Enligt PSL ska vårdgivaren senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse.
- Enligt **ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete** (SOSFS 2011:9) ska vårdgivaren utöva egenkontroll, enligt socialnämndens ledningssystem ska socialnämnden årligen besluta om interna kontrollplaner.
- I kommunernas hälso- och sjukvård skall det finnas en medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) inom det verksamhetsområde som kommunen bestämmer. Grundläggande bestämmelser om medicinskt ansvarig sjuksköterska och de uppgifter som åligger en sådan ges i 11.4 § HSL och i 4.6 § Hälso- och sjukvårdsförordning. Den medicinskt ansvariga sjuksköterskan ska utöva sitt ansvar inom sitt ansvarsområde genom att planera, styra, kontrollera, dokumentera och redovisa arbetet med verksamhetens patientsäkerhet.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2022-11-23	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2024-06-
Redaktör MAS	Beslutat av Socialnämnd		
Dokumentnamn MAS uppföljningsplan	Dokumenttyp Rutinbeskrivning		1 (4)

Ny ordning 1 januari 2022

Socialnämndens internkontrollplan och förvaltningens egenkontrollarbete åtskildes. Det finns nu en gemensam internkontrollplan för alla lagrum inklusive ekonomi i förvaltningen och en riktlinje för egenkontroll i förvaltningen.

Egenkontrollen utövas självständigt av förvaltningens avdelningar.

I uppdragsbeskrivningen till att åtskilja internkontroll och egenkontroll fanns även ett riktat uppdrag till MAS att inrätta en "MAS-uppföljningsplan" för de områden som åligger MAS enligt lagstiftningen att ansvara för.

Statens offentliga utredningar, SOU 2022:41 Nästa steg, om begreppen huvudman och vårdgivare

I utredningen som lyfter fram förslag om en ny äldreomsorgslag och stärkt medicinsk kompetens i kommuner så belyses särskilt huvudmanna- och vårdgivarbegreppen. Man säger att i viss mån ansvarar dessa roller för samma sak i fråga om det som är mest centralt inom hälso- och sjukvården, att vården är god och säker, men på olika nivåer enligt bestämmelser i avdelning II i HSL både huvudman och vårdgivare. Både huvudmannen och vårdgivaren ansvarar t.ex. för att det finns de lokaler, den utrustning och den personal som krävs för att god och säker vård ska kunna ges. Med respektive ansvar följer olika uppgifter för att fullgöra respektive ansvar. När kommunen bedriver vården i egen regi kan uppdelningen mellan dessa nivåer ibland suddas ut. Det bör framför allt förekomma i små kommuner. Som huvudman ansvarar kommunen på en övergripande nivå för att enskilda erbjuds hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå av god kvalitet. I det ansvaret ingår att finansiera, planera och organisera hur den vården ska erbjudas enskilda. *Som huvudman för hälso- och sjukvård måste kommunen, på en övergripande nivå, styra och följa upp att all hälso- och sjukvårdsverksamhet i kommunen som bedrivs i egen och annans regi är god och säker.* Det ingår även i kommunens huvudmannaansvar att skapa strukturer som säkerställer att kommunens primärvård kan samordnas med socialtjänsten. För att kunna fullgöra dessa ansvar krävs medicinsk kompetens och kunskap om hälso- och sjukvårdens strukturer, men också en förståelse för den kommunala kontexten. Vårdgivaren är den som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet. Som vårdgivare ansvarar man för att den löpande verksamheten har de förutsättningar som krävs för att kunna bedriva en god och säker vård. Vårdgivaren ansvarar för att planera, leda och kontrollera verksamheten så att kraven på god och säker vård uppnås. I vårdgivarens ansvar ingår att säkerställa att personalen har den kompetens som krävs för hälso- och sjukvårdsuppgifterna. I det ingår att det finns rutiner och arbetssätt som säkerställer en god och säker vård samt att personalen får kontinuerlig kompetensutveckling för att hålla sig à jour med kunskapsutvecklingen med mera.

Det finns ett behov av att tydliggöra socialnämndens roll både som huvudman respektive vårdgivare. Det finns vidare ett behov av att säkerställa kommunens huvudmannaansvar på en övergripande nivå för att säkerställa att den hälso- och sjukvård som bedrivs är god och säker oavsett om den bedrivs i egen regi eller i annans regi.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2022-11-23	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2024-06-
Redaktör MAS	Beslutat av Socialnämnd		
Dokumentnamn MAS uppföljningsplan	Dokumenttyp Rutinbeskrivning	2 (4)	

MAS roll och ansvar

MAS specifikt utpekade områden enligt hälso- och sjukvårdsförordningen omfattar läkemedelshantering, att journaler förs i den omfattning som föreskrivs i patientdatalagen, att patienter får den hälso- och sjukvård som en läkare förordnat om, delegeringar, rapportering enligt patientsäkerhetslagen, att läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal kontaktas när en patientens tillstånd fordrar det och att patienten får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet inom kommunens ansvarsområde.

MAS har en övergripande funktion i förvaltningen. MAS roll i den kommunala hälso- och sjukvården fräntar inte andras (sjukvårdshuvudmannen, vårdgivaren, verksamhetschefen och hälso- och sjukvårdspersonalens) ansvar.

MAS har inte något primärt ansvar för den individuellt inriktade vården av enskilda patienter men kan ingripa i enskilda fall och bestämma över vård och behandling.

MAS ska fullgöra sina uppgifter och sitt ansvar genom att planera, styra, kontrollera, dokumentera och redovisa arbetet.

MAS ska ansvara för att upprätta en årlig patientsäkerhetsberättelse. Uppföljningarna från MAS uppföljningsplan är underlag som ska användas vid utformning av den årliga patientsäkerhetsberättelsen.

Hälso- och sjukvård i kommunen bedrivs i följande verksamheter:

- Särskilt boende för äldre inklusive korttidsboende
- Hemsjukvård
- Boenden med särskild service inkl. dagliga verksamheter
- Äldrecentra (avlösningssverksamhet och utredningsverksamhet) inklusive dagverksamheter
- Rehab enheten

Revidering MAS uppföljningsplan

Vid behov, men minst årlig revidering och ska förankras hos vårdgivaren (socialnämnden). Som regel ska den årliga revideringen av uppföljningsplanen vara förankrad hos huvudmannen/vårdgivaren senast 30 juni.

Genomförande, redovisning och åtgärdshantering

Genomförande

MAS-uppföljningar ska som regel göras två gånger per år. Under hösten genomförs en mer omfattande uppföljning och under våren genomförs en mindre omfattande uppföljning. Eventuellt kan uppföljningsfrekvensen och parametrarna variera, tillkomma eller falla bort beroende på behov i olika frågor utifrån syftet att hälso- och sjukvårdsverksamhet i kommunen som bedrivs är god och säker.

MAS delger berörda avdelningschefer (i de avdelningar där det utförs kommunal hälso- och sjukvård) uppföljningsplanen minst årligen, oftare om det sker revideringar. Det

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2022-11-23	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2024-06-
Redaktör MAS	Beslutat av Socialnämnd		
Dokumentnamn MAS uppföljningsplan	Dokumenttyp Rutinbeskrivning		3 (4)

finns uppföljningsparametrar som ska genomföras en eller två gånger per år. MAS ansvarar för att inför uppföljningarna skicka ut underlagen som ska användas i uppföljningen.

För att avdelningarna ska kunna planera och samordna sin egenkontroll i de fall de eventuellt sammanfaller nära i tid med MAS uppföljning så anpassar MAS i den mån det är möjligt denna uppföljning med övriga årshjulet (tertiäl, delår och helårsrapportering). Detta för att undvika att samma uppföljningsparametrar kommer med korta tidsintervaller.

I enlighet med ansvarsfördelningen i socialnämndens riktlinjer ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ansvarar berörda avdelningschefer för att de fastställda uppföljningarna genomförs enligt följande tidsramar:

- Uppföljningarna genomförs vecka 39 eller 40. Senast 13 oktober skall data vara skickad till MAS.
- Uppföljningarna genomförs vecka 8 eller 9. Senast 9 mars skall data vara skickad till MAS.

Redovisning

MAS delger socialnämnden höstens resultat i patientsäkerhetsberättelsen.

Uppföljningarna under våren delges socialnämnden som ett enskilt ärende senast 30 juni årligen.

Åtgärdshantering:

I enlighet med ansvarsfördelningen i socialnämndens riktlinjer ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete så ansvarar berörda avdelningschefer för att följa upp att kontroller utförs enligt uppföljningsplan och att åtgärder vidtas utifrån resultatet av uppföljningen. I samband med uppföljningen ska berörda avdelningschefer ansvara för att aktivitetsplan (bilaga 2) fylls i som beskriver åtgärdshantering utifrån eventuellt identifierade brister. Finns inget behov av åtgärder utifrån den genomförda uppföljningen ska detta anges i kryssrutan som finns i mallen. Dessa underlag är viktiga för att kunna säkerställa och dokumentera att verksamheten ingriper och förbättrar om det finns behov av det samt att det tjänar som viktiga underlag till patientsäkerhetsberättelsen där en del är att redogöra för arbetet som skett för att förbättra patientsäkerheten.

MAS uppföljningsplan

Bilaga 1

Aktivitetsplan och åtgärdshantering

Bilaga 2

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2022-11-23	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2024-06-
Redaktör MAS	Beslutat av Socialnämnd		
Dokumentnamn MAS uppföljningsplan	Dokumenttyp Rutinbeskrivning		4 (4)

Uppföljnings-parametrar	HSV Ssk dag/ USK HSV	HSV Rehab	Säbo HSL Ssk dag/ natt/ pool	PSV HSL Ssk	ÄC HSL Ssk/ rehab	Ordinärt boende utför HSL	Personlig assistans utför HSL	Säbo utför HSL	PSV utför HSL	Äldre- centra utför HSL	Kommentar	Ansvars- fördelning	Upp- följning höst (v 39/40)	Upp- följning vår (v 8/9)
Uppföljningar utifrån författning, rutin eller beslut														
Basala hygienrutiner, självskattning	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Digital rapportering utskickad av MAS.	HSL-chef + AC	X	X
Uppföljning efter inträffade fall. (Finns uppföljning efter inträffade fallet? Är ny riskbedömning genomförd efter inträffade fallet?)			X	X	X						Utförs av utsedda journal granskare.	HSL-chef	X	X
Journalgranskning avseende dokumentation. Inklusive riskbedömningar fall, nutrition, trycksår, munhälsa, blåsdysfunktion 10 % av journalerna	X		X	X	X						Utförs av utsedda journal granskare.	HSL-chef	X	
Blåsdysfunktion (inkontinens)	X		X	X							Enligt av MAS utskickad mall.	HSL-chef	X	

Uppföljnings- parametrar	HSV Ssk dag/ USK HSV	HSV Rehab	Säbo HSL Ssk dag/ natt/ pool	PSV HSL Ssk	ÄC HSL Ssk/ rehab	Hemtjänst utför HSL	Personlig assistent utför HSL	Säbo utför HSL	PSV utför HSL	Äldre- centra utför HSL	Kommentar	Ansvars- fördelning	Upp- följning höst (v 39/40)	Upp- följning vår (v 8/9)
Uppföljningar utifrån författning, rutin eller beslut, forts.														
Skyddsåtgärder, ordinationer utförda av HSL-personal	X	X	X	X	X						Viktigt att legitimerade ordinatörer samverkar i uppföljningen så det blir sammanhållet. Enligt av MAS utskickad mall.	HSL-chef + AC ord. boende	X	X
Granskning av läkemedelshantering	X		X	X	X	X	X	X	X	X	MAS arrangerar enligt särskild ordning och information. Läkemedels- ansvarig sjuksköterska, enhetschef HSL, enhetschef SOL/LSS samt MAS deltar vid granskningen.	MAS	X	

Uppföljnings- parametrar	HSV Ssk dag/ USK HSV	HSV Rehab	Säbo HSL Ssk dag/ natt/ pool	PSV HSL Ssk	ÄC HSL Ssk/ rehab	Hemtjänst utför HSL	Personlig assistans utför HSL	Säbo utför HSL	PSV utför HSL	Äldre- centra utför HSL	Kommentar	Ansvars- fördelning	Upp- följning höst (v 39/40)	Upp- följning vår (v 8/9)
Patientsäkerhetsberättelsen														
Patientsäkerhets- frågor till ansvariga utförare av HSL utifrån nationell mall.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Enligt av MAS utskickad mall.	HSL-chef + AC	X	
Avvikelser	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	MAS begär in uppföljning via VIVA- administratör och från DF- respons	MAS	X	
Fallskade- registreringar			X	X	X						MAS begär in uppföljning via VIVA- administratör och från DF- respons	MAS	X	
Indikatorer														
Trycksår	X		X	X	X						Enligt av MAS utskickad mall.	HSL-chef	X	X
Läkemedels- användning			X								Enligt av MAS utskickad mall.	HSL-chef	X	
Delegationer	X	X	X	X	X						Enligt av MAS utskickad mall.	HSL-chef	X	

Uppföljnings- parametrar	HSV Ssk dag/ USK HSV	HSV Rehab	Säbo HSL Ssk dag/ natt/ pool	PSV HSL Ssk	ÄC HSL Ssk/ rehab	Hemtjänst utför HSL	Personlig assistent utför HSL	Säbo utför HSL	PSV utför HSL	Äldre- centra utför HSL	Kommentar	Ansvars- fördelning	Upp- följning höst (v 39/40)	Upp- följning vår (v 8/9)
Avtalsuppföljning														
Läkaravtal särskilt boende			X	X							Enligt av MAS utskickad mall.	HSL-chef	X	
Avtal hemsjukvård inklusive fokuspatienter (enligt trygg hemma rutin och vårdtillfällen/besök)	X										Enligt av MAS utskickad mall. OBS – Avser årsdata. Skickas in till MAS senast 10/1.	HSL-chef	X	

Aktivitetsplansplan och åtgärdsplanering utifrån MAS systematiska uppföljningsplan

År: Höst Vår

[illegible]

F= Förbättrande åtgärd K= Korrigerande åtgärd

Behov av nya eller ändrade angreppssätt i ledningssystemet eller andra styrande dokument

Lärande och reflektion,

☐ Det finns inga behov av att sätta in åtgärder

Datum inskickad till MAS:

Inskickad av följande person:



Uppföljning av skyddsåtgärder i särskilda boenden och Trädgårdens Äldrecentra

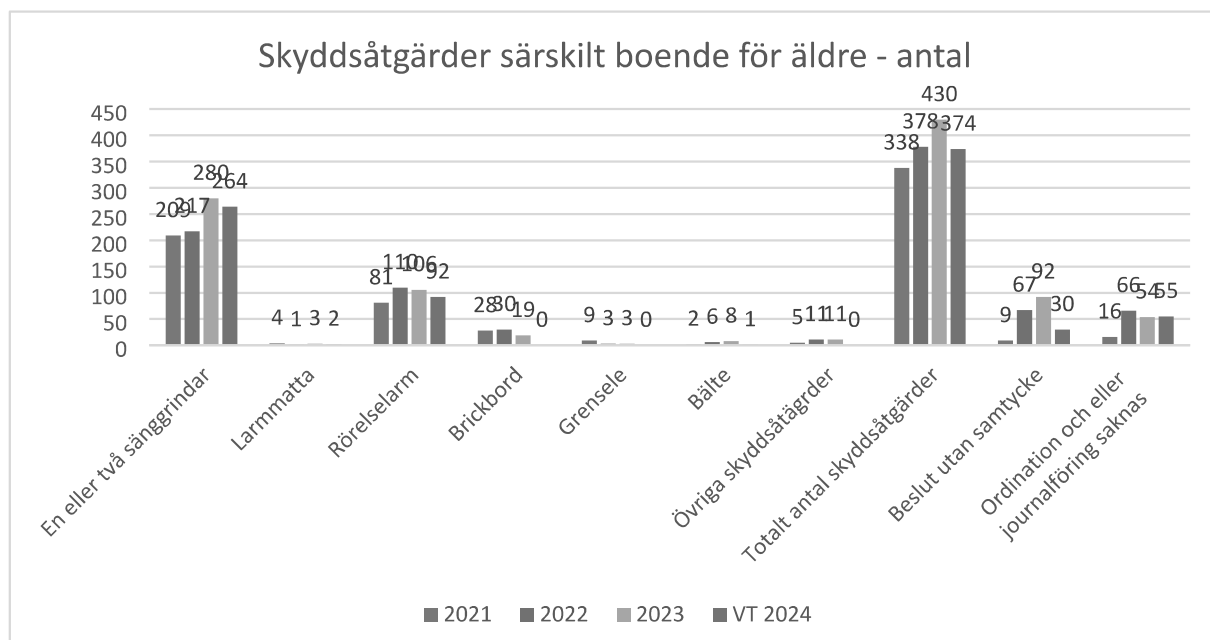
Bakgrund

Varje medborgare är gentemot det allmänna skyddad mot påtvingat kroppsligt ingrepp och frihetsberövande enligt svensk grundlag. Hälso- och sjukvård bygger på frivillighet och innebär att man inte kan vidta åtgärder mot den enskildes vilja. Verksamheten ska utgå från respekt för den enskildes självbestämmande och integritet. Undantag från skyddet mot kroppsligt ingrepp och frihetsberövande föreskrivs i lagarna; lagen om vård av missbrukare (LVM), lagen om vård av unga (LVU), lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT), lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV) och smittskyddslagen (SmL). Några sådana undantagsbestämmelser finns inte i HSL, SoL eller LSS.

Tvångs- och begränsningsåtgärder är således inte tillåtna inom HSL, SoL eller LSS. En skyddsåtgärd syftar däremot till att skydda den enskilde. Personen ska ge sitt samtycke till åtgärden för att den ska beaktas som en skyddsåtgärd. Patientjournalen ska innehålla information om vilka åtgärder som vidtagits, den information som patienten fått samt patientens eget ställningstagande.

Inom hälso- och sjukvården används exempelvis skyddsåtgärder som sänggrindar, larmmattor, rörelselarm, bälten, grenselar och brickbord för att den boende ska känna trygghet, själv ska kunna vända sig i sängen och för vissa personer, för att minska risken för fall.

Resultat särskilt boende för äldre



Skyddsåtgärder används för 18 % av patienterna om sänggrindar räknas bort. Detta är en minskning med 4 % jämfört med föregående år (22 %).

51 % av de som bor på särskilt boende för äldre har sänggrindar. Detta är en minskning med 4 % jämfört med föregående år. Användningen av larmmattor, brickbord, grenselar har minskat rejält och används

sällan i verksamheten nu. Rörelselarm används i betydligt större utsträckning men har också minskat i jämförelse med föregående år (-3 %).

Drygt 8 % av skyddsåtgärderna finns inte dokumenterade i HSL-journalen, resultatet är en liten förbättring av höstens resultat (9 %), men trots att resultatet går åt rätt håll krävs förbättringsåtgärder. I 10 % av skyddsåtgärderna saknas samtycke. Det är en klar förbättring sedan höstens mätning (20 %).

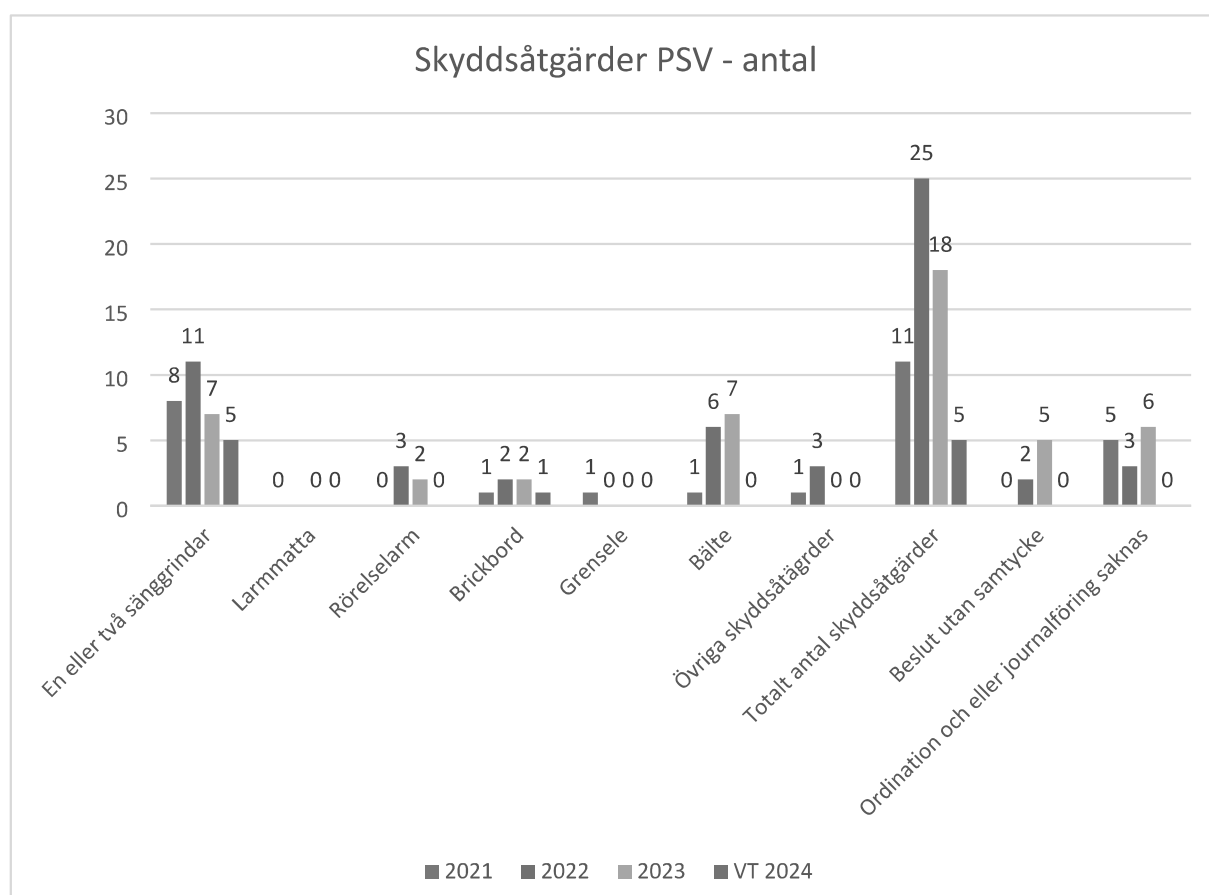
Inom särskilt boende för äldre har det inte angivits några övriga skyddsåtgärder.

Analys särskilt boende för äldre

Frågan om samtycke vid ordinationer av skyddsåtgärder upplevs många gånger som komplex. En mycket stor andel av de som bor på särskilt boende för äldre uppges ha kognitiv svikt och därför inte kunna svara ”regelrätt” på frågan om samtycke. Verksamheten beskriver att de försöker tolka patienternas viljeyttringar för att utifrån det leva upp till kravet om samtycke. Att inte sätta in skyddsåtgärder skulle kunna vara en brist utifrån identifierade fallriskproblem. I år kan man se i uppföljningen att det är en markant förbättring rörande dokumenterade samtycken för skyddsåtgärder i jämförelse med höstens mätning. Eftersom okunskap hos ordinerande sjuksköterska angavs som orsak till den bristande följsamheten till samtycken genomfördes under hösten en utbildningsinsats gällande skyddsåtgärder på särskilt boende för äldre.

Skyddsåtgärder ordinerade av rehabpersonal har 100 % följsamhet till rutiner gällande samtycken och journalföring.

Resultat särskilt boende psykosocialt stöd



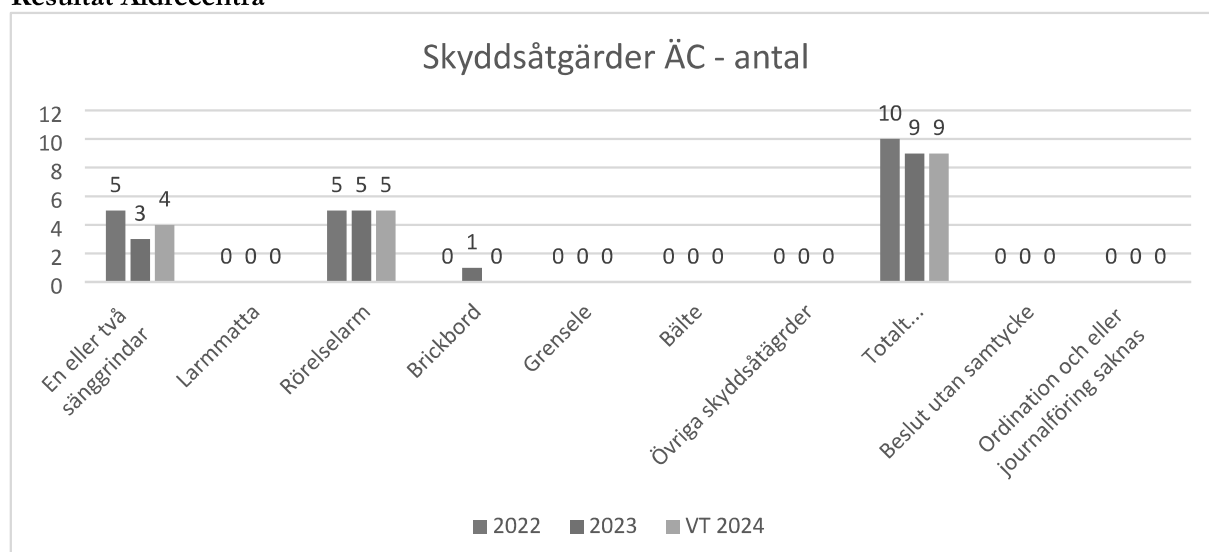
Skydds- och begränsningsåtgärder används för 7 % av patienterna. En skyddsåtgärd finns inte dokumenterad i journalen och saknar även dokumenterat samtycke i journalen.

Analys stöd- och omsorgsboenden

Skyddsåtgärder ordinerade av rehabpersonal har 100 % följsamhet till rutiner gällande samtycken och journalföring.

Andelen skydds- och begränsningsåtgärder har minskat med 3 % sedan föregående års mätning.

Resultat Äldrecentra



Det är tredje gången skyddsåtgärder följs upp för Trädgårdens Äldrecentra. Resultatet av uppföljningen visar att det fanns nio skyddsåtgärder, 4 sänggrindar och 5 rörelselarm. Samtliga var samtyckta och journalförda.

Analys Äldrecentra

Enligt uppföljningen så följs rutiner för skyddsåtgärder vid enheten fullt ut.

Åtgärder

Hälso- och sjukvårdschef riktar åtgärder mot den enhet där det har förekommit beslut om skydds- och begränsningsåtgärder utan samtycke och där journalföring saknas. Riktad utbildning till sjuksköterskor på särskilt boende för äldre genomfördes efter höstens mätning och visade goda förbättringsresultat på uppföljningen. En uppföljande utbildning kommer att ske under hösten. Rutinen för skydds- och begränsningsåtgärder ska revideras och förtydligas under hösten.

Uppföljning

MAS systematiska uppföljning höst och vår samt egenkontroll.



Uppföljning följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler

Bakgrund

Det är Socialstyrelsen som fastställer regleringen för basal hygien i vård och omsorg. Reglerna är reglerat på detaljnivå och sedan 2015 så omfattar reglerna inte bara hälso- och sjukvården utan även insatser som utförs inom socialtjänstlagen i hemtjänsten eller särskilda boenden samt inom lagen för lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade när insatsen ges inom särskilt boende. Föreskriften omfattar även den som är under utbildning. Reglerna ska följas när det är arbetsmoment som innebär fysisk kontakt med patienter.

Syftet med regleringen är att minska/förhindra smittspridning.

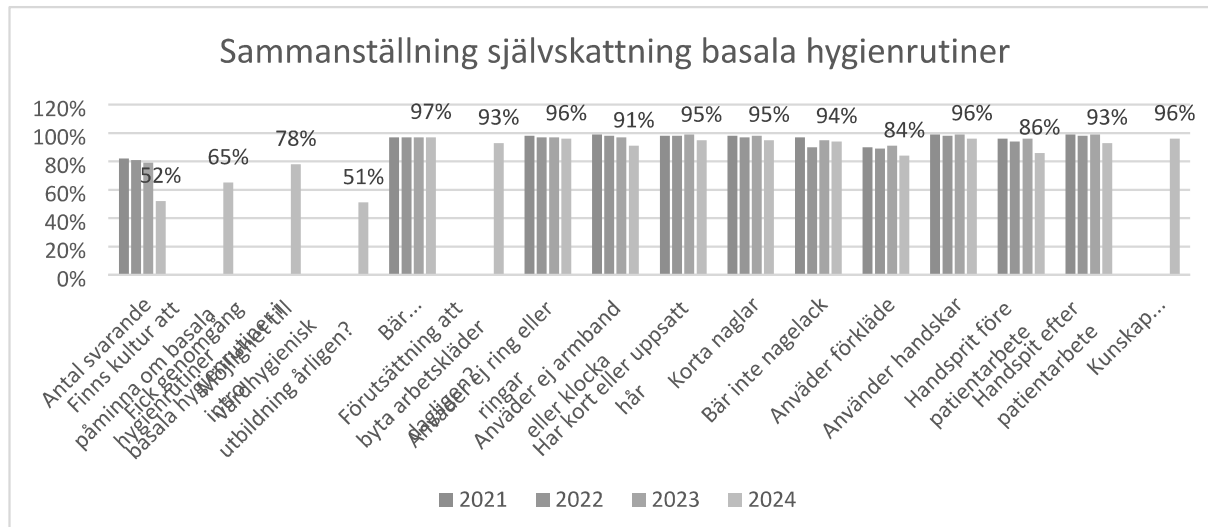
Korrekt följsamhet av basala hygienrutiner innebär att:

- Händerna ska desinfekteras med ett alkoholbaserat handdesinfektionsmedel, eller något annat medel med motsvarande effekt, omedelbart före och efter ett vård- eller omsorgsmoment. Händerna ska vara torra innan de desinfekteras. Händerna ska tvättas med vatten och flytande tvål före desinfektion, om de är eller kan antas vara smutsiga. Efter vård av eller omsorg om en person som kräks eller har diarré ska händerna alltid tvättas med vatten och flytande tvål före desinfektion.
- Skyddshandskar ska användas, om händerna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor under ett vård- eller omsorgsmoment. Händerna ska vara torra när handskarna sätts på. Skyddshandskar som används i vård och omsorg ska vara för engångsbruk och avsedda för ändamålet. De ska bytas mellan varje vård- och omsorgsmoment.
- Om kläderna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material under ett vård- eller omsorgsmoment, ska plastförkläde, skyddsrock eller motsvarande skyddskläder användas utanpå arbetskläderna. Om skyddskläder används vid vård av eller omsorg om flera personer efter varandra, ska de bytas mellan varje person.

Korrekt följsamhet av klädregler innebär att:

- Arbetskläder får endast bäras i arbetet. Om arbetet bedrivs på flera platser, får de dock även bäras vid färd mellan dessa. Arbetsklädernas ärmar ska vara så korta att de slutar ovanför armbågen. Arbetskläderna ska bytas dagligen. Om de blir förorenade eller om det annars finns behov av det, ska de bytas så snart som möjligt.
- Underarmar och händer ska hållas fria från armbandsur, smycken, bandage, förband, stödskenor eller motsvarande. Naglarna ska vara korta och fria från konstgjorda material.
- Håret ska vara kort eller uppsatt om det längre än axellångt eller riskerar att hänga ner.

Resultat



Analys av resultat

Generellt sågs en avsevärt förbättrad följsamhet till föreskrift om basal hygien under pandemiåren. Vid uppföljningen kan man konstatera att förvaltningens resultat har fortsatt att försämrats på nästan alla punkter. Framför allt noteras ett anmärkningsvärt försämrat resultat gällande följsamhet till användandet av förkläde, användandet av handskar samt handsprit både före och efter patientarbete. Det finns fortsatt flera anställda som bär/ges möjlighet att bära ringar, armband och klockor.

Åtgärd

Avdelningen som har omsorgspersonal inom gruppboende/psykiatriboenden anger utbildning och information som åtgärd.

Avdelningen ordinar boende anger följande som åtgärder: genomgång APT, grundläggande utbildning, se över vad man tar sig ex för att kunna tvätta händerna hos alla samt plastförkläden och att fortsatt nyttja handscanner.

Avdelningen som har personliga assistansärenden anger att basala hygienrutiner finns som en punkt på dagordningen på APT. Avdelningen bjuder in distriktsköterskan en gång per år för att tillsammans prata om "varför förhålla sig till basala hygienrutiner" samt använder handscanner som ett "kul" lärande. Hälso-och sjukvårdsavdelningen har inget behov av att sätta in åtgärder då personalen i princip anger hundra procentig måluppfyllelse.



Uppföljning av förekomst trycksår

Bakgrund

Under v. 8/9 2024, följde de särskilda boendena, Äldrecentra samt hemsjukvården upp förekomst av trycksår.

Det är sjätte gången förvaltningen följer upp förekomst av trycksår baserat på en sexradig nationell skala. Tidigare uppföljningar har enbart följt upp om det finns trycksår eller ej och var dessa har uppstått, i egen eller annan vårdgivares verksamhet. Anledningen till byte av egenkontrollmetod var att det var varit nödvändigt att anpassa metoden mot ett nationellt förhållningssätt och detta kommer framgent att ge en mer korrekt jämförbarhet både lokalt och nationellt.

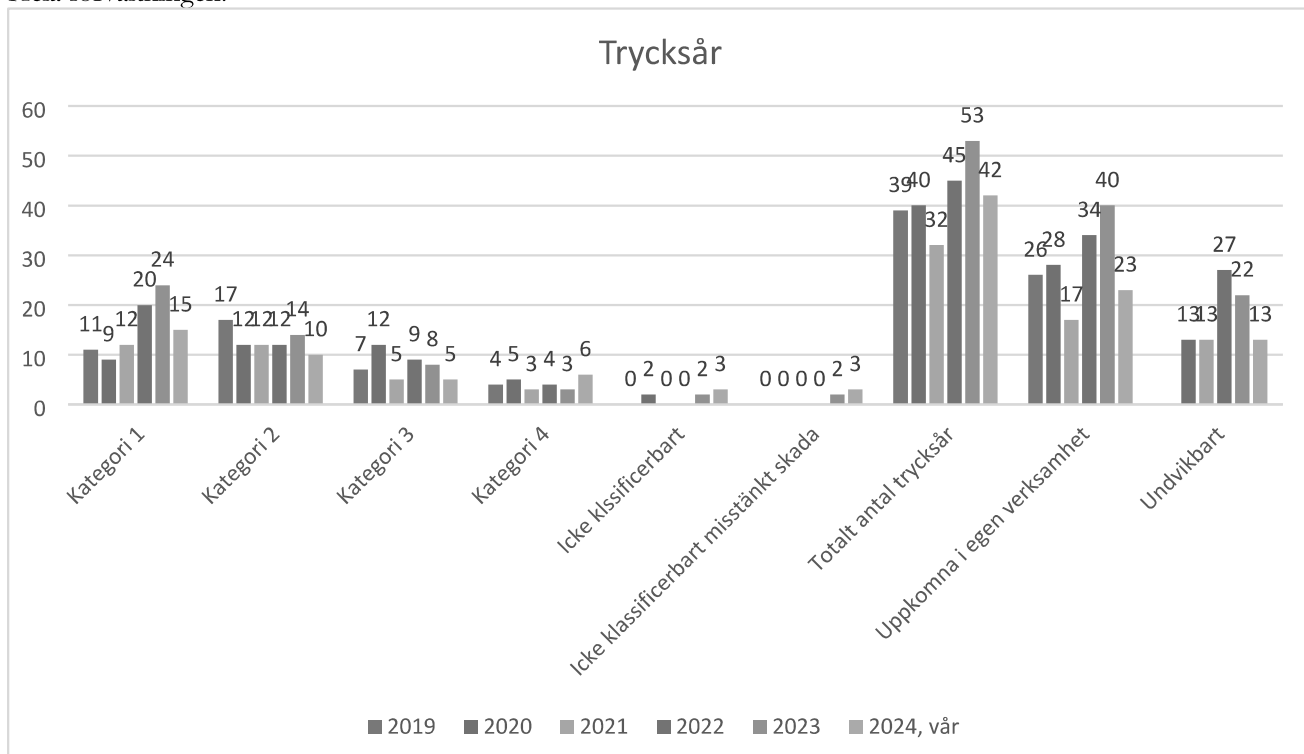
Orsaken till att trycksår uppkommer kan indelas i direkta orsaker: tryck, skav och värme och faktorer som samverkar med dessa: tid, friktion, fukt och bristande hygien.

Mål:

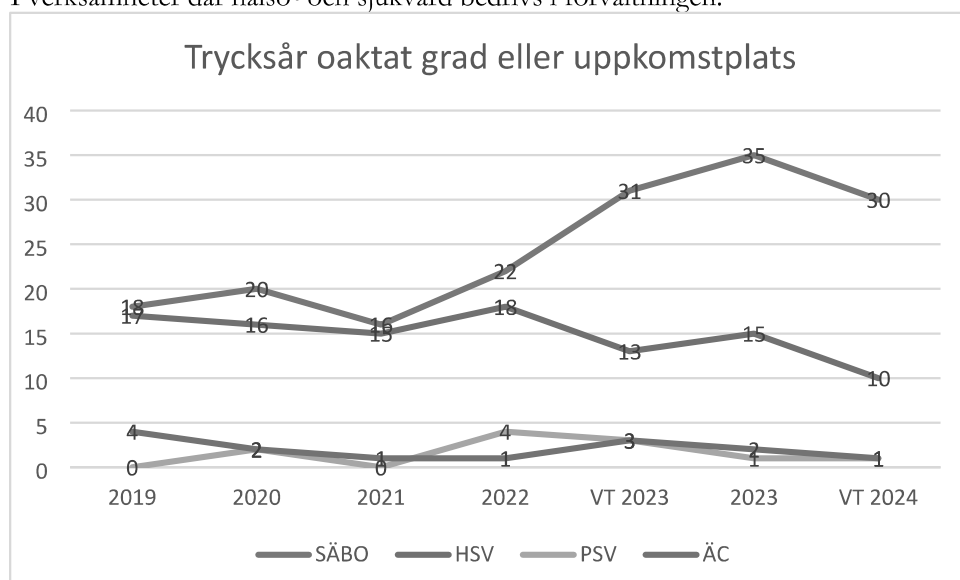
Förvaltningen har inga fastställda mål för trycksår.

Resultat:

Hela förvaltningen:



I verksamheter där hälso- och sjukvård bedrivs i förvaltningen:



Särskilt boende för äldre. 30 (- 5) trycksår uppmättes varav 15 (- 10) angavs ha uppkommit i egen verksamhet. I jämförelse med föregående uppföljning är det en minskning av trycksår och rejäl minskning av trycksår som uppstått i den egna verksamheten. 8 trycksår bedömdes undvikbara.

I boende med särskild service uppmättes ett trycksår. Detta trycksår har uppstått i den egna verksamheten men funnits i flera års tid. Det är två trycksår mindre än vid samma tid föregående år.

Från Äldrecentrat rapporteras att det vid mätillfället ett trycksår. Detta trycksår anges ha uppkommit i egen verksamhet och bedöms som undvikbart.

I hemsjukvården rapporterades 10 (- 5) trycksår. 6 av dessa bedöms ha upp kommit i egen verksamhet. Tre trycksår bedömdes som undvikbara.

Förekomsten av trycksår är 42 (- 11). Totalt sett har det skett en minskning av trycksår i verksamheten, ser man till antalet som uppstått i den egna verksamheten så har det även där skett en minskning (-17). Andel trycksår som bedöms som undvikbara har fortsatt att minska kraftigt (-9).

Analys av resultat

Ur ett förvaltningsperspektiv så har vi en minskning av trycksår i alla verksamheter. Framförallt särskilt boende för äldre och hemsjukvården har minskat antalet trycksår.

Förekomsten av trycksår kan ses som ett kvalitetsmått på den omvårdnad och det riskförebyggande arbete som ges/utförs och därför följs förekomsten av trycksår upp årligen. Förekomsten av trycksår är 3,7 %. Det är en minskning sedan föregående mätning med -0,8 %.

På senior alberts hemsida anges de nationella mätresultaten. Där anges förekomst av andel trycksår i medverkande kommuner i landet vara 5,9 % (+ 0) hösten 2023. I relation till det så står sig således Piteå bättre än genomsnittskommunen. Samtidigt så är den nationella uppfattningen att samtliga trycksår går att undvika, så i relation till det så innebär det att förvaltningen fortsatt har ett förbättringsarbete att göra inom området.

Uppföljning

MAS systematiska uppföljning höst och vår samt eventuella egenkontroller som verksamheterna självständigt beslutar om,

Underlag föreningsbidrag KFR 2024

NotFörening	Verksamhets-berättelse (föregående år)	Årsmötes-protokoll (föregående år)	VEP 2024	Budget 2024	Antal betalande röstberättigade medlemmar, bosatta i Piteå den 31/12 föregående år.
RFSL Pite älvdal	Ja	Ja	Ja	Ja	46 (varav kvinnor 43 % och män 57 %) Söker grb + medlb + verksb
IOGT-NTO	Ja	2024	Ja	Ja	96 (varav kvinnor 52 % och 48% män) Söker grb + medlb + verksb
Länkarna	Ja	Ja	Ja	Ja	27 (varav kvinnor 41 % och män 59 %) Söker grb + medlb + verksb
Brottsofferjouren Norrbotten	Ja	2024	Ja 2022-2025	Ja	21 (varav kvinnor 67 % och män 33 %) Söker grb + medlb + verksb
Norrbottens familjehemsförening	Nej	Nej	Nej	Nej	Ingen ansökan 2024
LP-kontaktens ideella förening	Ja	Ja	Ja	Ja	318 (varav kvinnor 53 % och män 47 %) Söker grb + medlb + verksb
Connexions Norrbotten	Ja	Ja	Ja	Ja	14 (varav 57 % kvinnor och 43% män) Söker grb + medlb + verksb
FMN Norrbotten	Ja	2024	Ja	Ja	89 (varav 56 % kvinnor och 44% män) Söker grb + medlb + verksb
Hopp Piteå mot sexuella övergrepp	Ja	2024	Ja	Ja	17 (varav 71 % kvinnor och 29% män) Söker grb + medlb
Kvinnojouren Lillasyster i Piteå	Ja	Ja	Ja	Ja	132 (varav 100% kvinnor och 0% män) Söker grb + medlb + verksb

Verksamhetsbidrag söka 2024

Förening	Sökt bidrag till	Sökt summa	Förslag till beslut, se excelfil
RFSL Pite älvdal	Ansökan avser: Viss verksamhet (löpande) Särskilda aktiviteter (enstaka tillfällen) Verksamhetsbeskrivning Under året 2024 genomföra informationscafé Polstjärnan med information om HBTQI frågor samt säkrare sex Jobba med lika rättigheter och skyldigheter för HBTQI-personer Särskilda aktiviteter Genomföra informationsinsatser vid minst ett tillfälle vid dessa dagar IDAHOT 17 maj, Prides födelse 28 juni samt World AIDS day 1 december Beskrivning av kostnaderna för att genomföra denna verksamhet Löpande 10000 Särskilda 30000 Summa kostnad som bidrag söks för *40000	40 000	

IOGT-NTO	Ansökan avser: Viss verksamhet (löpande) Särskilda aktiviteter (enstaka tillfällen) Verksamhetsbeskrivning Föreningen är en lokalt förankrad del av IOGT-NTO rörelsen. Vi arbetar för en restriktiv alkoholpolitik. Vi utmanar alkoholnormen och stärker människor som påverkas negativt av sitt eget eller någon annans missbruk. Vi uppmärksammar den senaste forskningen inom ämnet alkohol och arbetar hållbart och förebyggande med olika typer av social verksamhet för barn, unga och vuxna. - Vi stödjer Junis barnverksamhet i Öjebyn med arbetsinsatser, ledarskap, anställd personal och lokalresurser. - Vi samverkar med andra nykterhets- och drogfrihetsföreningar i Piteå, Luleå och Arvidsjaur för att möta människor i dialog kring alkoholfrågor. - Vi bedriver kulturverksamhet i nykter miljö och värnar om det lokala kulturarvet genom familjearrangemang och verksamhet i och kring vår bagarstuga. - Vi bidrar till till demokratiska möjligheter genom att kunna skapa digitala möten och fora som gör att människor kan delta lokalt och på distans. I vår verksamhet ordnar vi föreningsmöten med teman och utbildningar, träffar med andra föreningar samt deltar i IOGT-NTO distrikt Norr:s temadagar, utbildningar och utåtriktade aktiviteter. Den lokala tävlingen Drogkampen för kommunpolitiker och kampanjerna Sober October och Vit jul är några aktiviteter vi anordnar. Vi deltar också i lokala arrangemang som Ljusmanifestation till minne av narkotikans offer. Särskilda aktiviteter IOGT-NTO rikstema "Våga prata om alkohol":	93 000
----------	--	--------

	Utifrån temat skapar vi möjlighet till att få information och prata om alkohol och droger. Vi avser genomföra två föreläsningar med efterföljande dialog. Den ena föreläsningen ska vända sig till föräldrar till ungdomar i Piteå och vara med lokal föreläsare. Den andra ska (preliminärt) ta upp uppväxt i missbruksförhållanden. Den planerar vi att sända över Facebook med rikstäckning. Föreläsningarna är öppna för alla. Tema "Föreningsdemokrati, delaktighet och aktivitet på avstånd": I Workshopsformat tar vi upp hur föreningar kan skapa förutsättningar för demokratiskt deltagande och delaktighet även när avstånden sätter hinder i vägen. Workshoparna har en teknisk inriktning och målgruppen är både ungdomar och "äldre" som är föreningsaktiva. Vi delar med oss av de erfarenheter som vårt produktionsteam gjort under och efter pandemin och övar praktisk med vår utrustning för livesändning och streaming. Vi avser genomföra två workshops och de är öppna för alla från 16 år och uppåt. Tema "Kultur i nykter miljö": Vi genomför två kulturkvällar med lokala artister för att främja kulturlivet i Öjebyn/Piteå och vara ett nyktert alternativ till, tja krogen :) Övriga särskilda aktiviteter: - Drogkampen med kommunpolitiker. En frågesportklassiker med tillfälle till reflektion över alkohol i samhället. - Sober October, ta en vit månad, kampanj med lokala aktiviteter för att möta Piteborna. . Vit jul, central kampanj med lokala aktiviteter, låt barnen få en jul utan alkohol. Beskrivning av kostnaderna för att genomföra denna verksamhet Föreläsararvoden 2 x 5000 kr, ersättning kulturarbetare/musiker 2 x 7 500 kr, ljudteknik 3 000 kr, kampanjmaterial 5 000 kr, affischer och informationsmaterial 5 000 kr, fördelad kostnad för lokaler 30 000 kr, fördelad lönekostnad för stöd till barnverksamhet (bland annat kojbyggarlägret) 15 000, fördelad lönekostnad för särskilda aktiviteter 10 000 kr. Föreningens egna ideella arbete för särskilda aktiviteter och kojbyggarlägret bedöms uppgå till cirka 300 timmar.	
--	---	--

	Summa kostnad som bidrag söks för *93 000		
Länkarna	Vi försöker hjälpa beroendesjuka att förbli drogfria. Vi gör det med samtal, kamrattstöd m.m. Vi gör minst en aktivitet under storhelger då det anses vara svårast att hålla sig drogfri. Därför tycker vi att det är så viktigt med en lokal där man kan komma in och dricka en kopp kaffe m.m. Vi ser att psykisk ohälsa inte bara finns bland unga utan även bland äldre, som inte mår så bra av ensamhet. I lokalen råder absolut nolltolerans. Största kostnaden är att ha lokalen, vilken efter hyreshöjning beräknas kosta ca 120 000 kr per år. Utan lokalen kan vi inte bedriva någon verksamhet. Många medlemmar lever på existensminimum efter ett liv i beroende och nu ökar även deras utgifter, hyror etc. Så möjlighet att ta ut mer pengar av dem anser vi inte finns. Försöker göra aktiviteter som inte kostar så mycket för att alla ska kunna delta. Beräkning för hyra, el, telefoni, tv, bredband (några som saknar dator kommer och betalar sina räkningar via datorn.), aktiviteter beräknar vi till en total kostnad på 130 000 kr	130 000	
Brottsofferjouren Norrbotten	Bakgrund Regeringen beslutade den 12 april 2023 att anta Lagen om kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet som träder i kraft 1 juli 2023 (2023:196) detta efter att de den 28 november 2019 att gav i uppdrag åt en särskild utredare att utreda kommunernas brottsförebyggande ansvar (dir. 2019:94). Utredningens bedömning (SOU 2021:49, §13:3) är att den nya lagen bör leda till att näringslivet, det civila samhällets organisationer och enskilda involveras ytterligare i det lokala brottsförebyggande arbetet. Socialtjänstlagen (SOL 2001:453) anger i kapitel 5 §11 socialnämnden ansvarar för att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. I Förundersökningskungörelsen (RF 1947:948) §13g 5st anges att vittnen skall informeras om vilka organisationer som kan ge stöd.	350 000	

	Det på uppdrag av regeringen ökade ansvaret kräver att brottsofferjourens verksamhet har anställda samordnare. Verksamheten i Piteå har tidigare bedrivits på ideell basis men med anledning av ovanstående beslutades (under 2022) om ett samarbete, som resulterade i en hopslagning (beslut vid årsmöte januari 2023), med Brottsofferjouren Norrbotten för att kvalitetssäkra stödet till Piteå kommuns invånare. Brottsofferjourens verksamhet i Piteå kommun är oförändrad (se verksamhetsbeskrivning nedan) men samordningen och administrationen sker via Brottsofferjouren Norrbotten. Målgrupp Brottsutsatta, vittnen och anhöriga (inkluderar anhöriga till misstänkta/dömda gärningspersoner) i Piteå kommun. Ansökans syfte Brottsofferjouren Norrbottens samhällsuppdrag medför individnytta och samhällsnytta genom: -Demokrati genom ett rättssäkert samhälle -Mänskliga rättigheter genom kvalitetssäkrat och välkänt stöd i hela länet -Social och samhällsekonomisk hållbarhet i trygga attraktiva samhällen genom minskad brottslighet i Norrbotten -Kommunal insyn och lägesbild som beskriver brottsligheten och dess konsekvenser inom kommunens geografiska område. 1. Stöd till Brottsutsatta, vittne och anhöriga (inkluderar anhöriga till misstänkta/dömda gärningspersoner) 2. Stöd till medverkande vid brottmålsrättegångar (brottsutsatta, vittnen och anhöriga) 3. Brottförebyggande arbete Brottsofferjouren Norrbottens arbete med ovanstående syfte paketeras enligt uppdrag nedan.	
--	--	--

	Värdegrund Samarbete Öppenhet Ansvar Engagemang Brottsofferjouren Norrbottens värdegrund utgår från de mänskliga rättigheterna med ledorden "empati, engagemang, trovärdighet och ansvars-kännande". Värdegrunden anger det förhållningssätt som gäller gentemot såväl brottsutsatta, anhöriga och vittnen som externa samarbetspartner, allmänhet och internt i organisationen. Verksamhetsbeskrivning och aktiviteter. • Invånarna i Älvsbyns kommun erbjuds behovsanpassat samtalsstöd (av stödperson via telefon eller fysiska förbokade möten i aktuell lokal) i en brottsutsatt situation. Målgruppen ska få stöd och vägledning när det gäller polisanmälan, rättsprocess och försäkrings- och ersättningsfrågor. Stödet inkluderar kontakter med vård, myndigheter och hjälporganisationer. • Målgruppen ska erbjudas stöd inför, under och efter rättegång. Stödet utförs av ideella stödpersoner på plats på Piteå tingsställe samt stödpersoner i telefon eller besök inför eller efter rättegång. • Brottsutsatta erbjuds säkerhetssamtal, utförda av stödperson via telefon, för att undvika upprepad brottsutsatthet. • Brottsofferjouren Norrbotten förmedlar målgruppen i samråd till andra instanser vid behov. • Jouren har anställda samordnare som ansvarar för verksamheten.		
--	--	--	--

	• Informationsmaterial delas ut till offentliga arenor i kommunen. • Brottsofferjouren Norrbotten tillhandahåller utrustning och informationsmaterial till de ideella i organisationen. • Statistik från Brottsofferjourens ärendehanteringssystem Minerva tillhandahålls kommunen årligen. Arbetsgivaransvar Brottsofferjouren Norrbotten är arbetsgivare för samordnarna och svarar för att gällande lagar, författningar och branschligt avtal följs. Tystnadslöfte samt utdrag ur belastningsregistret Brottsofferjouren Norrbotten ansvarar för att stödjare, anställda och förtroendevalda har undertecknat tystnadslöfte samt visat upp utdrag ur belastningsregistret för ansvarig i Brottsofferjouren Norrbottens styrelse. Summa kostnad som bidraget söks för (avser ovan verksamhet och aktiviteter): Lön samordnare: 250 000kr Hyra lokal och administrativa kostnader: 100 000kr Total summa: 350 000kr		
Norrbottens familjehemsförening			Ingen ansökan 2023
LP-kontaktens ideella förening i Piteå	Viss verksamhet (löpande) Verksamhetsbeskrivning Kontaktverksamhet på kristen grund för personer med missbruk och med psykisk ohälsa. LP-kontakten hyr lokal i busstationen Piteå lokalen är öppen för besökare må, on, fre kl 09-12, torsdagar jämna veckor 18,00-20,00 Besökarna är i alla åldersgruppen. En andakt hålls för intresserade. Kaffe, te och smörgås serveras. Vi planerar att ha öppet kvälls/natttid i	150 000	

	samband med typ Cruising, examen, PDOL och liknande. Vi stödjer brukare i kontakt med socialförvaltningen, polis, kriminalvård. Psyk och sjukvårdsinrättningar. Vi besöker personer på rättspsykiatri vi erbjuder dem arbetsträning och praktik. Det går ut på att motivera till ett drogfritt liv och förebygga risken för återfall. Vid behov gör vi hembesök. Vår förhoppning är att ungdomar ska börja hitta till oss på annan tid, de är särskilt välkomna, förutom då vår kontakten är öppen för de aktiva brukarna. Willys fortsätter att skänka varor till oss som vi delar ut, även Munksundsgården fortsätter att sponsra oss med färdiga matlådor. Tack vare detta så kan vi vid behov dela med oss till Familjens hus. Vi träffar och stöttar enskilda personer som så önskar. PMU är fortfarande en aktiv partner, vid något tillfälle har någon av våra besökare följt med dit och jobbat som volontär. Behovet av att anställa en kvinna är fortfarande skriande, samtidigt har vi påbörjat arbetet med att föryngra personalstyrkan. Om allt går i lås kommer en ung mycket lämpad man börja 1 juli. Väntar fortfarande på besked från en ung kvinna som ska ge besked under maj månad Beskrivning av kostnaderna för att genomföra denna verksamhet Vi har fasta kostnader för lokal, internet, konferenser, utbildning, resor och personal. Vi har en föreståndare på heltid och två på halvtidstjänster (män). Vår förhoppning är att anställa en kvinna och en till man Summa kostnad som bidrag söks för *150 000		
Connexions	Ansökan avser: Viss verksamhet (löpande) Särskilda aktiviteter (enstaka tillfällen)	103 940	

	Verksamhetsbeskrivning Föreningen skall under 2024 bedriva sin ordinarie kärnverksamhet i form av en bred social verksamhet som består av både medlems, individ, anhörig och förebyggande arbeten med aktiviteter, individ- och gruppträffar, beroende- och medberoendeverksamhet. Föreningens breda verksamhet utgår alltid ifrån syftet att skapa en bred social gemenskap i både grupper och enskilda situationer för alla inom föreningens målgrupp med anhöriga. Kostnaderna för den löpande och ordinarie föreningsverksamheten uppgår för året 2024 till totalt; 70,940 kronor. Särskilda aktiviteter Föreningen kommer 2024 genomföra och arrangera ett särskild arbete med fokus på sociala och förebyggande insatser för att få unga att må bättre psykiskt samt med fokus på hur unga kan aktivt påverka deras egna situationer och vardag till det bättre. Dels genom föreläsningar, dels genom ett omfattande lokalt informationsarbete. Föreningen kommer 2024 att vara medansvarig och officiell samarbetspart tillsammans med Piteå Dansar och Ler kring området "Chilla med PDOL - Blås Grönt" - där syftet är att arbeta alkohol- och drogförebyggande mot unga från 13 år under festivalen 2024 samt för att fungera som en förebyggande trygghetsfunktion. Genom aktiviteten Blås Grönt, som riktar sig till unga mellan 13 - 18 år, kan föräldrarna kan anmäla sina unga till en "Blås Grönt" tävling. Beskrivning av kostnaderna för att genomföra denna verksamhet Kostnaderna som är knutna direkt till den särskilda verksamheten och dess genomförande består av framtagande av informationsmaterial, förbrukningsvaror, ett visst arvode till extern föreläsare. När det gäller PDOL 2024 består kostnaderna av inköp av förbrukningsmaterial, marknadsföring och nödvändig utrustning till aktiviteterna som genomförs under Piteå Dansar och Ler för att kunna genomföra Chilla med PDOL och "Blås Grönt" . Kostnaderna för de särskilda aktiviteterna uppgår till totalt; 55,000 kronor. Summa kostnad som bidrag söks för *103,940 kronor	
--	---	--

FMN Norrbotten	Stödsamtal till nära anhöriga Föreläsning och information till skolelever årskurs 9 i första hand Föreläsning och information till nära anhörig, Medlemsvård genom sammankomster i samband med föreläsning, Hotell och middag Stödsamtal, 2 000 kr Föreläsning och information skolor 3 000 Föreläsning nära anhörig, Hotell och middag 20 000 Summa kostnad som bidrag söks för *25 000	25 000	
HOPP – Piteå Förening mot sexuella övergrepp	(Söker inget verksamhetsbidrag 2024, endast Grund- och medlemsbidrag.)	-	-
Föreningen Lillasyster i Piteå	Viss verksamhet (löpande) Verksamhetsbeskrivning Kvinnojouren Lillasyster ansöker härmed om verksamhetsbidrag från förebyggandet, Piteå kommun. Stödet ska finansiera jourverksamheten som omfattar telefon och chatt, stödsamtal och annat stöd till kvinnor utsatta för våld. Föreningen ska även hålla interna utbildningar under året samt arbeta utåtriktat med att sprida kunskap och bilda opinion inom området mäns våld mot kvinnor. Kvinnojouren Lillasyster i Piteå är en ideell feministisk förening vars mål är att stötta kvinnor utsatta för våld, bedriva påverkansarbete och erbjuda utbildningar inom ämnet mäns våld mot kvinnor. Föreningen har sedan starten 2021 byggt upp en organisationsstruktur, startat upp ett skyddat boende och utbildat jourkvinnor som möjliggör för en jourtelefon som är öppen varje kväll. Medlemsantalet har snabbt stigit och det finns ett stort engagemang bland	60 000	

	medlemmarna. I dag bedriver vi inte skyddat boende i den nya lagstiftningens bemärkelse, men har ett akutboende som vi finansierar på egen hand. Frågan om mäns våld mot kvinnor är ständigt aktuell och tyvärr alltför närvarande i Piteå. För att säkerställa att kvinnojouren kan fortsätta resan mot en stabil förening och under en lång tid framöver kan stötta utsatta kvinnor så behöver föreningen ekonomiskt stöd. Vi kan bidra till en ökad trygghet i lokalsamhället och fyller en viktig funktion som en kraft för systerskap i Piteå. Under verksamhetsåret 2024 kommer föreningen fortsätta utveckla organisationen och satsa extra på att synliggöra oss själva på olika sätt för att öka vår räckvidd, både för vår målgrupp som är utsatta kvinnor och för allmänheten. Vår ambition är att på sikt anställa en medarbetare som skulle kunna bemanna jourverksamheten dagtid och arbeta med verksamhetsutveckling, kommunikation och administration. Detta motsvarar en stor kostnad som vi inte har finansiering för i dagsläget (ca 500 tkr/år för lönekostnader inkl skatt och sociala avgifter). Vi är dock medvetna om att KFRs budget är begränsad och att vår ansökan sker i konkurrens. Därför söker vi nu finansiering riktat mot utbildningsverksamhet för att öka kunskapen om våra frågor. På längre sikt ser vi fram emot en dialog om kommunal finansiering och stöd till vår verksamhet. Vi söker föreningsbidrag samt verksamhetsbidrag om 60 000 kronor för utbildningsverksamhet. Med vänlig hälsning Styrelsen för Kvinnojouren Lillasyster, Piteå Beskrivning av kostnaderna för att genomföra denna verksamhet Kostnader för arvode och ersättningar externa föreläsare, lokalhyra, marknadsföring och kringkostnader. Summa kostnad som bidrag söks för *60 000	
--	---	--

Uppföljning av verksamhetsbidrag 2023

Förening	Sökt bidrag till 2023	Erhållen summa verksamhetsbidrag 2023	Uppföljning av 2023 i verksamhetsberättelse/årsberättelse för 2023
RFSL Pite älvdal	Informationsverksamhet via Café Polstjärnan, samt utåtriktade aktiviteter i samband med Piteås gallerior Småstaden och Gallerian. Inköp av informationsmaterial, marknadsföring samt logi och resekostnader. S:a 30 000 World AIDS day (WAD) och Regnbågsmässor samt Pride Parad. WAD genomförs i anslutning till 1 december och då anordnas Regnbågsmässa i samarbete med Svenska Kyrkan. 2023 års Pite Älv Pride parad genomförs 26 juli i samarbete med PDOL och då anordnas en Regnbågsmässa efter paraden. Föreläsare, logi och resekostnader. S:a 20 000	35 000	OK mot erhållet bidrag!
IOGT-NTO	Föreningsträffar med medlemsaktiviteter som t ex matlagning, ljusstöpning föreningskunskap och aktuella samhällsfrågor samt träffar/aktiviteter/kulturarrangemang i alkoholfri miljö i form av föreläsningar, cafékvällar, familjeträffar, studiecirklar diskussioner i alkohol-och drogfrågor. Lokalkostnader, Förtäring, förbrukningsmaterial, ersättningar till gästföreläsare.	65 000	OK mot erhållet bidrag!

	S:a 25 000 Särskilda aktiviteter: Folknykterhetens vecka med föreläsningar och utåtriktade aktiviteter. Vit jul tillsammans med juniorverksamheten, stöd till kojbyggarläger, ljusmanifestationen, musikleken Pumen, utbildning i hybridmöten med konferensteknik, musikcafé med lokala artister. Sober october, Drogkampen. Annonsering och utskick, handouts, förtäring mat/fika, resekostnader, föreläsarvoden, tryckt material, lokalkostnader, uppehälle och resekostnader, lokalkostnader, ersättning till artister (motsvarande). S:a 75 000		
Länkarna	Vi försöker hjälpa beroendesjuka att förbli drogfria. Vi gör det med samtal, kurser, kamratstöd, hjälp att hitta andra aktiviteter att ersätta beroendet med. Låta medlemmarna komma till lokalen där det är nolltolerans, för att prata med någon som förstår eller bara vara social över en kopp kaffe, spela kort etc. minst en aktivitet under storhelger, då det anses svårast att hålla sig drogfri. Största kostnaden är att ha lokalen, vilken efter hyreshöjning beräknas kosta ca 115 000 kr per år. Många medlemmar lever på existensminimum efter ett liv i beroende och nu ökar även deras utgifter, hyror etc. Så möjlighet att ta ut mer pengar av dem anser vi inte finns. Försöker göra aktiviteter som inte kostar så mycket för att alla ska kunna delta. Beräkning för hyra, el, telefoni, tv, bredband (några som saknar dator kommer och	110 000	OK mot erhållet bidrag

	betalar sina räkningar via datorn.), aktiviteter beräknar vi till en totalkostnad på 185 000		
Brottsofferjouren Norrbotten	Har många idéer om projekt att göra, men avvaktar med dem under nuvarande ekonomiska situation. Bilaga 1/1 Bakgrund Regeringen beslutade den 12 april 2023 att anta Lagen om kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet som träder i kraft 1 juli 2023 (2023:196) detta efter att de den 28 november 2019 att gav i uppdrag åt en särskild utredare att utreda kommunernas brottsförebyggande ansvar (dir. 2019:94). Utredningens bedömning (SOU 2021:49, §13:3) är att den nya lagen bör leda till att närings-livet, det civila samhällets organisationer och enskilda involveras ytterligare i det lokala brottsförebyggande arbetet. Socialtjänstlagen (SOL 2001:453) anger i kapitel 5 §11 socialnämnden ansvarar för att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. I Förundersökningskungörelsen (RF 1947:948) §13g 5st anges att vittnen skall informeras om vilka organisationer som kan ge stöd. Det på uppdrag av regeringen ökade ansvaret kräver att brottsofferjourens verksamhet har anställda samordnare. Verksamheten i Piteå har tidigare bedrivits på ideell basis men med anledning av ovanstående beslutades (under 2022) om ett samarbete, som resulterade i en hopslagning (beslut vid årsmöte januari 2023), med Brottsofferjouren Norrbotten för att kvalitetssäkra stödet till	60 000	OK mot erhållet bidrag!

	Piteå kommuns invånare. Brottsofferjourens verksamhet i Piteå kommun är oförändrad (se verksamhetsbeskrivning nedan) men samordningen och administrationen sker via Brottsofferjouren Norrbotten. Målgrupp Brottsutsatta, vittnen och anhöriga (inkluderar anhöriga till misstänkta/dömda gärningspersoner) i Piteå kommun. Ansökans syfte Brottsofferjouren Norrbottens samhällsuppdrag medför individnytta och samhällsnytta genom: -Demokrati genom ett rättssäkert samhälle -Mänskliga rättigheter genom kvalitetssäkrat och välkänt stöd i hela länet -Social och samhällsekonomisk hållbarhet i trygga attraktiva samhällen genom minskad brottslighet i Norrbotten -Kommunal insyn och lägesbild som beskriver brottsligheten och dess konsekvenser inom kommunens geografiska område. 1. Stöd till Brotttsutsatta, vittne och anhöriga (inkluderar anhöriga till misstänkta/dömda gärningspersoner) 2. Stöd till medverkande vid brottmålsrättegångar (brottsutsatta, vittnen och anhöriga) 3. Brottförebyggande arbete Brottsofferjouren Norrbottens arbete med ovanstående syfte paketeras enligt uppdrag nedan.		
--	---	--	--

	Värdegrund Samarbete Öppenhet Ansvar Engagemang Brottsofferjouren Norrbottens värdegrund utgår från de mänskliga rättigheterna med ledorden "empati, engagemang, trovärdighet och ansvarskännande". Värdegrunden anger det förhållningssätt som gäller gentemot såväl brottsutsatta, anhöriga och vittnen som externa samarbetspartner, allmänhet och internt i organisationen. Verksamhetsbeskrivning och aktiviteter. • Invånarna i Piteå kommun erbjuds behovsanpassat samtalsstöd (av stödperson via telefon eller fysiska förbokade möten i aktuell lokal) i en brottsutsatt situation. Målgruppen ska få stöd och vägledning när det gäller polisanmälan, rättsprocess och försäkrings- och ersättningsfrågor. Stödet inkluderar kontakter med vård, myndigheter och hjälporganisationer. • Målgruppen ska erbjudas stöd inför, under och efter rättegång. Stödet utförs av ideella stödpersoner på plats på Piteå tingsställe samt stödpersoner i telefon eller besök inför eller efter rättegång. • Brottsutsatta erbjuds säkerhetssamtal, utförda av stödperson via telefon, för att undvika upprepade brottsutsatthet.		
--	---	--	--

	• Brottsförfaranden Norrbotten förmedlar målgruppen i samråd till andra instanser vid behov. • Jouren har anställda samordnare som ansvarar för verksamheten. • Informationsmaterial delas ut till offentliga arenor i kommunen. • Brottsförfaranden Norrbotten tillhandahåller utrustning och informationsmaterial till de ideella i organisationen. • Statistik från Brottsförfarandens ärendehanteringssystem Minerva tillhandahålls kommunen årligen. Arbetsgivaransvar Brottsförfaranden Norrbotten är arbetsgivare för samordnarna och svarar för att gällande lagar, författningar och branschligt avtal följs. Tystnadslöfte samt utdrag ur belastningsregistret Brottsförfaranden Norrbotten ansvarar för att stödare, anställda och förtroendevalda har undertecknat tystnadslöfte samt visat upp utdrag ur belastningsregistret för ansvarig i Brottsförfaranden Norrbottens styrelse. Summa kostnad som bidraget söks för (avser ovan verksamhet och aktiviteter): Lön samordnare: 250 000kr Hyra lokal och administrativa kostnader: 100 000kr Total summa: 350 000kr		
--	---	--	--

Norrbottens familjehemsförening	Ingen ansökan 2021, 2022 och 2023	0	Ingen ansökan 2021, 2022 och 2023
LP-kontaktens ideella förening	Kontaktverksamhet mot missbrukare och personer med psykisk ohälsa på kristen grund. Hyr lokal i busstationen, Piteå. Öppen för besökare måndag, onsdag och fredag kl 9-12. Alla åldersgrupper. En andakt hålls för intresserade. Kaffe med smörgås. Café-kvällar på torsdagar varannan vecka. Planerar att ha öppet kvälls-/ nattetid i samband med typ cruising, examen PDOL och liknande. Stödjer brukare i kontakt med socialförvaltningen, polis och kriminalvård. Psyk och sjukvårdsinrättningar. Besöker personal på rättspsyk och erbjuder dem arbetsträning och praktik. Det går ut på att motivera till ett drogfritt liv och förebygga risken för återfall. Vid behov görs hembesök. Förhoppningen är att ungdomar ska börja hitta till oss, de är särskilt välkomna, förutom då vår kontakt är öppen för de aktiva brukarna. Har officiellt slutat att dela ut mat. I verkligheten delar vi ut mer mat än någonsin. Numer får vi färdiga matlådor från Munksundsgården. Tack vare detta kan vi nu mera vid behov dela med oss till Familjens hus, flykting och Strömgården. Träffar och stöttar enskilda personer som så önskar. PMU börjar återhämta sin ekonomi, vilket behövs för våra framtida planer. Trots detta är vår förhoppning att vi detta år får ett högre bidrag från Kommunen. Detta för att klara av att anställa en kvinna, vilket vi upplever ett stort behov av. Har haft kontakter med några under året, som inte lett till något. Att anställa kommer såklart att innebära ett större ekonomiskt tryck på föreningskassan. Kostnader för att genomföra denna verksamhet: Kostnader för lokal, föreståndare på heltid och två halvtidstjänster (män). Vill anställa en ny kvinna, helst på heltid. 300 000 kr	120 000	Ok mot erhållet bidrag

	Särskilda aktiviteter: Förhoppningen är att kunna ordna midsommarfirande med grillning Kanske någon utflykt. Sedan blir årets LP-läger i Arjeplog av. Kostnad för förplägnad, resor och övernattningar. 30 000 kr		
Connexions	Social verksamhet med både medlems, individ, anhörig och förebyggande arbeten i form av aktiviteter individ- och gruppträffar, beroende och medberoendeverksamhet. Även erbjuda en bred social gemenskap i både grupper och enskilda situationer för alla inom föreningens målgrupp med anhöriga. Kostnaderna för att genomföra denna verksamhet är lokalhyra med vanliga driftskostnader, inköp av förbrukningsvaror samt inköp av material, varor och annat i samband medmedlemsaktiviteter. Kostnader för att kunna genomföra och bedriva den löpande föreningsverksamheten. S:a 77 870 kr Särskilda aktiviteter: Ska under 2023 arrangera en föreläsnings och samtalskväll med bl a gästföreläsare från Stockholm, med fokus på sociala förebyggande insatser för att få unga att må bättre psykiskt. Ska även arbeta med PDOL och vara ansvarig för "Chilla med PDOL – Blås Grönt", där syftet är att arbeta alkohol och drogoförebyggande mot unga från 13 år under festivalen 2023 – där Blås Grönt riktar sig till unga mellan 13-18 år, där föräldrarna kan anmäla sina unga till en "Blås Grönt" -tävling. Kostnaderna för dessa två särskilda aktiviteter består av arvode, resa samt boende för två gästföreläsare samt också marknadsföring mm av föreläsnings/samtalskvällen. När det gäller PDOL2023 består kostnaderna av inköp av förbrukningsmaterial, priser och nödvändig utrustning till "Blåsa Grönt" och "Chilla med PDOL".	60 000	OK mot erhållet bidrag!

	S:a 51 000			
FMN Norrbotten	Bedriver information och rådgivning till närstående till missbrukare. Bedriver information/föreläsning till skolgång på högskolan och till företag i förebyggande syfte. Löpande: Information/rådgivning till närstående, 175 kr/tillfälle. (20 ggr) Information/föreläsning till skolgång/företag, halvdag 420 kr, heldag 1 050 kr + reseersättning 2,50/km + lunch/middag (5 ggr) S:a 10.000 Enstaka tillfällen: Har för avsikt att ha medlemsträff med föreläsning och gemensam middag för medlemmarna. Föreläsning och middag. S:a 40.000	10 000	Ok mot erhållet bidrag	
HOPP – Piteå Förening mot sexuella övergrepp	Särskilda aktiviteter: Avser att bjuda in psykoterapeut Paula Heljestrand, spec. på trauman efter sexuella övergrepp. Tre dagars utbildning för utformande av ett föreläsningsschema. Vårt syfte är att föreläsa för Barn och Fritid, Vård och omsorg m.m. Arvode: 9 000 kr Paula Heljestrand Resor: 3 500 kr Arlanda -Luleå Mat, Logi: 2 000 kr Paula Heljestrand	4 800	Ok mot erhållet bidrag	
Kvinnojouren Lillasyster i Piteå	Verksamhetsbeskrivning: Kvinnojouren Lillasyster i Piteå är en ideell feministisk förening vars mål är att stötta kvinnor utsatta för våld, bedriva påverkansarbete och erbjuda utbildningar inom ämnet mäns	50 000	Ok mot erhållet bidrag	

	våld mot kvinnor. Medlemsantalet har snabbt stigit och det finns ett stort engagemang bland medlemmarna. Föreningen har sedan starten i byggt upp en organisationsstruktur, startat upp ett skyddat boende, bedrivit utåtriktat arbete för information och opinionsbildning och utbildat ett tjugotal jourkvinnor som bemannar jourtelefon och chatt kvällstid och stöttar hjälpsökande och kvinnor i det skyddade boendet. Kvinnojouren Lillasyster startades av en grupp ideellt engagerade som såg ett behov av en kvinnojour i Piteå för att stötta våldutsatta och vara ett komplement till socialtjänstens verksamhet. Idag sköts all kontakt och stöd till hjälpsökande av ideellt arbetande jourkvinnor. Stödet omfattar även praktisk hjälp som att t ex följa med och/eller vara behjälplig i kontakt med myndigheter, sjukvård och rättsinstanser, eller i andra kontakter och situationer där den stödsökande så önskar. Det finns behov att anställa en person som kan bemanna det skyddade boendet och jourtelefonen dagtid. En anställd jourmedarbetare innebär större möjligheter att möta behovet av stöd, underlättar dialog i samverkan med kommunens verksamheter och framför allt skulle det öka tillgängligheten och underlätta för stödsökande att ta kontakt under en större del av dygnet. Anställda jourarbetare finns på många jourer i landet, t ex i Luleå kommun. Beskrivning av kostanderan för att genomföra denna verksamhet: För verksamhetsåret 2023 är det i föreningen budgeterat för utgifter om 428 000 kr. Av dessa är 320 000 kr vikta för jourverksamheten, inklusive kostnader för hyra skyddat boende (160 000 kr) och utbildning av jourkvinnor (se bifogad budget), men inte kostnader för anställning av en jourkvinna som beräknas uppgå till 600 000. Med vår ansökan om bidrag vill vi säkerställa finansieringen av jourverksamheten och samtidigt möjliggöra anställning av jourmedarbetare. Detta förväntas		
--	---	--	--

	också frigöra ideella resurser i vår organisation och därmed öka möjligheten att bedriva ännu mer utåtriktat och förebyggande arbete. S:a760 000		
--	--	--	--

Föreningsbidrag - KFR - 2024

Medlemsbidrag + Grundbidrag

Bil	Förening	Medlemmar	Sökt Medlems- bidrag	Sökt Grundbidrag	Summa sökt medlems- & grundbidrag	Förslag till medlems- & grundbidrag
1	RFSL Pite älvdal (fd Nord)	46	2 300	5 000	7 300	7 300
2	IOGT-NTO	96	4 800	5 000	9 800	9 800
3	Länkarna	27	1 350	5 000	6 350	6 350
4	Brottsofferjouren Norrbotten	21	1 050	5 000	6 050	6 050
5	Norrbottens familjehemsförening					
6	LP-kontaktens ideella förening	318	15 900	5 000	20 900	20 900
7	Connexions Norrbotten	14	700	5 000	5 700	5 700
8	FMN Norrbotten	89	4 450	5 000	9 450	9 450
9	Hopp Piteå mot sexuella övergrepp	17	850	5 000	5 850	5 850
10	Föreningen Lillasyster Piteå	132	6 600	5 000	11 600	11 600
11			0		0	0
Summa		611	38 000	45 000	83 000	83 000
Antal föreningar		6				

VHT bidrag att fördela
517 000

Totalbudget 600 000

Fördelning

Medlemsbidrag	6%	38 000	50	kr/medlem
Grundbidrag	8%	45 000	5 000	kr/förening
Verksamhetsbidrag	86%	517 000	517 000	att fördela
Summa	100%	600 000		

Verksamhetsbidrag

		Erhållet verksamhetsbidrag 2023	Sökt verksamhetsbidrag 2024	Förslag till verksamhetsbidrag 2024
Bil	Förening			
1	RFSL Pite älvdal (fd Nord)	35 000	40 000	36 000
2	IOGT-NTO	65 000	93 000	67 000
3	Länkarna	110 000	130 000	110 000
4	Brottsofferjouren Norrbotten	60 000	350 000	62 000
5	Norrbottens familjehemsförening			
6	LP-kontaktens ideella förening	120 000	150 000	119 000
7	Connexions Norrbotten	60 000	103 940	58 000
8	FMN Norrbotten	10 000	25 000	15 000
9	Hopp Piteå mot sexuella övergrepp	4800	0	0
10	Föreningen Lillasyster Piteå	50000	60 000	50 000
11				
	Summa	514 800	951 940	517 000

Kvar att fördela Vht bidrag att fördela
0 517 000

Förslag till beslut

		Erhållet bidrag 2023	Medlems- & grundbidrag	Verksamhetsbidrag	Summa bidrag 2024
Bil	Förening				
1	RFSL Pite älvdal (fd Nord)	42 350	7 300	36 000	43 300
2	IOGT-NTO	73 550	9 800	67 000	76 800
3	Länkarna	116 550	6 350	110 000	116 350
4	Brottsofferjouren Norrbotten	66 750	6 050	62 000	68 050
5	Norrbottens familjehemsförening	0			
6	LP-kontaktens ideella förening	141 000	20 900	119 000	139 900
7	Connexions Norrbotten	65 650	5 700	58 000	63 700
8	FMN Norrbotten	19 700	9 450	15 000	24 450
9	Hopp Piteå mot sexuella övergrepp	10600	5 850	0	5 850
10	Föreningen Lillasyster Piteå	63 850	11 600	50 000	61 600
11		0	0	0	0
	Summa	600 000	83 000	517 000	600 000



Föreningsbidrag Kommunala pensionärsrådet (KPR) 2024

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår att Socialnämnden godkänner föreslagen ekonomisk fördelning av årets bidrag.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Ärendebeskrivning

Socialnämnden beslutade 2004-03-17 att föreningsbidrag till pensionärsorganisationerna ska utgå med ett grundbidrag, ett administrativt stöd per medlem samt ett aktivt stöd per medlem. Det aktiva stödet till pensionärsorganisationer ska maximalt utgå med 19,60 kr per medlem och vid behov reduceras till budgetutrymmet.

Socialförvaltningens anslag för föreningsbidrag till pensionärsorganisationerna för år 2024 är 138 000 kr. Det aktiva stödet ökas från 19,60 kr per medlem till 23,54 kr per medlem. Det innebär en ökning av föreningsbidragets aktiva stöd med 3,94 kr per medlem.

Beslutsunderlag

Sammanställning av föreningsbidrag per pensionärsorganisation 2024

Uträkning av föreningsbidrag per pensionärsorganisation 2024

Beslutet skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Veronica Höglund
Handläggare
Socialförvaltningen



Piteå kommun

Förslag

Föreningsbidrag 2024

Pensionärsorganisationer

	PRO	SPF Rönnen	SPF Häggen	SKPF avd 67	Summa
Antal föreningar	8	1	1	1	11
Antal medlemmar	1 792	297	661	1 400	4 150

Anslag 2024

138 000

Kvar att fördela

Grundbidrag/förening	1438	11504	1438	1438	15 818	122 182,00
----------------------	------	-------	------	------	---------------	------------

Adm stöd/medlem	5,90	10 572,80	1 752,30	3 899,90	8 260,00	97 697,00
-----------------	------	-----------	----------	----------	-----------------	-----------

Kvar att fördela per medlem	23,5414
-----------------------------	---------

Aktivt stöd/medlem	23,5414	42 186,27	6 991,81	15 560,90	32 958,02	0,00
--------------------	---------	-----------	----------	-----------	------------------	------

Aktivt stöd/medlem enl reglemente	19,60
Differens	-3,94

Utbetalning 2024 till resp förening

Utbetalning 2024/medlem	64 263	10 182	20 899	42 656	138 000
	35,86	34,28	31,62	30,47	



Piteå kommun

Förslag

Föreningsbidrag PRO 2024

	Jävre	Siktors	Djebyn	Piteå	Infjärden	Munksund	Langträsk	Norrfjärden	Totalt
Antal medlemmar	156	109	170	764	155	134	52	252	1792
Grundbidrag/kr per förening	1438	1438	1438	1438	1438	1438	1438	1438	11504
Adm stöd/kr per medlem	5,90	920,40	643,10	1 003,00	4 507,60	914,50	790,60	306,80	1 486,80
									10 572,80
Aktivt stöd/kr per medlem	23,1012	3603,79	2518,03	3927,20	17649,31	3580,68	3095,56	1201,26	5821,50
									41397,33
Summa att utbetala	5 962	4 599	6 368	23 595	5 933	5 324	2 946	8 746	63 474
Per medlem	38	42	37	31	38	40	57	35	



Underlag föreningsbidrag KTR 2024

Förening (PFC – Piteå funktionsrätt Centrum)	Verksamhets- berättelse (föregående år)	Årsmötes- protokoll (föregående år)	VEP 2024	Budget 2024	Antal betalande röstberättigade medlemmar, bosatta i Piteå den 31/12 föregående år.	varav män/kvinnor
Anhörigföreningen	Ja	Ja	Ja	Ja	64	Kvinnor 77 % Män 23 %
Bröstcancerföreningen	Ja	Ja	Ja	Ja	46	Kvinnor 100 %
FSDB Nord	Ja	Ja	Ja	Ja	26	Kvinnor 69 % Män 31 %
Hörselskadades förening	Ja	Ja	Ja	Ja	141	Kvinnor 63 % Män 37 %
Piteå dövas förening	Ja	Ja	Ja	Ja	17	Kvinnor 59 % Män 41 %
Piteå FUB	Ja	Ja	Ja	Ja	136	Kvinnor 51 % Män 49 %
*RSMIH						

* RSMIH ligger vilande enligt Karin Sundberg PFC

Förening (Funktionsrätt Piteå)	Verksamhets- berättelse (föregående år)	Årsmötes- protokoll (föregående år)	VEP 2024	Budget 2024	Antal betalande röstberättigade medlemmar, bosatta i Piteå den 31/12 föregående år.	varav män/kvinnor
Astma-allergiföreningen	Ja	Ja	Ja	Ja	132	Kvinnor 74 % Män 26 %
Demensföreningen	Föreningen ligger vilande enligt Ylva Sundkvist					
Piteå diabetesförening	Ja	Ja	Ja	Ja,	129	Kvinnor 57 % Män 43 %
FAMY	Ja	Ja	Ja	Ja	305	Kvinnor 53 % Män 47 %
Föreningen HjärtLung i Piteå	Ja	Ja	Ja	Ja	594	Kvinnor 67 % Män 33 %
Neuro Piteå Älvdal	Ja	Ja	Ja	Ja	100	Kvinnor 52 % Män 48 %
Parkinson Norrbotten, Piteå- avdelningen	Ja	Ja	Ja	Ja	72	Kvinnor 51 % Män 49 %
Personskadeförbundet RTP Piteå	Ja	Ja	Ja	Ja	57	Kvinnor 61 % Män 39 %
Reumatikerföreningen Piteå	Ja	Ja	Ja	Ja	434	Kvinnor 79 % Män 21 %

Förslag Föreningsbidrag KTR - 2024

[illegible]

BRIS – BÄTTRE SAMHÄLLEN FÖR BARN

Bris region Nord ansöker härmed om 83 000 kr i bidrag för verksamhetsår 2025.

Bris är en barnrättsorganisation som stödjer barn utifrån barnets behov, mobiliserar samhället och lyfter barns röster på den politiska agendan. I det arbetet driver Bris den nationella stödlinjen för barn och ger stöd till barn på plats vid vår Brismottagning i Umeå. Via Brismottagningen erbjuder vi ett fördjupat individuellt stöd, föräldraskapsstöd och gruppstöd för barn. Genom att göra barns röster hörda mobiliserar vi samhället för barns rättigheter. För att möta det behov av stöd som barn och unga har idag och för att kunna fortsätta med vårt viktiga arbete, ansöker vi om ekonomiskt bidrag för år 2025.

Bris driver den nationella stödlinjen för barn 116 111 som har öppet dygnet runt, året om, via sms, chatt, mejl och telefon. Under 2023 hade Bris 51 587 stödjande kontakter med barn via stödlinjen och Brismottagningarna, en ökning med 16 procent jämfört med 2022.

Trycket hos den nationella stödlinjen är stort under dygnets alla timmar och sedan 2021 är stödlinjen öppen dygnet runt, året om. Utökade öppettider, fler kontaktvägar och fler kuratorer har genom åren bidragit till att möta barns vilja och behov av att samtala med vuxna. I september 2023 lanserade Bris stöd via sms till nummer 116 111, som ytterligare en kontaktväg för barn som söker stöd från en kurator.

I samtalen till Bris är det tydligt att det utöver barnets individuella svårigheter, hjälpbehov och situation även finns en generell hopplöshet över samhällsutvecklingen. De senaste årens utveckling med klimatkris, krig i omvärlden, ekonomi och kriminalitet påverkar barn och barns mående. I samtalen med Bris uttrycker barn tvivel, besvikelse och frustration kring vuxnas och makthavare förmåga att ge dem förutsättningar till ett bra liv. I kontakt med Bris ger barn helt enkelt uttryck för en bristande framtidstro.

"Jag mår inte bra och känner mig hopplös. Jag kan inte prata med någon i min familj om hur jag verkligen mår och är trött på det här. Jag orkar inte mer och jag vet inte vad som får mig att må dåligt men jag känner mig ledsen och arg på mig själv och att allt vore bättre om jag bara försvann. Min mamma säger att jag är självskadad och hur ska jag då kunna berätta för henne att jag mår så dåligt att jag vill ta mitt liv igen?"

Barns hela liv rymmer i kontakterna med Bris. Gemensamt för många av barnen som söker stöd är att de saknar en vuxen att få stöd från, antingen av eget val eller för att det faktiskt inte finns någon annan än Bris att prata med. Barns kontakt med Bris sker på barnets villkor och barnet bestämmer vilken information hen vill delge om sig själv, sin situation och sina behov. En grundförutsättning för stödet i Bris nationella stödlinje är att barn är anonyma.

Barn som söker sig till Brismottagningen i Umeå väljer att bryta sin anonymitet för att kunna ta del av ett fördjupat stöd. Genom Brismottagningen erbjuds alla barn och unga i Region Nord stöd via individuella stödsamtal, familjesamtal och stöd i grupp – utan långa väntetider. Gruppstödet riktar sig till barn i särskilt utsatta situationer, bland annat barn som är placerade i familjehem, barn som förlorat en förälder i suicid och barn som har flytt. Grupperna sker både fysiskt på plats vid Brismottagningen och digitalt. Att Bris har en bred stödverksamhet ger varje barn en möjlighet att få hjälp anpassat utifrån barnets behov och unika situation. Gemensamt för barn som söker Bris stöd är att de önskar en förändring av sin nuvarande situation, sitt mående, sina handlingsstrategier eller sina tankar. Att våga dela med sig av sin livssituation är ett stort och modigt steg för ett barn att ta. När barn berättar finns det hopp om förändring och vi vet att samtal gör skillnad.

"Jag vill också passa på att tacka er BRIS. För alla gånger jag nästan gjort självmordsförsök men valt att skriva till er istället. Era ord har verkligen hjälpt. Ni har räddat liv."

Bris primära målgrupp är barn och unga som vi möter i våra stödkanaler. En sekundär målgrupp är föräldrar och andra vuxna nära barn som vi möter i våra stödkanaler samt vuxna som på olika sätt arbetar med eller för barn och barnets rättigheter. Genom Bris vuxentelefoner, utbildningar i barnets rättigheter, kunskapsrapporter och Bris nätverk stöttar vi vuxna omkring barn för att skapa ett bättre samhälle för barn.

Vi har en lång erfarenhet av att utbilda i barnrättsfrågor. Genom Bris utbildningar ger vi fördjupade kunskaper om barnets rättigheter. Genom Bris nätverksträffar, våra konferenser, kunskapsrapporter och skolutskick utbildar vi och sprider kunskap om barnrättsfrågor i hela Region Nord. Vi jobbar också med barns rätt till delaktighet genom utbildningar i vår egen metod *Expertgrupp barn*.

Genom Bris nätverk bjuds professionella som arbetar med och för barn årligen in till kostnadsfria nätverksträffar, konferenser och webinarium i barnrättsfrågor. Nätverket ska vara en källa till inspiration, kunskapspåfyllnad och erfarenhetsutbyte för professionella i hela regionen. I region Nord samlar nätverket runt 1300 medlemmar och under 2023 bjöd nätverket exempelvis in till träffar i Umeå, Skellefteå och Lycksele. Nätverket bjöds även in till hybridkonferenserna *Stöd till barn som flytt¹* och *Rätten till stöd tidigt i livet²* som arrangerades under 2023 i samband med rapportsläpp. Vi planerar att fortsätta bjuda in nätverket till regionala nätverksträffar som utgår ifrån lokala behov även under 2024.

Bris verkar också för varje barns rätt till en trygg och likvärdig skolgång. En del i det arbetet är våra skolkampanjer riktade till samtliga grund- och gymnasieskolor i Piteå. Under hösten 2023 fick alla skolor ett utskick med Bris handbok för samtal i skolan och annat material som Bris erbjuder som stöd till vuxna som arbetar med och för barn. Utskicket innehöll dessutom information om Bris stöd riktat till barn och unga. Inför sommarlovet skickade vi dessutom ut vår aktivitetsbok *Små sommarsaker* till alla skolelever i årskurs tre runt om i Piteå kommun. Aktivitetsboken innehöll motiv på växter och djur att färglägga och dessutom 60 tips på olika aktiviteter – en för varje sommarlovsdag. Vi fortsätter med våra skolkampanjer även under 2024.

Bris är en samlande kraft i kampen för barnets mänskliga rättigheter. I det arbetet är samverkan en förutsättning för vårt regionala arbete. I Region Nord samverkar vi med kommuner och regioner såväl som privata aktörer och civilsamhället för att lyfta barns röster och sätta barnrätten på agendan. Vi verkar även för att finnas på arenor där barn befinner sig genom vår volontärmobilisering. I region Nord samlar vi ett 30-tal volontärer som sprider information om barnets rättigheter och Bris stöd genom att genomföra skolföreläsningar och informera idrottsföreningar om barns rätt till en trygg och jämlik idrott. Vi finns även på plats på evenemang runt om i regionen såsom stadsfester, idrottsturneringar, konserter och andra platser där barn finns.

Ett exempel är att vi under vintersolståndet och årets mörkaste dag 2023 samlade våra volontärer runtom i Region Nord för att uppmärksamma att Bris kan tända ljus i mörkret för många barn. Våra volontärer fanns på plats vid köpcentrum och andra allmänna platser för att berätta om Bris arbete och betona vikten av att fortsätta arbeta med barns rättigheter året om.

Bris har arbetat för barnets rättigheter i mer än ett halvt sekel. Varje år berättar tiotusentals barn om sina liv i stödsamtal på Brismottagningarna och i den nationella stödlinjen för barn. De lyfter aspekter som rör hur de mår, vad de gläds åt och vad de kämpar med. Berättelserna och den kunskap samtalen bidrar med används för att belysa hur barn i Sverige har det – och hur vårt samhälle kan bli bättre för barn att leva i. När barn berättar finns det hopp och vi hoppas att ni vill stötta Bris för att vi ska kunna fortsätta arbetet för ett bättre samhälle för barn!

¹ Konferensen om stöd till barn som flytt går att se i efterhand [här](#)

² Konferensen om stöd till barn tidigt i livet går att se i efterhand [här](#)

Bris – Barnens rätt i samhället

Storgatan 63, 903 30 Umeå

Tel: 070 – 201 65 12

www.bris.se | Org.nr: 80 20 13-3420

PG: 90 15 04-1 | BG: 901-5041

BRIS – BARNENS RÄTT I SAMHÄLLET

FN:s konvention om barnets rättigheter utgör grunden för Bris arbete och Bris bidrar med sitt arbete till FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030. Bris finns för alla barn och vår ambition är att alltid möta barn och unga på deras arenor och erbjuda ett tillgängligt stöd i den form de efterfrågar.

Vår vision är ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses.

Bris nätverk

Bris nätverk möjliggör möten, dialog och samverkan mellan personer som arbetar för och med barn. Gå med i nätverket, en källa till inspiration, kunskapspåfyllnad och erfarenhetsutbyten kring frågor som rör barns rättigheter. Läs mer och gå med i Bris nätverk här <https://www.bris.se/om-bris/vart-arbete/bris-natverk1/>. Det är helt kostnadsfritt!

Rätten till stöd tidigt i livet

Under 2023 avslutade Bris sin kartläggning och projekt kring samhällets stöd till barn i åldern 0–6 år. Projektet resulterade bland annat i rapporten "[Se mig – Rätten till stöd tidigt i livet](#)" och samtalsstödet "Goda samtal om svåra ämnen – Guide i mötet med föräldrar till de yngsta barnen". Ett tydligt resultat av kartläggningen är att förskolan har en nyckelroll i arbetet med att stärka stödet till de yngsta barnen. Personal inom förskolan efterfrågar ökad kunskap och tillgång till verktyg för att tidigt kunna identifiera barn i utsatthet.

Stöd till barn som flytt

Att uppleva krig och flykt är en påfrestning för hela familjen och behovet av psykosocialt stöd är stort. För barn som flytt kan det få konsekvenser långt efteråt i form av svårigheter i skolan, i relationer till föräldrar och vänner samt genom psykisk ohälsa. Utifrån den kunskapen arbetar Bris på bred front för att stötta barn med erfarenhet av flykt och under 2023 släppte vi rapporten [Att leva en dag i taget](#). Vi erbjuder gruppstöd för barn med erfarenhet av flykt på våra Brismottagningar och utbildar även professionella som arbetar med målgruppen i TRT – Teaching recovery techniques, en metod som syftar till att hjälpa barn att hantera traumatiska händelser.

Meningsfull fritid

Idrotten är en betydelsefull plats för många barn vid sidan av hemmet och skolan. Hälften av alla barn befinner sig inom den organiserade idrotten. En meningsfull fritid är en viktig i det förebyggande arbetet mot såväl kriminalitet som barns psykiska ohälsa. Bris samarbetar med flera idrottsförbund och föreningar för att informera om Bris stöd samt stärka tränare och ledare runt barn att lyssna, se och agera för barnets bästa. Genom vår [idrottsledarlinje](#) och [Barnens spelregler](#) stöttar vi vuxna som möter barn inom idrotten.

Lunch med Bris

Under året fortsätter vi även att bjuda in till [Lunch med Bris](#) – våra korta nätföreläsningar om viktiga ämnen, föreläsningarna är alltid kostnadsfria och riktar sig också till professionella som arbetar med och för barn. Föreläsningarna går att ta del av i efterhand här <https://www.bris.se/om-bris/aktuellt/lunch-med-bris/>

BRIS

ÅRSBERÄTTELSE 2022

A stylized, high-contrast illustration in shades of gray and black. It depicts a family of three—a man, a woman, and a child—silhouetted against a dark background. The man is on the right, looking down with a distressed expression. The woman is in the center, also looking down. The child is on the left, holding a long, thin object that resembles a sword or a knife. Above the family, there is a jagged, starburst-like shape containing a small, sad face and some abstract symbols, suggesting a crisis or conflict. The overall mood is somber and urgent.

BRIS HJÄLPER I EN OROLIG OMVÄRLD

Under 2022 har flera stora kriser i Sverige och världen avlöst varandra. Bris finns där barn finns, för att varje dag stödja barn, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare.

BRIS

bris.se

info@bris.se

Swish: 9015041

Pg: 901504-1

Redaktör: Johanna Lagerfors, OTW

Text: Johanna Lagerfors, OTW

Formgivare: Andrea Brandin, OTW

Illustrationer omslag samt sida

6 och 14-15: Elin Svensson.

Personerna på bilderna på sidorna 2, 5, 13, 22, 31, 40, 45, 48 och 61 har ingen koppling till innehållet i texterna.



INNEHÅLL

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

SIDA 4

Inledning

Bris behövs i en orolig tid, 4
 Året 2022 – en summering av Bris insatser, 7
 Krig på europeisk mark, 8
 Stöd till ukrainska barn som flytt till Sverige, 10
 Barn drabbas av den ekonomiska nedgången, 12
 Bris tog en aktiv roll i valrörelsen, 14
 Bris om Tidöavtalet, 16
 Det här är Bris, 18
 Bris fokus för ett bättre samhälle för barn, 20

SIDA 24

Stödja

Intro, 24
 Utökat statligt stöd till Bris stöddlinje, 26
 Intervju med Inna Zhmurina, Bris stöddlinje på ukrainska, 28
 Stöd till barn – via vuxna, 30
 Mer om stödverksamheten, 32
 Effekter av Bris stödverksamhet – det här leder den till, 33

SIDA 33

Mobilisera

Intro, 34
 Handbok för samtal i skolan, 36
 Bris internationella samarbete, 38
 Bris och C-Sema förbättrar livskvaliteten för barn i Tanzania, 41
 Intervju med Hilda Boman, medlem och volontär, 42
 Bris insamlade medel, 44
 Intervju med samarbetspartner: Kavlifonden, 46
 Intervju med samarbetspartner: Kappahl, 49
 Intervju med samarbetspartner: Coop, 50
 Mer om mobiliseringen, 52
 Effekter av Bris mobiliseringsarbete – det här leder det till, 53

SIDA 54

Påverka

Intro, 54
 Ny strategi mot våld, 56
 Stöd till suicidefterlevande familjer, 58
 Barns uppmaning: Engagera dig i barns fysiska aktivitet, 60
 Steppa upp barnrättsarbetet, kommuner, 62
 Mer om påverkan, 63
 Effekter av Bris påverkansarbete – det här leder det till, 63

ÅRSREDOVISNING

Förvaltningsberättelse
 Revisionsberättelse



BRIS BEHÖVS I EN OROLIG TID

Krig i Ukraina, dyrare levnadskostnader, gängskjutningar och nya klimatlarm. Året 2022 har på många sätt handlat om en orolig omvärld – med många parallella kriser som samverkat över en längre tid.

Barn påverkas av de här kriserna på olika sätt och i olika omfattning. För de familjer som redan tidigare levt på marginalen ekonomiskt har inflation och ökade priser på mat och el försvårat situationen under 2022. Att barn dessutom ofta tar över vuxnas ekonomiska oro märks i samtal vi har med barn som kontakter oss. Kriget i Ukraina har förstås också påverkat många barn på olika sätt – både direkt för de familjer som tvingats fly, och indirekt för barn i Sverige som funderar över om kriget också kan komma hit. Under valrörelsen debatterades den ökade frekvensen av gängskjutningar och Bris blev en viktig röst som lyfte vikten av att alltid ha med sig ett barnrättsperspektiv i alla debatter och beslut. Alla barn har rättigheter, även barn som begår brott. Alla barn har rätt att växa upp utan våld, i en livssituation som är trygg och där de kan utvecklas.

De här och andra händelser under året har synliggjort att Bris samhällsviktiga verksamhet behövs, och visat hur viktigt det är med tillgängligt stöd för barn och unga. Under 2022 har Bris haft tiotusentals stödjande kontakter med barn, fler än någonsin tidigare. Vi har stöttat barn under dygnets alla timmar och suttit med i flera expertgrupper och nätverk för att påverka för ett bättre samhälle för barn. Arbetet med att lyfta barns röster, mobilisera samhället och påverka för förändring har nu pågått i mer än ett halvt sekel. I många avseenden har

vi nått långt – barn har idag rättigheter. Men de måste också tillgodoses, för varje barn, alltid. Det arbetet pågår hela tiden.

Att vi når ut i hela landet och tar vara på alla engagerade människor och ideella krafter är viktigt, för vi behöver bli fler som kämpar för barns rätt till en trygg uppväxt, till en god hälsa, till jämlika uppväxtvillkor och till att bli

lyssnade på och tagna på allvar. Vi vill passa på att tacka alla Bris engagerade medlemmar, volontärer, förtroendevalda, medarbetare givare och partners för att vi tillsammans gör skillnad för barn varje dag, året runt, dygnet runt. Under 2023 jobbar vi för att kunna ge stöd till än fler barn. Behoven är stora – och vi ska möta dem.

”Alla barn har rätt att växa upp utan våld, i en livssituation som är trygg och där de kan utvecklas.”



Annabella Kraft,
ordförande Bris



Magnus Jägerskog,
generalsekreterare Bris





ÅRET 2022 – EN SUMMERING AV BRIS INSATSER

2022 var ett år då många stora händelser präglade samhället, Sverige och världen. Det har talats om permakris, ett uttryck för när flera parallella kriser under längre tid skapar osäkerhet och instabilitet. Krig i Europa, ekonomisk nedgång, gängkriminalitet och klimathot är några exempel på händelser under året som alla påverkat barn på olika sätt. Bris jobbar varje dag för att möta barns behov.

Bris finns till för varje barn och vi finns där barn finns. Det är grundläggande för vårt arbete. Under året har Bris haft tiotusentals stödjande kontakter med barn som lever i utsatta situationer, fler än någonsin tidigare. Stödet sker både online – genom telefon, chatt och mejl – och fysiskt på våra Brismottagningar runt om i landet, bland annat genom gruppstöd.

Vi mobiliserar krafter i samhället och använder den kunskap och erfarenhet barn bidrar med för att påverka beslutsfattare. Under 2022 har vi till exempel haft en expertroll i utredningen av en ny nationell strategi mot våld, som slår fast att våld mot barn ska ses som en folkhälsofråga och att kommunernas uppdrag ska tydliggöras. Vi genomför också en årlig kommunundersökning för att kartlägga hur involverade barn är i det kommunala arbetet. Trots att barnkonventionen är lag sedan 2020 visar 2022 års undersökning att det finns tydliga brister med implementeringen av den i många delar av landet. Det räcker inte att barn har rättigheter, de måste också efterlevas i praktiken.

Bris utbildar och föreläser för att sprida kunskap. En

viktig nysatsning under 2022, då Sverige tagit emot många flyktingar från Ukraina, har varit att utbilda fler gruppleddare inom TRT, Teaching Recovery Techniques. Det är en gruppbaserad stödmotod för att hjälpa barn och unga som har traumasymtom efter att ha varit med om krig eller annan kris. Dessutom har vi samarbetat med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Krisinformation som tagit fram en ny sida med krisinformation riktad till barn.

Bris har också bistått med att samla barns röster om fysisk aktivitet, som ska utgöra ett viktigt underlag när regeringens kommitté för främjande av ökad fysisk aktivitet tar fram förslag för hur samhället kan stimulera rörelse och minska stillasittande. Vi har också tagit fram två viktiga rapporter: en om stöd till suicidefterlevande familjer, som baseras på forskning och våra erfarenheter av gruppstöd för familjer där en förälder tagit sitt liv, och en som lyfte vikten av att ha med sig ett

barnrättsperspektiv i debatten om gängkriminalitet. Bris påverkade i valrörelsen, både lokalt, regionalt och nationellt.

Utöver vårt arbete i Sverige har vi också flera internationella samarbeten. Under 2022 hölls IC 2022 i Stockholm – den tionde globala konferensen inom CHI, Child Helpline International, som samlar stöddlinjer i 135 länder världen över.

I den här årsberättelsen kan du läsa mer om vårt arbete och våra insatser under 2022.

”Det räcker inte att barn har rättigheter, de måste också efterlevas i praktiken.”

KRIG PÅ EUROPEISK MARK

BARN REAGERAR PÅ OMVÄRLDENS ORO

Den 24 februari 2022 invaderade Ryssland Ukraina och krig i Europa var ett faktum. Barn är en sårbar grupp i samhället och som alltid i kriser drabbas barn särskilt hårt. Även i Sverige påverkas barn på olika sätt av den nya skrämmande situationen.

Den första tiden efter att kriget bröt ut i Ukraina tog Bris emot många samtal från barn som var oroliga över det som hände. Många undrade vad det skulle innebära för Sveriges del, om det fanns risk att det ska bli krig även här. Redan i januari hade många barn uppmärksammat olika rykten om situationen, på Tiktok. Kriget märktes av i stöddlinjen betydligt snabbare än vad andra samhällshändelser brukar göra.

Bris har under året samarbetat med olika myndigheter, bland annat Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), om samhällsinformation till barn. Bris hjälpte bland annat MSB att ta fram information för barn på lilla.krisinformation.se, en vidareutveckling av ett samarbete som startade under pandemin.

– Myndigheterna har ett informationsansvar för alla invånare, självklart också för barn. Under året såg vi dåvarande statsminister Magdalena Andersson vända sig direkt till barn angående situationen i Ukraina, vilket är ganska unikt och något som Bris arbetat för att få till, säger Marie Angsell som är sakkunnig socionom på Bris.

Som vuxen kan du räkna med att barn och unga känner till det som händer i omvärlden. De läser nyheter, ser saker i sociala medier, pratar med kompisar och hör

Information till barn

På lilla.krisinformation.se finns barnanpassad information om läget och svar på flera av de frågor som barn kan ha.

”

**”Myndigheterna har ett informations-
ansvar för alla invånare, självklart
också för barn.”**

vuxnas samtal. Alla barn är olika och reagerar på olika sätt. För barn med tidigare erfarenhet av krig eller flykt kan oron exempelvis bli annorlunda jämfört med barn som inte har den erfarenheten.

Det är därför viktigt att du som vuxen möter barn där de är. Utgå inte ifrån att barnet känner egen oro eller oroar sig för samma sak som du som vuxen kanske gör.

– När du möter barn i deras oro är det viktigt att ge information och att svara på deras frågor, för att göra tillvaron så trygg och begriplig som möjlig. Du behöver vara påläst och kunna presentera informationen så att barnet förstår. Ett sätt att göra det är att ta del av information tillsammans. Du som förälder eller lärare kan till exempel titta på Lilla aktuellt ihop med barnet och efteråt diskutera det ni sett, säger Marie Angsell.

Om ett barn är väldigt oroligt kan du som vuxen hjälpa till att trygga barnet, exempelvis genom att understryka att det inte är krig i Sverige och att myndigheter och experter inte tror att det kommer att bli det heller. Du kan också prata om att all information som sprids inte är sann och ha en diskussion om källkritik, utifrån barnets nivå. Det kan också vara bra att inte bara fokusera på krisen utan att försöka göra saker som du vet att barnet brukar må bra av.

Tips från Bris och Försvarsmakten till vuxna som pratar med barn om världsläget:

- **Var påläst.** Så att du kan svara med korrekt och aktuell information.
- **Titta tillsammans.** Om ni läser en artikel eller ser på tv tillsammans finns du där för att dels nyansera, dels svara på frågor.
- **Du måste inte veta allt.** Det är omöjligt att ha koll på allt och det är okej att säga att du inte vet. Men säg då också att du kan ta reda på det så att barnet slipper spekulera.
- **Ta oron på allvar.** Barn kan göra kopplingar som skapar riktig oro. Utgå inte från att barn är oroliga eller oroar sig för samma sak som du som vuxen kanske gör. Ta därför signaler på oro på allvar.
- **Fråga.** Ta initiativet genom att kolla av om barnet undrar något. Då finns ju du där med svar.
- **Prata om att allt inte är sant.** Om barnet är ute på sociala medier kan en diskussion om källkritik vara bra att ha. Utifrån barnets nivå.
- **Sverige har militärer för att det inte ska bli krig.** Det kan vara bra att påminna barn och även vuxna om att Försvarsmaktens uppgift är att försvara Sverige. Det är därför vi i Sverige har militärer, inte för att starta krig.
- **Skicka med hopp.** Prata gärna om att många länder och organisationer samarbetar för att situationen ska bli bättre.

STÖD TILL UKRAINSKA BARN SOM FLYTT TILL SVERIGE

Bris har under 2022 även bidragit med stöd till barn som flytt till Sverige, bland annat från Ukraina. Satsningen innefattar stöd till såväl barn som föräldrar, samt utbildningar och föreläsningar.

Under 2022 kom ungefär 45 000 ukrainska flyktingar till Sverige. Omkring 13 000 av dem är barn. Behovet av psykosocialt stöd är stort hos familjerna – både här och nu och på sikt. Bris startade därför, med stöd från Egmont Fonden och Kavlifonden, ett projekt för att jobba riktat till barn som flytt till Sverige från kriget i Ukraina: Kraftsamling för barn som flytt. Projektet ska pågå till slutet av sommaren 2024 och består av flera olika delar. Bland annat nysatsar Bris på TRT, Teaching Recovery Techniques, som är en gruppbaserad stödmotod för att hjälpa barn och unga som har traumasymtom efter att ha varit med om krig eller annan kris.

– Vi arrangerar egna TRT-grupper och utbildar dessutom nya gruppleddare, ungefär hundra per år. Detta för att så många barn som möjligt ska kunna ta del av stödet. De som utbildar sig till gruppleddare är professionella

som möter barnen direkt, till exempel personer inom elevhälsan, psykologer, socionomer, specialpedagoger och personer inom socialtjänsten.

Det säger Terese Ahlstedt som projektleder och samordnar Bris arbete för barn som flytt.

Bris arbetar även med Föräldraskap i Sverige, FöS. Det är ett samhällsorienterat grupprogram för utrikesfödda föräldrar med barn mellan 0 och 18 år.

– Syftet är att ge föräldrarna mer information om områden som är viktiga för familjelivet i Sverige, och möjligheter att diskutera med varandra. På träffarna diskuteras bland annat barnets rättigheter, föräldrars rättigheter och skyldigheter, jämställdhet, hur det är att vara familj i ett nytt land och hur förskola, skola och vård fungerar i Sverige, säger Terese Ahlstedt.

Innehållet baseras på barnkonventionen, forskning



och lagstiftning, och på behoven som uppstår hos nyanlända föräldrar. Programmet har tagits fram av Stockholms stad och Länsstyrelsen i Stockholms län, och sprids nationellt i samarbete med Bris. Under 2022 har 90 nya gruppleddare utbildats.

– Vi vet att det sociala stödet i ett barns liv är otroligt viktigt för återhämtningen efter en kris. Vi har därför tagit fram ett gruppbaserat föräldrastöd som ges under två timmar vid två tillfällen. Vi berättar om vanliga reaktioner när en person har upplevt en potentiellt traumatisk händelse, vad som händer i hjärnan och kroppen, samt hur föräldrarna kan hjälpa sina barn att återhämta sig. Genom stödet vill vi på ett enkelt sätt stärka föräldrarna, öka kommunikationen i familjerna och ge föräldrarna möjlighet att utbyta erfarenheter och tankar, säger Terese Ahlstedt.

Utöver dessa utbildningsinsatser håller Bris också

kunskapshöjande föreläsningar till professionella, som handlar om hur man kan möta och samtala med barn och unga med erfarenhet av krig och flykt. Dessutom har Bris under året öppnat en stödlinje på ukrainska, dit barn och vuxna med frågor som rör ett barn kan ringa och få stöd på sitt språk.

Läs en intervju med kuratorn Inna Zhmurina på sida 28.

Ett fokus för de europeiska stödlinjerna under 2022 har varit att stötta La Strada, den ukrainska stödlinjen för barn, och stödlinjer i de omkringliggande länderna.

Läs mer om det på sida 38.





BARN DRABBAS AV DEN EKONOMISKA NEDGÅNGEN

Under 2022 har Sveriges ekonomi hamnat i stort fokus. Med stigande priser på mat, bränsle och el har många familjer fått det tuffare, och svårast är det för dem som redan tidigare hade små ekonomiska marginaler. Bris har under året märkt av en ökad ekonomisk oro bland barn som kontaktar stödlinjen.

Med pågående energikris, lågkonjunktur och ökande inflation har ekonomin hamnat i fokus hos många. För många familjer kommer det nu att innebära att man behöver se över sina kostnader och kanske införa förändringar i vardagen. Barn snappar lätt upp vuxnas oro och stress kring det ekonomiska läget:

– Det är tydligt att många av de barn som lever i familjer som redan tidigare hade det tufft med ekonomin har blivit mer oroliga nu. Vi märker i samtal att de förhåller sig till de vuxnas oro, säger Maria-Pia Cabero som är press- och opinionsansvarig på Bris.

Därför är det viktigt att vuxna möter barns oro och de frågor som kan uppstå.

Nästan 173 000 barn växer upp i familjer där en eller två vuxna har skulder hos Kronofogden. Ännu fler lever med små ekonomiska marginaler. Den senaste tidens utveckling gör dessutom att fler människors privatekonomi riskerar att drabbas.

– Barn kan komma att märka av det kärvare ekonomiska läget på olika sätt. För en del barn kommer det att föra med sig att familjen inte kan äta sig mätta eller tvingas att leva under hot om vräkning. Det kan också göra att det saknas pengar i familjen till busskort, surf på mobilen, avgift till idrottsklubben och annat som kan

påverka barnets vardag, sociala relationer och fritid. Inte minst kan många barn komma att märka av vuxnas oro inför hur det kan komma att bli framöver, säger Marie Angsell, sakkunnig socionom på Bris.

Hennes råd är att inte lämna barn utanför det som sker.

– Generellt ser, hör och funderar barn mer än vuxna tror. Men många barn har inte hela bilden, utan skapar sig en egen. Att fundera och oroa sig ensam kan vara värre för ett barn än att få svar på sina frågor.

Genom att involvera barn kan du avlasta barnet från att behöva försöka förstå och ta ansvar för situationen på egen hand. Risken är annars att barnet hittar på egna strategier för att avlasta och underlätta för föräldern, till exempel genom att äta mindre, avstå från att be om pengar för avgifter till aktiviteter eller att berätta om sina egna tankar och oro. Då kan det vara bättre att ni i stället gemensamt pratar och kommer överens om på vilket sätt alla kan hjälpas åt just nu.

Bris har sedan flera år ett samarbete med Kronofogden för att stötta barn som är oroliga över familjens ekonomi. Samarbetet handlar till största del om att sprida information till barn om att de inte är ensamma om sin situation, att det inte är deras fel och att det alltid finns någon att prata med om hur livet är just nu.

De ekonomiska skillnaderna mellan invånare i olika kommuner är stora. I Lomma bor ett barn av sextio med skuldsatta föräldrar, i Perstorp är motsvarande siffra ett av fem barn.

Råd till dig som vuxen

- Om er familj påverkas av det nuvarande ekonomiska läget, berätta för barnet och uppmuntra barnet att prata och ställa frågor.
- Lyssna, förklara och svara på barnets frågor så gott du kan, men undvik sådant som kan öka barnets oro.
- Var tydlig med att du som vuxen tar ansvar för ekonomin. Även om alla påverkas och kanske måste hjälpas åt vilar ansvaret aldrig på barnet.
- Om du som vuxen är orolig, försök att hitta sätt att få stöd av andra vuxna, exempelvis vänner eller organisationer som kan ge stöd.

BRIS TOG EN AKTIV ROLL I VALRÖRELSEN

I september 2022 gick Sverige till val. Trots att barnkonventionen blivit lag sedan förra valet ser Bris att mycket finns kvar att göra för att barnets rättigheter ska tillgodoses. Frågan ställs på sin spets i den politiska debatten om gängkriminaliteten, som Bris menar saknar ett barnrättsperspektiv.

Under valrörelsen pratades det mycket om otrygghet, gängkriminalitet och dödsskjutningar, och om politiska åtgärder för att komma till rätta med problemen. Från flera håll i politiken låg fokus på hårdare straff, fängelser och visitationszoner.

– Bris menar att politikens sätt att prata om unga i kriminalitet inte tar hänsyn till att barn också har rättigheter, även om de begår brott. När det handlar om barn som befinner sig i kriminella miljöer måste alla åtgärder barnrättssäkras. Barn är barn, med rättigheter, oavsett vad de gjort, säger Sofia Walan som är chef för Regionheten på Bris.

Bris gav inför valet ut rapporten *Barns rättigheter i skottlinjen – om gängkriminalitet och barns uppväxtvillkor*, som lyfter kopplingen mellan gängkriminalitet, barnets rättigheter och vikten av att ge varje barn goda livschanser. Varje barn har rätt till liv och utveckling, rätt till en uppväxt fri från våld, rätt till social trygghet, rätt till en meningsfull fritid och rätt att må så bra som möjligt. Rättigheterna är ovillkorade och gäller varje barn, utan

undantag. För vissa grupper av barn är dessa rättigheter dock mer hotade än för andra.

– Barn påverkas både av gängkriminalitetens närvaro och av konsekvenserna av samhällets åtgärder för att motverka den. Det drabbar särskilt barn som växer upp i landets så kallade utsatta områden. Det är i hög utsträckning hos de lokalt etablerade gängen som rekryteringen av unga sker och mycket av kriminaliteten och det dödliga skjutvapenvåldet finns, säger Sofia Walan.

Bris har frågat barn som lever i områden där det finns gängkriminalitet och våld vad de anser behövs för att de ska kunna leva ett gott liv.

– För att nå hållbara lösningar måste barn göras delaktiga i frågor som rör dem. I rapporten belyser vi hur det politiska fokuset på hårdare tag står i vägen för samtal om barns trygga uppväxtvillkor, och att politiken behöver skifta från repressiva till förebyggande åtgärder.

Några av de saker barn lyfter som viktiga för en bra och trygg uppväxt är engagerade lärare, blandning av barn i klasserna, föräldrar som tar hand om sina barn och får föräldrastöd när de behöver det, kompisar som





Bris rapport togs fram för att belysa vikten av att alltid ha ett barnrättsperspektiv i den politiska debatten om gängkriminalitet.

”

”Efter skjutningen utanför skolan, det var hemskt. Det händer att jag känner mig rädd. Rädd för att det skulle hända igen mot mig och mina vänner. Jag kände att jag kanske blir skjuten på väg till och från skolan. Mamma fick följa med mig ett tag. Efter ett tag så gick det över.”

inte håller på med fel saker, fritidsgårdar där det finns närvarande vuxna och hjälp till barn som begår brott, så att de inte gör om det.

I rapporten intervjuades också samtliga riksdagspartier om vad de menar behöver prioriteras inom det förebyggande arbetet. Den fick medial spridning och kom att användas i den politiska debatten kring gängkriminalitet. Tillsammans med 59 andra barnrätts- och ungdomsorganisationer medverkade Bris också i en debattartikel på Svenska Dagbladets debattsida, som ställde sig frågan: Hur kommer det sig att vi just nu befinner oss i den kanske allra mest barnfientliga rörelsen någonsin?

I ett valmanifest lyfte Bris tre viktiga valkrav, nämligen barns rätt till:

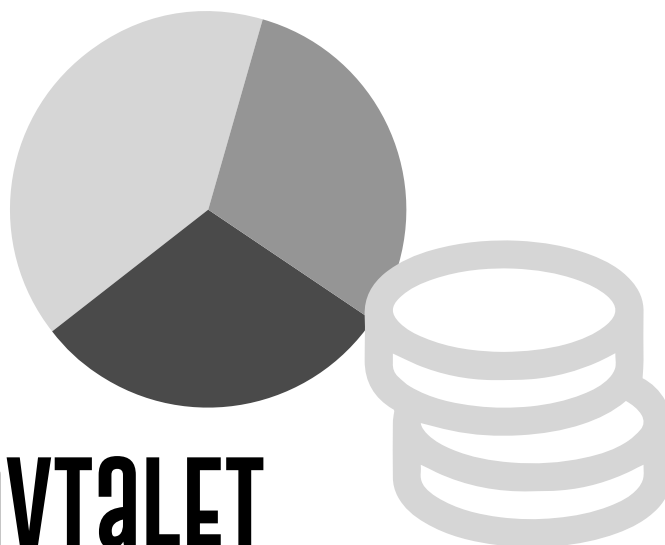
- En uppväxt fri från våld
 - Ett samhälle som främjar psykisk hälsa
 - En bra skola för alla
- I vårt valarbete fokuserar vi på det samhälle vi vill se för barn. Det är något alla borde kunna ställa sig bakom,

men här ser vi att Sverige brister. I den politiska debatten saknas många av de tidiga insatser som krävs för att varje barn ska få sina rättigheter tillgodosedda, säger Bris generalsekreterare Magnus Jägerskog.

För att hjälpa politiker att fatta beslut förenliga med barnets rättigheter tog Bris också fram en checklista tillsammans med Rädda Barnen. Den uppmanade politikerna att inför varje utspel och politiskt förslag fråga sig:

- Bygger förslaget på kunskap och erfarenheter från dem som förslaget gäller? Har vi pratat med barn, unga och familjer som grund till förslaget?
- Bygger förslaget på beprövad kunskap, forskning och evidens?
- Är förslaget förenligt med barnets mänskliga rättigheter som slås fast i grundlagen, Europakonventionen och FN:s konvention om barnets rättigheter?

En betydande del av valarbetet skedde ute i landet med hjälp av Bris volontärer, vars arbete i valrörelsen gjorde att valmanifestet och checklistan fick stor spridning.



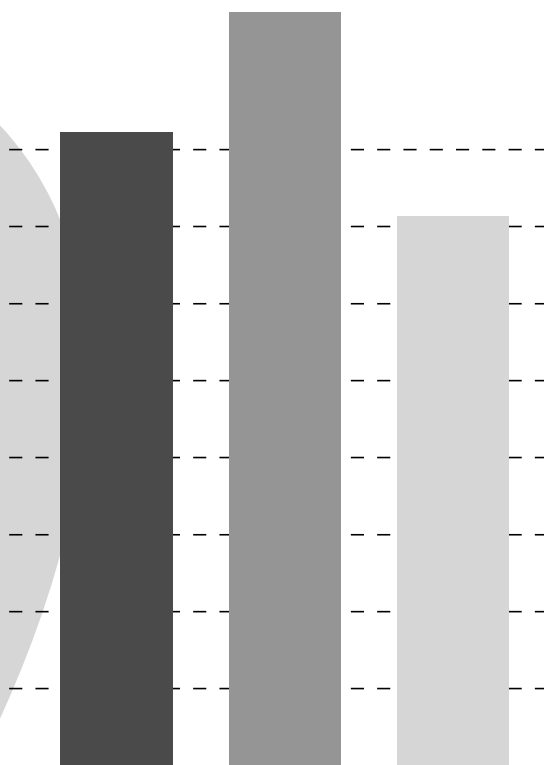
BRIS OM TIDÖAVTALET

När Ulf Kristerssons nya regering efter valet presenterade sitt samarbetsavtal, kallat Tidöavtalet, innehöll det hårdare tag kring brottslighet, en stramare migrationspolitik, sänkt bistånd och ökad tonvikt på "ordning och reda" i skolan.



det nya avtalet finns en rad förslag som både direkt och indirekt påverkar barn. Bris ser med stor oro bland annat på den tydliga åtstramningen inom migrationsområdet, som utan tvekan kommer att slå hårt mot många barn som redan befinner sig i en otrygg och utsatt situation. Bris noterar även inriktningen med fokus på repressiva åtgärder och hårdare tag inom kriminalitetsområdet – inte minst vad gäller förslag som rör barn som befinner sig i kriminella miljöer.

– Det kommer att bli oerhört viktigt att säkerställa att nya reformer och förslag inte strider mot barnets rättigheter. Från Bris sida ser vi behovet av att föra dialog kring hur barnrätten ska kunna säkras och inte urholkas, säger Magnus Jägerskog, Bris generalsekreterare.



”

**DET ÄR ALLTID
POLISER UTE HÄR.
IBLAND HÖRS
HELIKOPTERN,
AMBULANSER.**

DET HÄR ÄR BRIS!

Bris, Barnens rätt i samhället, är en av Sveriges ledande barnrättsorganisationer som varje dag kämpar för ett bättre samhälle för barn. Folkrörelsen Bris startade 1971 och bidrog till att Sverige fick världens första förbud mot barnaga. Bris står upp för barnets rättigheter genom att stödja barn utifrån barnets behov, mobilisera samhället och påverka politiker och beslutsfattare för att skapa ett bättre samhälle för barn, där barnets rättigheter tillgodoses.

HISTORIK

Bris grundas den 1 september 1971. Det sker efter att en treårig flicka i en förort till Stockholm blivit ihjälslagen av sin styvpappa. Händelsen väcker starka reaktioner och barnboksförfattaren Gunnel Linde och journalisten Berit Hedeby ber engagerade vuxna om stöd för att stärka barnets rättigheter.



Bris första mål är att Sverige ska få ett förbud mot barnaga. Organisationen bemannas inledningsvis av frivilliga "fallmammor" och börjar tidigt agera mellanhand gentemot sociala myndigheter och rättsväsende.



1979 får Sverige en lag mot barnaga. Den är världsunik.

1980 startar barnens hjälptelefon som ett direkt stöd till barn och unga.



1989 får Bris ett gemensamt nationellt nummer som är anonymt och gratis för barn att ringa till.

1989 antas barnkonventionen av FN, den 20 november.

VI LOVAR VARJE BARN:

Att Bris lyssnar och tar varje barns upplevelse på allvar.

Att Bris är till för alla barn alltid.

Att ett barn i sin kontakt med Bris ska vara tryggt.

Att Bris gör allt vi kan för att fler barn ska kunna få stöd av Bris.

2001 börjar allt fler barn mejla Bris kansli – Bris mejlen startar för att möta behovet.



2003 är Bris en av grundarna till CHI, Child Helpline International, som är en internationell paraplyorganisation för stödlinjer runtom i världen.

2004, efter flodvågskatastrofen, startar Bris stödgrupper för barn och unga som drabbats. Det blir startskottet för utvecklingen av Bris gruppstöd till barn i särskilt utsatta situationer.



2007 startar Brischatten.

2010 får Barnens hjälptelefon namnet Bris 116 111. Europakommissionen reserverar numret för organisationer med kunskap och resurser att ge barn professionellt stöd.



2016 startar Bris nätverk – mötesplatsen för barnets rättigheter. Det samlar professionella som jobbar med barn och ger möjlighet till kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte.



2020 blir barnkonventionen svensk lag.

2021 är ett historiskt år för Bris: folkrörelsen fyller 50 år och samtidigt utökar Bris till dygnet runt-öppet i stödlinjen och utvecklar ett nära stöd via Brismottagningar.

2022 anställer Bris fler kuratorer och startar upp ett digitalt utvecklingsprojekt för att ytterligare stärka stödlinjen och möjligheterna att ge stöd till ännu fler barn.

BRIS FOKUS FÖR ETT BÄTTRE SAMHÄLLE FÖR BARN

Bris långsiktiga plan, "För alla barn alltid", beskriver hur Bris ska arbeta för att barnets rättigheter ska tillgodoses. Planen sträcker sig mellan 2021 och 2025 och är ett svar på barns livssituation idag.

Bris ska ha en stark regional närvaro

Ett aktivt regionalt arbete är avgörande för att Bris ska kunna göra skillnad för barn i hela Sverige. I det regionala arbetet ska Bris vara en närvarande aktör för att mobilisera medlemmar, civilsamhälle, kommuner och regioner för att stå upp för barnets rättigheter. Under perioden ska den regionala närvaron fortsätta att växa.

Bris finns där barn finns

Vi ska vara närvarande i barns vardag. Vi ska synas i skolan, i idrotten, på nätet och på andra platser där barn finns. Vi ska också nå ut till fler grupper av barn som idag inte får stöd. Bris ska fortsätta att vara relevanta och närvarande i frågor som är viktiga för barn. Vi ska fortsätta utvecklas digitalt och bli ännu mer tillgängliga. Vi finns inte bara dygnet runt utan också där barn finns.

Samhället ska tillgodose barnets rättigheter

Att barnkonventionen är svensk lag innebär ett nytt kapitel i kampen för barnets mänskliga rättigheter. Bris ska bistå med kunskap, driva politisk påverkan och kämpa för att varje barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Att barn erkänns som rättighetsbärare och får komma till tals. Bris ska vara en outtröttlig röst för barnets mänskliga rättigheter och ha särskilt fokus på frågor om att förbättra barns psykiska hälsa, arbeta för ett inkluderande samhälle och ett samhälle fritt från våld mot barn. Ett prioriterat område är också att utveckla Bris arbete för de yngsta barnen (0-6 år). Bris ska arbeta för barnkonventionens fulla genomslag i samhället.

"Bris ska vara en outtröttlig röst för barnets mänskliga rättigheter."

Bris finns till för alla barn alltid

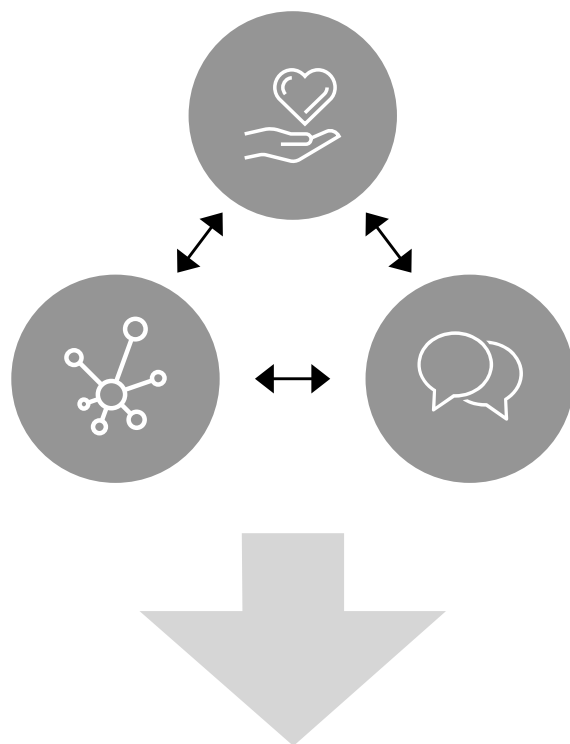
Barn har rätt till stöd och skydd. Därför ska Bris finnas för alla barn, alltid, och stödlinjen 116 111 har därför öppet dygnet runt. Det innebär också ett utvecklat och fördjupat stöd för barn i utsatta situationer genom etableringen av regionala mottagningar. Satsningen innebär även ett stärkt stöd till nätverket runt barnet. Bris ska arbeta för att bredda stödverksamheten och nå fler barn än någonsin tidigare.

Bris ska vara en inkluderande rörelse

Bris är en inkluderande rörelse för barn och vuxna. Tillsammans är vi en stark och pådrivande kraft för barnets rättigheter. Bris ska ge möjlighet att engagera sig och delta i kampen för ett bättre samhälle för barn, som medlem, volontär, givare, partner och allmänhet. Vi ska stärka barns möjlighet till deltagande i det demokratiska samhället och sänka trösklarna för engagemang i Bris. Genom att vi går samman, blir starkare och når fler åstadkommer vi en förändring tillsammans.



VISION & SYFTE



ATT BARNETS RÄTTIGHETER TILLGÖDSES



Stödja

Bris stöttar barn utifrån barnets eget behov och den situation barnet befinner sig i. Alla barn kan vända sig till Bris professionella stödverksamhet. Det gäller barn som mår dåligt, är ensamma, rädda, utsatta för övergrepp eller barn som bara behöver prata med en vuxen. Bris lyssnar på barn, tar barn på allvar och stöttar på många olika sätt, till exempel genom den nationella stödlinjen 116 111 (telefon, chatt och mejl) samt genom Brismottagningarna, i form av individuella möten eller gruppstöd till barn och familjer. Genom vår vuxentelefon – om barn, ger vi också stöd till vuxna, till exempel föräldrar, idrottsledare och professionella, i frågor som rör barn.



Mobilisera

Bris mobiliserar samhället för barnets rättigheter. Bris vill skapa engagemang och sätta folk i rörelse och är en samlande kraft för barnets mänskliga rättigheter. Mobiliseringen är ett ställningstagande för att skapa ett bättre samhälle för alla barn alltid, som inkluderar privatpersoner, företag och organisationer.

Bris har nu närmare 6500 medlemmar och nästan 250 volontärer. Över 7700 personer är en del av Bris nätverk, Sveriges största barnrättsnätverk. Nätverket är en mötesplats för barnrättsfrågor som möjliggör dialog, erfarenhetsutbyte, kunskapspåfyllnad och samverkan mellan professionella från hela Sverige och från olika delar av samhället.



Påverka

Bris påverkar samhället. Alla barn har rätt att få sina röster hörda. En av Bris viktigaste uppgifter är att lyssna på varje barn och förmedla barns åsikter till politiker och beslutsfattare, för att de ska kunna fatta beslut för ett bättre samhälle för barn. Vi fungerar också som remissinstans för lagförslag som påverkar barn och unga, och ingår i nätverk tillsammans med andra barnrättsorganisationer.



STÖDJA



**BRIS STÖTTAR BARN I UTSÄTTA SITUATIONER.
GENOM EN BRED STÖDVERKSAMHET ERBJUDER
VI PROFESSIONELLT STÖD PÅ BARNNS VILLKOR
OCH UTFRÅN BARNNS BEHOV.**



Bris stödverksamheter finns i första hand för att stödja och stärka barn. Det barn berättar för Bris används också för att höja kunskapen om barns livssituation. Samlade erfarenheter och kunskaper från de barn som kontaktar Bris ligger även till grund för vårt arbete med att påverka beslutsfattare för att skapa ett bättre samhälle för barn.

Att ge stöd till barn, unga och vuxna i utsatta situationer kräver kunskap och kompetens. På Bris jobbar professionella kuratorer som lyssnar, stöttar och stärker barn i att hantera sin situation – och att få vidare hjälp om det behövs. Vår stödverksamhet är uppdelad i flera delar:

Bris nationella stödlinje för barn 116 111

Genom Bris nationella stödlinje kan barn och unga upp till 18 år tryggt, anonymt och gratis mejla, chatta eller ringa till Bris – dygnet runt, året om. Stödlinjen bemannas av anställda kuratorer som använder samtalsmetodik som bygger på forskning och beprövad erfarenhet. Under året hade Bris 44 420 stödjande kontakter med barn, en ökning med sju procent från året innan. De vanligaste kontaktorsakerna var psykisk ohälsa, familj och familjekonflikter samt våld, kränkningar och övergrepp. Sedan mars 2021 har stödlinjen öppet dygnet runt. Runt 38 procent av kontakterna kommer in nattetid.

Barn som kontaktar stödlinjen är mellan 7 och 18 år. Genomsnittsåldern för barn som sökte stöd under 2022 var 14,5 år och den största andelen var barn i åldern 13-15 år. Barns kontakt med Bris sker på barnets villkor och barnet bestämmer vilken information hen vill delge om sig själv, sin situation och sin omgivning. Det är endast barnet själv som kan bryta sin anonymitet. Om kuratorn bedömer att barnet behöver ytterligare stöd lotsar hen barnet vidare till andra stödinsatser i samhället. Den vanligaste anledningen till vidarehänvisning är att barnet bedöms behöva vård för sin psykiska ohälsa, följt av skydd från våld, övergrepp och kränkningar och stöd utifrån hemmiljö eller föräldrars problematik.

Sedan stödlinjen öppnade dygnet runt under 2021 har Bris stärkt upp med fler kuratorer än någonsin, en förstärkning som fortsatt under 2022. I en orolig omvärld med flera pågående kriser har Bris fortsatt vara en stabil och trygg punkt för barn att vända sig till. Under 2022 har vi också, med stöd från Allmänna arvsfonden, startat ett digitalt utvecklingsprojekt för att öka möjligheterna att ge stöd till ännu fler barn. Många familjer har under 2022 flytt till Sverige från kriget i Ukraina. Som ett svar på det har Bris även öppnat en stödlinje på ukrainska.

Bris vuxentelefon - om barn

Genom Bris vuxentelefon –om barn, Bris vuxentelefon på arabiska och Bris stödlinje för idrottsledare kan vuxna som har frågor, funderingar eller oro för ett barn få samtalsstöd.

Brismottagningar

Barn och deras familjer kan också träffa en kurator fysiskt på någon av Bris mottagningar, som finns i Stockholm, Göteborg, Malmö, Umeå och Linköping. På Brismottagningarna erbjuds både individuellt stöd och gruppstöd. Barnet kan också få hjälp i relationen med samhällets andra stödfunktioner. Vanligt förekommande teman i kontakten med Brismottagningarna är psykisk ohälsa, familj och familjekonflikter.

Barnet kan själv kontakta Brismottagningen. Barnet och kuratorn arbetar tillsammans för att förändra det jobbiga för att barnet ska må bättre. Barnet kan träffa kuratorn flera gånger över tid och stödet anpassas alltid utifrån barnets behov.

Bris stödjer barn och familjer i särskilt utsatta situationer genom riktade stödinsatser, stödprogram och gruppstöd. Gruppstödet som arrangeras finns med fyra olika inriktningar:

- För barn som bor i familjehem.
- För barn som flytt.
- För barn till föräldrar med psykisk ohälsa eller missbruk.
- För barn som har en förälder som tagit sitt liv.

Brismottagningarna möjliggörs med hjälp av projektfinansiering från Erling-Perssons Stiftelse.





UTÖKAT STATLIGT STÖD TILL BRIS STÖDLINJE

Med start 2023 kommer Bris få 20 miljoner kronor årligen i statligt stöd för att säkerställa den långsiktiga finansieringen av Bris nationella stöddlinje för barn, 116 111. Beslutet bekräftar Bris samhällsviktiga funktion och kommer bidra till att fler barn i utsatthet får hjälp.

I december 2022 fattade riksdagen beslut om ett särskilt stöd till Bris nationella stöddlinje, som en del i regeringens budgetproposition för 2023. Finansieringen täcker ungefär hälften av kostnaden för Bris stöddlinje och är därför en viktig del i att säkerställa att stöddlinjen även fortsättningsvis kan hålla öppet dygnet runt, vilket den gör sedan våren 2021.

– Beslutet om statligt stöd innebär en mer långsiktig och stabil finansiering av stöddlinjen. Beskedet är välkommet och kommer att bidra till att fler barn i behov av stöd kommer att kunna få det, säger Magnus Jägerskog, Bris generalsekreterare.

Stöddlinjen erbjuder professionellt stöd till barn i hela landet och under 2022 hade Bris över 44 000 stödjande samtal med barn. De vanligaste kontaktorsakerna var psykisk ohälsa, familj och familjekonflikter samt våld, övergrepp och kränkningar. I synnerhet nattetid är Bris-kuratorn i stöddlinjen ofta den enda vuxna som barnet som kontaktar Bris kan eller vill söka stöd hos.

– FN:s barnrättskommitté har tidigare kritiserat Sverige

för att inte ha ett dygnet-runt-öppet stöd för barn. Sedan våren 2021 har Bris nationella stöddlinje öppet dygnet runt och i och med beslutet om årligt stöd tar Sverige ett större ansvar i den frågan, vilket vi naturligtvis varmt välkomnar. Beslutet är en bekräftelse på Bris viktiga samhällsfunktion, säger Magnus Jägerskog.

Den 15 november fick Bris besök av statsminister Ulf Kristersson, som kom för att lära sig mer om den nationella stöddlinjen.

Bris verksamhet finansieras främst av gåvor från privatpersoner, organisationer och företag. Civilsamhället spelar en stor roll i förverkligandet av barnets rättigheter.

– Även om det statliga stödet är en viktig del av den långsiktiga finansieringen av stöddlinjen, är vi fortsatt beroende av samarbetspartners och privata donationer för att kunna säkra hela driften av den nationella stöddlinjen, liksom Bris många övriga verksamheter, för att i ännu högre utsträckning kunna nå ut till alla barn som behöver någon att vända sig till, säger Gunilla Bergsten, enhetschef Stöd online.



FOTOGRAF: POXEN

Statsminister Ulf Kristersson besökte Bris för att lära sig mer om Bris nationella stödlinje 116 111.

”

”Beskedet är välkommet och kommer att bidra till att fler barn i behov av stöd kommer att kunna få det.”

**Magnus Jägerskog,
Bris generalsekreterare**



Om Bris nationella stödlinje

Bris stödlinje för barn öppnade 1980 som en av de första i världen. 2007 tog EU-kommissionen initiativ till ett officiellt gemensamt stödnummer för barn – 116 111 – som i Sverige går till Bris. Bris kuratorer, som bemannar stödlinjen, är för många barn de enda vuxna de berättar om sina liv för. Det är en livsviktig funktion, i synnerhet för barn i utsatta situationer.

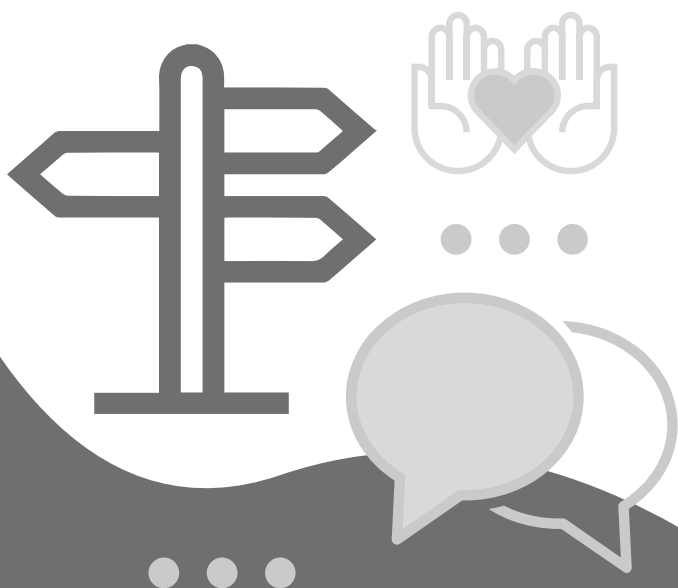
116 111

"NÄR BARN ÄR MODIGA NOG ATT KONTAKTA OSS HAR VI ETT STORT ANSVAR"

Inna Zhmurina tar sedan våren 2022 emot samtal på ukrainska i Bris stödlinje. Många ukrainska barn och föräldrar som kommit till Sverige behöver stöd och professionell hjälp för att förstå och hitta rätt i det svenska samhället. Bris kan vara ett stöd för dem.



Inna Zhmurina kommer själv från Ukraina och har en kandidatexamen i mänskliga rättigheter. Hon har också läst ett internationellt masterprogram i etnicitet och migration.



"Det är jätteviktigt att barnen förstår att Bris finns här för deras skull och att vi inte kommer att döma dem. De kan lita på Bris, på att de blir behandlade med respekt och förståelse."

Vad brukar barnen som ringer eller skriver vilja prata om?
– Några barn har berättat om sina erfarenheter från när kriget startade och hur de flydde från Ukraina, de delar med sig av sina känslor. De har sett hemska saker och de känner att de har vuxit upp snabbt på grund av dessa upplevelser. Vissa blir ansvariga för sina yngre syskon och måste vara "stora" för att skydda och ta hand om dem. Barnen känner sig ofta stolta över det och säger att de inte är rädda för någonting längre. Men det är förstås en försvarsmekanism. Några barn som kontaktat oss har också pratat om hur mycket de saknar Ukraina och sina släktingar. På grund av språkbarriären är det svårt för en del att hitta vänner, de känner sig ensamma och ledsna.

Vad vill föräldrarna prata med Bris om?

– De flesta är mammor eller kontaktpersoner till de barn som kommit hit från kriget i Ukraina. Papporna får bara lämna Ukraina om de har fler än tre barn eller bevisade hälsoproblem, eftersom de måste stanna och försvara sitt land. Mammorna ställer mestadels praktiska frågor som rör barnen. På grund av språket har de svårt att hitta information hur det svenska samhället fungerar, till exempel hur de kan hitta psykiatrisk hjälp till ett barn med posttraumatiska symtom, hur de bokar tid hos tandläkare eller hur och var de kan söka hjälp om någon i familjen har ett missbruk. De frågar också hur de kan kommunicera med ett barn som har beteendeproblematik och var de kan söka hjälp.

Kvinnorna berättar även om sina upplevelser från kriget och hur dessa har påverkat barnen, de vill bli lyssnade på och söker stöd och förståelse.

Vad betyder det för de ukrainska familjerna att det nu finns stöd på deras språk?

– De som kontaktar oss är alltid mycket tacksamma över att stöddlinjen finns. Det betyder mycket för mig också. Jag känner mycket för mitt folk och är glad att de har möjlighet att få hjälp. Jag har bott i Sverige nästan 13 år och vet hur systemet fungerar, därför känns det bra att kunna hjälpa andra. Få dem att må lite bättre, svara på frågor som är viktiga för dem och hjälpa dem hitta lösningar på olika problem.

Vad är viktigt att tänka på som Briskurator i de här kontakterna?

– När barn är modiga nog att kontakta stöddlinjen och be om hjälp har vi som tar emot ett stort ansvar. Vi "kommunicerar på deras språk", barns språk, för att kunna förstå och hjälpa. Det är jätteviktigt att barnen förstår att Bris finns här för deras skull och att vi inte kommer att döma dem. De kan lita på Bris, på att de blir behandlade med respekt och förståelse, och de får också veta att de är anonyma samt att information som delas stannar mellan barnet och kuratorn.

Vilka insikter har ditt arbete på Bris gett dig?

– Många barn och föräldrar behöver någon som lyssnar på dem. De behöver få berätta för någon hur dåligt de mår och vad de gått igenom. Vi ser i våra kontakter att många behöver professionell hjälp för att behandla posttraumatiska symtom, och en del behöver mer hjälp än de kan få via Bris. Det är vanligt med berättelser om att kontakter med andra stödinsatser i samhället varit problematiska på grund av språkbarriären. När det finns behov av det kan vi på Bris hjälpa familjerna att skaffa vidare stöd i olika städer i Sverige.

STÖD TILL BARN – VIA VUXNA

En av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn och unga är trygga och närvarande vuxna. Bris erbjuder därför professionellt stöd till vuxna, både via telefon och på bris.se.

Efter över 50 års verksamhet har Bris byggt upp en unik kunskapsbank om barn och ungas livsvillkor i Sverige. Varje enskild kontakt med ett barn är oerhört värdefull och viktig. Främst för att Bris kuratorer kan ge stöd till det enskilda barnet – men också för att barnet ger Bris viktig kunskap om hur vuxenvärlden bör agera för att barn ska må bra. Samlad kunskap från barn och kuratorer förmedlas sedan vidare till såväl föräldrar och andra viktiga vuxna som till professionella och beslutsfattare.

Vuxna i behov av stöd och råd kring barn kan kontakta Bris anonymt via någon av våra fyra vuxenlinjer: Bris vuxentelefon – om barn, Bris vuxentelefon på arabiska, Bris vuxentelefon på ukrainska och Bris stödlinje för idrottsledare. Vuxna hör av sig till Bris om alla möjliga frågor kopplade till barn och unga, till exempel dilemman kring vårdnadstvister, problem i skolan eller bråk inom familjen. Bris har genom undersökningar sett att föräldrar och andra vuxna har ett stort behov av stöd kring barn och

unga, från en pålitlig och trovärdig part. Behovet av föräldraskapsstöd märks även hos vuxna med annat modersmål än svenska, en målgrupp som vuxit snabbt under de senaste åren. Här efterfrågas inte bara råd och stöd kring frågor kopplade till barn och unga utan även allmän kunskap om hur det svenska samhället fungerar.

Bris arbetar kontinuerligt för att vara relevanta på de plattformar där barn och unga befinner sig – detsamma gäller i vår kommunikation till vuxna. Alla som besöker bris.se för vuxna ska enkelt kunna ta del av Bris kunskap och stöd. Under Bris Guidar finns snabb, översiktlig information kring olika ämnen både i text och rörligt format. Här har vi samlat de vanligaste frågorna och svaren på olika föräldrarelaterade ämnen. På bris.se finns också exempel på frågor som vuxna ställer i Bris vuxentelefon – om barn. För att

nå ut ännu bredare har Bris även ett samarbete med Bonnier-magasinet Tara, där Gunilla Bergsten som är chef för Bris stöd online svarar på tonårsrelaterade frågor i varje nummer.

”Bris arbetar kontinuerligt för att vara relevanta på de plattformar där barn och unga befinner sig.”



Se även
bris.se/for-vuxna
Bris Instagram
@Bris116111

Bris vuxentelefon – om barn

erbjuder stöd, vägledning och information till vuxna som känner oro över ett barns livssituation. Samtalen utgår alltid från barnets perspektiv och rättigheter.

Telefonnummer:
 077-150 50 50,
 vardagar 9-12

Bris vuxentelefon på arabiska

erbjuder arabisktalande vuxna stöd i frågor som rör barn. I Sverige finns en stor grupp invånare som pratar arabiska och tidigare har språket varit ett hinder för en del av dem i kontakten med Bris.

Telefonnummer:
 077-44 80 900,
 tisdag-torsdag 9-12

Bris vuxentelefon på ukrainska

erbjuder ukrainsktalande vuxna stöd i frågor som rör barn. Tiotusentals familjer från Ukraina har flytt till Sverige under 2022, och kan nu få stöd från Bris på sitt språk.

Telefonnummer:
 020-48 48 48,
 tisdag och torsdag
 14-17, samt
 onsdag 9-12

Bris stödlinje för idrottsledare

är en stödlinje för tränare, ungdomsledare och andra vuxna som är engagerade inom idrotten.

Telefonnummer:
 077-440 00 42,
 vardagar 9-12

MER OM STÖDVERKSAMHETEN



Little to big – prisbelönt film om Bris stödlinje

Dokumentärfilmarna Ellen Fiske och Ellinor Hallin har sedan 2020 följt några av Bris kuratorer när de besvarar samtal i den nationella stödlinjen för barn. Resultatet är kortfilmen *Little to big*, en dokumentär som ger tittaren en inblick i barns utmaningar och livssituation och det stöd som barn får genom Bris. Det här är första gången Bris har låtit externa aktörer få ta del av stödverksamheten på så nära håll. Högsta prioritet har legat på att kunna upprätthålla barns anonymitet.

Little to big hade premiär i oktober 2022 och vann en Guldbagge för Bästa kortfilm på Guldbaggegalan i januari 2023.

De vanligaste
kontaktorsakerna
för Bris vuxentelefon
– om barn, 2022

1

Familj och familje-
konflikter

2

Våld, övergrepp
och kränkningar

3

Skilda föräldrar

4

Samhällets
stödinsatser

5

Psykisk ohälsa

44 420

stödjande kontakter under
2022. Det är fler än någonsin!



EFFEKTER AV BRIS STÖDVERKSAMHET – DET HÄR LEDER DEN TILL

Stödet gör skillnad på flera sätt. Forskning visar att distansstöd, liknande det Bris erbjuder via stödlinjen, hjälper. Genom att tillsammans med barnet prata om det som hänt hjälper vi barn att förstå och hantera sin situation och se möjligheter till en positiv förändring. I vissa fall kan ett enda samtal rädda liv.

92%

Bris har ungefär ca 125 kurativa samtal varje dag. 92 procent av barn som kontaktar Bris är nöjda och 93 procent säger att de skulle kunna kontakta Bris igen.

9 av 10

Nästan alla vuxna, barn och unga känner till den nationella stödlinjen för barn – fler än 9 av 10. De flesta vet också att stödlinjen har öppet på natten. Även för barn som inte själva skulle kontakta Bris just nu är vetskapen om att det finns hjälp att få om man skulle behöva den viktig.

Stödverksamheten, både stödlinjen och det individuella och gruppbaserade stöd som ges på Brismottagningarna, ger barn som saknar förtroende för vuxna en positiv erfarenhet av stödjande samtal, och av trygga vuxna.

Att bli lyssnad på och tagen på allvar är en av de saker som barn säger att de upplevde som hjälpsamt i kontakten med Bris. Många säger också att de blev tröstade och fick stöd.

66%

66 procent uppger att de inte skulle kontakta någon annan än Bris. En viktig effekt är alltså att barn som annars inte får stöd, får det genom Bris.



MOBILISERA

**BRIS MOBILISERAR SAMHÄLLET. VI PLOGAR
VÄGEN FÖR KUNSKAP, KOMPETENS OCH
ENGAGEMANG FÖR ATT GÖRA VÄRLDEN
TILL EN TRYGGARE PLATS FÖR BARN.**

Varje dag arbetar Bris för att skapa engagemang och sätta människor i rörelse, för att vi tillsammans ska kunna skapa ett bättre samhälle för barn.

Sverige var först i världen med en lag mot barnaga 1979 och räknas som ett av de ledande länderna när det kommer till att leva upp till barnets rättigheter. Ändå berättar barn ständigt för Bris att deras rättigheter kränks på olika sätt. Kunskapen om barnets rättigheter varierar kraftigt bland beslutsfattare och professionella i Sverige. Situationen för barn kan också se väldigt olika ut i olika områden. Därför finns Bris i hela landet. Från våra fem regionkontor (i Stockholm, Göteborg, Malmö, Linköping och Umeå) utbildar vi, sprider kunskap och påverkar beslutsfattare att stifta lagar och skapa trygga sammanhang och säkrare rättsprocesser för barn. Till grund för detta mobiliseringsarbete ligger barns berättelser och de erfarenheter och kunskaper de delat med Bris i stöddinjen och i andra sammanhang.

En del av Bris arbete handlar om att se

till att frågan om barnets mänskliga rättigheter får genomslag på alla nivåer i samhället. I Bris nätverk samlar vi tusentals professionella som inom ramen för Bris kan samverka och utbyta erfarenheter. Vi anordnar lokala nätverksträffar för människor som arbetar med barn och frågor som rör barn, som idrottsledare och kommunanställda.

Bris volontärer arbetar intensivt för att sprida kunskap om barnets rättigheter. Under 2022 har vi fortbildat våra volontärer löpande för att uppdatera deras kunskap och kompetens. Volontärerna, som gör ett ovärderligt arbete, är fördelade på våra fem regioner. Vi vill gärna växa ännu mer! Ju fler vi är som mobiliserar för barnets rättigheter, som förtroendevalda, medlemmar, volontärer, givare, företag, partners eller allmänhet, desto mer kan vi påverka allmänhet och beslutsfattare och driva folkrörelsen framåt i den takt som krävs.



HANDBOK FÖR SAMTAL I SKOLAN

Skolan är en viktig plats i barns och ungas liv. Klimatet i skolan spelar en avgörande roll inte bara för lärande, utan också för barns hälsa och välmående. Bris har tagit fram *Handbok för samtal i skolan* – en praktisk handbok med samtalstips för lärare och andra vuxna som arbetar i skolan.

”

”När en elev inte klarar sig igenom skolan är det ett misslyckande för skolan. Det är inte barnet som bär misslyckandet.”



Du kan beställa
Handbok för
samtal i skolan
på bris.se!

När en elev inte klarar sig igenom skolan är det ett misslyckande för skolan. Det är inte barnet som bär misslyckandet. Att inte klara av skolgången utgör en dramatiskt ökad risk för psykisk ohälsa, vilket gör skolans uppdrag avgörande både ur ett individ- och ett samhällsperspektiv. Samtidigt gäller också det omvända. Att klara av skolan och vara trygg där skyddar i hög grad mot psykisk ohälsa. Enligt Skolverket visar forskning att den enskilt starkast skyddande faktorn, för alla barn, är att klara av sin skolgång.

En grundförutsättning för goda relationer i skolan är goda samtal. Sådana kan vara svåra att få till i en tidspressad vardag. I *Handbok för samtal i skolan* lyfter Bris såväl konkreta råd som viktiga perspektiv kring samtal. Boken är till för dem som arbetar i skolan och som möter barn i sin vardag. Den bygger på Bris erfarenhet av tusentals samtal med barn och unga.

– Precis som i våra kurativa samtal handlar boken i stor utsträckning om vikten av att lyssna och att tillsammans med barnet hitta fungerande strategier framåt. Den handlar också om hur man på organisatorisk nivå kan skapa utrymme för skolan att tidigt kunna se och upptäcka barn som far illa eller behöver stöd, säger David Sandberg Hjelm, utveck-

lingsstrateg på Bris och ansvarig för programområdet Förskola och skola.

Ett rättighetsbaserat arbetssätt skapar möjligheter att möta varje elev utifrån hans unika situation och förutsättningar. Det kräver att vi som vuxna funderar över våra perspektiv, att vi gör eleven delaktig genom att lyssna aktivt och att vi ser till att det finns tid och plats som tillåter konstruktiva möten att ta form.

Handboken består av tre delar – grundförutsättningar för goda samtal, handfasta råd och verktyg, samt information om övrigt stöd i samhället.

– De praktiska verktygen handlar bland annat om betydelsen av goda relationer, hur du som lärare eller annan viktig vuxen kan samtala med elever om svåra saker och vilka frågor du kan ställa. De handlar också om hur du kan skapa tid och tillgänglighet, och vad du kan göra när samtal inte räcker till, säger David Sandberg Hjelm.

Handbok för samtal i skolan finansierades av Astra Zeneca och har skickats till alla grundskolor och gymnasier i Sverige – 7200 skolor. Målet är att varje lärare i landet ska känna till den.

Vad kännetecknar ett bra samtal med barn?



Omtanke



Tid



Tålmod



Intresse

Fyra ord som ringar in mycket av det som behöver finnas.

En bra grundregel:

När vi vill att en elev ska kunna lyssna på oss, måste vi lära oss att först lyssna på eleven.

BRIS INTERNATIONELLA SAMARBETE

Under hösten 2022 stod Bris värd för den tionde internationella konferensen för världens stödlinjer för barn, tillsammans med Child Helpline International. Temat för konferensen var "Resilience", det vill säga barns och stödlinjers motståndskraft i en värld där pandemi, krig, klimathot, energikris och ekonomisk nedgång avlöser varandra.

I september stod Bris värd för IC 2022 (International Consultation), den tionde globala konferensen inom Child Helpline International (CHI). Drygt 200 delegater från över hundra länder kom till Stockholm för att diskutera vilket stöd barn behöver i kristider, och hur stödet ska säkerställas. Världen över är psykisk ohälsa och utsatthet för våld de vanligaste orsakerna till att barn kontaktar en stödlinje. De senaste åren har dessutom inneburit tydliga påfrestningar för barn i utsatta situationer över hela världen, inte minst efter långa perioder av nedstängningar och social distansering som följd av covid-19-pandemin.

Kriget i Ukraina och andra konflikter har tvingat miljontals barn på flykt. Än fler miljoner barn har också drabbats av klimatförändringarna, genom exempelvis värmeböljor, vattenbrist och luftföroreningar.

– Konferensen i Stockholm innebar en möjlighet för stödlinjer från olika länder att utbyta erfarenheter och metoder. En röd tråd under dagarna var hur vi kan vara ett stöd för barn i en orolig omvärld, säger Cecilia Esteén på Bris, projektledare för konferensen.

Att varje barn ges tillgång till en stödlinje ska vara en självklar del i samhällets arbete med att skydda och stärka barn. Numret till Bris nationella stödlinje, 116 111, är ett EU-harmoniserat nummer som samordnas av EU-kommissionen.

– Stödlinjer för barn fyller en samhällsbärande funktion och utgör ofta ett komplement till de mer

akuta stödfunktionerna i samhället under en kris. En av nyckelfrågorna för de flesta stödlinjer är hur de ska finansieras för att säkra ett långsiktigt arbete med stöd till barn. Detta var ett av ämnena som diskuterades under konferensens tre dagar, säger Magnus Jägerskog, Bris generalsekreterare, som representerar de europeiska stödlinjerna i CHI:s styrelse.

På konferensen medverkade bland annat H.M. Drottning Silvia som inledningstalare, och FN:s särskilda sändebud i frågor om våld mot barn: Dr Najat Maalla M'jid.

Konferensen avslutades med en gemensam deklaration,

Stockholmsdeklarationen, med sju prioriterade områden i arbetet framåt och en uppmaning till regeringar och FN att arbeta för att säkerställa att alla barn och unga runt om i världen har tillgång till en kostnadsfri och högkvalitativ stödlinje.

På bris.se kan du ta del av hela deklarationen.

stöt Drottning Silvia



H.M Drottning Silvia talade på invigningen av IC 2022.

FOTOGRAF: CRELLE PHOTOGRAPHY

FOTOGRAF: CRELLE PHOTOGRAPHY



H.M Drottning Silvia tillsammans med Magnus Jägerskog, Bris generalsekreterare.

FOTOGRAF: CRELLE PHOTOGRAPHY



Alona Kryvuliak från den ukrainska stödlinjen för barn, La Strada, berättar om arbetet med att stötta barn under kriget.

”

”Världen över är psykisk ohälsa och utsatthet för våld de vanligaste orsakerna till att barn kontaktar en stödlinje.”

→ Nordiskt samarbete

Bris har ett närmare samarbete med stödlinjerna för barn i Danmark, Norge och Finland. Organisationerna har under året träffats flera gånger för att dra nytta av varandras kunskap och erfarenhet av att driva stödlinje för barn och samverka för att stärka stödet ytterligare. Organisationerna uppdaterar också varandra om vilka utmaningar som barn i de nordiska länderna möter och hur stödlinjerna bidrar till att stärka barnets rättigheter.

→ Child Helpline International, CHI

Child Helpline International är en paraplyorganisation för alla världens stödlinjer för barn. Varje år tar stödlinjerna i 135 länder tillsammans emot kontakter från miljontals barn och unga. Läs mer på childhelplineinternational.org

→ Stödet till barn i Ukraina i fokus för det europeiska arbetet

Sedan kriget i Ukraina bröt ut har stödlinjerna i Europa fört en nära dialog med La Strada, den ukrainska stödlinjen för barn, och med de stödlinjer som finns i de omkringliggande länderna. Under IC delade Alona Kryvuliak, chef för nationella telefonjouren och socialt bistånd på La Strada, med sig av hur arbetet främst handlar om att stärka barns psykiska mående i en mycket orolig och svår tid. Många av de europeiska stödlinjerna har även startat egna linjer på ukrainska och annan stödverksamhet för att stötta barn som flytt från kriget.

– I mötet med de andra europeiska stödlinjerna var det tydligt att vi står samlade i solidaritet med Ukraina under kriget, säger Magnus Jägerskog, generalsekreterare Bris.





BRIS OCH C-SEMA FÖRBÄTTRAR LIVSSITUATIONEN FÖR BARN I TANZANIA

I flera år har Bris samarbetat med den nationella stödlinjen i Tanzania, C-Sema, för att stoppa trafficking av barn. Under 2022 har samarbetet fördjupats och Bris har tillsammans med C-Sema observerat flera positiva förändringar för barn och barnets rättigheter i Singida.

Samarbetet med C-Sema handlar om att stärka kunskapen om barnets rättigheter och motverka samt förebygga trafficking, särskilt bland flickor, i regionen Singida. Trafficking handlar om olaglig handel med människor genom bortförande, hot, våld, bedrägeri eller försäljning för sexuellt utnyttjande eller tvångsarbete, och är ett utbrett problem i Tanzania.

– Vanliga fall i Tanzania är unga flickor i åldrarna tolv till femton år, som smugglas eller blir lurade från landsbygdsområden till större städer för att arbeta som hushållsarbetare, barflickor eller frisörer. Väl på plats blir de ofta utsatta för olika typer av våld och i vissa fall för prostitution, säger Therese Garmstedt som är ansvarig för Bris internationella arbete och som besökt C-Sema under året.

Utbredd fattigdom är en av orsakerna till att barn blir offer för trafficking, men ojämlikhet mellan könen och stor efterfrågan på billiga hushållstjänster i storstäderna spelar också in.

”Utbredd fattigdom är en av orsakerna till att barn blir offer för trafficking.”

– Sedan vårt samarbete med C-Sema startade 2019 har det bidragit till ett ökat engagemang bland vuxna för att minska barns utsatthet för trafficking. Nätverk har skapats mellan myndighetsanställda för att agera vid fall av trafficking i regionen Singida och barn själva har lärt sig om sina rättigheter och riskerna med trafficking, vilket är kunskap de också sprider till andra barn.

Inom projektet har man även spridit kunskap om barnets rättigheter och om att trafficking är olagligt till allmänheten genom bland annat radioprogram, vilka även har innehållit information om vart man kan vända sig för stöd och skydd. Arbetet tillsammans med skolor och deras barnrätts-

klubbar utgör grunden i projektet.

– Att ge barn kunskap om sina rättigheter är väldigt viktigt. Det är svårt att som individ utkräva sina rättigheter om man inte vet vilka rättigheter man har, säger Therese Garmstedt.



Hilda Boman

Alder: 21 år.

Bor: Halmstad.

Gör: Studerar idrottspsykologi.

Familj: Mamma, bonuspappa, pappa och tre småbröder.

"DIN INSATS GÖR STOR SKILLNAD I DET LÅNGA LOPPET"

Hilda Boman är 21 år och blev Bris-medlem under 2022 efter att ha följt Bris i sociala medier en tid. Hon kände snabbt att hon ville engagera sig mer för att sprida kunskap till barn och unga och anmälde sig då också som volontär.

Varför har du valt att engagera dig i Bris?

– Jag engagerar mig i Bris främst för att jag vill sprida Bris kunskaper kring rättigheter för barn. Jag hade följt Bris i sociala medier och blev medlem i våras. Ganska kort därefter ville jag engagera mig mer och blev då också volontär. När jag var yngre upplevde jag inte att vi fick höra särskilt mycket om Bris, och bara det gjorde att jag nu kände att det var en självklarhet att engagera mig för att fler barn och unga ska få kunskap om något som är superviktigt. Alla barn borde få kunskap om att Bris finns och om vad Bris gör.

Vad tycker du är Bris styrkor som organisation?

– Bris är en informativ och engagerade, men också förstående och närvarande organisation. Bris bidrar med livsviktiga budskap och kunskaper genom att vara välinformerade och pålästa för att kunna göra allt som står i deras makt för att hjälpa andra. Det jag tycker är lite extra viktigt är att alla de personer som ingår i organisationen och som möter de barn och unga som tar kontakt med Bris, är förstående och närvarande för att kunna ge en så bra hjälp och trygghet som möjligt.

Du är ju engagerad som medlem i Bris, men också som volontär. Vad har det inneburit för dig?

– Sedan jag blev volontär i våras har jag både vuxit som person och känt att jag bidrar till en förändring, alltså att jag lyckats med de mål jag satt upp för mitt engagemang. Vi volontärer är bland annat med och påverkar i politiska beslut, vi håller också skolföreläsningar i skolor eller på distans och ställer ofta upp vid olika evenemang där vi informerar om Bris och barnets rättigheter.

Som volontär kan du också sprida budskap genom sociala medier eller broschyrer med mera. Ett av de senaste uppdragen jag haft var att jag fick möjlighet att sprida kunskap om vad det innebär att vara volontär genom att jag bli intervjuad i det nyhetsbrev som alla Bris medlemmar får hem i sina brevlådor.

Vad är det bästa med att engagera sig?

– Det är kul att vara volontär! Utöver att du träffar nya människor och knyter kontakter lär du dig nya saker och får dessutom bidra till något gott på ett eller annat sätt. Det finns alltså ett uppdrag för alla, oavsett om man tycker om att vara bland mycket människor eller inte. Något som jag känner lite extra mycket för är att oavsett om man bidrar mycket eller lite – det kanske inte ens märks av så mycket till en början – gör ens insats faktiskt en stor skillnad i det långa loppet.

”

SOM VOLONTÄR LÄR
DU DIG NYA
SAKER OCH
FÅR BIDRA
TILL NÅGOT GOTT

INSAMLADE MEDEL

För att kunna erbjuda barn stöd, mobilisera för barns rättigheter och påverka beslutsfattare är Bris beroende av ekonomiskt stöd.

Hur mycket stöd till barn Bris kan erbjuda, hur långt vår mobilisering kan nå och hur starkt vi kan driva barnrättsfrågor, står i direkt relation till insamlade medel och bidrag. Bris verksamhet finansieras genom intäkter från företag, privatpersoner, stiftelser, fonder och det offentliga. Tack vare finansieringen kan Bris erbjuda en bred verksamhet; stöd till barn och unga genom den nationella stödlinjen 116 111 (telefon, chatt och mejl), Brismottagningar med både individuellt stöd och gruppstöd, Bris vuxentelefon – om barn, kunskapshöjande verksamhet riktad till

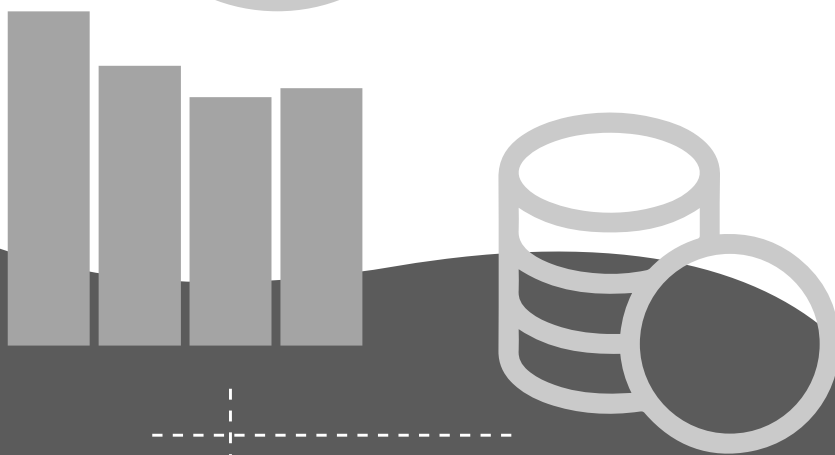
både professionella och allmänhet, mobilisering genom Bris nätverk och volontärer, och påverkansarbete där vi lyfter barns röster och påverkar beslutsfattare. Alla delar spelar en viktig roll.

De senaste åren, med pandemi, krig, flyktingströmmar och andra stora samhällshändelser, har många företag, organisationer och privatpersoner fått upp ögonen för Bris arbete och samhällsbärande funktion. Många barn som lever i utsatta situationer har fått det ännu svårare. Därför är vi extra tacksamma för stödet, som behövs mer än någonsin.

81,9 mkr
insamlade 2022

Svensk insamlingskontroll

kontrollerar Bris PlusGiro för att säkerställa att insamlade medel används på rätt sätt och att minst 75 procent av intäkterna går till ändamålet. Övriga 25 procent går till administration och till det insamlingsarbete som syftar till att Bris ska kunna hjälpa ännu fler barn.





”BRIS ÄR EN SOLID PARTNER SOM VI LITAR PÅ”



Kavlifonden blev ny samarbetspartner till Bris under 2022. Den norska stiftelsen delar ut hela överskottet från Kavlikonserten till välgörande ändamål, och stödjer förebyggande åtgärder inom barns och ungas psykiska hälsa. Guro Hjetland Sundsby är tilldelningsansvarig på Kavlifonden.

Hur kommer det sig att ni valt att samarbeta just med Bris?

– Med tanke på vårt syfte är det naturligt för oss att samarbeta med Bris och stödja organisationens arbete för barn i utsatta situationer i Sverige. Stödet går bland annat till att sprida Teaching Recovery Techniques (TRT), en gruppbaserad metod med syfte att ge barn och unga bra verktyg för att hantera symptom på trauman efter krig och flykt.

– Genom Kavlifondens hälsoforskningsprogram stödjer vi Uppsala universitets forskning om effekterna av TRT-metoden. Forskningen visar solida resultat. Vi är därför glada över att kunna bidra till att göra TRT tillgänglig för fler barn och unga genom samarbetet med Bris. Det är en styrka att insatsen bidrar till att stärka kompetensen lokalt och regionalt i Sverige genom utbildning av psykologer, lärare och socionomer som möter barn och unga som nyligen kommit till Sverige.

Vad hoppas ni att det kommer att leda till?

– Vi vet att barn med erfarenhet av krig och flykt har stor risk att utveckla psykisk ohälsa. Genom att stödja spridningen av TRT-metoden hoppas vi bidra till att barn med flyktningbakgrund som kommer till Sverige får en bättre start i sitt nya hemland. Genom att delta i TRT-stödgrupperna får barnen socialt stöd och verktyg som gör dem bättre rustade att hantera den situation de hamnat i.

– Vi är glada att vi tillsammans med Egmont Fonden kan förverkliga detta initiativ. Vi samarbetar gärna med



andra stiftelser, och erfar att vi tillsammans kan skapa projekt som får ännu större ringeffekter än om vi arbetat enskilt.

Hur ser ni på samarbetet framåt?

– Kavlifonden är en aktiv och engagerad givare och vi följer våra tilldelningar noga över tid. Bris är en solid partner som vi litar på kommer att leverera goda resultat som kommer barn och deras familjer till nytta. Vi ser fram emot att följa projektet i framtiden.

”

**VI VET ATT BARN
MED ERFARENHET
AV KRIG OCH FLYKT
HAR STOR RISK
ATT UTVECKLA
PSYKISK OHÄLSA.**



"VÅRT SAMARBETE MED BRIS ÄR ETT VINNA-VINNA-KONCEPT"

Kappahl har under många år haft ett samarbete med Bris för att barn som behöver ska kunna få hjälp. Samarbetet engagerar såväl kunder som medarbetare. Johanna Flemström är kommunikationschef på Kappahl.

Ni har ju samarbetat med Bris länge. Varför väljer ni som företag att engagera er?
– För oss är samarbetet en naturlig del av vårt kundlöfte. I vårt arbete för barn är devisen "Bra som jag är" grunden. Därför har Kappahl länge samarbetat med barnrättsorganisationer i de länder vi har butiker – i Norge, Finland, Polen och Sverige, här med just Bris. Vi ser att vårt samarbete engagerar både kunder och medarbetare och verkligen är ett vinna-vinna-koncept, då det både stärker Kappahls varumärke, skapar stolthet internt och gör att vi är med och bidrar till Bris viktiga arbete.

Vad innebär samarbetet mer konkret?

– Vi kommunicerar Bris och vårt samarbete mot våra kunder på olika sätt. Förutom att vi säljer flera produkter till förmån för Bris möjliggör vi för våra kunder att runda upp för Bris med extra kampanjfokus under jul, vid skolstart och runt alla hjärtans dag. Vi jobbar mycket med att skapa stolthet och engagemang internt för det viktiga arbete våra butiksanställda och övrig personal gör för att hjälpa till med insamlingen. Deras insats är guld värd. Vi kommunicerar Bris viktiga arbete i både köpta och egna kanaler som reklamkampanjer, hemsida och sociala kanaler.

Kappahl-kampanjen har slagit rekord i år, vad tror du det beror på?

– Dels på en ökad medvetenhet och vilja att hjälpa i svåra tider som kriget i Ukraina, lågkonjunktur och andra faktorer bidrar till. Dels är Bris duktiga på att nå ut med sin kommunikation i media och på att engagera och mobilisera kring sina frågor. Barns mående och de utmaningar vi har både på individ- och samhällsnivå är i stort fokus. Det tror jag bidrar till att människor vill hjälpa där de kan. Dessutom har många egna erfarenheter av barn och unga i sin närhet som har det tufft – det Bris

arbetar för är tydligt och verkligt för många av oss.

Hur engagerar samarbetet era kunder och medarbetare?

– Utifrån butiksperspektivet är detta något vi jobbar väldigt medvetet med och hela tiden följer upp, där vi ser att vi successivt blivit bättre för varje år. Regioncheferna pushar butiksheferna som i sin tur stöttar sina säljare ute i butik – vi jobbar mycket med kundmötet och inspirerar varandra till att prata med kunderna om Bris. Vi ser mervärden med samarbetet, som stärker Kappahl. Omvärldsläget påverkar våra kunder och gör dem mer benägna att bidra, vilket också underlättar för våra säljare när de frågar kunden i kassan om hen vill runda upp för Bris.

Varför väljer ni att samarbeta just med Bris?

– Bris som är en pålitlig partner och vår insamling och det engagemang vi tillsammans skapar gör skillnad. Varje barn som kan få stöd, få berätta och tänka tillsammans med en trygg vuxen innebär ett steg mot förändring. Det är vi stolta över att kunna vara med och göra möjligt.

Hur ser du på samarbetet med Bris framåt?

– Vi är supernöjda med vårt fina samarbete och vill i framtiden utveckla ännu fler sätt att aktivera det på, för att stå upp för barnets rättigheter. Engagemanget med Bris går hand i hand med våra värderingar och stärker oss, både internt och externt.



Kappahl har tillsammans med sina kunder samlat in över 20 miljoner kronor till förmån för Bris och Bris systerorganisationer i grannländerna: i Norge Kors på Halsen, i Finland Mannerheims Barnskyddsförbund och i Polen Fundacja Dajemy Dzieciom Się, FDDS.

"DET VIKTIGASTE VI GÖR"

Coop har samarbetat med Bris länge för att ge alla barn en bra barndom och möjlighet att få stöd. Pengar kommer från försäljning av Brismjölken, julförsäljning av bärkassar och pepparkakor, nya månadsgivare och Swish-insättningar från kunder. Johan Öhlin är marknadschef på Coop.

2 020 gick Coop in som sponsor till Bris för att vara med och säkerställa Bris möjligheter att hålla stödlinjen öppen dygnet runt. Varför fattade ni det beslutet?
– Fram till våren 2021 stängde Bris stödlinje klockan 21 och efter det var barn hänvisade till akuta insatser som SOS Alarm och socialjouren – eller till stödlinjer för vuxna. Det ville vi vara med och ändra på. Det är jättebra att Coop med våra medlemmar kan vara med och bidra till en tryggare barndom, något som är en rättighet för varje barn.

Under 2022 drog ni in 1 225 000 kronor till Bris, framför allt genom Brismjölken. Berätta mer, varför just mjölkpaketet?

– Mjolk är en av våra bäst säljande varor, något som nästan alltid hamnar i varukorgen hos våra kunder, särskilt bland barnfamiljer. Det gjorde att den kändes som ett givet val av produktkategori. Information på mjölkpaketet är dessutom något som konsumenterna känner igen och ofta letar upp, vrider på paketet för att hitta. Och vad kan då inte vara mer passande att använda denna yta för Bris? Genom Brismjölken garanterades Bris en intäkt på minst 1,5 miljoner kronor under en treårsperiod. Resultatet överträffade målet och landade på närmare 2,5 miljoner kronor.

Vad ger det er som företag att vara med och engagera er?

– Vi på Coop har som vision att vara den goda kraften i mat-Sverige där mat, hållbarhet och hälsa går hand i hand. Men vi vill vara en god kraft på fler sätt, inte minst i sammanhang som rör barn.

Hur reagerar medarbetare och kunder?

– Såväl våra kunder och medlemmar som medarbetare i butik, på föreningsnivå och på kontoret i Solna är väldigt stolta över samarbetet. "Det viktigaste vi gör" är



”

"Det är jättebra att Coop med våra medlemmar kan vara med och bidra till en tryggare barndom, något som är en rättighet för varje barn."

ett av alla superlativer som yttrats av våra medarbetare i butik som möter våra kunder dagligen.

Hur ser du på samarbetet med Bris på längre sikt?

– Vårt samarbete med Bris fortsätter i minst tre år till, och mjölken kommer fortsatt att vara en viktig stöttepelare i insamlingen. Vi planerar också att byta texten på mjölkpaketet oftare så att Bris kan nå ut med olika budskap under året.

”

DET ÄR JÄTTEBRA ATT VI
OCH VÅRA MEDLEMMAR
KAN BIDRA TILL
EN TRYGGARE
BARNDOM
FÖR BARN

MER OM MOBILISERINGEN

Bris valmanifest - Volontärer på plats i hela landet

Bris volontärer var runt på många platser i landet för att prata med allmänhet och politiker om Bris valkrav och valrapport. Vi mötte tusentals studenter på olika universitets välkomstmässor, vi deltog på valstugerallyn, vi besökte gatufester och deltog på kommunfullmäktigemöten. Bris fanns också med under Järvaveckan, Almedalsveckan och på Frihamnsdagarna i Göteborg.



Årets nätverksträffar

Bris nätverk är Sveriges största barnrättsnätverk och en samlingsplats för professionella om barnets rättigheter som idag samlar drygt 7 700 medlemmar. Under året har nätverket haft elva regionala nätverksträffar som genomförts fysiskt samt två digitala och nationella webinarium. Vi har bland annat lyft upp varje barns rätt att växa upp i trygghet, barnets tillgång till sina rättigheter - en fråga om tidiga insatser samt barnrättsperspektivet i frågan om gängkriminalitet! En långsiktig målsättning med nätverket är att, tillsammans med professionella, stärka arbetet med att stå upp för barnets rättigheter samt att sprida kunskap om barnrätt och vuxnas handlingsberedskap när ett barn far illa eller på annat sätt behöver stöd.

Så här kan du engagera dig

Här har vi samlat några tips på hur du kan skapa förändring och vara en pådrivande kraft för barnets rättigheter.

Stå alltid upp för barnets rättigheter

Prata om att barn har rättigheter i skolan, på jobbet, vid middagsbordet och på träningen. På bris.se kan du läsa mer om barnets rättigheter och barnkonventionen.

Lyssna på barn - på riktigt

Fråga, lyssna och agera och uppmuntra andra att göra detsamma. Det gör skillnad. Tillsammans ska vi påminna omvärlden om att alltid lyssna på barns åsikter.

Följ Bris i sociala medier

Gilla, kommentera och dela Bris inlägg i sociala medier. Sprid Bris budskap till fler.

Engagera andra

Rekrytera en medlem, få din arbetsplats att göra en ideell insats för Bris under arbetstid eller kanske starta din egen insamling till förmån för Bris.

Bli medlem

Fördjupa ditt engagemang ytterligare, bli medlem och stå upp för barnets rättigheter.

Lunch med Bris

Under året har vi på Bris genomfört flera lunchföreläsningar med olika viktiga teman. Ämnen som tagits upp är exempelvis När en förälder tagit sitt liv och Samtal i skolan. Målgruppen för föreläsningarna är professionella som arbetar med barn. Föreläsningarna är gratis.

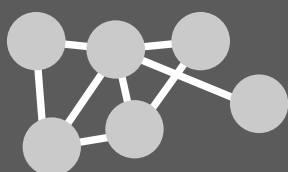
6484
medlemmar

248
volontärer

7719
i nätverket

EFFEKTER AV BRIS MOBILISERINGSARBETE – DET HÄR LEDER DET TILL

Att stå upp för barnets rättigheter kräver engagemang och kunskap. Bris nätverk samlar mer än 7000 personer som arbetar med barn och unga.

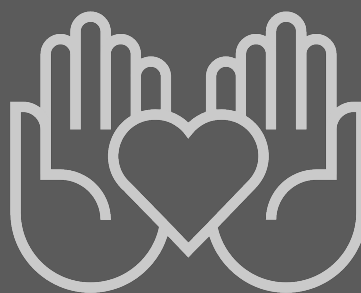


Nätverksträffarna bidrar till ökad kunskap, erfarenhetsutbyte och nya kontakter mellan olika sektorer som arbetar med barn och unga, exempelvis socialtjänst, skola, rättsväsende och organisationer inom civilsamhället.

ARTIKEL 42

Arbetet leder till att fler känner till barnkonventionen. Vikten av bred kännedom beskrivs i konventionens artikel 42.

Genom ökad kännedom om barnkonventionen ökar också samhällets möjligheter att tillgodose barnets rättigheter.



Mobiliseringsarbetet gör också att allt fler vill engagera sig som medlemmar, volontärer och givare. De bidrar till verksamheten med tid, kunskap och andra viktiga resurser så att vi blir en starkare röst som står upp för barnets rättigheter.



PåVERKA



**BRIS GÖR BARNNS RÖSTER HÖRDA GENOM
ATT PÅVERKA BESLUTSFATTARE SÅ ATT
BARNETS RÄTTIGHETER TILLGODOSES.**





Varje barn har rätt att få sin röst hörd. En av Bris viktigaste uppgifter är att lyssna på barn och förmedla barns åsikter till politiker och beslutsfattare, så att de får effekt för beslut som rör barns liv.

Bris jobbar alltid intensivt med att sprida kunskap och väcka opinion och engagemang kring barnrättsfrågor, både hos vuxna och barn. Bris inhämtar ständigt barns erfarenheter, bland annat genom den nationella stöddlinjen och Brismottagningarna, genom enkätundersökningar och genom att ge barn möjlighet att delta i olika expertgrupper. Den samlade kunskapen används för att påverka beslutsfattare till att skapa ett bättre samhälle för barn.

Målet är att förändra strukturer och beteenden som påverkar barns situation i samhället, nu och i framtiden. Under 2022 har Bris bland annat haft en expertroll i regeringens utredning för en nationell strategi för våld mot barn, "En uppväxt fri från våld". En sådan stra-

tegi, som samlar de åtgärder och mål som behövs för att garantera att inget barn ska växa upp med våld, har länge efterfrågats av Bris. I utredningen har Bris även bidragit genom att hämta in barns röster och se till att barns kunskaper tagits i beaktande. Strategin slår bland annat fast att våld mot barn måste erkännas som en folkhälsofråga.

Bris fortsätter att bidra med kunskap till allmänheten och till professionella, för att barnets rättigheter bättre ska mötas och tillgodoses. Vi deltar i referensgrupper och bidrar med expertis i många olika sammanhang. Genom att göra barns röster hörda, samt bidra med analys och åtgärdsförslag, arbetar Bris för att stå upp för barnets rättigheter på alla samhällets arenor.





NY STRATEGI MOT VÅLD

Våld mot barn ska ses som en folkhälsofråga och kommunernas uppdrag ska tydliggöras. Det slås fast i en ny nationell strategi för våld mot barn. Bris har haft en expertroll i utredningen och hjälpt till med att inhämta barns perspektiv.

”

”En viktig del i utredningen är den fastslår att våld mot barn måste erkännas som en folkhälsofråga.”

Våld är den tredje vanligaste orsaken till att barn kontaktar Bris och antalet samtal om våld har ökat de senaste åren. Under jullovet 2022-2023 tog Bris emot fler samtal än någonsin tidigare och samtalen om våld var de som ökade mest.

Bris har länge efterfrågat en nationell strategi som samlar de åtgärder och mål som behövs för att garantera att inget barn ska växa upp med våld. Därför är det välkommet att utredningen ”En uppväxt fri från våld” nu presenterats av regeringen.

– Under arbetet med utredningen har vi på Bris medverkat som experter och bistått med att inhämta barns perspektiv. Det har varit tydligt att barnrätten varit central, säger Anna Dorrian Werner som är Påverkansansvarig och barnrättsjurist på Bris.

En viktig del i utredningen är att den slår fast att våld mot barn måste erkännas som en folkhälsofråga. Det förstärker möjligheten att använda de strukturer och myndigheter som finns idag.

– Bris ser positivt på att utredningen väljer att tydliggöra de uppdrag och verktyg som redan finns, snarare än att uppfinna nytt som tar tid att implementera, säger Anna Dorrian Werner.

Bris är positiva till att utredningen ser brett på definitionen av våld, hur barn lever med våldet, våldets konsekvenser och att våldet finns i alla de områden där barn befinner sig: i relationer till jämnåriga, i hemmet, i skolan, i närområdet och på nätet.

– En förutsättning i arbetet för att förverkliga barnets rättigheter är att barn är delaktiga. Därför är det avgörande att barn har hörts i utredningen och att strategin utgått från den kunskap som barn bistått med i sina förslag. Det syns bland annat tydligt i fokuset på det arbete som sker lokalt och tydliggörandet av kommunernas ansvar.

Framåt kommer Bris att titta i detalj på utredningens förslag till åtgärder och bedöma dess effekter.

– Om strategin ska få en reell effekt för de barn som lever med våld eller riskerar att utsättas för våld, måste förslagen i strategin prioriteras både av regeringen och den regionala och kommunala politiken. Varje barn har rätt att leva och växa upp utan våld.

Läs mer på regeringens hemsida:

SOU 2022:70 En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn.

Brisrapporten bygger
på samlad forskning
och på Bris egna
erfarenheter.



STÖD TILL SUICIDEFTER- LEVANDE FAMILJER

Varje år drabbas flera hundra barn i Sverige av att en förälder tar sitt liv – den yttersta konsekvensen av psykisk ohälsa. En sådan händelse påverkar ett barn både akut och på lång sikt. I rapporten *När en förälder tagit sitt liv* lyfter Bris vikten av specialiserat stöd till familjen, samt de brister som finns i stödet idag.

Att förlora sin förälder i självmord är en traumatisk händelse för ett barn. Den förändrar för de flesta barn grundfundamentet i livet och kommer under en lång tid prägla barnets relationer och självbild. Barn i sorg behöver stöd att hitta strategier för att kunna hantera sin vardag.

– När en förälder tagit sitt liv är ofta många motstridiga känslor inblandade, vilket gör sorgen mer komplex än när barn förlorar en förälder av andra orsaker, exempelvis sjukdom, säger Sofia Grönkvist som är chef för enheten för Stöd och utbildning på Bris.

I samhället finns det dessutom många tabun rörande självmord och psykisk ohälsa, vilket leder till att många barn vars förälder tagit sitt liv bär på känslor av skuld, skam och ensamhet. Barnet som drabbas av en förälders självmord har ofta en dubbel sårbarhet – dels på grund av föräldraförlusten och dess dramatiska omständigheter, dels på grund av att ofta ha varit med om svåra händelser redan innan föräldern dog. Många barn vittnar om livssituationer som innehållit våld, missbruk och andra svårigheter. Forskningen visar att den här gruppen barn löper ökad risk att på sikt själva utveckla psykisk ohälsa och ökad risk att dö i förtid av exempelvis missbruk eller suicid.

Bris möter många barn som har en förälder som tagit sitt liv, dels i stödlinjen, dels genom stödhelger för suicidefterlevande familjer.

– Adekvat stöd är en skyddsfaktor som motverkar riskutvecklingen för barnet. Men trots att barn har laglig

rätt till stöd både direkt efter dödsfallet och över tid, vet vi att stödet ofta brister. Insatserna ser olika ut i olika delar av landet och det finns brister både i tillgången till stöd och i utformningen av det, säger Sofia Grönkvist.

I rapporten *När en förälder tagit sitt liv – Kunskapsrapport om stöd till suicidefterlevande barn och familjer*, ger Bris utifrån den forskning som finns, och erfarenheter från barn och familjer, en bild av hur barns hälsa och liv påverkas när en förälder tagit sitt liv. Hur händelsen kan påverka såväl barnets relationer som tryggheten i vardagen och barnets möjligheter att få sina rättigheter tillgodosedda. Det gäller inte bara rätten till stöd utan handlar också om förutsättningar för att kunna uppnå bästa möjliga hälsa, liksom rätten till utbildning.

– Sorgen, i synnerhet efter ett självmord, påverkar många delar av barnets liv både i det akuta skedet och över tid, och kan därför påverka möjligheterna för barnet att få det hen har rätt till.

Att arbeta med stöd till efterlevande familjer är ett sätt att arbeta förebyggande. Det finns en föreställning om att samtal om självmord ökar risken för att fler tar sitt liv, men så är det inte. Tvärtom måste vi prata mycket mer om detta ämne, om psykisk ohälsa, om hur barns livssituation påverkas när en förälder mår dåligt och när det värsta händer – att hen tar sitt liv. Med rätt stöd kan riskerna för psykisk ohälsa hos de efterlevande familjerna minska, och det är samhällets ansvar att, så långt det är möjligt, förebygga dessa risker.

SÅ BÖR SAMHÄLLET S TÖD UTFORMAS

Barn har rätt till bästa uppnåeliga hälsa, samt tillgång till hälsovård, sjukvård och rehabilitering enligt barnkonventionens artikel 24. Rättigheten bygger bland annat på grundprinciperna om barnets rätt till liv och utveckling, samt ickediskriminering. Samtliga Bris rekommendationer utgår ifrån dessa rättigheter, den barnsyn som barnkonventionen förmedlar och barns behov.

1

Specialiserat stöd behövs – både direkt och på lång sikt

Barn som drabbas av en förälders självmord bör erbjudas stöd, både i direkt anslutning till att föräldern dött och kontinuerligt på lång sikt. Stödet behöver vara specialiserat på just konsekvenser när en närstående tagit sitt liv då speciella omständigheter som omgärdar självmord, i kombination med samhällets tabun, gör sorgprocessen komplex för efterlevande familjer.

2

Stödet ska utformas utifrån det enskilda barnets behov

En sorgprocess ser inte likadan ut för alla, och det gör därför inte heller behovet av stöd. Det stöd som ges måste utformas utifrån varje enskilt barns förutsättningar och behov.

3

Stödet måste aktivt erbjudas av samhället

Samhällets stöd får inte vara beroende av att barnet eller familjen själv söker det. Barn och föräldrar i sorg befinner sig i kris, och då kan det vara svårt att själv söka och få hjälp. Därför måste stöd till efterlevande familjer aktivt erbjudas av samhället – inte bara kort efter dödsfallet utan även senare.

4

Stödet ska gälla alla

Idag finns stora skillnader i det stöd till efterlevande familjer som erbjuds i olika delar av landet. Det gäller både tillgången till stöd och utformningen av det. Samhället behöver säkerställa att varje barn erbjuds adekvat stöd, oavsett var barnet bor och hur familjens situation ser ut.



BARNNS UPPMANING TILL VUXNA: ENGAGERA DIG I BARNNS FYSISKA AKTIVITET!

En majoritet av Sveriges barn vill kunna påverka frågor som rör ungas hälsa. Barn menar att vuxna behöver blir mer närvarande, göra barn mer delaktiga och att samhället behöver se till att inget barn hindras från att delta i aktiviteter och idrott på grund av ekonomi eller boendeort. Det visar en Sifo-undersökning som Bris har gjort.

Att främja fysisk aktivitet för barn är en central folkhälsofråga. Fysisk rörelse stärker kroppen och det psykiska välbefinnandet. Samtidigt rör barn på sig alldeles för lite, sett till de rekommendationer som finns. För att ta reda på vad barn själva tänker och tycker kring fysisk aktivitet och vad barn menar krävs för att öka barns fysiska rörelse har Bris gjort en Sifo-undersökning bland barn i åldrarna 13–17 år. I undersökningen framkommer det att barns egen delaktighet ses som en nyckelfaktor: sex av tio barn uppger att de vill vara med och påverka frågor om hälsa och rörelse. Många vill se en mer jämlik tillgång till aktiviteter och idrott samt önskar mer engagemang från vuxna. Fyra av tio barn anser att vuxenvärlden behöver satsa på att erbjuda gratis medverkan på vissa idrotter för dem som har ont om pengar.

– Uppenbart vill många barn vara en del av lösningen och har konkreta förslag som skulle kunna få stor effekt

för barns fysiska aktivitet. Det handlar dels om uppmaningar till det offentliga om vikten av att göra barn delaktiga och att skapa en mer jämlik tillgång till platser och aktiviteter som främjar fysisk rörelse, dels om att vuxenvärlden bör engagera sig mer. Vuxna kan spela en viktig roll som möjliggörare för barns hälsa och välbefinnande, säger Magnus Jägerskog, Bris generalsekreterare.

Undersökningen kommer även att utgöra ett viktigt underlag när regeringens kommitté för främjande av ökad fysisk aktivitet tar fram förslag till regeringen om vad som behövs för ett samhälle som stimulerar rörelse och minskar stillasittande.

– Barns röster kommer att vägas samman med röster från forskningen och från myndigheter, organisationer och verksamheter när vi lägger våra förslag, säger Per Nilsson, ordförande i Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet (S 2020:06).

Vad barn lyfter som viktigast för att få fler barn att röra på sig:

- **Involvera barn i frågor som rör fysisk aktivitet.**
Hälften anser att vuxenvärlden behöver fråga mer om vad unga vill ha och behöver för att röra på sig mer. Lyssna på barns förslag och inkludera barn i planering av fritid och skolidrott.
- **En mer inkluderande idrott.**
Möjlighet för alla att vara med oavsett ekonomiska förutsättningar och minskad elitsatsning inom idrotten.
- **Bygg för lek och rörelse.**
Stimulera till rörelse genom aktivitetsparker, lekmiljöer och fritidsgårdar som organiserar fysisk aktivitet.
- **Mer engagemang från föräldrar.**
Vuxna behöver bjuda in till aktiviteter och vara närvarande. Mer än vart fjärde barn vill att vuxna ska minska sin skärmtid och engagera sig mer i sina barns aktivitet.

Artikel 24 – Barnets rätt till hälsa

Varje barn har enligt FN:s barnkonvention rätt till bästa uppnåeliga hälsa. I begreppet hälsa inbegrips fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande.

Artikel 31 – Barnets rätt till lek, vila och fritid

Varje barn har enligt barnkonventionen rätt till lek, vila och en meningsfull fritid, anpassad efter barnets ålder.

Artikel 2 – Alla barn har samma rättigheter

Alla barn är lika mycket värda och barnkonventionens rättigheter gäller lika för alla barn. Inget barn får utsättas för diskriminering.

Artikel 12 – Barnets rätt att komma till tals

Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.



STEPPA UPP BARNRÄTTSGÄRDET, KOMMUNER!

Sedan barnkonventionen blev lag 2020 ska ett barnrättsperspektiv genomsyra alla svenska kommuners verksamheter. Men så ser det inte ut idag. Bris årliga kommunundersökning om hur involverade barn är i det kommunala arbetet visar på stora skillnader landet över.

Barn finns överallt och barnets rättigheter är grundläggande för kommunernas arbete. Barnrättsperspektivet bör därför genomsyra samtliga verksamhetsområden. Tre år har gått sedan barnkonventionen blev svensk lag och under den tiden har kommunerna arbetat med att implementera lagstiftningen i den egna verksamheten. Som uppföljning gör Bris varje år en undersökning där kommunerna själva får skatta hur arbetet går.

Årets undersökning visar på tydliga brister och stora utmaningar med det systematiska barnrättsarbetet i Sverige. Få kommuner synar sin budget utifrån hur den påverkar barn. Genom att göra en barnkonsekvensanalys ur ett barnrättsperspektiv kan man synliggöra hur barns rättigheter påverkas av olika beslut. Men bara en av tio kommuner gör en sådan analys av sin budget, trots att den är kommunens viktigaste verktyg för styrning av verksamheten. I undersökningen är det också tydligt att det systematiska arbetet med barns delaktighet brister.

– Varje barn har rätt till delaktighet och inflytande i processer och beslut som påverkar dem. Ändå uppger anmärkningsvärt få kommuner, färre än hälften, att de har ett strukturerat arbetssätt eller metoder för att just göra barn delaktiga, säger Sofia Walan som är chef för Bris regionenhet.

Ännu färre kommuner arbetar strukturerat med delaktighet för barn i de yngre åldrarna.

– Det finns många olika sätt att inhämta ett barns åsikter – och det viktiga är att barnet får möjlighet att uttrycka sin åsikt och få den beaktad. Att så få kommuner har ett strukturerat arbetssätt för detta är oroande.

Undersökningen visar att det inte är självklart att barnkonventionen tillämpas i alla de verksamheter som kommunen ansvarar för. De verksamheter som oftast integrerar ett barnrättsperspektiv är främst de som vid första anblick rör barn, såsom förskola och barnomsorg, grundskola och fritidshem samt socialtjänst. Väldigt få kommuner uppger att perspektivet finns med i andra verksamheter, såsom miljö- och hälsoskydd eller krisberedskap. Detta behöver förändras. När ett barn-

rättsperspektiv saknas riskerar kommunerna att missa hur barnets rättigheter påverkas av olika beslut.

– Ett exempel i närtid är att det tog väldigt lång tid för många kommuner att nå ut med krisinformation till barn när covid-19-pandemin slog till, trots att barn i hög grad påverkades av pandemin och åtgärderna som följde, säger Sofia Walan.

Kommunerna uppger tre stora utmaningar i arbetet med implementeringen av barnkonventionen. Det handlar först och främst om rutiner, arbetssätt och praxis, vilket åtta av tio kommuner ser som en av de största utmaningarna. Därtill kommer utmaningar som personalens kompetens och tillräckliga resurser. Bris uppmanar kommunerna att ta stöd i arbetet. Det finns en rad olika verktyg och metoder, bland annat genom Sveriges Kommuner och Regioner, som kan hjälpa kommuner att få syn på när barn och barnets rättigheter påverkas i den egna verksamheten. Dessutom träffar Bris löpande kommuner och för dialog om hur kommunerna jobbar och hur Bris eventuellt kan vara ett stöd i implementeringen av barnkonventionen.

– Nu, snart tre år efter att lagen börjat gälla, duger det inte att inte kunna svara på hur man jobbar med att säkerställa barnets rättigheter i den egna verksamheten. Det är dags att kavla upp ärmarna och inse att detta måste integreras i de dagliga processerna.

Bris rekommendationer till kommuner:

- Gör **barnkonsekvensanalyser** av kommunbudgeten.
- Se över det **systematiska delaktighetsarbetet** – barns delaktighet och inflytande kräver att vuxna skapar förutsättningar för det.
- Anlägg ett **barnrättsperspektiv** inom samtliga kommunala verksamheter för att synliggöra barn och när deras rättigheter påverkas av olika beslut.

MER OM PÅVERKAN



Utställning av barns vykort till makthavare

I december 2022 träffade Bris politiker och tjänstepersoner när Kulturskolan ställde ut barns vykort till makthavare. Utställningen är en del av det arvsfondsprojekt som Bris har medverkat i, som syftar till att öka barns kännedom om sina demokratiska rättigheter, barnkonventionen och att ge barns röster större utrymme i det offentliga rummet.

Remissvar från Bris för barn med skyddat boende

I dag saknar barn ett eget placeringsbeslut när de, tillsammans med en vårdnadshavare, tvingas lämna ett hem präglad av våld för att komma till ett skyddat boende. I ett nytt lagförslag, *Utkast till lagrådsremiss - Ett fönster av möjligheter*, föreslås barn få en stärkt rättssäkerhet, vilket ger dem större möjlighet att påverka sin placering på det skyddade boendet. Bris välkomnar det nya förslaget, som dessutom stärker barnets rätt till utbildning och bästa uppnåeliga hälsa under tiden barnet är placerat på skyddat boendena. Bris ser också behov av att kräva att de skyddande boendena har rätt kompetens och ett tydligt barnperspektiv för att kunna ta emot barn som har upplevt våld i nära relation.

EFFEKTER AV BRIS PÅVERKANSARBETE – DET HÄR LEDER DET TILL

Bris bedriver ett starkt påverkans- och opinionsarbete i syfte att stå upp för barnets rättigheter, utifrån vad barn berättar för oss och aktuell forskning.

Vi svarar också på remisser och rapporterar till FN:s barnrättskommitté om hur Sverige efterlever barnkonventionen.



Bris har idag ett unikt högt förtroende hos allmänheten. Vi är en organisation som många uppger att de litar på, som påverkar attityder i samhället och som påverkar politiker och beslutsfattare.

Som en effekt av att barnkonventionen nu är lag ser vi att den oftare nämns i beslut och politiska utspel, även om det fortfarande finns stora brister i hur Sverige efterlever konventionen. Påverkansarbetet är ett viktigt sätt för Bris att bevaka och stärka barnrättsperspektivet inför politiska beslut, för att motverka ojämlikheten i barns uppväxtvillkor.

BRIS
ÅRSREDOVISNING
2022

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Organisationsnummer 802013-3420

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Bris vision är ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses.

Ändamål

Barnens rätt i samhället (Bris) är en barnrättsorganisation som syftar till att stå upp för barnets rättigheter genom att stödja barn utifrån barnets behov, mobilisera samhället och påverka politiker och beslutsfattare genom att göra barns röster hörda, för att skapa ett bättre samhälle för barn. Bris främsta målgrupp är barn och unga under 18 år och utgångspunkten för Bris arbete är att stå upp för varje barns mänskliga rättigheter. Bris ska vara tillgängligt för varje barn som uttrycker ett behov av hjälp och särskilt bistå barn och unga i utsatta situationer.

Bris är en ideell medlemsorganisation som är politiskt och religiöst obunden. All verksamhet utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och barnsynen i denna.

Vår verksamhet och verksamhetsidé

Sedan 1971 har Bris varje dag kämpat för att barnets rättigheter ska efterlevas i samhället. Det första målet var att införa ett förbud mot barnaga i Sverige, vilket blev verklighet 1979, sedan dess har Bris outtröttligt arbetat för att ge stöd till barn och unga, mobilisera människor, organisationer och företag samt påverka politiker och beslutsfattare att stå upp för barnets rättigheter.

Bris erbjuder stöd till barn under 18 år, varje dag året runt utifrån barnets behov, i den nationella stöddlinjen 116 111 (chatt, mejl och telefon). Barn kan också träffa kuratorer fysiskt på mottagningar på våra fem kontor. Bris arbetar också med ett riktat stöd till barn i särskilt utsatta situationer, exempelvis barn som bor i familjehem, barn som flytt undan krig, barn som drabbats av självmord i familjen och barn som har en förälder som dricker för mycket eller mår psykiskt dåligt. Bris stödjer också viktiga vuxna runt barn genom Bris vuxentelefon – om barn, föräldraskapsprogram samt genom föreläsningar och kunskapsförmedling om vad vuxna kan göra för att vara ett stöd för barn.

Bris nätverk är en mötesplats för personer som arbetar med och för barn och unga, och är Sveriges största barnrättsnätverk. Nätverket samlar professionella från skola, socialtjänst, rättsväsendet, hälso- och sjukvård, civilsamhället och många andra aktörer. Varje år anordnas nätverksträffar runt om i hela landet, både fysiska och digitala, som syftar till erfarenhetsutbyte och påfyllnad av kunskap. Bris påverkansarbete handlar om att stärka barnets rättigheter juridiskt och i praktiken genom att lyfta barns röster till politiker och beslutsfattare. Det vanligaste samtalet till Bris handlar om psykisk ohälsa, alltifrån oro och nedstämdhet till tankar om att inte vilja leva längre. Att bryta trenden med den ökande psykiska ohälsan är därför en av Bris viktigaste påverkansfrågor.

Bris är en medlemsorganisation. Antalet medlemmar är vid utgången av året 6 485. Kongressen är Bris högsta beslutande organ som bland annat fattar beslut om Bris långsiktiga plan och utser styrelse. Bris verksamhet möjliggörs genom medlemskap, gåvor och bidrag från privatpersoner, företag och andra organisationer samt av bidrag från stat, regioner, kommuner och privata aktörer. På kongressen 2021 antogs Bris långsiktiga plan "För alla barn alltid" som sträcker sig fram till 2025.

Genom att arbeta för en förbättrad hälsa för barn och unga bidrar Bris också till FN:s mål för hållbar utveckling, Agenda 2030.

116 111 & CHI

116 111 är den nationella stöddlinjen i Sverige för barn och unga. Numret 116 111 är ett internationellt stödnummer inom Europa för barn som behöver stöd och skydd. Numret går till en organisation i varje land som har resurser och kunskap att hjälpa barn. Numret ska vara gratis och barnet ska kunna få vara anonymt om hen vill. Bris är Sveriges officiella 116 111-linje.

Bris är medlem i CHI (Child Helpline International), som är ett globalt nätverk med stöddlinjer över hela världen som omfattar 159 hjälplinjer för barn i 135 länder. Tillsammans tar nätverkets stöddlinjer emot närmare 14 miljoner samtal från barn och unga som är i behov av stöd och skydd varje år.

Bris var med och startade nätverket 2003 och är den enda svenska barnrättsorganisationen med medlemskap i CHI.

SYFTE- OCH ÄNDAMÅLSUPPFYLLELSE

Stödja – så skapar det ett bättre samhälle

Sedan den 15 mars 2021 är Bris stödlinje öppen dygnet runt. Under 2022 hade Bris 44 420 kurativa kontakter med barn och unga, en ökning med 7 procent jämfört med 2021 (41 667). Bris kuratorer använder samtalsmetodik som bygger på forskning och beprövad erfarenhet. Kurativa kontakter är samtal kring ett hjälpbehov, uttalat av barnet eller formulerat tillsammans med kuratorn. Utöver kurativa samtal i stödlinjen har Bris samtal i stödgrupp, individuella samtal och gruppchatt som inte är inräknade. Bris har också ett stort antal övriga kontakter, exempelvis påläggningar eller tysta samtal i stödlinjen, de räknas inte in i de kurativa kontakterna. Alla samtal till Bris besvaras av utbildade kuratorer som lyssnar, stöttar och stärker barnet samt hjälper barnet vidare om det behövs. Barnet är alltid anonymt om hen vill. Samtal till den nationella stödlinjen 116 111 kostar inget för barnet och syns inte på telefonräkningen.

De vanligaste ämneskategorierna i samtalen under 2022 var psykisk ohälsa (47%), familj och familjekonflikter (23%) samt våld, övergrepp och kränkningar (22%). Ofta pratar barn om fler än ett område under sina samtal med Bris, i genomsnitt är det 2,5 ämnesområde som berörs.

Samtalen syftar till att ge barnet möjlighet att förstå och hantera sin situation, samt att informera om barnets rättigheter. Ett annat syfte är att ge barnet en positiv erfarenhet av att söka stöd hos en vuxen, vilket många barn som kontaktar Bris saknar. 66 procent av de barn som kontaktar Bris uppger att de inte skulle vända sig någon annanstans. När barnet befinner sig i en utsatt situation kan Bris kuratorer hjälpa vidare till andra stödfunktioner i samhället. Under 2022 har Bris hänvisat barn vidare till hjälp i en knapp fjärdedel (24%) av de kurativa kontakterna. I några av samtalen får Bris kuratorer uppdrag av barnet att företräda barnet i kontakt med olika myndigheter (oftast socialtjänsten). På detta sätt kan ett samtal till Bris vara början på en långsiktig förändring av ett barns livssituation.

Bris har fem Brismottagningar där barn kan träffa en kurator fysiskt. Mottagningarna ger ett nära stöd till barn i utsatta situationer. På Brismottagningar erbjuds professionellt stöd, men inte vård eller behandling. Mottagningarna finns på de orter där Bris sedan tidigare har

regionkontor. Arbetet med Brismottagningarna har möjliggjorts genom bidrag från Erling-Perssons Stiftelse. Bris har också ett riktat gruppstöd till barn som befinner sig i en särskild utsatthet. I gruppstödet får barn träffa andra barn i liknande situationer, lyssna och dela egna tankar och erfarenheter. En viktig del i att vara med i en grupp är att se att en inte är ensam. Allt gruppstöd på Bris leds av professionella gruppleddare och bygger på beprövade metoder. Fokus i arbetet är att barnen som deltar ska få ökad kunskap och förståelse för sin livssituation samt verktyg för att hantera sitt liv på kort och lång sikt. Det är ett sätt att långsiktigt tillgodose varje barns rätt till psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa över tid.

Varje barn har rätt till en vuxen som ser, förstår och agerar för barnets bästa. Bris arbetar därför för att vuxna runt barn får kunskap om angelägna frågor för att kunna agera för barnets bästa. Bris föreläser för vuxna i miljöer där barn vistas, som lärare, skolkuratorer, socialsekreterare och andra professionella, i hur man kan samtala med barn och unga.

Bris vuxentelefon – om barn finns för att ge råd och stötta vuxna i barns närhet. Under 2022 besvarades drygt två tusen samtal i Bris vuxentelefon. Information och råd till vuxna finns även på Bris hemsida.

Under 2022 har många familjer flytt till Sverige från kriget i Ukraina. Som ett svar på det har Bris även öppnat en stödlinje på ukrainska för barn och vuxna. Bris har också föräldraskapsprogram riktade till vuxna.

Mobilisera – så förändrar det samhället

Bris medlemmar delar organisationens värderingar och står upp för barnets rättigheter i sin vardag. Som medlem går det också att engagera sig i organisationen genom förtroendeuppdrag och att vara volontär. Bris volontärer har under året fokuserat en stor del av sitt arbete med att berätta om Bris och om barns rättigheter för barn och vuxna. Tillsammans arbetar vi för ett mer hållbart samhälle för barn.

Bris arbetar för att skapa engagemang bland organisationer, professionella och allmänhet för att stärka arbetet med att stå upp för barnets rättigheter. Bris nätverk är en samlingsplats för professionella om barnets rättigheter som idag samlar drygt 7 700 medlemmar. Under året har nätverket haft elva regionala nätverksträffar som genomförts fysiskt samt två digitala och nationella webinarium. En långsiktig målsättning är att genom nätverket sprida kunskap om barnrätt och vuxnas handlingsberedskap när ett barn far illa eller på annat sätt behöver stöd.

Påverka – så stärker det barnets rättigheter

1971 föddes Bris i revolt och protest mot barnaga. Att en grupp människor slöt upp i kampen för barnets rättigheter, bidrog till att Sverige blev först i världen med ett förbud mot barnaga åtta år senare. Bris är lika outtröttliga, nu som då, och arbetar varje dag för ett hållbart samhälle genom att förmedla barns röster till politiker och andra beslutsfattare som har möjlighet att förbättra barns livsvillkor.

Under året släppte Bris tre rapporter som bygger på våra kontakter med barn, aktuell forskning och omvärldsanalys. Bris årsrapport *Väld - en del av barns vardag*, fördjupar sig särskilt i barns utsatthet för våld. Såväl i det egna hemmet som i samhället i stort. Rapporten *Barns rättigheter i skottlinjen – om gängkriminalitet och barns uppväxtvillkor* lyfter kopplingen mellan gängkriminalitet, barnets rättigheter och barns uppväxtvillkor. Under hösten släpptes rapporten *När en förälder tagit sitt liv* vilken belyser hur vi som samhälle behöver öka kunskapen om -och inse vikten av-, stöd till den här gruppen av barn och familjer.

Organisationen lämnade fem remissvar under 2022 och omnämndes 3 470 gånger i media med en stor räckvidd om ca 787 miljoner lästillfällen. Genom att vara en stark röst och genom långsiktigt påverkansarbete säkerställs barnets rättigheter i praktiken.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

En tid av oro

Vi lever i en orolig tid där pandemi, krig, inflation och klimatkris pågår parallellt. Det är mycket att ta in och det är lätt att känna hopplöshet inför allt som sker och hur framtiden ska bli.

Den 24 februari 2022 invaderade Ryssland Ukraina. Barn är en sårbar grupp i samhället och som alltid i kriser drabbas barn särskilt hårt.

Under 2022 kom ungefär 45 000 ukrainska flyktingar till Sverige. Omkring 13 000 av dem är barn. Behovet av psykosocialt stöd är stort hos familjerna – både här och nu och på sikt. Därför startade Bris, med stöd från Egmont Fonden och Kavlifonden, ett projekt för att jobba riktat mot barn som flytt till Sverige från kriget i Ukraina: *Kraftsamling för barn som flytt*. Projektet ska pågå till slutet av sommaren 2024 och består av flera olika delar. Bland annat nysatsar Bris på TRT – Teaching Recovery Techniques-, som är en gruppbaserad stödmotod för att hjälpa barn och unga som har traumasymtom efter att ha varit med om krig eller annan kris.

Under 2022 har Sveriges ekonomi hamnat i stort fokus. Med stigande priser på mat, bränsle och el har många familjer fått det tuffare, och svårast är det för dem som redan tidigare hade små ekonomiska marginaler. Bris har under året märkt av en ökad ekonomisk oro bland barn som kontaktar stödlinjen.

Stötta barn i alla åldrar

Tidiga och förebyggande insatser är många gånger helt avgörande för barns liv och Bris vill arbeta för att stärka stödet till de yngsta barnen. Under 2022 inleddes därför ett projekt om stöd till barn 0–6 år, finansierat av Egmont Fonden. Under året har de yngsta barnens tillgång till rättigheter, stöd och skydd kartlagts. Bris kommer under våren 2023 att ge ut en rapport och hålla en konferens inriktad på de yngsta barnen, samt fortsätta utvecklingen av verksamheten för att synliggöra och stötta målgruppen.

Valår och barns rättigheter i skottlinjen

I september 2022 gick Sverige till val och Bris förde fram valkraven *Barnets rättigheter på riktigt*. Tillsammans med Bris volontärer var målet att få barnets rättigheter högt upp på den politiska agendan. Bris valkrav lyfte fram tre områden som särskilt påverkar barn och där barnets rättigheter tydligare måste tillgodoses: en uppväxt fri från våld, ett samhälle som främjar psykisk hälsa och en bra skola för alla.

I juni 2022 släppte Bris rapporten *Barnets rättigheter i skottlinjen – om gängkriminalitet och barns uppväxtvillkor*, som lyfter kopplingen mellan gängkriminalitet, barnets rättigheter och barns uppväxtvillkor. I rapporten ger barn, forskare och professionella sina perspektiv på hur utvecklingen ska vända. Den visar på att de politiska lösningarna, som länge bestått av straffskärpningar och tvångsmedel, är kortsiktiga och att det som krävs är tidiga och förebyggande insatser som t.ex. en fungerande skola, en meningsfull fritid, trygg hemmiljö och goda uppväxtvillkor.

Syftet med rapporten är att ge en ökad förståelse för att frågan om otrygghet och gängkriminalitet också är en fråga om barns rättigheter och vilka förutsättningar barn idag växer upp med.

När en förälder tagit sitt liv

Varje år drabbas flera hundra barn i Sverige av att en förälder tar sitt liv – den yttersta konsekvensen av psykisk ohälsa. En sådan händelse påverkar ett barn både akut och på lång sikt. I rapporten *När en förälder tagit sitt liv – kunskapsrapport om stöd till suicidefterlevande barn och*

familjer, lyfter Bris vikten av specialiserat stöd till familjen, samt de brister som finns i stödet idag. Utifrån den forskning som finns ger Bris en bild av hur barns hälsa och liv påverkas när en förälder tagit sitt liv. Hur händelsen kan påverka såväl barnets relationer som tryggheten i vardagen och barnets möjligheter att få sina rättigheter tillgodosedda. Det gäller inte bara rätten till stöd utan handlar också om förutsättningar för att kunna uppnå bästa möjliga hälsa, liksom rätten till utbildning. Att förlora sin förälder i självmord är en traumatisk händelse för ett barn. Den förändrar för de flesta barn grundfundamentet i livet och kommer under en lång tid att prägla barnets relationer och självbild. Barn i sorg behöver stöd att hitta strategier för att kunna hantera sin vardag.

Bris Internationellt

Bris har ett internationellt utvecklingsprojekt tillsammans med stöddlinjen för barn i Tanzania som drivs av organisationen C-Sema och finansieras av medel från ForumCiv. Projektet genomförs med syfte att förebygga och stoppa trafficking av barn från regionen Singida samt att öka kunskapen om barnets rättigheter. Projektet har bidragit till ett ökat engagemang bland vuxna för att minska barns utsatthet för trafficking, nätverk har skapats mellan myndighetsanställda för att agera vid fall av trafficking och barn själva har lärt sig om sina rättigheter och riskerna med trafficking, vilket även är kunskap de sprider till nya elever i deras skolor och andra barn.

Under hösten 2022 stod Bris värd för den tionde internationella konferensen för världens stöddlinjer för barn, tillsammans med Child Helpline International. Temat för konferensen var barns motståndskraft i en värld där pandemi, krig, klimathot, energikris och ekonomisk nedgång avlöser varandra. Över 200 deltagare från över hundra länder kom till Stockholm för att diskutera vilket stöd barn behöver i kristider, och hur stödet ska säkerställas. En röd tråd under konferensen var hur vi som stöddlinjer kan vara ett stöd för barn i tider av kris. Konferensen avslutades med en gemensam deklaration, Stockholmsdeklarationen, med sju prioriterade områden i arbetet framåt och en uppmaning till regeringar och FN att arbeta för att säkerställa att alla barn och unga runt om i världen har tillgång till en kostnadsfri och högkvalitativ stöddlinje.

Under 2022 har det nordiska samarbetet fortsatt att utvecklas med besök och samverkansmöten hos flera av de nordiska stöddlinjerna, bland annat hos Bris i Stockholm. Genom kunskapsutbyte kan stöddlinjerna gemensamt ytterligare stärka stödet till barn.

Stärkt statlig finansiering av den nationella stöddlinjen

I november 2022 föreslog regeringen att Bris årligen från

2023 ska få 20 miljoner kronor för att säkerställa den långsiktiga finansieringen av den nationella stöddlinjen för barn 116 111, vilket godkändes av riksdagen i december. Finansieringen täcker ungefär hälften av dagens driftskostnader för stöddlinjen och är därför en viktig del i att säkerställa att Bris även fortsatt kan ha öppet dygnet runt.

Företagssamarbeten

Svenska Postkodlotteriet är en av Bris viktiga samarbetspartners. Postkodlotteriet har sedan 2007 gett ett stöd till verksamheten. Under 2022 tilldelades Bris 10 miljoner kronor i basstöd. Bris har också flera samarbeten med företag som stödjer verksamheten, som Bastard Burgers, Circle K, Coop, KappAhl och Telia.

Tack vare projekt, företagssamarbeten, gåvor samt bidrag som Bris har fått under 2022 har Bris kunnat nå fler barn och utbildat viktiga vuxna runt barn. Varje gåva och bidrag är viktig för det fortsatta arbetet med att stödja, mobilisera och påverka för att stärka barnets rättigheter.

MEDLEMMAR

Allt fler privatpersoner väljer att stödja Bris genom att gå med som medlemmar eller bli månadsgivare. Bris har under 2022 ökat sitt medlemsantal och den sista december 2022 uppgick antalet till 6 485 personer (6 131 stycken, 2021). Arbetet med att stärka upp medlemsorganisationen och få medlemsantalet att fortsatt öka pågår alltjämt. Drygt 10 500 (ca 8 900, 2021) personer valde att stödja Bris med en gåva varje månad.

Medlemsavgiften är 360 kronor per år. För barn är medlemskap gratis, enligt beslut på kongressen 2021, fram till det år som barnet fyller 18 år.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Bris är en barnrättsorganisation vars grundläggande syfte är att stärka barnets rättigheter och förbättra barn och ungas livssituation. Organisationens verksamhet handlar om social hållbarhet och Bris arbetar för att barnets rättigheter ska tillgodoses, att varje barn ska få må bra och få så bra förutsättningar som möjligt inför vuxenlivet. På så sätt skapas ett hållbart samhälle för alla.

Bris hållbarhetsstrategi innehåller tre delar; Bris tar socialt ansvar genom att stärka barnets rättigheter, Bris tar ekonomiskt ansvar genom att varje krona används effektivt för att göra skillnad för barn och Bris tar miljömässigt ansvar genom att ständigt värdera det vi gör utifrån dess klimat- och miljöpåverkan.

Medarbetare

På Bris arbetar drygt hundra personer. De flesta är kvinnor och arbetar på kansliet i Stockholm. Bris har under 2022 varit medlem i Fremia och tecknar kollektivavtal med samtliga anställda. Bris arbetar aktivt med att skapa en hållbar arbetsmiljö och följer löpande upp arbetsmiljön på individ-, team- och organisationsnivå. Det sker genom dialog med medarbetarna och genom löpande frågor som ställs till organisationen. Bris arbetar även aktivt med att kompetensutveckla medarbetarna och gör årligen en kompetensutvecklingsplan i samband med verksamhetsplaneringen. Bris gör en årlig hälso-mätning samt flera kortare pulsenkäter under året för att följa personalfrågor löpande.

FÖRVALTNING, STYRNING OCH LEDNING

Organisation

Kongressen som hålls vartannat år är Bris högsta beslutande organ. Styrelsen är organisationens verkställande organ mellan kongresserna. Den dagliga verksamheten leds av en generalsekreterare som utses av styrelsen. Sedan den 9 mars 2016 är Magnus Jägerskog Bris generalsekreterare.

Bris är indelat i regioner. Det är som Bris har kongress hålls ett medlemsmöte i varje region. Nästa kongress samt medlemsmöte hålls under 2023. På medlemsmötet väljs bland annat kongressombud som närvarar och har rösträtt på kongressen. På medlemsmötet nomineras även en representant till Bris nationella valberedning vars uppgift är att föreslå ledamöter till styrelsen samt att föreslå val av revisorer. Medlemsmötet nominerar även en representant till Bris granskningsutskott (se nedan). Den nationella valberedningen och granskningsutskottet väljs sedan av kongressen. Varje region har även ett regionråd vars arbete syftar till att mobilisera samhället regionalt för barnets rättigheter. Representanter till regionrådet väljs också vid medlemsmötet. Totalt finns det drygt 80 förtroendeposter i Bris.

Bris har kontor i Stockholm, Göteborg, Malmö, Linköping och Umeå. Bris och styrelsen har sitt säte i Stockholms stad.

Granskning

Kongressen utser två revisorer för att granska Bris räkenskaper och förvaltning. Valda revisorer för innevarande kongressperiod är Therese Hedberg och Erik Albenius, auktoriserade revisorer från PwC.

Kongressen utser även representanter till Bris granskningsutskott som har till uppgift att granska att Bris stadgar efterlevs samt att beslut som fattas på kongressen

BRIS STYRANDE ORGAN:

- Kongress
- Styrelse
- Generalsekreterare

BRIS KONTROLLERANDE ORGAN:

- Auktoriserade revisorer
- Granskningsutskott

BRIS STYRELSE

Sedan maj 2021 består Bris styrelse av nedanstående ledamöter:

Ordförande:

Annabella Kraft (tidigare seniorchef och ledarskapsutvecklare Södertälje kommun)

Ledamöter:

Anders Lindmark (Utvecklingssamordnare på Grundskoleförvaltningen i Malmö), vice ordförande

Carin Grundberg Sandell (Grundare av Scouternas Trygga Möten)

Helén Strömberg (Fil dr och universitetslektor Umeå universitet)

Sofie Edberg (Koordinator i nationellt nätverk för ledning och styrning av hälso- och sjukvård)

Åsa Ekman (Konsult inom barnets rättigheter)

P-G Persson (VD och koncernchef på Platzter fastigheter)

Cecilia Carnefeldt (Koncernchef på Kunskaps-skolan)

Jerker Lindsten (vice VD för Vinnigroup)

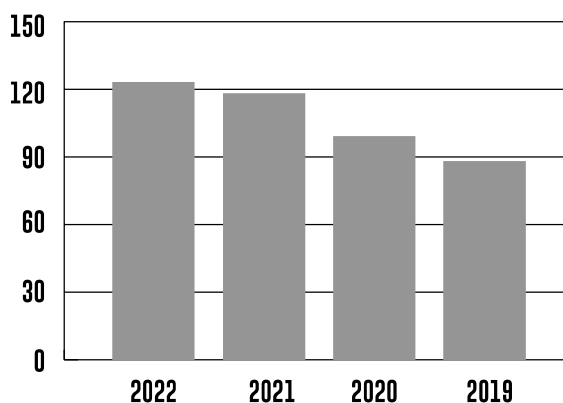
Ulrika Rogland (Advokat med fokus på barnrätt)

genomförs av styrelsen. Granskningsutskottet består av en representant från varje region.

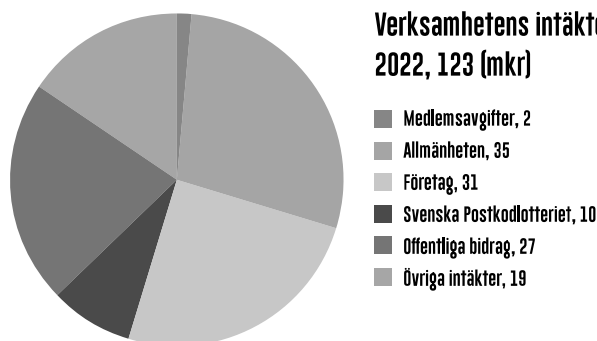
Giva Sveriges kvalitetskod

Bris är medlem i Giva Sverige (branschförening som arbetar för tryggt givande) och tillämpar dess etiska kvalitetskod där nyckelorden är respekt, öppenhet, trovärdighet och kvalitet. Vartannat år ska en extern revisor granska och intyga att organisationen efterlever koden. Bris följer Giva Sveriges uppdaterade kvalitetskod och Bris auktoriserade revisor har i september 2022 granskat och intygat att Bris efterlever koden. Bris senaste effektrapport finns publicerad på Bris hemsida.

Verksamhetens intäkter 2019–2022 (mkr)



Verksamhetens intäkter 2022, 123 (mkr)



Svensk Insamlingskontroll

Bris plusgiro 901504–1, 900708–9, 900709–7 och 900710–5 kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll vars syfte är att övervaka så att insamlingar från allmänhet sker under betryggande kontroll och att insamlingar inte belastas med oskäligen kostnader samt att goda marknadsföringsmetoder används.

ANVÄNDNING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Det övergripande målet i Bris kapitalförvaltningspolicy är att Bris ska placera sina tillgångar på ett etiskt försvarbart sätt med möjlighet till en god avkastning på lång sikt och till en så låg kostnad som möjligt. Bris ska placera sina tillgångar i värdepapper och fonder med låg risk och policyn tillåter endast placeringar i aktiefonder och räntebärande värdepapper. Aktier eller andelar som erhålls genom testamente eller gåva och som inte uppfyller kraven på placering enligt policyn ska avyttras inom tolv månader.

Kapitalförvaltningspolicyn i sin helhet finns publicerad på bris.se.

För närvarande hanterar Bris sina placeringar med rådgivning.

Bris riktlinje för eget kapital är att kapitalet ska motsvara minst 6 månaders fasta kostnader och som mest 1 års fasta kostnader.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Årets verksamhetsintäkter uppgår till 123,4 mkr (118,1 mkr 2021). Ökningen beror främst på ökade gåvor från allmänheten i form av arv under året.

Insamling från allmänheten uppgår till 34,5 mkr (30,3 mkr, 2021) där den främsta orsaken till intäktssökning består av arvsintäkter. Företagsgåvor och företagssamarbeten uppgår till 30,8 mkr (31,1 mkr, 2021). Svenska Postkodlotteriets basstöd är 10,0 mkr år 2022, vilket är samma nivå som föregående år. 2021 fick Bris ytterligare en miljon kronor från Postkodlotteriet med anledning av pandemin.

Bidrag uppgår till 36,3 mkr (36,4 mkr, 2021) och avser flera olika projekt. Föregående år erhöll Bris extra offentliga bidrag från Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten med anledning av utbrottet av covid-19. 2022 har inga extra bidrag av den anledningen lämnats men flera nya partnerskap och projekt har inletts. Exempelvis så stöttar Egmont Fonden tre projekt, som innefattar förstärkning

av nattöppet, fokus på de yngsta barnen samt Kraftsamling för barn som flytt. Kraftsamling för barn som flytt finansieras även av Kavlifonden. Erling-Perssons Stiftelse möjliggör att Bris har våra fem mottagningar öppna. Under 2022 avslutades ett större projekt som finansierades av Allmänna arvsfonden, Trygg på Natten. Bris har därefter startat upp ett nytt stort projekt tack vare Allmänna arvsfonden avseende det digitala stöd som erbjuds och ska erbjudas till barn i framtiden.

Ändamålskostnaderna uppgick till 94,8 mkr, vilket utgör 79% av den totala kostnadsmassan (79 procent, 2021). Det största verksamhetsområdet är Bris stödverksamhet, följt av Kommunikation, Opinion och Påverkan.

Årets administrations- och insamlingskostnader i relation till de totala kostnaderna uppgick till 21 procent (21 procent, 2021).

Årets överskott uppgår till 4,6 mkr (16 mkr, 2021). Det budgeterades för ett överskott på 0,4 mkr för 2022 och anledningen till att utfallet är bättre är de ökade intäkterna från Egmont Fonden, Kavlifonden och Allmänna arvsfonden. Under året har kostnader för att stärka upp stödverksamheten och information om densamma prioriterats. Överskottet blir betydelsefullt framöver för den fortsatta utvecklingen av verksamheten.

Förändring av eget kapital

Eget kapital uppgår vid årets slut till 69,2 mkr (64,6 mkr, 2021). Målet med det balanserade kapitalet är att det ska motsvara cirka 6 till 12 månaders fasta kostnader. Vid året slut motsvarade det 10,0 månader (11,5 månader, 2021).

Tkr	Balanserat eget kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans 2022	64 599	64 599
Årets resultat	4 620	4 620
Utgående balans 2022	69 219	69 219

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

Ekonomisk oro och krig i närområdet kommer fortsatt påverka och prägla vardagen för många barn 2023. Psykisk ohälsa är fortsatt det vanligaste skälet till att barn kontakter Bris, och det är samtalen om självmord, ångest, självdestruktivitet samt ådstörningar som ökar mest, liksom de som handlar om våld, övergrepp och kränkningar. Den långsiktiga planen som antogs vid kongressen 2021, och som sträcker sig fram till 2025, heter *För alla barn alltid* och det kommer att vara ett fortsatt viktigt fokus för Bris under de kommande åren.

2022 kunde Bris ge stöd till fler barn än någonsin tack vare dygnet runt-öppet och fler kuratorer samt Bris mottagningar. 2023 kommer Bris arbeta med en fortsatt utveckling av den digitala miljön inom stödverksamheten för att nå fler barn och ett fortsatt arbete med mottagningarna för att nå ut till fler. Satsningen Kraftsamling för barn som flytt och den ukrainska linjen kommer att fortsätta under hela 2023.

Bris är en stark påverkansorganisation och den positionen kommer fortsätta att användas för att stärka barnets rättigheter i samhället.

Bris verksamhet är beroende av gåvor från privatpersoner, företag och andra organisationer och det är tack vare dessa gåvor som Bris kan erbjuda barn och unga stöd dygnet runt, året om, mobilisera för barns rättigheter och bedriva ett starkt opinions- och påverkansarbete. Finansiellt sett finns det en osäkerhet när samhället haft en hög inflation och nu på väg in i en lågkonjunktur. Det statliga stöd som ges för att kunna drifta den nationella stöddinjen II6 III, bidrar till en långsiktig trygghet att alltid kunna erbjuda barn stöd trots oroliga tider.

Fokus i Bris arbete framåt är att fortsätta arbeta för ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses – och att finnas för alla barn alltid. Vi ska vara närvarande i barns vardag. Vi ska synas i skolan, idrotten, på nätet och andra platser där barn finns.

Flerårsöversikt

	2022	2021	2020	2019	2018
Antal medlemmar	6 485	6 131	6 512	6 100	6 229
Antal stödjande kontakter inkl Bris Vuxentelefon	46 788	43 806	34 345	29 869	29 072
Verksamhetens intäkter (tkr)	123 447	118 120	98 826	87 728	90 944
Årets resultat efter fördelning till/från ändamålsbestämda medel (tkr)	4 620	15 981	12 559	-1 614	11 399
Balanserat eget kapital (tkr)	69 219	64 599	48 618	36 059	37 674
Medelantal anställda	98	87	73	68	67

Resultaträkning, tkr

	Not	2022	2021
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		2 065	2 068
Gåvor	3	81 861	77 874
Bidrag	3	36 285	36 431
Nettoomsättning		1 813	1 669
Övriga intäkter		1 443	78
Summa verksamhetsintäkter		123 447	118 120
Verksamhetskostnader	4,5		
Ändamålskostnader		-94 808	-81 200
Insamlingskostnader		-18 672	-15 573
Administrationskostnader		-6 144	-5 546
Summa verksamhetskostnader		-119 624	-102 319
Verksamhetsresultat		3 823	15 801
Resultat från finansiella investeringar			
Övriga räntetäkter och liknande resultatposter	6	859	181
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-62	0
Summa resultat från finansiella investeringar		797	181
Årets resultat		4 620	15 981

Kassaflödesanalys

	Not	2022	2021
Den löpande verksamheten			
Verksamhetsresultat		3823	15 801
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			
- Avskrivningar och nedskrivningar		216	527
- Erhållna värdepapper genom arv		-39	-633
Erhållen ränta		136	60
Erlagd ränta		-0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av verksamhetskapital		4 136	15 756
Förändringar i verksamhetskapital			
- Förändring av kortfristiga fordringar		860	-2 028
- Förändringar av kortfristiga skulder		9 166	-5 403
Kassaflöde från den löpande verksamheten		14 161	8 325
Investeringsverksamheten			
- Förvärv värdepapper		-8 830	-771
- Försäljning värdepapper		4 675	0
- Försäljning av värdepapper som erhållits genom arv		0	180
- Förvärv av materiella anläggningstillgångar		0	-348
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-4 155	-939
Finansieringsverksamheten			
- Realisationsresultat från värdepapper		661	0
- Realisationsresultat från värdepapper genom arv		0	119
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		661	119
Årets kassaflöde		10 666	7 504
Likvida medel vid årets början		45 992	38 487
Likvida medel vid årets slut		56 658	45 992

Balansräkning, tkr

	Not	2022-12-31	2021-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter	8	0	112
Summa immateriella anläggningstillgångar		112	577
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	9	291	394
Summa materiella anläggningstillgångar		291	394
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar	10	51	51
Summa finansiella anläggningstillgångar		51	51
Summa anläggningstillgångar		342	557
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		951	1 953
Övriga fordringar	11	581	505
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	2 969	2 902
Summa kortfristiga fordringar		4 501	5 360
Kortfristiga placeringar	13	30 706	26 512
Kassa och bank		56 658	45 992
Summa omsättningstillgångar		91 866	77 864
Summa tillgångar		92 207	78 422
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Balanserat resultat		69 219	64 599
Summa eget kapital		69 219	64 599
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		6 414	5 130
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	14	8 590	2 520
Övriga skulder		1 078	974
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	6 906	5 198
Summa kortfristiga skulder		22 988	13 822
Summa eget kapital och skulder		92 207	78 422

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Bris redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3), och Giva Sveriges styrande riktlinjer för årsredovisning. Redovisningsprinciperna är oförändrade gentemot föregående år.

RESULTATRÄKNINGEN

Verksamhetsintäkter

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. Erhållna tillgångar genom testamente behandlas som gåva. Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka vissa kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka.

När Bris tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är det en gåva eller ett erhållet bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Bris uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om Bris har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor som utgörs av annat än kontanta medel värderas till marknadsvärdet vid gåvotillfället. Erhållna gåvor redovisas netto, det vill säga efter avdrag för de direkta kostnader som kan uppkomma vid försäljning av en tillgång.

Medlemsintäkter avser inbetalning av medlemsavgift från organisationens medlemmar. Avgiften periodiseras inte, utan intäktsförs vid inbetalning. Medlemsavgiften bestäms av kongressen. Intäkter under rubriken "Nettoomsättning" avser i första hand kurs- och konferensavgifter vid utbildningar som organisationen anordnar, som är en del av ändamålet med verksamheten att sprida kunskap och information.

Verksamhetskostnader

Kostnaderna för verksamheten har delats upp i enlighet med Giva Sveriges styrande riktlinjer för årsredovisning i ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader.

Ändamålskostnader avser kostnader som har direkt samband med att uppfylla Bris ändamål enligt dess stadgar. Det omfattar kostnader för stödverksamheten, projekt, kommunikation/opinion/påverkan samt kunskapsspridning.

Insamlingskostnader är sådana kostnader vars syfte är att generera externa intäkter i form av insamlade medel och gåvor från privatpersoner och företag.

Administrationskostnader omfattar revision, samt kostnader förknippade med förtroendemannaorganisationen, till exempel kongressen samt central administration och ledning för hela organisationen. Arbete med bidrags- och projektansökningar ingår också i administrationskostnaderna.

Gemensamma kostnader för bland annat data, telefoni och viss administration har fördelats ut på de olika delarna i förhållande till antalet anställda inom respektive verksamhetsområde samt resursutnyttjande.

Alla organisationens leasingavtal redovisas som operationella, det vill säga leasingavgiften redovisas linjärt över leasingperioden.

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

BALANSRÄKNINGEN

Eget kapital

I de fall när givare eller donator bestämt att medel ska användas till särskilda ändamål, eller styrelsen beslutat att medel ska användas på ett särskilt sätt, klassificeras dessa som ändamålsbestämda medel. Dessa redovisas som en del av eget kapital i balansräkningen. När organisationen belastas med kostnader för ändamålet redovisas dessa i resultaträkningen. Upplösning sker därefter av för ändamålet avsatta medel under eget kapital med motsvarande belopp.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Bidrag som hänför sig till en anskaffning av en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Balanserade utgifter för programvara och hemsida, samt inventarier, skrivs av under fem år. Inköp av datorer kostnadsförs direkt. Inköp av datorer kostnadsförs direkt.

Omsättningstillgångar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Kortfristiga innehav i aktier och andelar redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet vid balansdagen. Vid värderingen tillämpas portföljmetoden (kollektiv värdering).

Övrigt

Om inte annat anges är alla belopp angivna i tusentals kronor.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Det finns inga bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i årsredovisningen. Det finns heller ingen osäkerhet i uppskattningarna som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar av värden i balansräkningen under nästa år.

Not 3 Insamlade medel

Gåvor som redovisats i resultaträkningen	2022	2021
Insamlade medel		
Allmänheten	34 543	30 297
Företag	30 808	31 094
Postkodlotteriet	10 000	11 000
Externa stiftelser och fonder	6 510	5 483
Summa	81 861	77 874

Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen

Vissa gåvor är svåra att värdera och redovisas inte i resultaträkningen. Det gäller till exempel annonsutrymme och konsulttjänster. Nedan har vi uppskattat värdet av de gåvor som inte redovisats i resultaträkningen.

	2022	2021
Insamlade medel (uppskattade belopp)		
Annonser och byråarvoden	1 240	3 120
Övrigt	700	730
Summa insamlade medel	1 940	3 850

Bidrag som redovisats som intäkt	2022	2021
Insamlade medel		
Erlling-Perssons Stiftelse	4 522	5 255
Projektbidrag från Postkodlotteriet	0	576
Andra organisationer	4 268	6
Summa insamlade medel	8 790	5 837
Offentliga bidrag		
Allmänna arvsfonden	7 022	5 924
Socialstyrelsen	8 521	13 457
Folkhälsomyndigheten	1 957	2 834
Övriga statliga bidrag	1 435	1 346
EU	90	601
Kommuner	6 498	5 290
Regioner/länsstyrelser	1 952	1 142
Summa offentliga bidrag	27 475	30 594
Summa bidrag	36 265	36 431

Totala insamlade medel består av följande:	2022	2021
Gåvor som redovisats i resultaträkningen	81 861	77 874
Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen	1 940	3 850
Bidrag som redovisats som intäkt	8 790	5 837
Summa insamlade medel	92 591	87 561

Not 4 Medelantalet anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen

	2022	2021
Medelantalet anställda	83	74
Kvinnor	15	13
Män	98	87

Könst fördelning bland ledande befattningshavare	2022	2021
Antal kvinnor i styrelsen	7	7
Antal män i styrelsen	3	3
Antal kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	7	7
Antal män bland övriga ledande befattningshavare	1	1

Ideellt arbete

Bris har under 2022 haft 75 förtroendeposter, bland annat styrelseledamöter, suppleanter, valberedning, granskningsutskott och regionråd. Utöver dessa förtroendeposter har 248 volontärer (ca 250, 2021) tillsammans med regionråden ideellt bidragit med informationsspridning vid olika events runt om i landet, administrativa volontäruppdrag samt uppdrag med insamlingssyfte. Arvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst har utbetalts till styrelsen om totalt 20 tkr (20 tkr, 2021). Värdet av övriga ideella insatser har inte redovisats i resultaträkningen.

Avtal om avgångsvederlag

Generalsekreteraren omfattas inte av lagen om anställningsskydd. Bris har träffat ett avtal med nuvarande generalsekreterare om en uppsägningstid på 6 månader vid uppsägning från arbetsgivarens sida.

Uppgift om styrelsens deltagande på styrelsemöten under året	Antal möten		
Styrelsen under 2022	Närvarande	Ej närvarande	Totalt
Annabella Kraft (ordförande)	4	0	4
Anders Lindmark	3	1	4
Carin Grundberg Sandell	4	0	4
Helén Strömberg	4	0	4
Sofie Edberg	4	0	4
Åsa Ekman	3	1	4
Jerker Lindsten	2	2	4
P-G Persson	4	0	4
Ulrika Rogland	3	1	4
Cecilia Carnefeldt	4	0	4

Löner och andra ersättningar	2022	2021
Styrelse	20	20
Generalsekreterare	1 104	1 069
Övriga anställda och uppdragstagare	48 569	42 235
Totala löner och ersättningar	49 693	43 325
Sociala kostnader	20 649	18 554
Varav pensionskostnader generalsekreteraren	281	259
Varav pensionskostnader övriga anställda	3 556	3 335

Not 5 Leasing

Bris leasar framför allt fem kontorslokaler samt kontorsmaskiner. Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 4 752 tkr (4 157 tkr, 2021).

Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:

Avtalen om lokalhyror har olika slutdatum och sträcker sig som längst till 2024.

	2022	2021
Inom 1 år	5 883	4 673
1-5 år	1 883	6 294
Summa	7 767	10 967

Not 6 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2022	2021
Räntor	136	62
Realisationsresultat vid försäljningar	722	119
Summa	859	181

Not 7 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2022	2021
Räntekostnader	0	0
Realisationsresultat vid försäljning av värdepapper	-62	0
Summa	-62	0

Not 8 Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för webb och medlemsregister	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	2 690	2 690
Årets aktiverade utgifter	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 690	2 690
Ingående bidrag	-368	-368
Årets bidrag	0	0
Utgående ackumulerade bidrag	-368	-368
Netto anskaffningsvärde	2 322	2 322
Ingående avskrivningar	-2 209	-1 745
Årets avskrivning	-112	-464
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 322	-2 209
Utgående redovisat värde	0	112

Not 9 Materiella anläggningstillgångar

	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	1 249	1 171
Inköp	0	348
Ultrangering	0	-270
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 249	1 249
Ingående avskrivningar	-854	-1 062
Ultrangering	0	270
Årets avskrivning	-103	-62
Utgående ackumulerade avskrivningar	-958	-854
Utgående redovisat värde	291	394

Not 10 Övriga långfristiga fordringar

Depositioner för hyreskontrakt	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	51	51
Inbetalt	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	51	51
Utgående redovisat värde	51	51

Not 11 Övriga fordringar

	2022	2021
Arv	525	0
Nedlagda projektkostnader	0	504
Övriga fordringar	55	1
Summa	581	505

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2022	2021
Förutbetalda hyror	1 303	1 141
Upplupna intäkter	82	267
Övriga poster	1 584	1 494
Summa	2 969	2 902

Not 13 Kortfristiga placeringar

	2022	2022	2021	2021
	Bokfört värde	Markn.värde	Bokfört värde	Markn.värde
Nordea Global Stars Equity Fund	2 021	3 445	1 671	3 290
Nordea Emerging Stars	449	509	324	492
Nordea Inst. Aktieförvaltning	1 400	1270	1 000	1 429
Nordea Hållbarhetsfond Aktier Global	1 821	2 070	1 321	1 739
Nordea Global Climate adn Social Impact	500	500		
Schroder Global Energy Transition	250	298		
SPP Emerging markets	773	810	688	785
Swedbank Robur Access Japan	83	86	83	91
Swedbank Robur Access Edge Sweden	1 195	1 217	460	625
Swedbank Robur Access Europa	815	800	625	749
Swedbank Robur Access USA	862	805	375	539
Swedbank Robur Global Impact	188	236	188	223
Swedbank Robur Transition Global	583	673	250	371
Swedbank Robur Transition Sweden	-	-	503	667
Summa aktiefonder	10 939	12 720	7 486	11 002
Räntefonder				
Inst. Räntefonden långa placeringar	3 998	3 659	3 998	4 009
Nordea Hållbarhetsfond Obl. Global Fund A growth	3 801	3 327	3 801	3 861
Nordea Stratega ränta	-	-	613	738
Nordea FRN Fund	882	867	-	-
Nordea Swedish Bond Stars A	500	485	-	-
SPP Obligationsfond	-	-	4 635	4 604
Storebrand Obligationsfond	3 574	3 231	-	-
Swedbank Robur Cor Bond EUR IG	3 628	3 136	3 628	3 676
Swedbank Robur Räntefond kort	3 344	3 336	2 351	2 353
Summa räntefonder	19 728	18 042	19 026	19 241
Övriga				
Allemansfond Komplet*	39	41	0	0
Summa övriga	39	41	0	0
Summa	30 706	30 803	26 512	30 243
*Aktier/fonder erhållna via arv.				

Not 14 Skuld erhållna ej utnyttjade bidrag

	2022	2021
Erling-Perssons Stiftelse, projektbidrag	566	1 149
Allmänna arvsfonden, projektbidrag	752	0
Erhållna ej utnyttjade statliga bidrag	3 065	1 071
Övriga	4 207	300
Summa	8 590	2 520

Not 15 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2022	2021
Semesterlöner	1 827	1 613
Upplupna sociala avgifter	1 904	1 706
Upplupna löner	0	592
Förutbetalda kommun- och regionbidrag	1 080	561
Övriga poster	2 084	726
Summa	6 906	5 198

Stockholm, den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Annabella Kraft, Ordförande

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-23 09:31:36 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: ANNA-BELLA KRAFT Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 194803200544	Datum
Annabella Kraft annabella.kraft@gmail.com	Leveranskanal: E-post

Magnus Jägerskog, Generalsekreterare

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-23 09:30:28 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: MAGNUS JÄGERSKOG Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 197704150197	Datum
Magnus Jägerskog magnus.jagerskog@brs.se 197704150197	Leveranskanal: E-post

Anders Lindmark, Vice ordförande

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-23 08:00:53 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: Anders Lindmark Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 196706145551	Datum
Anders Lindmark anders.lindmark@bredband2.com	Leveranskanal: E-post

P-G Persson

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-23 09:29:49 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: Per-Gunnar Persson Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 196503196631	Datum
Per-Gunnar Persson per-gunnar.persson@plätzer.se	Leveranskanal: E-post

Carin Grundberg Sandell

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-23 09:31:03 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: CARIN GRUNDBERG SANDELL Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 195109297522	Datum
Carin Grundberg Sandell cgrundbergsandell@gmail.com	Leveranskanal: E-post

Cecilia Carnefeldt

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-23 09:30:25 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: CECILIA CARNEFELDT Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 197201260044	Datum
Cecilia Carnefeldt cecilia.carnefeldt@magnara.com	Leveranskanal: E-post

Helén Strömberg

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-23 09:26:42 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: HELEN STRÖMBERG Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 196212228529	Datum
Helén Strömberg helen.stromberg@um.se 19621222-8529	Leveranskanal: E-post

Jerker Lindsten

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-23 09:31:32 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: JERKER LINDSTEN Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 197110314890	Datum
Jerker Lindsten jerker.lindsten@winninggroup.se	Leveranskanal: E-post

Ulrika Rogeland

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-23 09:34:24 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: ULRIKA ROGLAND Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 196410143660	Datum
Ulrika Rogeland ulrikas@advokatrogeland.se	Leveranskanal: E-post

Sofie Edberg

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-23 09:25:57 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: SOFIE EDBERG Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 195509308580	Datum
Sofie Edberg sedberg@hotmail.se	Leveranskanal: E-post

Åsa Ekman

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-23 09:33:20 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: ÅSA EKMÄN Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 198001260226	Datum
Åsa Ekman info@assekman.com	Leveranskanal: E-post

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter

Therese Hedberg, Auktoriserad revisor

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-27 14:43:52 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: Therese Anna Josefina Hedberg Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 198601194981	Datum
Therese Hedberg therese.hedberg@pwc.com	Leveranskanal: E-post

Erik Albenius, Auktoriserad revisor

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-27 14:32:53 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: Erik Albenius Personnummer returnerat från Svenskt BankID: 197804031438	Datum
Erik Albenius erik.albenius@pwc.com	Leveranskanal: E-post

REVISIONSBERÄTTELSE

Till kongressen i Barnens rätt i samhället, org.nr 802013-3420

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Bris - Barnens rätt i samhället för år 2022.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kongressen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Den andra informationen består av rapport Verksamhetsberättelse 2022 som vi inhämtade före datumet för denna revisionsberättelse. Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Vi har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi,

- förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Bris-Barnens rätt i samhället för år 2022.

Vi tillstyrker att kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet **Revisorns ansvar**. Vi är oberoende i förhållande till för-

eningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter

Therese Hedberg, Auktoriserad revisor

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-27 14:44:32 UTC
Namn registrerat från Svenskt BankID: Therese Anna Josefina Hedberg	Datum
Therese Hedberg	Elevationskod: E-000

Erik Albenius, Auktoriserad revisor

Signerat med Svenskt BankID	2023-03-27 14:39:13 UTC
Namn registrerat från Svenskt BankID: Erik Albenius	Datum
Erik Albenius	Elevationskod: E-000

BRIS

BRIS VILL TACKA SINA HUVUDPARTNERS

TRYGG  HANSA

 ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

 KAVLI
FONDEN

SVENSKA
POSTKOD
LOTTERIET



Kappahl

Fastighetsbyrå 

 Telia

TIM
BERGLING
FOUNDATION

AstraZeneca 

S STEN A OLSSONS
STIFTELSE
FÖR FORSKNING
OCH KULTUR

CIRCLE 

P
ERLING-PERSSONS
STIFTELSE

EGMONT
Fonden

Barnrapporten 2024 belyser barns livssituation och lyfter teman som varit utmärkande för året i barns kontakter med Bris nationella stödlinje för barn, och i samtal på Bris mottagningar. Rapporten belyser vad barn berättar för Bris när de söker stöd, på aktuell forskning och politiska förslag i urval, följt av förslag på vad som behöver förändras i samhället för att möta barns behov och för att stärka barnets rättigheter.

BARNRAPPORTEN 2024

Redaktör: Johanna Lagerfors, OTW

Skribenter:

Anna Dorrian Werner, barnrättsjurist Bris

Binaji Marouf, kommunikations- och påverkanschef Bris

Johanna Lagerfors, OTW

Lisa Mannby, socionom, data- och analysansvarig Bris

Magnus Jägerskog, generalsekreterare Bris

Marie Angsell, sakkunnig socionom Bris

Sven Bremberg, barn- och ungdomsläkare och docent i socialmedicin vid Karolinska institutet

Formgivning: Karin Freij, OTW

Foto omslag: Zivica Kerkez/Adobe Stock

Tryck: åtta45

Så hanteras barns berättelser: Citat i rapporten är exempel på vad barn berättar för Bris. De baseras på autentiskt material som valts ut i syfte att synliggöra vanligt förekommande teman i barns kontakter med Bris. Vid behov har mindre ändringar gjorts i citat för att inget barn ska kunna kännas igen.

Barnen på bilderna har ingen koppling till innehållet i rapporten.

”

När barn berättar finns det hopp om förändring. Samtal räddar liv.

”

2

023 var ett år då fler barn än någonsin sökte och fick stöd hos Bris. Människor reagerar ibland negativt när de hör att samtalen till Bris ökar. Jag tänker tvärtom. Att våga dela med sig av sin livssituation är ett stort och modigt steg för ett barn att ta. När barn berättar finns det hopp om förändring och vi vet att samtal gör skillnad. Samtal räddar liv.

Barnrapporten beskriver vad barn berättar för Bris, trender och tendenser vi ser i samtalen, i forskning och i andra rapporter. Den ger en bild av barns livssituation, pekar ut områden där förändring behövs och ger konkreta förslag för hur de förändringarna kan åstadkommas. En röd tråd i många av barnens samtal till Bris under året som gått är en mörkare syn på framtiden, både den egna och rörande samhällsutvecklingen i stort. En försämrad framtidstro har en negativ inverkan på många delar av ett barns liv och har en nära koppling till barnets mående, skolgång och upplevelse av mening.

I arbetet med den här rapporten har det blivit tydligt för mig att vi som samhälle inte bara behöver prata om tidiga insatser, vi behöver också genomföra och implementera tidigare insatser på riktigt. Det räcker inte heller med att vi konstaterar att samhället blivit mer polariserat och att utanförskap växer. Åtgärder måste till så att utvecklingen bryts och samhället håller ihop. Vi behöver inse att vårt skolsystem idag straffar ut tusentals barn och att systemet måste ändras så att varje barns rätt till en god utbildning tillgodoses. När allt fler barn skadar sig själva måste vi också inse att samhällets insatser för att främja och ge stöd för en god psykisk hälsa inte är tillräckliga. Barns förlorade hopp är det starkaste underbetyg ett samhälle kan få.

Det är lätt att tänka att det är någon annans ansvar att göra samhället bättre för barn. Så är det inte. Varje vuxen kan göra skillnad för barn. Och som beslutsfattare har du ett särskilt ansvar.

Foto: Fredrik Hjerling



Magnus Jägerskog,
Bris generalsekreterare



Foto: Alan Reed/Adobe Stock

Sammanfattning	5
Rekommendationer för ett bättre samhälle och en stärkt framtidstro för barn	10
Om Bris stöd	13
Skolan – avgörande för barns framtid	17
När dåligt mående leder till självskada	33
Yngre barn dras in i gängkriminalitet	49
Bris samtalsstatistik	74
Bris samtalskategorier	76
Referenser	78



Sverige är på många sätt ett bra land att växa upp i. Utifrån hur barn beskriver sina liv, forskning och andra studier konstaterar dock Barnrapporten 2024 att insatser behövs inom flera områden för att förbättra barns och ungas livssituation och stärka framtidstron. Nu behövs ett särskilt fokus på tidigare insatser, ett mer sammanhållet samhälle, ett förbättrat skolsystem och ökade insatser för att främja en god psykisk hälsa.

SAMMANFATTNING

49%

Psykisk ohälsa var den vanligaste kontaktorsaken till Bris under 2023 (49 procent), följt av familj och familjekonflikter (22 procent), våld, övergrepp och kränkningar (20 procent), att vara ung (19 procent) och skolan (16 procent).

390%

Självskaðebeteende är den kategori som under flera år har ökat mest – med 390 procent, sedan 2016.



rets rapport tar avstamp i hur rådande samhällsutveckling påverkar barns mående, framtidstro, livsval och förtroende för vuxna. Rapporten bygger på kvalitativa och kvantitativa analyser av barns kontakter med Bris och på aktuell och relevant forskning. Baserat på den samlade kunskapen ges en bild av hur barn har det, vilken ligger till grund för våra rekommendationer för ett bättre samhälle för barn.

Under 2023 genomförde Bris 51 587 kurativa kontakter med barn. Sedan 2016 har antalet kurativa kontakter mer än fördubblats. En tydlig tendens i barns samtal under de senaste åren är svårigheten att hitta en mening i tillvaron. Detta tema märks av i flera av Bris stora kontaktområden, såsom psykisk ohälsa, skolan och att vara ung. Svårigheter att hitta mening leder ofta till att ett barn ser mörkt på möjligheterna till förändring och är därmed ofta tätt sammankopplade med en bristande tro på framtiden – både den egna och samhällets. Denna utveckling bekräftas även av studier och undersökningar.

Att flera större samhällskriser avlöst varandra de senaste åren har bidragit till minskad trygghet och ökad oro hos många barn. Rysslands invasion av Ukraina 2022 har väckt frågor om risken att det ska bli krig också i Sverige. Den ekonomiska nedgången får stora konsekvenser för många familjer och därtill kommer klimatförändringar och andra faktorer som påverkar hur barn ser på sina liv och framtidsmöjligheter. Under 2023 har dessutom våldet i den offentliga miljön i allt större utsträckning drabbat personer som inte är direkt involverade i de kriminella nätverken.

Att ha framtidstro, att känna tillit till att saker kan bli bättre och att ett tryggt och bra liv väntar en, är en förutsättning för att ett barn ska kunna må bra här och nu. Konsekvenser som följer när hopp om framtiden saknas löper som en röd tråd genom den här rapporten, där vi till exempel följer barn som inte klarar skolan, barn som skadar sig själva och barn i kriminella, våldsamma miljöer.

Att inte klara skolan

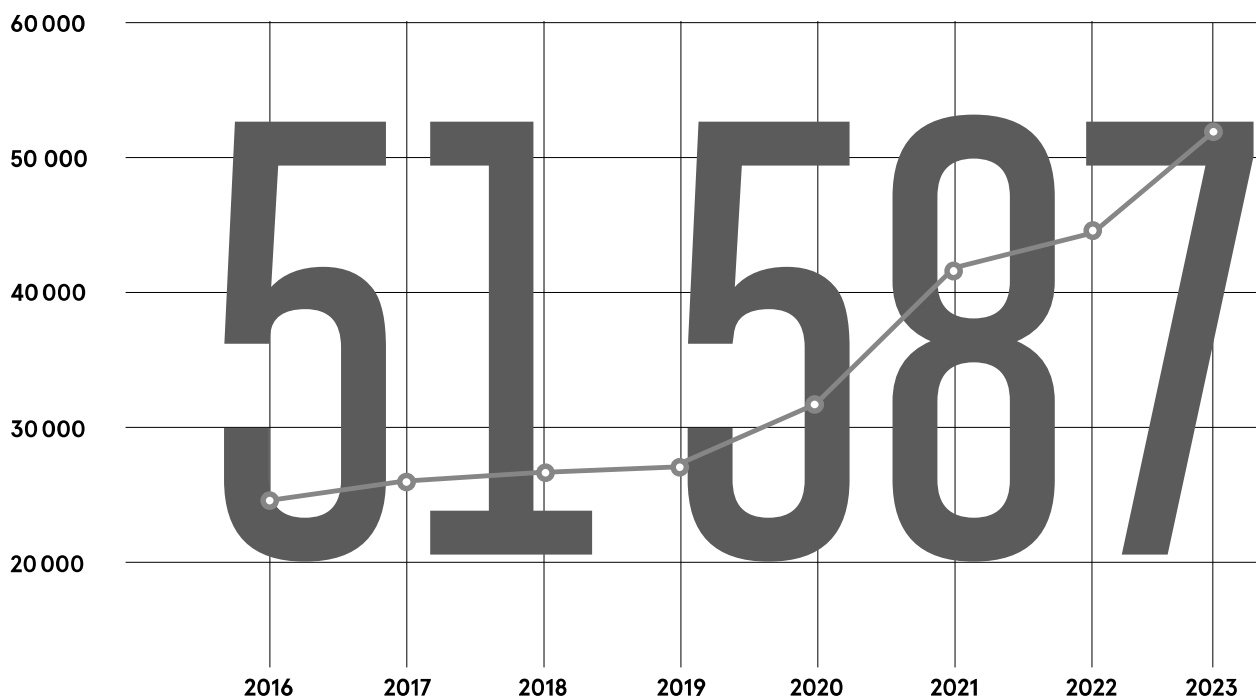
I Sverige avslutar omkring 15 procent av eleverna grundskolan utan godkända betyg, vilket leder till att de inte får tillträde till vare sig teoretisk eller praktisk utbildning på gymnasienivå direkt efter grundskolan. Siffran har legat på en konstant nivå under flera år. Situationen är unik för Sverige och kan vara en bidragande förklaring till att Sverige har Västeuropas näst lägsta andel ungdomar med gymnasieexamen.¹ Att inte klara skolan är en stark riskfaktor för framtida psykisk ohälsa, vilket inte minst avspeglas i att risken för självmord är sju gånger högre hos unga utan godkända betyg i årskurs 9, jämfört med unga som har höga betyg.²

1. OECD, 2023

2. Björkenstam et al., 2011

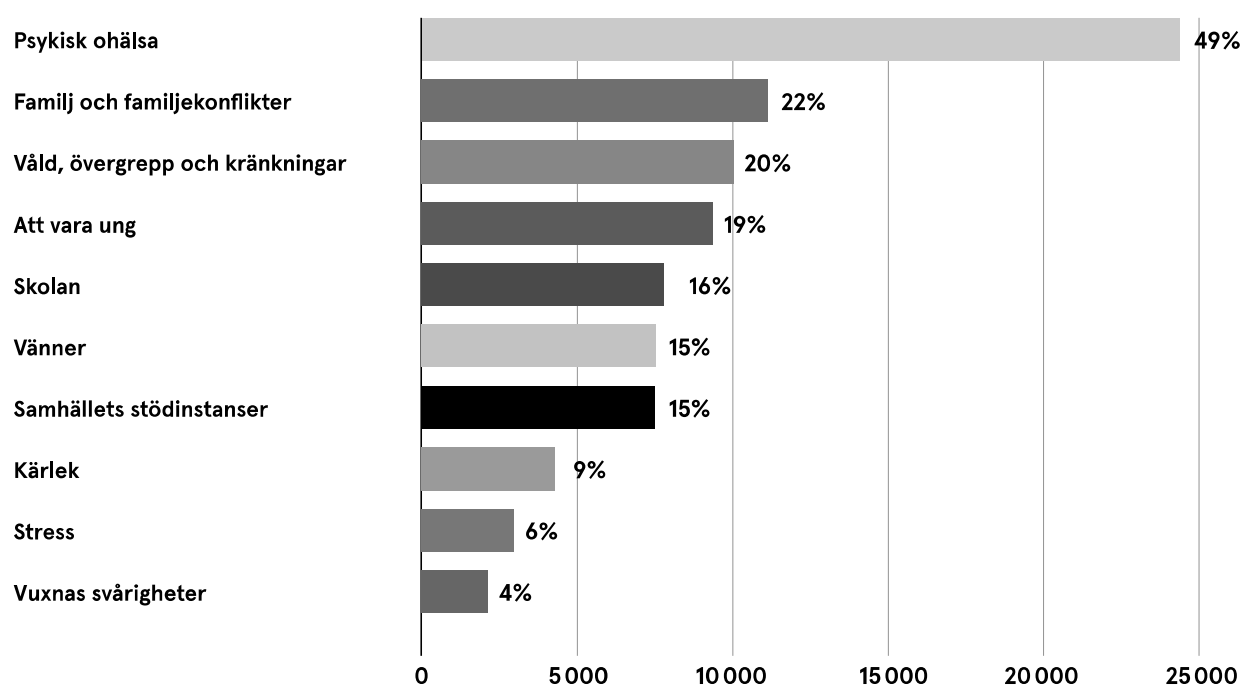
Samtalsutveckling

Sedan 2016 har antalet kurativa samtal fördubblats. Under 2023 hade Bris totalt 51 587 kurativa samtal med barn i den nationella stödlinjen och på Brismottagningarna.



10 vanligaste kontaktområdena 2023

De tio vanligaste kontaktområdena har varit oförändrade de senaste åren, även om ordningen ändrats något. Observera att varje kontakt kan registreras under fler än ett kontaktområde.



”

Jag tycker skolan är väldigt jobbig och jag har ganska dåliga betyg och mina föräldrar säger alltid att om ja inte fixar skolan kommer jag förstöra mitt liv, och det gör mig orolig. Hur kan jag tänka i stället? För det gör mig väldigt upprörd.

I SAMTAL MED BRIS

”

Samtalen till Bris om skolan har ökat med 41 procent sedan år 2020. Många beskriver stress och press kopplat till skolgången, prestationskrav som kommer både från omgivningen och från dem själva. Detta gäller både elever som har svårt att klara kunskapskraven och elever som har lätt för sig.

Forskning visar att många unga kopplar skolprestationer till framtidsmöjligheter, oavsett om de har höga betyg eller om de är mindre skolmotiverade.³ I Bris samtal med barn framkommer det att stressen över att inte räcka till många gånger blir destruktiv, vilket påverkar både skolresultat och den psykiska hälsan negativt. Gemensamt för omständigheter som påverkar skolan är barns beskrivning av bristfälliga skolresultat, eller underkända betyg, vilket förstärker känslan av utanförskap. Extra svårt blir det för barn som upplever att vuxna, i såväl skolan som i hemmet, slutat kämpa för att de ska färdigställa sin skolgång eller klara sig. Känslan av att vuxna har gett upp om en förstärker många gånger ett barns redan negativa syn på framtiden och på sig själv.

Risken att inte klara skolan är större för barn som lever i utsatthet, som ofta har en lägre tilltro till sig själva och sin förmåga. Att omkring ett av sju barn lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet är ett underbetyg till skolsystemet. Tidiga riktade insatser till barn för att klara skolgången behöver prioriteras och skolsegregationen brytas. Det är också angeläget att undersöka huruvida betygssystemets utformning, med införande av "F-betyget",

kan ha bidragit till denna utveckling och vilka effekter det i så fall fått för såväl individ som samhälle.

När dåligt mående leder till självskada

Fler kontakter än någonsin handlar om symtom på psykisk ohälsa – 24 654 kurativa kontakter 2023. Självskadebeteende är den samtalskategori som ökat mest och det under flera år. Sedan år 2016 har dessa samtal ökat med 390 procent. Den största ökningen har skett efter pandemin; 2020 genomfördes 2 713 kurativa kontakter om självskada, att jämföra med 7 720 kontakter 2023. Även andra allvarliga symtom på psykisk ohälsa, såsom ångest och självmordstankar, har ökat kraftigt och ofta finns en samvariation av olika former av psykisk ohälsa. Det framkommer att barn skadar sig själva i syfte att ta sitt liv, men det är betydligt vanligare med självskadebeteende där det inte finns en sådan avsikt. Bris ser med oro på en utveckling där barn uppmanas och inspireras att skada sig själva via kontakter i sociala medier. Det finns en koppling mellan psykisk ohälsa och användning av sociala medier, men ytterligare kunskap behövs för att klargöra samband.

I samtal med barn som skadar sig själva eller har självmordstankar finns en tydlig avsaknad av framtidsstro. En drivkraft till självskadande handlingar bland unga kan därför vara problematiska framtidsutsikter. Barn som medvetet skadar sig gör det oftast för att lätta ångest, en strategi som oftast leder till att barnet mår

ännu sämre efteråt. Forskning visar att de flesta barn som skadar sig själva inte söker vård, vare sig inom elevhälsa, ungdomsmottagningar eller barn- och ungdomspsykiatri, BUP.⁴ Ansvar för att upptäcka att ett barn självskadar vilar därför på vuxna som finns kring barn, också i skolan.

Barn berättar för Bris att de ibland har kontakt med socialtjänst, elevhälsa eller barnpsykiatri utan att deras självskadebeteende uppmärksammas. Därför är det viktigt att professionella som har kontakt med barn har kunskap om symtom på självskadebeteende och bemötande av barn som skadar sig. Forskning visar att barn som skadar sig själva löper högre risk än andra att utveckla missbruk och ätstörningar, samt att begå självmord.⁵ Självskadebeteende är vanligare bland barn som är eller har varit utsatta för våld och försummelse. En upptäckt av självskada kan därför vara ett första steg för att skydda ett barn från utsatthet eller att kunna ge barnet nödvändig traumavård.⁶

En systematisk kunskapsöversikt visar att samtal är den insats som i första hand kan vara till hjälp för ungdomar med icke-suicidal självskada.⁷

För Bris beskriver barn att relationen är avgörande för om det känns möjligt att prata med en vuxen om dåligt mående och självskadebeteende. Det är känsliga ämnen som kräver lyhördhet och förtroende och som inte sällan är förknippade med skam och rädsla hos barnet. Barn berättar att de kan ha svårt att känna det förtroendet för nya professionella, till exempel inom vården. Eftersom samtalet är en nyckel för att barnet ska kunna få rätt hjälp är detta något som vården måste ta på allvar. Den som ska möta barn med psykisk ohälsa måste ha tid och utrymme till att utveckla förtroendefulla relationer. En nära och tillgänglig vård kan vara avgörande för ett barns liv.

Yngre barn dras in i kriminalitet

Fler yngre barn, oftast mellan 10 och 15 år, rekryteras till gängkriminella miljöer i Sverige.⁸ Rekryteringen går ofta snabbt och den hjälper gängen att etablera sig och expandera i de områden där de verkar. Samtalen till Bris om kriminalitet ökade med 60 procent mellan 2022 och 2023 – från 325 till 520 samtal. Sedan 2020 har det skett en ökning på 150 procent. Ungefär hälften av samtalen om kriminalitet 2023 handlade om gängkriminalitet.

I samband med att våldet eskalerade under sommaren 2023 kontaktades Bris av allt fler barn som dragits in i gängkriminalitet och som ville hoppa av, men inte visste hur. Då började barn på ett helt nytt sätt att beskriva sin oro för vad som kan drabba dem som en konsekvens av deras kriminella inblandning eller avhopp från den. Barn som är rädda för sina egna och anhörigas liv. Rädslan, som tidigare var mer hypotetisk, är idag oftare kopplad

till konkreta erfarenheter. De barn som lockas, luras eller tvingas in i gängkriminalitet har oftare än andra vuxit upp med olika former av utsatthet och de har oftare än andra själva varit utsatta för brott. I samtalen förekommer ofta ämnen som psykisk ohälsa, missbruk och våld. Ett stärkt förebyggande arbete är således helt avgörande.

Idag behandlas gängkriminalitet i huvudsak som en kriminalpolitisk fråga. Politikens svar på hur gängkriminaliteten ska motverkas har ett tydligt repressivt fokus. I intervjuer med rättspolitiska talespersoner som Bris har gjort framgår det att det är förhållandevis lätt för politiker att enas kring repressiva förslag. Det verkar dock vara svårare att enas i frågor kopplade till främjande och förebyggande insatser, trots att evidensen talar för dessa.⁹

Det nya politiska tonläget riskerar att skada barns tillit till samhället, påverka barnsynen i Sverige och minska chanserna för de barn som befinner sig i gängkriminella miljöer att återanpassas till samhället. Vissa repressiva åtgärder kan vara nödvändiga, men det primära fokuset på den typen av åtgärder riskerar att skymma sikten för tidiga och förebyggande insatser som kan skapa goda uppväxtvillkor för alla barn. Bris konstaterade i en rapport att trots att varje barn har rätt till en trygg uppväxt far många små barn illa i sina hem, och att det som benämns som tidiga insatser i realiteten är insatser som kommer alldeles för sent.¹⁰ Barn kan leva i utsatthet under hela sin uppväxt utan att någon ingriper. Ett tidigt och tillgängligt stöd för familjer är nödvändigt för att fånga upp barn och familjer i behov av hjälp. Sådana insatser måste få ett mycket större utrymme i både lagstiftning och i resurser i de nationella och kommunala budgetarna. Frågan om gängkriminalitet är en fråga om barn, barns rättigheter och vilka förutsättningar barn växer upp med. Dessa perspektiv måste återspeglas i det politiska arbetet.

3. Hiltunen, 2017

4. Ekman, 2018

5. Brausch & Boone, 2015

6. Westers, 2023

7. Arqueros, 2022

8. BRÅ, 2023

9. Bris, 2022

10. Bris, 2023

REKOMMENDATIONER FÖR ETT BÄTTRE SAMHÄLLE OCH EN STÄRKT FRAMTIDSTRO FÖR BARN

→ **Att regering, riksdag, regioner och kommuner genomför barnkonsekvensanalyser av alla förslag som påverkar barn.** Det gäller bland annat budget, utredningar, lagförslag samt uppföljning av Tidöavtalet. Analysen ska visa vilka övervägningar och vilken proportionalitetsbedömning som gjorts utifrån rätten till barnets bästa.

Skola

→ **Att åtgärder sätts in för att bryta skol-segregationen och säkerställa att alla barn ges en likvärdig skolgång.** Kvaliteten på utbildning och barnets möjlighet att nå goda skolresultat ska inte vara beroende av barnets bakgrund eller bostadsort.

→ **Att resurser till skola och elevhälsa tillsätts för att säkerställa tidiga insatser.** Avgörande för barns mående och framtid är att varje barn behöver ges rätt stöd i undervisning, trygghet i skolan och en tillgänglig elevhälsa.

→ **Att en utredning tillsätts för att se över alternativ till skolans betygs- och bedömningssystem.** Utredningen bör särskilt kartlägga vilka effekter införandet av "F-betyget" fått för såväl individ som samhälle.

Psykisk hälsa

→ **Att vården och vårdkedjan förbättras.** Primärvården behöver byggas ut och vägen till hjälp måste vara kort, enkel och tydlig.

→ **Att resurser utökas för samtalsstöd inom elevhälsa och hälso- och sjukvård, samt kompetenssatsningar kring självskada.** Det behövs bättre förutsättningar för att utreda orsakssamband och att kunna skapa förtroendefulla relationer med barn.

→ **Att kraftigt ökade resurser tillsätts för en god uppväxt för alla barn.** Detta ska ske i enlighet med kommande nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention.

Gängkriminalitet

→ **Att aktörer såsom skola, förskola, BVC, socialtjänst, BUP och civilsamhälle ges nödvändiga förutsättningar för att stärka tidiga och förebyggande insatser.** Satsningarna behöver vara långsiktiga, komma tidigare och ha stöd i forskning och evidens.

→ **Att socialtjänsten prioriteras ytterligare genom generella statsbidrag.** En ny socialtjänstlag måste ha ska-krav på att arbeta allmänt förebyggande. Fler insatser behövs direkt i barnets närhet, exempelvis skolsociala team.

→ **Att regering och riksdag inte går vidare med tillsatta utredningar och förslag som inte överensstämmer med barnets mänskliga rättigheter eller saknar evidens.**



Foto: Jacob Lund/Adobe Stock

Råd till varje vuxen

Oavsett om du möter barn professionellt eller i andra sammanhang kan du spela en avgörande roll för barn i utsatta situationer. Att vara en närvarande och engagerad vuxen blir ännu mer betydelsefullt när allt fler barn lever med hopplöshet, växande klyftor och ökat våld, samtidigt som de många gånger saknar information som kan göra situationen begriplig och hanterbar. Du som vuxen är viktig!

Du som vuxen kan alltid:

- **Fråga.** Ta initiativ och räkna inte med att någon annan redan har agerat på situationen. När vuxna finns där barn finns och gör det möjligt att prata om svåra saker hjälper det barn att våga berätta.
- **Lyssna.** Låt barnet berätta utan att försöka lösa situationen/problemet. Även om du inte vet om du kan hjälpa eller vad du ska göra – visa omsorg och omtanke.
- **Inge hopp.** Förändring är möjlig. Trygga barnet i att det går att förändra hans situation, även om det känns hopplöst just nu.



Bris har arbetat för barnets rättigheter i mer än ett halvt sekel. Varje år berättar tiotusentals barn om sina liv i stödsamtal i den nationella stödlinjen och på Brismottagningarna. De lyfter aspekter som rör hur de mår, vad de gläds åt och vad de kämpar med. Berättelserna och den kunskap samtalen bidrar med används för att belysa hur barn i Sverige har det – och hur vårt samhälle kan bli bättre för barn att leva i.

OM BRIS STÖD

116 111

Under 2023 har Bris nationella stödlinje besvarat 72 942 samtal, varav 50 181 var kurativa kontakter med barn upp till 18 år via chatt, sms, telefon och mejl. Det är en ökning med 13 procent jämfört med föregående år. Övriga besvarade kontakter är exempelvis tysta samtal och påläggningar. Kontaktförsöken, som till exempel kan vara ett barn som lämnat innan hen fått kontakt, var långt fler. Trycket hos den nationella stödlinjen är stort under dygnets alla timmar och sedan mars 2021 är stödlinjen öppen dygnet runt, hela året. I september 2023 lanserade Bris stöd via sms till nummer 116 111, som ytterligare en kontaktväg för barn som söker stöd från en kurator. Utökade öppettider, fler kontaktvägar och fler kuratorer har genom åren bidragit till att möta barns vilja och behov av att samtala med vuxna.

Bris mottagningar som finns på fem platser i Sverige har under året genomfört 1 406 stödjande samtal med barn via individuella stödsamtal, familjesamtal och stöd i grupp. I det individuella stödet söker barnet själv eller tillsammans med vårdnadshavare ett icke-anonymt samtalsstöd från en kurator.

Utöver den nationella stödlinjen för barn och Brismottagningarnas verksamheter erbjuder Bris stöd till vuxna som har frågor om hur de kan stötta barn i olika situationer. Bris roll som samhällsviktig funktion för barn har under

de senaste åren uppmärksammats och från och med 2023 får Bris ett årligt statligt ekonomiskt stöd för att kunna säkerställa en långsiktig drift av den nationella stödlinjen.

Vad söker barn stöd för?

Barns hela liv ryms i kontakterna med Bris. Gemensamt för många av barnen som söker stöd är att de saknar en vuxen att få stöd från, antingen av eget val eller för att det faktiskt inte finns någon annan än Bris att prata med.

Statistiken som ligger till grund för den här rapporten kommer från den nationella stödlinjen och Brismottagningarnas dokumentation av kurativa samtal. Alla individuella stödjande kontakter med stödlinjen eller Brismottagningarna dokumenteras utifrån 53 olika kontaktområden som representerar barnets hjälpbehov. Vid varje kontakt kan flera olika kontaktområden kategoriseras. Gruppstödet utgår från programbaserad verksamhet, varför kontaktområden per stödtillfälle inte anges. På sida 74 redogörs för samtliga kontaktområdets samtalsutveckling i den nationella stödlinjen sedan 2016, då nuvarande kategorier antogs.

De vanligaste kontaktområdena

De tio vanligaste kontaktområdena har varit desamma under de senaste åren, med vissa variationer av inbördes ordning. De tre vanligaste kontaktområdena 2023 är psykisk ohälsa (49 procent), familj och familjekonflikter (22 procent) samt våld, övergrepp och kränkningar (20 procent).

Bris metod

All Bris stödverksamhet utförs av utbildade kuratorer. Barns kontakt med Bris sker på barnets villkor och barnet bestämmer vilken information hen vill dela om sig själv, sin situation och sina behov.

En grundförutsättning för stödet i Bris nationella stödlinje är att barn är anonyma. Barn som söker sig till Brismottagningarnas stödverksamheter väljer att bryta sin anonymitet för att kunna ta del av stödet. Bris stöd utgår ifrån ett salutogent perspektiv som sätter det friska och det som kan förändras i fokus. Kuratorernas uppgift är att ge känslomässigt och praktiskt stöd, att informera om barnets rättigheter och om samhällets stödinsatser, samt att vid behov agera på uppdrag av barnet. Alla barn som har behov av mer stöd än Bris kan ge får en hänvisning till var den hjälpen finns att få. Vanligaste hänvisningsinstanserna är elevhälsa, ungdomsmottagning och socialtjänst. I 23 procent av samtalen får barnet en hänvisning.

Kurativa samtal

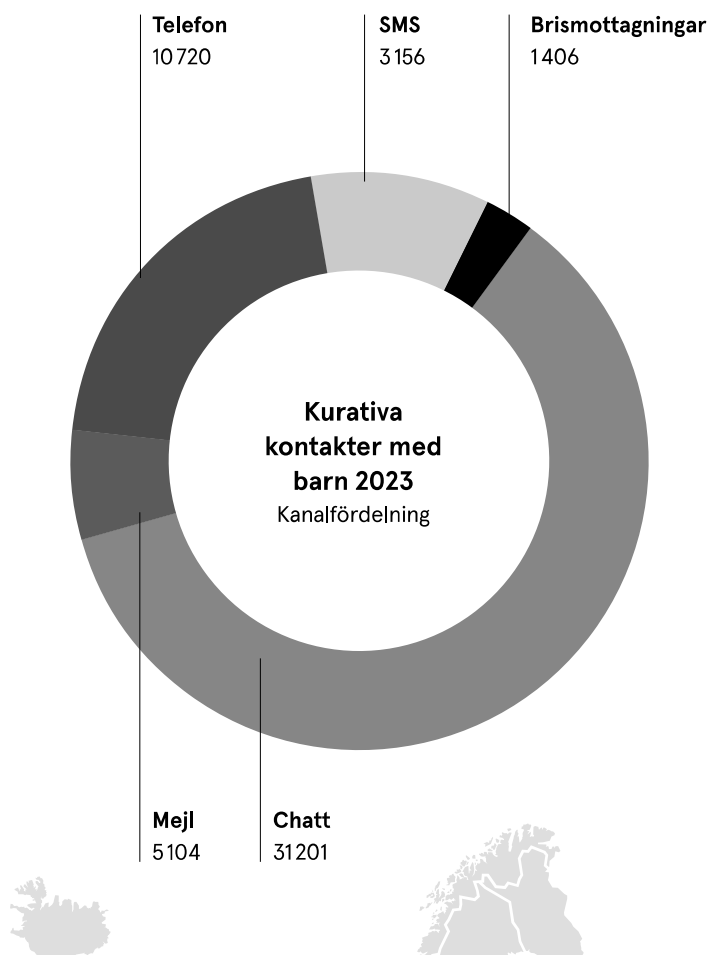
Ett kurativt samtal är ett samtal med en professionell kurator på Bris, där kontaktorsaken är känd och samtalet har varit stödjande.

Vilka barn får stöd av Bris?

Barn som kontaktar Bris är mellan 7 och 18 år. Genomsnittsåldern för barn som sökte stöd i den nationella stödlinjen under 2023 var 14,5 år och den största andelen samtal var från barn i åldern 13–15 år. I drygt sju av tio samtal identifierar sig barnet som tjej.

Nya kontaktkanaler

I årets rapport är Bris mottagningar, för första gången inkluderade i statistiken över vad barn berättar för Bris. I slutet av 2023 öppnades också sms som en kontaktväg genom vilken barn kan söka stöd hos Bris.





Under 2023 har Bris sett en stor ökning av samtal från barn om skola, framtid och hur det är att vara ung idag. Skolan är en viktig plats i barns liv, dels för kunskapsinhämtning, dels som en arena där barn knyter viktiga sociala kontakter och lär sig att samverka med sin omgivning. En bra skolgång är avgörande för ett barns framtidsutsikter och en viktig skyddsfaktor mot psykisk ohälsa. Sammantaget visar dock samtalen till Bris en utbredd uppgivenhet inför framtiden, inte sällan kopplad till skolan. Det är en bild som också styrks av forskning. Om barn förlorar hoppet i ett land med relativt sett mycket goda förutsättningar, vad har då gått fel? Och viktigast av allt – vad kan vi som samhälle göra för att stärka barns tro på att en ljus framtid är möjlig?

SKOLAN – AVGÖRANDE FÖR BARNS FRAMTID

Sverige bor nästan 2,2 miljoner barn, som tillsammans utgör en femtedel av befolkningen. Sverige och andra nordiska länder beskrivs ofta som världens bästa länder att växa upp i. Vi har en väl utbyggd välfärd, ett skolsystem som ger alla barn tillgång till utbildning och barnets rättigheter enligt barnkonventionen är svensk lag. Nivåerna för barnadödlighet, som ger ett samlat mått på bristande hälsa, är i Sverige tillsammans med övriga nordiska länder bland de lägsta i världen.

De flesta unga ser relativt ljust på sin egen framtid, men nästan tre av tio i åldrarna 15–24 år känner sig osäkra eller har en direkt negativ inställning till den.¹¹ Allt fler ungdomar upplever också att framtiden för samhället i stort ser mörk ut. 2023 ansåg nästan sju av tio att samhället utvecklas i delvis eller helt fel riktning.¹²

94%

Sedan 2020 har samtal till Bris om att vara ung nästan fördubblats.

Tilltro och tillförsikt – avgörande för vägen framåt

Gemensamt för barn som söker Bris stöd är att de önskar en förändring av sin nuvarande situation, sitt mående, sina handlingsstrategier eller sina tankar. Oberoende av vad ett barn behöver hjälp med är barnets tilltro till att förändring är möjlig central för att hitta vägar framåt. Uppgivenhet och känslor av att "det ändå är kört" kan i stället stå i vägen för förändring.

Barns bristande framtidstro återfinns i flera av Bris kontaktkategorier. Barn som lyfter aspekter av att vara ung, vilket sker i nästan ett av fem samtal, berättar att de har existentiella funderingar på hur framtiden kommer se ut och vad de själva kan påverka. Det handlar ofta om större samhällsfrågor, men också om personliga funderingar kring vad det kommer att bli av en när skolan är slut, vilka möjligheter det finns att få ett jobb, bli älskad, få egna barn och kunna vara lycklig. Forskning visar att många unga kopplar skolprestationer till framtidsmöjligheter, oavsett om de har höga betyg eller om de är mindre skolmotiverade.¹³

En bristande framtidstro återfinns också i samtal om självmord, en samtalskategori som ökat kraftigt de senaste åren. Ämnet självmord förekom i 13 procent av samtalen under 2023.

Låg tilltro till att framtiden kan se annorlunda ut kan bero på faktiska erfarenheter som barnet har sedan tidigare, men påverkas också av faktorer som ligger utanför barnets kontroll, som världsökonomi, krig, klimathot och generell tilltro till vuxnas förmåga och vilja att ta ansvar.

11. Hoffman & Åkerström, 2024

12. Hoffman & Åkerström, 2024

13. Hiltunen, 2017



Att fundera på meningen med livet och andra existentiella frågor är i sig inte farligt. Men i samtal beskriver barn också hur hopplösheten lamslår dem och påverkar deras livsval. Många gånger drar barn paralleller mellan hopplöshet och symptom på psykisk ohälsa och funderar på om det de känner är en depression, panikångest, något normalt eller något farligt. Sammanblandningen medför också att barn känner att vuxna inte tar deras oro på allvar, utan bortförklarar den utan att förstå hur mycket deras mående och liv faktiskt påverkas.

I många samtal, bland annat i samtalen kopplade till skolan, lyfter barn en känsla av att inte räcka till. Att känna den sortens uppgivenhet har en negativ inverkan både på de elever som har svårt att klara skolan och på dem som med lätthet uppnår kunskapskraven. Barn i båda kategorierna vittnar om stress, press och höga krav, från andra och från dem själva. Barn är medvetna om att skolan "ska" medföra en viss grad av stress och att det finns prestationskrav, men många gånger blir stressen destruktiv och leder till såväl psykosomatiska besvär som försämrade skolresultat. Barn beskriver också att stress gör att de väljer bort fritidsaktiviteter eller vänskapsrelationer för att hinna med skolarbete. En viktig fråga att ställa blir därmed: bidrar den svenska skolan på systemnivå till att unga tappar sin tro på framtiden?

Skolans viktiga betydelse

Skolan har en helt central roll i barns och ungas liv – inte bara som en plats för lärande utan också som en arena där barn utvecklar vänskapsrelationer och lär sig samexistera med andra. Att klara skolan är avgörande för ett barns framtidsutsikter och en mycket viktig skyddsfaktor mot psykisk ohälsa.

Under de senaste decennierna har den svenska skolans kvalitet varit föremål för omfattande diskussioner. Resultat från OECD:s undersökningar av elevers prestationer (PISA, TIMSS och ICCS) används ofta som mått på skolsystemens kvalitet. Jämförelser i Västeuropa visar att Sverige har goda prestationer enligt dessa tre undersökningsmodeller.¹⁴ Svenska barn har dock lägre prestationer än barn i östasiatiska länder som Kina, Taiwan, Singapore och Sydkorea, särskilt i matematik.¹⁵

Barn är inte immuna mot samhällets och beslutsfattares retorik kring skolan och de senaste årens fokus på mätresultat är något som tidigare generationer inte har behövt förhålla sig till på samma sätt som barn idag. För en del barn handlar det inte bara om ens individuella prestationer utan även om hur hela ens generations prestationer bedöms och beskrivs. Barn berättar för Bris att de förväntas prestera på livets alla områden och att det är en ekvation som inte går ihop.

Att inte klara skolan

I Sverige avslutar omkring 15 procent av eleverna grundskolan utan godkända betyg. Nivån har legat konstant under flera år och detta leder till att barnen inte får tillträde till vare sig teoretisk eller praktisk utbildning på gymnasienivå direkt efter grundskolan.¹⁶ Situationen är unik för Sverige och kan sannolikt också vara en bidragande förklaring till att Sverige har Västeuropas näst högsta andel ungdomar utan gymnasieexamen.¹⁷ Att en så stor andel elever inte klarar skolan är ett underbetyg till skolan på systemnivå och påverkar både individen och samhället negativt. Det behövs mer kunskap om huruvida betygssystemets utformning, med införande av "F-betyget", kan ha bidragit till denna utveckling och vilka effekter det i så fall fått för individer och samhälle. De flesta unga vuxna får med tiden både anställning och bostad, men situationen är

sämre för den stora grupp som inte avslutat grundskolan med godkända betyg. Ett drastiskt tecken på att gruppen upplever stora problem är att risken för självmord är sju gånger högre hos unga utan godkända betyg i årskurs 9, jämfört med unga som har höga betyg.¹⁸

Trots att riskerna med att inte klara skolan är väl kända och har varit så över tid, har skolan inte lyckats minska problemet. En viktig åtgärd för att hjälpa elever som riskerar att inte klara skolan är att tidigt erbjuda extra stöd, men forskning visar att sådana insatser minskat över tid. En svensk studie där forskare följt representativa grupper grundskoleelever visade att andelen elever i årskurs 3–9 som fått någon form av extra stöd var 42 procent 1977. Den vanligaste formen var extra stöd i helklass. 2004 hade andelen elever som fått extra stöd sjunkit till 25 procent.¹⁹

En förklaring kan vara ekonomisk – extra stöd till elever kostar mycket pengar och en rektor förfogar över en given budget. Valet kan stå mellan att å ena sidan ge lärarna mindre klasser att undervisa mot att å andra sidan ge ett begränsat antal elever extra stöd.²⁰ Det är viktigt att rektorer inte tvingas ställa dessa åtgärder mot varandra.

Ett sätt att kostnadseffektivt förbättra skolresultaten för elever med skolsvårigheter kan vara att nyttja AI, som internationellt har börjat användas för att ge elever extra stöd.²¹ AI kan till exempel lära sig hur en enskild elev bäst tar till sig ny kunskap för att sedan ge den enskilda eleven anpassade uppgifter. Effekterna i de försök som gjorts pekar i en positiv riktning.²² Ännu finns dock många frågetecken kring vem som egentligen styr utvecklingen och vad som händer – både på policynivå, i det individuella klassrummet och för den enskilde eleven. Hur ser rollfördelningen ut mellan skolan, forskningen och företagen? Frågan väcker i sin tur en rad nya frågor rörande AI och etik.²³

14. Heller Sahlgren, 2022

15. Wennström & Henrekson, 2022

16. Skolverket Statistik, 2023

17. OECD, 2023

18. Björkenstam et al., 2011

19. Giota et al., 2022

20. Fredriksson et al., 2012

21. The Economist, 2024

22. Zheng et al., 2023

23. Axelsson., 2023

”

Jag har mycket ångest, speciellt inför skolan och det händer ofta att jag liksom missar att gå till skolan, jag mår jättedåligt nu för att jag inte gick till skolan idag. Men det är liksom en ond cirkel för jag mår dåligt för att jag inte går till skolan och jag går inte till skolan för att jag mår dåligt. Jag är där typ en halv vecka och sen hemma, jag vet inte riktigt varför eller hur jag ska lösa det. Mina föräldrar är inte hemma så jag är ensam också.

I SAMTAL MED BRIS

”

En växande skolsegregation

Idag är den svenska skolan mer uppdelad än förr. Det innebär exempelvis att elever med svensk bakgrund och elever som är födda i ett annat land eller har föräldrar som är det, oftare än tidigare går i olika skolor. Precis som skolsegregationen har ökat har även skillnaden i skolresultat ökat mellan skolor sedan början av 1990-talet. Föräldrarnas utbildningsbakgrund är den avgörande faktorn för hur det går för eleverna i skolan. Även i detta avseende har skolan blivit mer segregerad vad gäller elevernas studieförutsättningar. Forskningen visar också att de ökade skillnaderna i skolresultat uteslutande beror på ökad skolsegregation.²⁴

Som drivande för den ökande skolsegregationen lyfter forskningen framför allt två förklaringar: boendesegregation och skolval.²⁵ Det är helt nödvändigt att bryta den negativa utvecklingen kring skolsegregationen och för att göra det behöver bland annat den ökande boendesegregationen brytas och skolvalssystemet utredas.

24. Bøhlmark & Holmlund, 2012; Holmlund et al., 2014

25. Holmlund et al., 2014; Holmlund et al., 2020



Barns mående och skolan – en ond spiral

Hur det går och hur man mår i skolan väcker många känslor och påverkar barns mående och hälsa. Ångest förekommer i 22 procent av kontakterna som handlar om skolan, nedstämdhet förekommer i 19 procent och stress i 17 procent. I kontakterna är det tydligt att barns olika symtom på psykisk ohälsa påverkar skolgången och tvärtom: att barnets skolresultat i sin tur också påverkar barnets psykiska hälsa. En del barn berättar att deras psykiska ohälsa inte uppmärksammas eftersom det går bra för dem i skolan. Så länge de presterar tolkas det som att de mår bra. Andra barn beskriver att deras mående många dagar gör det omöjligt för dem att ta sig upp och komma i väg till skolan. Väl där har en del svårt att tillgodogöra sig undervisningen på grund av exempelvis höga ångestnivåer.

Problematiske skolfrånvaro

Problematiske skolfrånvaro har fått ökad uppmärksamhet både i Sverige och internationellt. I Sverige används ofta beteckningen ”hemmasittande” – ett begrepp som forskare anser vara olämpligt eftersom anledningen till frånvaron då tillskrivs den enskilda eleven och inte skolan som organisation.²⁶ Liknande kritik gentemot begreppet kan anföras utifrån en barnrättslig utgångspunkt.

I Sverige saknas ett nationellt system för att följa utvecklingen av skolfrånvaro, men i två separata undersökningar har omfattningen uppskattats. Skolverket har med hjälp av en enkät till rektorer funnit att ungefär fyra procent av eleverna inom förskoleklass och grundskola varit ogiltigt frånvarande minst fem procent av höstterminen 2020.²⁷ En fjärdedel av eleverna i förskoleklass och i grundskolan har en total frånvaro, det vill säga summan av giltig och ogiltig frånvaro, på minst 15 procent under höstterminen 2020. Metoden för att samla data är dock osäker, vilket gör att uppgifterna sannolikt utgör underskattningar.

I en annan undersökning har uppgifter om skolfrånvaro samlats in från 40 större kommuners digitala frånvarorapporter. De visade att 1,6 procent av eleverna hade frånvaro för mer än hälften av tiden under höstterminen 2022. Det var mer än en fördubbling sedan fyra år tidigare då denna frånvaro var 0,7 procent. Andelen elever som hade mer än 20 procents frånvaro under samma tidsperiod fördubblades också, från 5,1 till 12,5 procent.²⁸

När barn i kontakt med Bris kallar sig själva hemmasittare innebär det oftast att deras nuvarande skolgång inte är sanktionerad från skolan och/eller hemmet, men att det inte heller finns någon plan för deras framtida skolgång. Barn vet att de förväntas vara i skolan men upplever samtidigt en otydlighet eftersom situationen fortgår. Exempel på brytpunkter kan vara nya lärare, en ny klass, årskursbyte eller skolbyte – men ofta är det barnets egen handlingskraft som medför en förändring, exempelvis för att hen vill kunna få högre betyg eller betyg i fler ämnen än vad som är möjligt utan att vara närvarande i skolan. Att komma in på en önskad gymnasielinje kan till exempel vara motiverande.

22%

Ångest förekommer i 22 procent av samtalen som handlar om skolan.

19%

Nedstämdhet förekommer i 19 procent av samtalen som handlar om skolan.

17%

Stress förekommer i 17 procent av samtalen som handlar om skolan.

26. Forsell, 2020

27. Skolverket, 2021

28. Föräldranätverket Rätten till Utbildning, 2023

”

Skolan är jätte rörig och högljudd, jag har tidigare varit hemmasittare och gick aldrig i skolan, men nu har jag bytt skola och det blev bättre. Men jag går fortfarande inte på alla lektioner. Det är som en mental block. Jag är rädd att jag inte kommer klara mig i livet. Min adhd tycker jag förstör för mig i koncentrationen och jag har dåliga betyg så jag vet inte hur det ska gå för mig. Det jag är mest ledsen av är hur jag ska leva i framtiden, tänk om jag inte ens får ett jobb.

I SAMTAL MED BRIS

”

Ett relativt nytt perspektiv i barns samtal till Bris som knyter an till skola är hur barns erfarenheter av distansstudier under pandemin utmanar den obligatoriska närvaron som skolan är uppbyggd kring. Barn med positiva erfarenheter av distansundervisning, både rörande prestationer och mående, uttrycker starka önskemål om att få återgå till distansundervisning. I många av dessa samtal framkommer det att barnets grundtrivsel och trygghet i den fysiska skolmiljön är låg vilket leder till frånvaro, negativ inverkan på måendet eller sämre prestationer.

Olika syn på elevhälsan

Samtalen till Bris om elevhälsan har mer än fördubblats de senaste åren, en ökning med 129 procent sedan 2020. Barnen har positiva erfarenheter av att ha fått stöd, blivit tagna på allvar eller remitterade till vidare stöd, men också negativa erfarenheter där ett av de vanligaste temana är barnets upplevelse av elevhälsans tystnadsplikt. Barnets önskan är många gånger att få stöd och hjälp till förändring utan föräldrars eller någon annans vetskap och när information ändå förs vidare till föräldrar, vuxna inom skolan eller socialtjänsten upplever många det som ett svek.

x2

Antalet barn som har 20 respektive 50 procents frånvaro mer än fördubblades mellan 2018 och 2022.

”

Jag mår dåligt, min mage svider och mitt huvud känns som att det kommer att explodera :(Jag känner mig gråtfärdig men kan inte gråta. Jag är stressad för att jag inte kommer kunna få bra betyg innan nian, jag kommer kanske inte in på det gymnasiet jag vill, och jag vill inte bli ihågkommen som liksom en hemmasittare eller någon med dåliga betyg. Men samtidigt är det jättejobbigt att vara i skolan, jag blir lätt utmattad av saker och efter att vara i skolan i liksom fem minuter vill jag gråta.

I SAMTAL MED BRIS

”



”

Jag har dålig hemmamiljö. Jag klarar inte av att gå i skola som andra barn. Självskadebeteende. Går inte ut så mycket. Äter ibland nästan ingen mat. Är rädd för pappa. Han kan lätt bli arg och en gång slog han mig. Jag känner att jag inte vill leva mer. Vill bara dö nu. Lyckas inte med skolan och är rädd att jag bara sitter hemma ett år till...

I SAMTAL MED BRIS

”

I barns beskrivningar blir det tydligt att elevhälsan inte är likvärdig. En del beskriver återkommande stödsamtal av psykosocial karaktär och andra beskriver att elevhälsan enbart hänvisar till exempelvis vårdcentral eller BUP i alla frågor som rör mående.

Ett annat återkommande tema i samtalen är brist på återkoppling efter att ett barn har berättat om en händelse, utsatthet eller sitt mående konkret kopplat till skolan. En vanlig beskrivning i samtalen är att barnet har berättat men upplever att inget hände, åtminstone inte något så pass konkret att barnet märkt en förändring eller att någon berättat vilka åtgärder som vidtagits. Barn problematiserar ibland själva det faktum att barn ställs mot barn, ord mot ord, vilket innebär att något av barnen inte kommer att bli trott.

Barn i behov av pedagogiska anpassningar för sin skolgång har många gånger tagit kontakt med skolans elevhälsoteam, ofta tillsammans med föräldrar. Fokus där är att barnet ska få godkända betyg i de ämnen som ingår i den anpassade skolgången. En del barn berättar att skolan gjort flera anpassningar och andra att de fått till svar att det inte finns några pengar, eller resurser, för det stöd de skulle behöva.

Vikten av att vuxna tror på en

Gemensamt för alla omständigheter som påverkar skolan är barns beskrivningar av att bristfälliga skolresultat eller underkända betyg förstärker en känsla av utanförskap och att vara annorlunda. Extra svårt blir det för barn som upplever att vuxna, i såväl skolan som hemma, slutat kämpa för att de ska slutföra sin skolgång eller klara sig i livet. Känslan av att vuxna har gett upp om en förstärker många gånger en redan negativ syn på framtiden. Att få svart på vitt att man inte klarar det som andra klarar eller det som föräldrar, andra vuxna, lärare eller samhället förväntar sig väcker stora och svåra känslor hos barn och påverkar såväl tankar på framtiden som tankar om en själv.

I samtalen beskriver barn en ond spiral där en skolgång med underkända betyg eller hög frånvaro gör att de tappar hoppet om att det går att förändra, vilket medför ännu lägre motivation till skolarbete. Barn beskriver att det kan vara tydligt vad skolan förväntar sig att de ska prestera för att exempelvis höja sitt betyg, men att de blir lämnade ensamma med sin fråga om hur det ska gå till. Barnets redan låga tilltro till den egna förmågan gör att det känns omöjligt att nå skolans mål.

Samtalsutveckling Skola



Förekomst i samtal om skolan

Vänner	29%	Familjekonflikter	8%
Ångest	22%	Psykiskt våld	7%
Att vara ung	20%	Fysiskt våld	5%
Nedstämdhet	19%	Andra vuxna i skolan	5%
Stress	17%	Ätstörningar	5%
Familjen	16%	Fritid	5%
Självdestruktivitet	15%	BUP	4%
Mobbing	15%	Diagnoser	4%
Självmod	11%	Kropp & utseende	4%
Elevhälsa	8%		

Definition:

Kontaktområde Skolan

Barnet är hjälpsökande på grund av sin skolsituation. Kategorin inkluderar alla frågor och funderingar som rör skolan, såsom undervisning, arbetsmiljö och betyg.

Skolan – avgörande för barns framtid

Enligt barnkonventionen har varje barn rätt till utbildning liksom till vila, lek och en meningsfull fritid. För barn som inte får det stöd de behöver hemma utgör skola och fritidsaktiviteter extra viktiga arenor, där barnet möter vuxna som kan se, lyssna och agera för barnets bästa.





Samtalen till Bris om psykisk ohälsa ökar. En särskilt tydlig ökning ses i samtal om svårare psykisk ohälsa och självskadebeteende. Barn sätter ord på hur deras dåliga mående leder till självdestruktiva handlingar och dysfunktionella strategier, där de på olika sätt tillfogar sig själva skada.

NÄR DÅLIGT MÅENDE LEDER TILL SJÄLVSKADA

Omkring var sjätte tonåring har avsiktligt skadat sig själv utan avsikt att ta sitt liv. Företeelsen är vanligare bland tjejer än bland killar.²⁹ Många unga skadar sig själva för att de saknar hopp om att situationen de befinner sig i kan bli bättre.³⁰ Det finns tecken på att självskadebeteende ökade under 2010-talet.³¹ Samtalen till Bris om självdestruktivitet har ökat kraftigt sedan 2016 – med 390 procent. Efter pandemin har samtal om att skada sig själv i det närmaste eskalerat, bara under det senaste året ökade samtalen med 42 procent.

Samtalen i denna kategori definieras av att barnet söker hjälp på grund av sin egen eller ett annat barns självdestruktivitet.

I samtalen om självskada förekommer ofta även andra allvarliga symtom på psykisk ohälsa, som ångest och självmordstankar. I samtal med Bris beskriver barn hur de genom att göra sig själva illa tillfälligt lättar sin ångest, men att strategin inte fungerar utan att de många gånger mår ännu sämre efteråt. Att barn och unga medvetet skadar sig själva i syfte att dämpa svåra känslor bekräftas av forskning.³²

Samtalskategorin självmord förekommer i 29 procent av samtalen om självdestruktivitet och rymmer flera olika perspektiv. En del samtal handlar om att barnet skadat sig som ett sätt att försöka ta sitt liv. Oftast handlar barnets självdestruktiva beteende inte om att barnet vill dö. Det kan dock ha tolkats som självmordsförsök av omgivningen. En del barn som kontakter Bris är rädda att de kommer att dö om de fortsätter självskada.

Ångest förekommer i 26 procent av samtalen, oftast utifrån en beskrivning av att ångesten är anledningen att barnet skadar sig. Att skada sig fyller en funktion för barnet, där ångestreducering lyfts som ett exempel. Ångest och självdestruktivitet hänger på många sätt ihop för barn och i samtalen beskriver barn hur en stark känsla av ångest leder till att de skadar sig själva, upplever en kortvarig lättnad för att därefter känna att ångesten blir ännu starkare. En del barn berättar att en känsla av skam och skuld över vad de gjort bidrar till de ångestkänslor som kan komma efteråt.

42%

Efter pandemin har samtal om att skada sig själv ökat kraftigt, bara under 2023 ökade samtalen med 42 procent.

2016

29. Farkas et al., 2023

30. Fox et al., 2015

31. Westers., 2023

32. Bremberg & Jacobsson, 2020

2023

Sedan 2016 har samtalen om självskador ökat med hela 390 procent, nästan fyra gånger mer än den generella samtalsökningen. Samtalen i denna kategori definieras av att barnet är hjälpsökande utifrån egen eller annat barns självdestruktivitet.

20X

Det är 20 gånger vanligare att ett barn som lever i stor utsatthet har skadat sig själv, än det är att ett barn som inte lever i utsatthet har gjort det.

Familj och familjekonflikter förekommer i 17 respektive 8 procent av samtalen. Ofta handlar det om att relationen i familjen påverkar eller påverkas av barnets självdestruktivitet. När vuxna i hushållet vet om att barnet skadar sig är en vanlig reaktion att de försöker förhindra detta genom att gömma allt som barnet kan använda för att tillfoga sig själv skada. Detta leder ibland till konflikter och frustration och blir till en kamp mellan barn och vuxna. Många gånger är självdestruktiviteten barnets hemlighet. Det påverkar också familjerelationerna, eftersom mycket av barnets energi då går till att dölja sin hemlighet. Orsakerna till att barnet döljer självdestruktiviteten skiljer sig åt men det är vanligt att barnet tror att de vuxna i familjen skulle bli arga, oroliga och/eller "göra en stor sak" av det, vilket många vill undvika.

Barn i utsatthet löper högre risk att självskada

Enligt den senaste nationella kartläggningen av förekomsten av våld mot barn finns det ett tydligt samband mellan våldsutsatthet och självskadebeteende, framför allt när barn utsätts för flera former av våld. Kartläggningen visar att det var mer än 20 gånger vanligare att ha skadat sig själv vid minst fem tillfällen bland dem som var multiutsatta i jämförelse med icke-utsatta. Bland multiutsatta barn hade vart femte allvarligt övervägt att ta sitt liv vid minst fem tillfällen och vart fjärde hade försökt att ta sitt liv. Detta kan jämföras med en av hundra bland dem som inte utsatts för våld. Det var 50 gånger vanligare att ha använt sex för att skada sig själv bland multiutsatta i jämförelse med icke-utsatta.³³

33. Stiftelsen Allmänna Barnhuset, 2023

34. Wu et al., 2023

35. Yue & Rich, 2023

Self harm och sociala medier

I samtal med Bris har barn generellt en hög kännedom om självskadebeteende, oavsett om de har egna erfarenheter av det eller om det är något de exempelvis mött på digitala plattformar. I sociala medier kallas självskada ofta *self harm* vilket också är ett begrepp barn använder i kontakten med Bris. Ibland söker barn aktivt upp sammanhang på nätet där självskada är ett tema. Barn får också material, som bilder eller filmer, skickade till sig av främlingar de fått kontakt med i forum som handlar om helt andra saker, som exempelvis olika spel. Detta är en förändring som skett under de senaste åren. Beskrivningen av barns självdestruktiva handlingar har gått ifrån att främst handla om något som utförs i det dolda till att nu delas med andra eller ske öppet.

En studie där forskare följt unga i Kina över tid visar att en hög användning av sociala medier ökar risken för självskada.³⁴ Det motsatta sambandet påvisas också, det vill säga att personer som skadar sig själva oftare använder sociala medier. Forskning visar dock att effekterna av sociala medier beror på hur medierna används, varför de används och av vilka de används.³⁵

Det är 50 gånger vanligare att ett barn som lever i multiutsatthet har använt sex för att skada sig själv, än att ett barn som inte lever i utsatthet har gjort det.

50X

När dåligt mående leder till självskada

Flera studier visar på samband mellan omfattning av skärmtid och olika beteendeproblem, såsom exempelvis oro, koncentrationssvårigheter, bristande självförtroende, välbefinnande, bristande förståelseutveckling, skolprestationer, dålig sömn och fetma.³⁶ Det går dock inte att säga något om orsak och verkan utifrån dessa studier. Utifrån dem är det alltså lika möjligt att barn med beteendeproblem tittar mer på skärm som att ökad skärmtid leder till beteendeproblem.

En hel del forskning har specifikt undersökt effekter av sociala medier. En översikt över 140 studier tyder på att unga som använder sociala medier mindre än tre timmar om dagen mår psykiskt bättre än unga som använder sociala medier mer än tre timmar om dagen.³⁷ Översikten identifierade dock endast ett fåtal studier med en utformning som medger säkra slutsatser om orsakssamband.

36. Stiglic & Viner, 2019

37. Hilty et al., 2023



”

Jag mår inte bra och känner mig hopplös. Jag kan inte prata med någon i min familj om hur jag verkligen mår och är trött på det här. Jag orkar inte mer och jag vet inte vad som får mig att må dåligt men jag känner mig ledsen och arg på mig själv och att allt vore bättre om jag bara försvann. Min mamma säger att jag är självisk när jag självskadar och hur ska jag då kunna berätta för henne att jag mår så dåligt att jag vill ta mitt liv igen?

I SAMTAL MED BRIS

”

Att förstå sig själv och sitt beteende

Att själv försöka förstå varför man gör sig själv illa, för att i sin tur kunna svara på andras frågor om det, är ett tema som förekommer i barns kontakter med Bris. En del beskriver de självdestruktiva handlingarna som något de planerar, "vill" eller "behöver" göra för att hantera sitt övriga mående, medan andra beskriver att det är något som bara händer. Gemensamt i beskrivningarna är att barnet inte kan hejda sig även om hen vet att det är farligt och kan göra att hen mår sämre på sikt. En del barn är tydliga med att självskadande är något de vill testa, det kan vara något de sett att andra gör och som tolkas som något som "hör till", en slags normalisering, när någon mår dåligt eller har det svårt. I samtalen återfinns också en tanke om att kunna bli tagen på större allvar om ens mående tar sig fysiska uttryck eller syns utanpå. I samtalen förekommer även beskrivningar av svåra upplevelser eller utsatthet som barnet lever eller har levt med, vilket har en stark påverkan på barnets psykiska hälsa – och även på de självdestruktiva handlingarna.

Barn beskriver att de är medvetna om att det är allvarligt att skada sig själv, att det kan bli farligt och få konsekvenser som är svåra att föreställa sig. De allra flesta vill ha hjälp att sluta men många uttrycker också en ambivalens; om deras självskadebeteende upphör eller tas ifrån dem behöver de få hjälp med andra strategier att hantera sitt mående eller få hjälp med det som gör att behovet att skada sig uppkommer. Att bara sluta utan att veta vad en ska göra i stället när något känns svårt eller när känslor blir övermäktiga, är en utmaning. Det gör att en del barn beskriver självdestruktiviteten som ett beroende som de behöver bli fria ifrån, men också är rädda att "återfalla" i när de väl klarat av att sluta.

Barns egen medvetenhet om att det är farligt att skada sig själv medför förväntningar på hur vuxna ska reagera om eller när de får vetskap om att ett barn skadar sig. Barn berättar om erfarenheter av att visa sina ärr eller sår för vuxna i sin närhet, exempelvis lärare eller tränare, utifrån en tanke om att få hjälp, men att reaktionen och hjälpen inte blev som de trott. Eftersom barns självdestruktivitet inte kan vara en hemlighet mellan ett barn och den vuxne som får veta är det vanligt att ett första steg är att föräldrar informeras – vilket många gånger inte var vad barnet ville, oavsett hur relationen till föräldrarna ser ut.

Vuxna har ansvar för att upptäcka självskada hos barn

I samtalen till Bris är det tydligt att självskada är en strategi som barn tar till när inget annat alternativ att hantera outhärdliga känslor finns tillgängligt. En förändring under de senaste åren är att barn även beskriver en nyfikenhet kring självskadande och funderingar på om det är något de själva ska testa. Vuxna runt ett barn har ett stort ansvar i att se och förstå hur barnet mår och att erbjuda hjälp. Barnet måste snabbt få nödvändig vård och både barn och föräldrar behöver stöd och adekvata verktyg för att hantera situationen.

→ Avsikter med självskada

Barn kan skada sig själva med avsikten att ta sitt liv, eller utan en sådan avsikt. Det senare kallas Nonsuicidal Self-Injury, NSSI. Ofta är självskadebeteende ett sätt att försöka lindra känslor som är svåra att stå ut med då den fysiska smärtan under en stund tar fokus från den känslomässiga. Trots att lindringen är kortvarig och leder till negativa konsekvenser som skam eller ärr på kroppen är det svårt att bryta ett självskadebeteende på egen hand. Gemensamt för många barn som avsiktligt skadar sig själva är svårigheten att hantera starka känslor och att kontrollera impulser. Barn som skadar sig kan göra det för att de har svårt att formulera och uttrycka det som känns svårt eller för att de saknar någon att berätta för, någon som kan ge dem stöd.

9/10

Flest samtal om självdestruktivitet kommer från barn i åldern 13–14 år och nästan nio av tio samtal kommer från tjejer.

För att kunna ge rätt insats till ett barn som skadar sig själv behövs förståelse för de faktorer som ligger bakom beteendet. Barn beskriver för Bris att relationen är avgörande för om det känns möjligt att prata med en vuxen om dåligt mående och självskadebeteende. Det är känsliga ämnen som kräver lyhördhet och förtroende, och som inte sällan är förknippade med skam hos barnet. Barn berättar att de kan ha svårt att känna det förtroendet för nya professionella, till exempel inom vården. Då samtalet är en nyckel för att barnet ska kunna få rätt hjälp är detta viktig information för vården. Tid och utrymme för förtroendeskapande relationer måste finnas hos den som ska möta barn som skadar sig eller har psykisk ohälsa som yttrar sig på annat vis.

För barn och föräldrar som söker vård för barnets psykiska ohälsa är en nära och tillgänglig vård nödvändig och kan vara avgörande för ett barns liv. Enligt barnkonventionen har varje barn rätt till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård samt rehabilitering.

Erfarenheter av det offentliga

Många barn som skadar sig själva söker inte vård, vare sig inom elevhälsa, ungdomsmottagningar eller BUP. En del ungdomar anger till och med att de aktivt undviker vården.³⁸

I ungefär 29 procent av samtalen till Bris som handlar om självdestruktivitet framkommer det att barnet har en pågående kontakt med någon av samhällets stödinstanser (att jämföra med 20 procent för samtliga kurativa samtal). Det är inte detsamma som att barnet får stöd för självdestruktiviteten eller att den ens är känd – bara att det finns en professionell kontakt som barnet har tillgång till. Många säger att de väljer att prata med Bris om saker som deras andra kontakter inte vet något om. Bris kuratorer kan erbjuda en möjlighet att tillsammans med barnet sätta ord på det som är svårt, i syfte att stötta barnet i att våga eller kunna säga samma sak till den som kan ge mer hjälp. När barn berättar om faktiska erfarenheter av vård och

stöd för självdestruktivitet är ett återkommande tema att hjälpen inte räcker till. Denna upplevelse återfinns i samtal om många olika hjälpbehov och ligger i verksamhetens natur, då Bris främst pratar med barn som saknar tillräckligt stöd i sin närhet. Det kan handla om att barnet får insatser eller behandling utifrån annan utsatthet, vilket skapar missnöje med vad som prioriteras. Barn berättar att de har mötts med kommentarer om att de skadar sig själva för att få uppmärksamhet, vilket för många innebär att deras största farhåga, att inte bli trodd eller lyssnad på, infrias och att det känns som att ingen tar dem på allvar.

En bidragande faktor i barns negativa erfarenheter är att de söker stöd hos elevhälsa eller ungdomsmottagning för en problematik som ligger utanför dessa instansers kompetens- eller ansvarsområden. Det kan antingen leda till bristfälligt stöd eller till en upplevelse av att bli avvisad eller sviken vid en hänvisning till exempelvis BUP eller vid en orosanmälan till socialtjänsten.

Många samtal handlar om erfarenheter från BUP, vilket är förväntat eftersom det är den instans som har kompetens att erbjuda vårdinsatser. Barn beskriver upplevelser av långa kötider, att känna sig bortprioriterade eller inte tagna på allvar. De långa kötiderna och vetskapen om att man nu kommit "rätt" medför höga förväntningar när en behandlingskontakt väl inleds, vilket ofta leder till en känsla av antiklimax. Barnet vill börja må bra nu – men sällan finns en så enkel eller snabb lösning. Många gånger reflekterar barn över sin egen roll i att vårdinsatsen fungerar som den gör, där ett återkommande tema är att barnet väljer att inte säga så mycket om hur hen mår till exempelvis psykologen. Det kan vara för att barnet inte vill berätta, för att det är för svårt, för att barnet inte vet vilka ord hen ska använda eller för att barnet inte vill att föräldrarna får veta vad som pågår.

38. Ekman, 2018

Barn med självskadebeteende löper ökad risk att utveckla andra självdestruktiva beteenden, såsom missbruk och ätstörningar. Ätstörningar förekommer i ungefär ett av sju samtal till Bris om självdestruktivitet och är ett kontaktområde som i sig ökat mycket kraftigt de senaste åren – med 328 procent sedan 2016. Tydligast är ökningen sedan pandemin. Under pandemins första år mer än fördubblades antalet samtal om ätstörningar.

”

Kommer jag må så här för alltid? Jag har skadat mig själv igen, ångrar det. Vi kanske ska flytta igen (gör det varje år känns det som). Åt min första riktiga måltid nu efter tre dagar, känns hemskt. Jag mår verkligen inte bra. Hatar mig själv och det känns som att allt hade varit lättare om jag avslutade allt. Känns som att jag är beroende av att skära mig själv, jag kan bara inte sluta för det känns som att det är det enda som distraherar mig ifrån alla jobbiga tankar.

I SAMTAL MED BRIS

”

En relativt liten grupp unga skadar sig själva så allvarligt att de behöver vård på sjukhus. I denna grupp av självskador finns ofta en avsikt att begå självmord. 2022 var det 2 av 1 000 som fick vård på sjukhus.³⁹ Det främsta skälet till vården var att den unga förgiftat sig. Även dessa skador är avsevärt vanligare bland tjejer än bland killar. Under de senaste decennierna har det varken skett någon ökning eller minskning. Denna mycket begränsade grupp skiljer sig således från den stora grupp av unga som skadar sig själva utan att riskera livet (NSSI). Enligt Socialstyrelsen var det 2022 endast 1 av 1 000 i åldrarna 10–19 år som behandlades i öppen specialistvård för självskador. Denna uppgift kan jämföras med att i samma ålder totalt vårdas 83 av 1 000 i öppen specialistvård (det vill säga BUP) för psykisk sjukdom.

Barn beskriver också positiva erfarenheter av sam-

hällets stödinsatser. Bland beskrivningarna återfinns berättelser om lärare som engagerat sig och som ställt följdfrågor om exempelvis sår på armarna. Gemensamt för dessa är att barnet kände sig sett, att det kändes som att den vuxne visade omsorg och brydde sig om hur situationen var för barnet. Den positiva tolkningen av den vuxnes agerande förutsätter oftast att frågan kommer från en vuxen som barnet sedan innan har en relation till. När en för barnet ny professionell kontakt ställer liknande frågor kan barnet i stället uppleva det som hotfullt eller ifrågasättande, även om det inte var avsikten med frågan. Barn beskriver att de både vill och inte vill att någon ska se, erbjuda hjälp eller omsorg vilket innebär att det många gånger är barnets relation till den hen pratar med som avgör hur upplevelsen blir, snarare än de faktiska frågor som ställs eller innehållet i vården.

Vad hjälper?

Samtal är den insats som i första hand kan vara till hjälp för barn som skadar sig själva. De samtalas inte bara med professionella utan också med andra jämnåriga, direkt eller via olika forum på nätet. Kontakter via sociala medier är enligt en forskningsstudie den metod som ungdomar själva främst föredrar.⁴⁰

I tre systematiska litteraturöversikter publicerade 2022 och 2023, som tittade på förebyggande åtgärder för barn som skadar sig själva utan en önskan om att ta sitt liv, hittades inga insatser som påverkade risken för självskador.⁴¹ En annan litteraturöversikt, som behandlade prevention av självskador med suicidavsikt, visade att två skolprogram som båda används i Sverige, YAM och Pax i skolan, kan minska risken för självmordstankar.⁴²

En utbredd psykisk ohälsa

Att samtal om självskada ökar hos Bris visar på en utbredd psykisk ohälsa hos barn och unga i Sverige. Under 2023 tog Bris emot fler samtal än någonsin från barn som ville prata om att de mår dåligt och känner oro. Ungefär hälften av alla samtal till Bris nationella stödlinje handlar om psykisk ohälsa. Även i det individuella samtalsstödet på Brismottagningarna är stöd för barnets psykiska mående den vanligaste orsaken till kontakt.

Samtalsökningen kan bero på att barn allt oftare söker stöd men kring exempelvis självskadebeteende är ökningen alarmerande stor. Bris ser inte att denna trend kommer att vända inom en nära framtid. Utifrån vad barn berättar är det tydligt att samhället inte fullt ut möter barns behov och rättigheter för att motverka den psykiska ohälsan.

En särskilt utsatt grupp är barn i familjer med låga inkomster, där hälsoproblem och i synnerhet psykiska sådana är vanligare än hos andra. Det är till exempel tre gånger vanligare att barn till föräldrar med låg inkomst sjukhusvårdas för psykisk sjukdom, jämfört med barn till föräldrar med hög inkomst.⁴³ Nästan ett av tio barn i Sverige lever i det som definieras som "relativt fattiga hushåll".⁴⁴

Depressioner och ångest är de enskilt vanligaste hälso-problemen bland barn och unga. Det syns en tydlig ökning av självskattad psykisk ohälsa och dessutom en påtaglig ökning av vård inom BUP, samt av medicinering med bland annat antidepressiv medicin. En förklaring till det kan vara att barn och unga blivit mer benägna att söka vård, även för relativt måttliga besvär. En jämförbar utveckling kan ses i Storbritannien.⁴⁵ Just nu pågår studier i Sverige som försöker klargöra varför allt fler unga söker vård för psykiska problem.

1/10

Nästan ett av tio barn i Sverige lever i det som definieras som "relativt fattiga hushåll".

39. Socialstyrelsen, 2022

40. Ekman, 2018

41. Arqueros et al., 2022; Bürger et al., 2023; Nawaz et al., 2023

42. Liljedahl et al., 2023

43. Mörk et al., 2014

44. OECD, 2023

45. The Economist, 2023

Ibland är det den psykiska hälsan i sig som barn vill ha hjälp kring, andra gånger är måendet en konsekvens av andra svåra omständigheter i livet. Gemensamt för många av samtalen är att barnen söker efter svar på varför de mår dåligt, är frustrerade över att det inte går över och oroliga för sin framtid. De upplever ofta att de inte blir tagna på allvar av vuxna i sin närhet eller av professionella kontakter. Det leder till en känsla av hopplöshet som spiller över på flera livsområden och relationer. Att inte få hjälp kan också leda till en bristande tilltro till samhällets institutioner och funktioner.

Vad kan göras för att förbättra den psykiska hälsan?

Det finns tecken som tyder på att det går att påverka barns hälsa i en positiv riktning – om det görs i tid. Regeringen satsar i en överenskommelse med Sveriges kommuner och regioner, SKR, närmare 1,6 miljarder kronor på fler insatser inom psykisk hälsa och suicidprevention under 2024. För att komma till rätta med den psykiska ohälsan behövs också gemensamma nationella förklaringar till den och till varför Sverige sticker ut internationellt. I studier och forskning behövs gemensamma definitioner av ungas psykiska ohälsa utifrån internationell praxis. Bristen på gemensamma definitioner av tillstånd såsom ångest och depression, samt av hur man inom forskning ska fråga barn om detta, gör det svårt att få fram statistik för att bedöma ångestnivåerna.

26 myndigheter har haft i uppdrag att ta fram ett underlag för en ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention. Förslaget, som presenterades under hösten 2023, är en tioårig strategi som omfattar främjande av psykiskt välbefinnande, förebyggande av psykisk ohälsa och suicid och förbättrade livsvillkor för personer som lever med olika psykiatriska tillstånd. Strategin ska bidra till ett mer systematiskt, samordnat och effektivt arbete. Ett av delmålen är att öka investeringar i barn och unga och i arbetet har ett antal viktiga insatsområden identifierats. Det handlar bland annat om att öka fokus på förskolan som en hälsofrämjande arena, att öka fokus på hälsofrämjande och förebyggande arbete i skolan och att säkerställa en meningsfull fritid för barn och unga.⁴⁶

För att förbättra barns psykiska hälsa behöver barns egna tankar och idéer tas tillvara samtidigt som samhällets förutsättningar förbättras. I en rapport som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och Folkhälsomyndigheten tagit fram på uppdrag av regeringen beskriver unga vad som har betydelse för deras

psykiska välmående.⁴⁷ De nämner faktorer som levnadsvanor, rutiner och sociala relationer, men lyfter också att många faktorer som har betydelse bygger på samhällets utformning och därför ligger utanför deras egen kontroll. För att minska psykisk ohälsa behövs alltså lösningar på samhällsnivå, som bland annat handlar om ett medvetet arbete kring normer och samhällsklimat, ökad kunskap om psykisk hälsa och om tillgång till vård och stöd. För att minska den psykiska ohälsan är det också avgörande att se till att varje barn klarar skolan med godkända betyg och får förutsättningar till en ljus framtid.

Unga beskriver flera upplevda svårigheter när det gäller att få stöd och hjälp. Många som mår dåligt försöker att hantera det på egen hand, bland annat för att de är rädda för att bemötas med ointresse, okunskap eller fördomar. En del vet inte heller vart de ska vända sig för att få hjälp och stöd eller hur de ska göra.

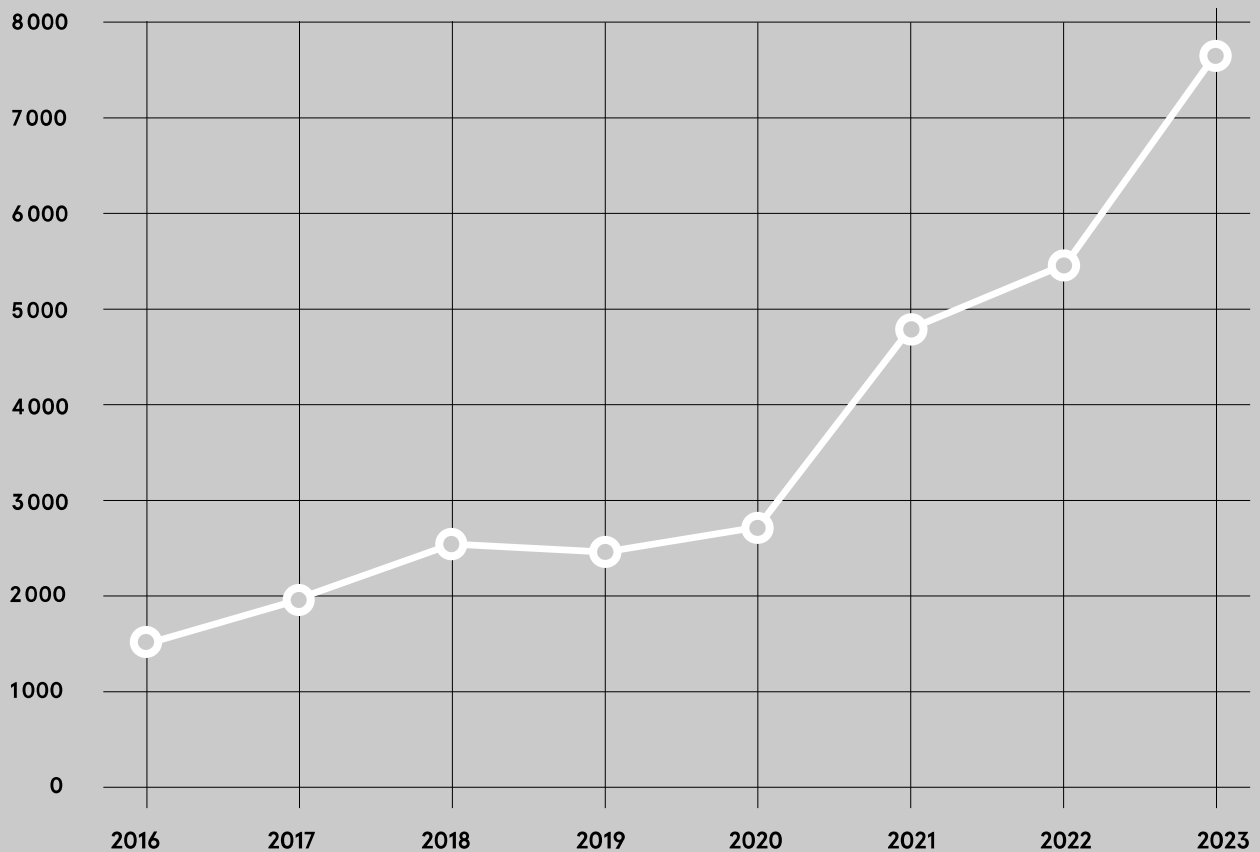
Utifrån kunskapen om hur unga mår, vad de upplever påverkar den psykiska hälsan och vad de behöver för att må bättre har MUCF och Folkhälsomyndigheten identifierat några områden som är viktiga i det fortsatta arbetet för att skapa en god och jämlik psykisk hälsa: nära relationer och nära familjeförhållanden, skola, hälso- och sjukvård samt sociala nätverk och fritid.

Unga anser att skolan är en viktig arena där de önskar mer kunskap om psykisk hälsa och vill möta en mer integrerad och tillgänglig elevhälsa. Det finns behov av fler trygga mötesplatser, inte minst för unga som tillhör olika minoritetsgrupper, en ökad tillgänglighet till inkluderande fritidsaktiviteter och bättre kunskaper om hur man kan hantera och motverka de negativa effekterna av digital medieanvändning. Vidare önskar unga en mer tillgänglig hälso- och sjukvård, med fler kommunikationsformer, ökad normmedvetenhet och ett bättre bemötande.

46. Folkhälsomyndigheten, 2023c

47. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, 2023

Samtalsutveckling Självdestruktivitet



Förekomst i samtal om självdestruktivitet

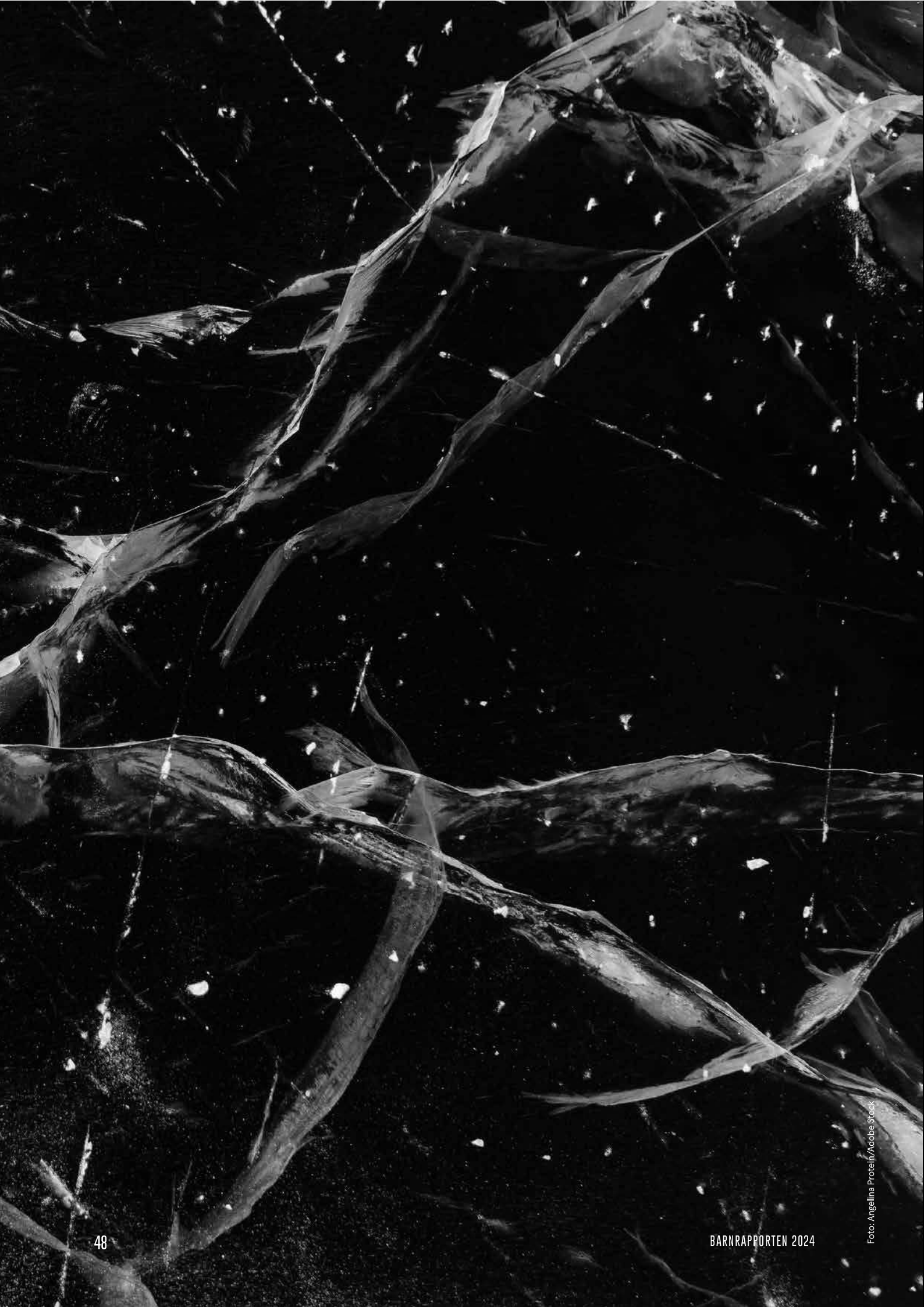
Själv mord	29%
Ångest	26%
Familjen	17%
Skolan	15%
Nedstämdhet	14%
Ätstörningar	14%
Vänner	12%
Att vara ung	9%
BUP	9%
Familjekonflikter	8%

Definition:

Kontaktområde

Självdestruktivitet

Barnet är hjälpsökande utifrån egen eller annat barns självdestruktivitet. Kategorin ingår i samlingskategorin Psykisk ohälsa.



Under 2023 ändrade samtalen om kriminalitet till Bris karaktär. Allt fler samtal kom att handla om gängkriminalitet och de kom från barn som hade lockats, lurats eller tvingats in i kriminella nätverk, barn som mådde dåligt, var rädda och som inte såg någon väg ut. Det blev tydligt att allt yngre barn dras in i gängen och att allt yngre barn påverkas av dem, både som offer och förövare.

YNGRE BARN DRAS IN I GÄNGKRIMINALITET

De kriminella nätverkens våldsanvändning i Sverige får konsekvenser för barn på flera nivåer. Indirekt drabbar den barn på bred front genom att skapa oro och otrygghet. Den drabbar barn som bor i områden där skjutningar och sprängningar förekommer, barn som har vänner eller släktingar som råkat illa ut och barn som själva dragits in i kriminaliteten och blivit både offer och förövare.

Polisen ser nyrekryteringen av unga i Sverige som ett av de största samhällshoten som de kriminella nätverken för med sig på lång sikt. När ett barn blir indragen i ett kriminellt nätverk hotas också barnets framtidsutsikter och möjligheter i livet. Dessutom

riskerar barnet i högre utsträckning än andra att utsättas för våld och övergrepp.⁴⁸ Sedan 2022 har det rapporterats om fler och yngre barn i kriminella sammanhang i Sverige. Det syns ingen generell ökning av kriminalitet bland barn, men de barn som begår brott är yngre när de debuterar och begår tyngre och allvarligare brott.⁴⁹

Bris har i flera decennier pratat med barn som har pågående eller tidigare erfarenhet av kriminalitet och andra destruktiva miljöer. Barn som velat lämna dessa miljöer för att ge sig själva ett bättre liv har sökt stöd hos Bris och beskrivit svårigheter med att ta sig ur sin situation.

Under 2023 ökade samtalen till Bris om kriminalitet med 60 procent – från 325 till 520 samtal. Sedan 2020 har det skett en ökning med 150 procent. Den största förändringen i barns samtal till Bris om kriminalitet under 2023 är dock inte antalet samtal utan de konsekvenser av kriminaliteten som barn nu beskriver, en oro för eget eller anhörigas liv och säkerhet. Hälften av samtalen om kriminalitet handlade under 2023 om gängkriminalitet. Det var under sommaren som denna förändring i samtalen blev tydlig. I takt med den våldseskalering som då drog i gång började barn som var indragna i gängkriminalitet höra av sig till Bris. De berättade att de ville hoppa av, men inte visste hur. Sammanfattningsvis har rädslan som direkt involverade barn beskriver gått ifrån att tidigare vara mer hypotetisk eller anekdotisk, till att nu beröra konkreta erfarenheter som barnet själv har, eller som något barn i dess närhet har.

Barns beskrivningar av egen gängrelaterad kriminalitet och våld inkluderar allt ifrån att tillsammans med eller på uppdrag av andra göra tjänster, förvara saker eller sälja droger till att utföra våldsbrott, inbrott, rån och även mord. De flesta samtal handlar om situationer som pågår här och nu.

50%

Hälften av barns samtal till Bris om kriminalitet under 2023 handlade om gängkriminalitet.

60%

Sex av tio samtal om gängkriminalitet handlar om egen involvering.

48. Barnombudsmannen, 2023

49. BRÅ, 2023

”

Har du någonsin träffat någon
som tar sig ut hel? Eller hört?
Jag saknar mitt gamla jag.

I SAMTAL MED BRIS

”

#detärin

Responsen på Bris kampanj #detärinförsent som lanserades i slutet av oktober 2023 visar på barns önskan att få prata om sin situation och utsatthet. Den garanterade anonymiteten som Bris erbjuder i den nationella stöddlinjen har visat sig vara central i den typen av samtal. Barn kan tack vare anonymiteten berätta om sin utsatthet, sina behov och sitt liv utan att tappa kontrollen över informationen och utan risk för konsekvenser och repressalier. För barn i kriminella sammanhang är det många gånger avgörande och det bidrar också till att de i samtalen ger en inblick i hur de tänker, känner och vad de behöver.

Vilka rekryteras in i gängkriminalitet?

Bris erfarenheter från samtal med barn i gängkriminalitet stämmer väl överens med det som också forskningen visar: att barn som lockas in i kriminalitet betydligt oftare än andra barn har vuxit upp under sådana omständigheter att samhällets sociala skyddssystem för länge sedan borde ha aktiverats.⁵⁰ Barnen berättar att de är livrädda, stressade och ensamma. De berättar om uppväxter kantade av svårigheter med frånvarande föräldrar, fattigdom, trångboddhet och ofta om en misslyckad skolgång. Barn som blir indragna i kriminalitet har alltså även andra svårigheter och utmaningar – i sitt mående, i sina relationer och i sina liv.

Barn som begår brott har också oftare än andra själva utsatts för brott. Många vittnar om våld, i hemmet och mellan jämnåriga och andra traumatiska upplevelser. I BRÅ:s skolundersökning om brott 2021, som genomfördes bland elever i årskurs 9, framgår det att en majoritet av

dem som uppger att de begått brott under det senaste året också själva har utsatts för brott. Samma undersökning visar att två tredjedelar av de flickor som uppger att de begått narkotikabrott också uppger att de utsatts för sexualbrott (att jämföra med 24 procent bland flickor totalt). Delaktighet i brott är enligt undersökningen vanligare bland barn där familjen har svaga ekonomiska resurser.⁵¹

Risk- och skyddsfaktorer

Även om nyrekryteringen till kriminella nätverk sker på olika sätt är det alltså tydligt att de som rekryteras bär på en sårbarhet som går att koppla till sammansatta riskfaktorer av olika slag.⁵² Allt som påverkar hur ett barn mår och utvecklas kan vara skydds- eller riskfaktorer. Det finns ingen enskild teori eller förklaringsmodell som på ett fullständigt sätt förklarar varför vissa barn och unga utvecklar ett normbrytande beteende – ofta samverkar flera risk- och skyddsfaktorer och de påverkar dessutom varandra.

Dessa skydds- och riskfaktorer kan finnas hos individen själv, i familjen och uppväxtmiljön, i skolan och i samhället. Skyddsfaktorer är i detta fall sådant som minskar risken att utveckla normbrytande beteende, exempelvis en stark anknytning till minst en av föräldrarna, en positiv skolanknytning och trygga relationer till kompisar. Det går inte att på förhand säga vad en viss uppsättning risk- respektive skyddsfaktorer leder till för ett enskilt barn, men barn som utvecklar psykisk ohälsa eller hamnar i missbruk eller kriminalitet har ofta utsatts för liknande riskfaktorer.

teförsent

En riskfaktor hos barnet som kan relateras till normbrytande beteende är impulsivitet, uppförandestörning och trotssyndrom. Riskfaktorer i familjen kan till exempel vara familjenormer eller föräldrars uppfostringsstrategier, ett normbrytande eller kriminellt beteende hos barnets syskon eller föräldrars positiva inställning till våld, vilka alla är faktorer med stark koppling till kriminalitet och gängmedlemskap.⁵³ Att misslyckas i skolan är också en riskfaktor. Om det normbrytande beteendet hos barnet startar redan tidigt i barndomen ökar risken för att beteendet fortsätter över tid, jämfört med om det debuterar under ungdomsåren. Därför behöver man uppmärksamma tidiga tecken på normbrytande beteende hos barn innan de når tonåren.

För att kunna göra en helhetsbedömning av barnets behov av skydd eller stöd samlar socialtjänsten strukturerat in relevant information om barnet. Det görs en bedömning av risker, behov och mottaglighet. Att bedöma mottaglighet handlar om att de insatser som erbjuds är både effektiva och anpassade till barnets och familjens förutsättningar. Arbetet med att utreda barn och unga med normbrytande beteende skiljer sig i princip inte från att utreda barn som misstänks fara illa på grund av förhållanden i hemmet.⁵⁴

Kunskaper om risk- och skyddsfaktorer kopplade till normbrytande beteende är viktiga i det förebyggande arbetet, men också i arbetet med barn som är misstänkta för brott eller dömda till påföljd för brott. Att uppmärksamma och agera när ett barn ägnar sig åt kriminalitet eller uppvisar ett annat normbrytande beteende, kan leda till att man upptäcker att barnet lever i våldsutsatthet eller annan utsatthet.

→ Normbrytande beteende

Normbrytande beteende är negativa och destruktiva beteenden som på olika sätt innebär att regler och normer i det samhälle som individen lever i överträds. Det handlar om brottsliga och kriminella handlingar men även beteenden som inte är formella lagöverträdelser utan snarare allvarliga regel- eller normbrott. För ett barn kan det vara att bryta mot föräldrars regler, skolka, stjäla och klottra (icke-aggressivt normbrytande beteende) till grövre förseelser såsom att slåss, hota, sexuellt ofreda andra och plåga djur (aggressivt normbrytande beteende).⁵⁵

50. FoU Nordväst, 2023

51. Barnombudsmannen, 2023

52. FoU Nordväst, 2023

53. Krusell & Sjöberg, 2020

54. Socialstyrelsen, 2024

55. Socialstyrelsen, 2024

Hur hamnar barn i kriminella nätverk?

Barn i 10–15-årsåldern rekryteras till kriminella nätverk av andra unga, som ofta är 15–20 år. Rekryteringen går ofta snabbt. Ibland är det barnet som söker upp nätverket, men då utan att förstå att hen själv kommer att förlora sitt självbestämmande för en lång tid framöver. Det förekommer också att barn och unga tvingas eller luras in i kriminella nätverk.⁵⁶

För de kriminella gängen är nyrekryteringen ett sätt att bygga ut distributionskedjor för narkotika i närområdet. Det är framför allt tonåringar som värvar yngre barn och utnyttjar dem som egen arbetskraft. De nyrekryterade barnen används i första hand för att förvara, transportera och sälja narkotika, men kan därefter också få andra uppdrag – som att transportera vapen, utföra våldsdåd och hjälpa till med bedrägerier. Yngre barn är billig arbetskraft som får ta sig an uppdrag där risken för upptäckt är stor. De bidrar till de kriminella nätverkens tillväxt och förankring i lokalområdena.⁵⁷

Delaktigheten i grova brott sker inte alltid stegvis, utan inleds ofta direkt efter inträdet i ett kriminellt nätverk.⁵⁸ Statistik om kriminalitet hos barn i åldrarna 15–17 och 18–20 år, samt statistik från Åklagarmyndigheten om barn under 15 år, visar att misstankar om vapenbrott, narkotikaöverlåtelse, utpressning och bedrägerier ökat betydligt under senare år för barn som inte är straffmyndiga och för barn under 18 år.

Att rekrytera yngre barn som springpojkar är en förutsättning för att de något äldre tonåringarna ska kunna "göra karriär" inom nätverken. Genom att knyta till sig två till fem så kallade "egna yngre" kan de få avsättning för större narkotikapartier och därmed tjäna mer pengar. Det är en anledning till att rekryteringen är så utbredd – de flesta av dem som befinner sig i nätverkens lägre skikt ägnar sig åt att rekrytera yngre.

I samtal med Bris har barn olika förklaringsmodeller till varför de börjat med kriminella handlingar. Oftast beskrivs det som något som bara hände och som barnet nu känner sig "som en idiot" eller skäms över att ha blivit involverad i. Barn som Bris samtalar med beskriver att de alltid haft lätt för att göra dumma saker, har dålig impulskontroll, har gjort grejer för att kompisar ska skratta eller för att komma in i en ny krets. Det händer att barn beskriver att kriminaliteten försörjer familjen eller andra, men det är inte det vanligaste. Det lyfts snarare som något som gör det svårare att lämna kriminaliteten än ett svar på varför det blev som det blev.

56. BRÅ, 2023

57. BRÅ, 2023

58. BRÅ, 2023

”Jag har gjort saker sen ja va 12 för några äldre i ett gäng typ men sen några veckor sen dom misshandla mig för ja ville inte göra en sak dom ville jag ska göra. så efter de då jag ville komma bort från allt för ja fatta dom utnyttjar mig bara för ja inte får samma straff men ja fattade inte förut de. Hela tiden de har bara blivit mer värre saker dom vill man ska göra.”

”Är det dåligt att jag inte vill sluta göra kriminella och hänga med kriminella människor? Jag vet att de kan vara farligt och jag vet vad som hänt andra. Men asså jag får fett med para för att jobba för dom så jag vill ju inte direkt sluta.”

”Jag gjorde en sak som va dumt. Det va några äldre killar i mitt område som är kriminella som bad mig göra en sak för dom för då skulle jag få pengar och jag behövde pengar också så de va svårt att säga nej därför. Kanske dom kommer fråga mig om mer saker och jag vet inte vem jag ska ta hjälp av med att säga nej.”

”Vill inte kontakta polisen, känns bara som de kommer straffa mig för vad som hänt istället för att hjälpa mig med hur jag stoppar det från att fortsätta hända. Jag har haft kontakt med soc innan och har inte haft bra upplevelser när de har misstänkt mig för att röka på och vilja sätta mig på kissprov så tycker inte om den idén jättemycket heller.”

”Min familj har de svårt ekonomiskt, vilket har gjort så att jag börjat hålla på med saker jag inte vill göra och fått mig ha ett dåligt brottsregister. Jag mår så dåligt och har grov ångest över det vilket gör att jag ej kan sova eller äta.”

”Jag e 16 o står i skuld t kriminella o jag vet inte va jag ska göra. Jag har inget jobb eller nåt så har ingen aning vart jag ska få tag på pengarna. Jag tror inte på att myndigheter eller polisen kan hjälpa då dom kriminella har mer makt att skada mig o min familj än vad polisen kan skydda mig.”

”några”

Viljan att ta sig ut

Utmärkande i Bris samtal med barn som vill lämna ett kriminellt sammanhang är att barnet känner en stark rädsla för sitt eget eller anhörigas liv. Det är oftast den främsta anledningen till att vilja lämna kriminaliteten, hoppa av och behöva samhällets skydd.

I samtal om att komma bort från ett kriminellt sammanhang återfinns ofta två parallella teman, ett som handlar om att sluta begå kriminella handlingar och ett som handlar om ”dom”. Beskrivningarna av styrande personer som ”dom”, ”gäng” eller ”några” är ord som ofta förekommer när barn formulerar tankar om det sammanhang de befinner sig i.

Barn berättar om ”dom” som delar ut uppdrag, som hotar, misshandlar, pressar och tjuvar. ”Dom” som barnet står i skuld till. För många är rädslan för dessa personer större än oron för att åka fast eller få straffrättsliga konsekvenser av den egna kriminaliteten. En del ger uttryck för att enda sättet att sluta är att bli fri från dem som finns i bakgrunden och styr en, men dilemmat är att det är samma personer som barnet inte vet hur hen ska kunna bli fri från. Att få skydd, vård eller att dömas för brott kan ge en tillfällig paus men många beskriver att personerna som väntar på dem fortsätter att vänta – att en sådan paus alltså inte innebär att man blir fri.

Det är svårt för ett barn att lämna ett kriminellt nätverk, men ibland uppstår tillfällen till avhopp när barnets rekryterare lämnar landet eller hamnar i fängelse och därmed inte kan övervaka barnet på samma sätt.⁵⁹

Bris kontaktas också av barn som inte är direkt involverade i kriminalitet, men som har fått frågan eller upplever att det finns en förväntan runt dem att de ska utföra tjänster eller annat. De undrar ofta hur de ska kunna säga nej på ett sätt som dels gör att de slipper få frågan fler gånger, dels utan att det medför något straff för dem själva eller någon annan.

Det som håller en kvar

Att innerst inne veta att det rätta är att lämna kriminaliteten innebär inte att beslutet är enkelt att vare sig fatta eller genomföra. Utöver praktiska hinder som var man ska vända sig eller vad konsekvenserna kommer bli beskriver barn en känslomässig ambivalens. En del barn beskriver en lojalitet, ett sammanhang där de tidigare och kanske även fortfarande finner en slags trygghet eller en tacksamhet för saker som ligger längre bak i tiden. Barn ger uttryck för att inte riktigt veta vilka de är utan personerna som befinner sig i samma sammanhang som de själva.

En del uttrycker att det känns som ett svek mot dem som tidigare ställt upp för en att överge dem på grund

”dom”

av att man är rädd eller för att det blivit farligt. Att andra dött eller åkt fast är ofta en starkt bidragande orsak till att barnet nu vill lämna, men att erkänna det för sig själv eller gänget känns som att svika eftersom det man ”borde” göra är att hämnas dem som dött eller ”blivit golade”.

Pengar är ett ibland uttalat, andra gånger outtalat, skäl till att fortsätta. Att sälja droger beskrivs till exempel ibland som något som barnet skulle vilja fortsätta med, om det fanns ett sätt att göra det utan att det eskalerar eller utan att det finns andra förväntningar på en.

Det som håller kvar barnet handlar också många gånger om avsaknad av alternativ, att inte veta vad man ska göra i stället. Hos en del förekommer funderingar på hur det skulle vara att komma in på den gymnasielinje man sökt och drömmar om att det skulle kunna vara en nystart.⁶⁰

Att vara både offer och förövare

Utmärkande i samtal med barn som är direkt involverade i kriminalitet är att många är både offer och förövare. Oftast beskriver de framför allt sig själva som förövare och många för resonemang om att de förtjänar det våld och hot de är utsatta för mot bakgrund av saker de själva har gjort. Detta spiller även över i tankar på att inte vara värd hjälp, att inte förtjäna några fler chanser eller en framtid.

Bris har många års erfarenhet av att prata med och

stötta barn som är utsatta för våld i den egna familjen eller i andra närstående relationer. För dessa barn kan det vara avlastande att vila sig mot vetskapen om att samhällets syn på våldet är att det aldrig är barnets fel. Att avlastas skam och skuld och få stöd i att tydligt placera ansvaret hos den vuxne våldsutövaren kan hjälpa barnet att våga ta steget och berätta för någon mer än Bris. Samma perspektiv går inte att tillämpa på barn som själva begått brott mot andra barn eller vuxna. Många gånger handlar det om grova brott vilket barnet är medvetet om. Det dubbla, att både vara förövare och brottsoffer, påverkar såväl barnets syn på sig själv och vilken hjälp hen tycker sig vara värd, som vad barnet är beredd att berätta för att få hjälp. Barn säger att de kan berätta vad de själva gjort men inget om vilka som hotar dem eller vad någon annan har gjort.

59. BRÅ, 2023

60. BRÅ, 2023

”

Jag har gjort en dum sak men jag ångrar mig lite. Jag bor i familjehem för jag har luv men jag drog därifrån. Jag ville hem för jag vill tillbaka till mitt gamla liv och ta droger för ja mår inte bra för de är saker i mitt huvud som jag inte kan berätta för nån för de är saker som har hänt som några har gjort mot mig. Några killar misshandla mig mkt och tryckte en pistol i munnen och hela tiden kommer de minnen i mitt huvud av de. Därför vill jag ha droger så de kan försvinna. Om jag berättar kommer det bara bli värre för mig för dom här killarna dom är med i ett gäng och så.

I SAMTAL MED BRIS

”

Att leva med sig själv och det man gjort och upplevt

Att vara med om våld är potentiellt traumatiserande, oavsett om våldet upplevs från ett förövar- eller ett offerperspektiv. När barn som är indragna i kriminalitet kontaktar Bris är konsekvenserna för måendet centralt i samtalen, även om det kanske inte är något de själva uttrycker att de behöver stöd för. Det händer att barn frågar hur de ska kunna leva med sig själva efter det de gjort eller varit en del av. Barn berättar om sömnsvårigheter, att alltid se sig över axeln och att självmedicinera med framför allt droger för att få en paus från stress eller tankar och att varje gång man blundar se bilder i sitt huvud som man bara vill glömma.

Att bryta med det kriminella sammanhanget innebär att barnet i den bästa av världar skyddas från fler svåra upplevelser, men det förändrar inte det som varit. När barn pratar om sitt dåliga mående har de ofta en låg förväntan om att det ska förändras. Skam, skuld och ånger är centrala i samtalen. Barn uttrycker att de inte förväntar sig tröst, att de vet vad de har gjort och vad det innebär för hur andra ser på dem. En del reagerar med ilska och frustration och uttrycker att det känns som att vuxna bara tycker synd om dem och att det inte löser något, det hjälper inte mot tankarna som kommer.

Barn som brutit med kriminalitet eller som fortfarande är en del av det men hamnat i ett sammanhang där deras kriminella liv inte är känt, beskriver oro för konsekvenserna av om, eller när, någon får veta. Man kan ha blivit kär och vill förändras för personen man är kär i men vet att risken är stor att relationen eller den upplevda nystarten tar slut om ens bakgrund kommer fram.

Barn ger uttryck för en medvetenhet om att ångern, skammen och konsekvenserna av det de gjort eller varit en del av kommer att leva kvar länge. De vet ofta att den processen är separerad från det aktiva steget att ta sig ut eller att få skydd.

Att bestämma sig för att lämna

Insikten i att man behöver hjälp är inte tillräcklig för att barn faktiskt ska söka eller ta emot hjälp. Även om ett barn vill lämna finns det många hinder att överkomma, exempelvis var man ens ska vända sig, vad man kan berätta utan att "gola", vad konsekvenserna kan bli för en själv och andra samt vad som händer när man kommer ut eller hem igen.

I många avseenden delar de här barnen tankar och känslor med barn som exempelvis behöver skydd från våld i den egna familjen – som allt som går förlorat om man behöver flytta, att tappa kontrollen och förlora viktiga relationer. Hur skrämmande den situation barnet nu befinner sig i än må vara kan det totalt okända som står framför en om man lämnar te sig ännu mer skrämmande.

”

Jag mår verkligen inte bra. Speciellt när jag är själv kan jag börja tänka dom värsta tankarna men de e bara när jag är själv eller på nätterna. Grejen är att jag har tjej hon är verkligen mitt allt och jag lägger nästan allt mitt fokus och tid på henne för känner mig som bäst när jag är med henne.

I SAMTAL MED BRIS

”

I samtalen går det att utläsa en skillnad mellan att själv vara den som söker stöd eller att kontakten med socialtjänsten inletts utifrån en orosanmälan från en vuxen i barnets närhet, särskilt för barn med tidigare erfarenheter av tvångsåtgärder. I några samtal sätter barn ord på att det känns mer hoppfullt att prata med socialtjänsten nu när man själv bestämt sig för att tacka ja till hjälp som ofta erbjudits under flera år.

Bris får även samtal från barn som är under ett tillfälligt skydd från att vara direkt involverad i kriminalitet genom pågående dygnet runt vård. Teman i dessa samtal är hur det kommer bli när man kommer ut eller hem, hur man ska kunna säga nej, att det inte är så enkelt som vuxna kan få det att låta samt en känsla av att de som väntar på en aldrig slutar vänta. Varaktigheten och hållbarheten i ett eget beslut utifrån konsekvenserna som kan drabba en är något barn lyfter som problematiskt.

Inställningen till att återuppta kontakt med socialtjänsten, eller att berätta mer om nuvarande utsatthet, varierar. Några beskriver att de först nu vill ha det stöd socialtjänsten erbjuder. Andra beskriver att de inte vill berätta då de inte vill till ett nytt behandlingshem eller bli omplacerade. Den ambivalensen är inte unik för barn som är involverade i kriminalitet men koppling till rädsla för att dö förekommer mer i dessa samtal än i andra samtal om hinder i relation till socialtjänsten.

Att förhålla sig till närståendes oro

Barnets kriminalitet påverkar alla relationer, oavsett om kriminaliteten är känd eller en av barnets största hemligheter. Barn berättar om föräldrar som inte vet något, eller som oroar sig men för "fel" saker. Föräldrar som inte frågar för att pengarna behövs. Föräldrar som hotar med att skicka barnet till föräldrars eller släkts hemland för "uppföstran". Föräldrar som är oroliga och tveksamt inställda till socialtjänsten, som inte tycker att barnet ska vända sig dit. Förtvivlade föräldrar som barnet önskar att hen kunde förändras för, där det som ofta beskrivs som det värsta är att göra mamma besviken, ledsen och orolig.

Ett annat perspektiv på närståendes oro kommer genom samtal från just närstående. Syskon, flickvänner och kompisar vänder sig till Bris utifrån sin oro för en ung persons inblandning i kriminalitet eller farligt umgänge. Vanliga teman i dessa samtal är oro för personens liv, hur länge hen kommer att leva och vad de själva kan göra. Många gånger är behovet att få ventileras och sätta ord på sin oro störst – förväntan på konkret hjälp eller lösningsförslag är låg.

Ett tredje perspektiv får Bris i samtal från barn vars föräldrar tror eller misstänker att de är involverade i kriminalitet fast de inte är det. Föräldrars oro kan ha sin uppkomst i att barnet blivit tagen av polisen för en helt annan sak, att de misstänker att barnet röker hasch eller att barnet setts ihop med andra som föräldrarna ser som olämpliga. Många gånger beskriver barn att de förstår att föräldrarnas oro kommer ur omtanke, men att det är svårt att motbevisa föräldrarnas misstankar och nå fram med det som egentligen är ens bekymmer när föräldrarna är säkra på att kriminalitet är problemet.

Att förhålla sig till ett samhälle som både ska skydda och "straffa"

Barnkonventionens barnsyn innebär att varje barn erkänns, respekteras och skyddas som rättighetsbärare och det är med det som grund Bris framhåller att så länge insatser är riktade mot barn under 18 år ska deras rättigheter som barn såväl beaktas som tillgodoses. Oavsett vad barnet gjort har hen fortfarande rättigheter. Dessa har inte förbrukats och får aldrig bortses från. Samtidigt går det heller inte att bortse från att barn i många samtal berättar om händelser som är olagliga och som barnet beroende på ålder kan lagföras för. Att vilja ha vård men veta att det mest troliga är en påföljd bidrar till barns ambivalens.

Bris har i flera rapporter de senaste åren lyft att samhällets stödinsatser i Sverige brister på olika sätt. Samhällsinstanser som socialtjänst och rättsväsende förekommer frekvent när barn som är delaktiga i kriminalitet kontaktar Bris, och en återkommande beskrivning är att båda instanserna upplevs ha en bestraffande funktion snarare än en vårdande eller stödjande funktion. En förklaring till det är att barnet många gånger vet att hen begått brott och att straffrättsliga konsekvenser av detta är ofrånkomliga, men också att många av insatserna som ges barnet upplevs som straff snarare än stöd.

18 år

Barnkonventionens barnsyn innebär att varje barn erkänns, respekteras och skyddas som rättighetsbärare och det är med det som grund Bris framhåller att så länge insatser är riktade mot barn under 18 år ska deras rättigheter som barn såväl beaktas som tillgodoses. Oavsett vad barnet gjort har hen fortfarande rättigheter.

”

Jag förknippas med kriminalitet och det är ingen lätt grej. Det jobbigaste är att se små barn bli soldater (en soldat är en person som vaktar förorten för poliser och andra langare) Liksom jag va med en kille idag. Han är 11 år gammal och är soldat och det e bara så hemskt fast jag känner det inte men jag är osäker på om jag vill fortsätta med det jag håller på med. För om man backar kommer allens "street cred" att försvinna och de kastar dig som en cigg fimp.

I SAMTAL MED BRIS

”

”

”Har problem som ja vet inte om de går lösa. Jag har skuld jag måste betala annars de kommer hända dåligt för jag sålde droger sen jag blev rånad och dom tog droger å pengar så nu jag är skyldig den jag sålde för. Jag kommer dö. Och jag vet att det är dåligt att jag gör sånt. Han säger att antingen jag betalar eller jag gör en annan sak för han så behöver ja inte betala men ja vill inte göra den saken. Men jag vet inte hur jag ska fixa pengarna annars.”

I SAMTAL MED BRIS

”

En del barn har tidigare varit placerade i familjehem eller på HVB eller SiS. En del har varit dömda men de flesta är placerade enligt LVU och ibland SoL. Barn som behöver skydd och stöd utifrån egen kriminalitet berättar, precis som andra barn gör, ofta om negativa erfarenheter av samhällets stödinsatser. Ibland kommer barnets inställning rörande samhällsinstanserna från ryktesspridning rörande andra barns erfarenheter, snarare än egna.

Barn som befinner sig i kriminella miljöer och som kontaktar Bris beskriver en låg tilltro till samhället och dess förmåga att hjälpa barnet till förändring. Det är tydligt i samtalen att barn befinner sig under otroligt stark press där ingen utväg känns möjlig och barnet upplever sig kraftigt begränsad i sitt handlingsutrymme. Barn berättar att nästa steg för dem medför reella risker, där barnet antingen kan anses vara "en golare" och utsätta sig själv eller sina närstående för hot eller göra sig själv till föremål för brottsutredning och repressalier.

Insatser som förebygger kriminalitet

Många samhällsinstanter fyller viktiga funktioner för att motverka att barn dras in i kriminalitet. Mycket av det arbete som pågår i kommuner och civilsamhälle, i allt ifrån socialt arbete och stadsplanering till utveckling av skolan, har direkt eller indirekt en brottsförebyggande effekt. Därför är det viktigt att skapa förutsättningar för att detta arbete ska bedrivas långsiktigt. Detta gäller inte minst skolan och hälso- och sjukvården, med bland annat BUP. Socialtjänsten spelar en central roll i det förebyggande arbetet. Den ska verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden och med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och unga som har visat tecken på en ogynnsam utveckling. Det handlar ytterst om att ge stöd och hjälp till barn, unga och deras familjer att utveckla resurser som kan leda till varaktiga och positiva förändringar. I det arbetet är kunskap om risk- och skyddsfaktorer och hur de påverkar barnet och familjen central.

Dessutom är de första levnadsåren, upp till sex år, mycket viktiga. Under den perioden går utvecklingen fort och små barn är beroende av vuxna som ger dem omsorg och säkerställer att de får sina behov tillgodosedda. När ett barn saknar eller har bristande omsorg får det stora konsekvenser för barnet och samhället, både här och nu och på lång sikt.

Samhällets åtgärder mot gängkriminaliteten påverkar barn

För närvarande presenteras många politiska förslag för hur kriminalitet i allmänhet, och den organiserade brottsligheten i synnerhet, ska bekämpas. Majoriteten av förslagen har ett tydligt repressivt fokus och det finns en uttalad ambition om att förslagen skyndsamt ska omsättas i praktiken. Detta innebär till exempel att allt fler utredningar ges förkortad utredningstid, remisstider kringgås och införandedatum för åtgärderna tidigare läggs, vilket Bris betraktar med oro. Barn i Sverige påverkas av gängkriminalitetens konsekvenser men också av samhällets åtgärder för att motverka den.

HVB – Hem för vård eller boende

SiS – Statens institutionsstyrelse, driver särskilda ungdomshem

LVU – Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga

SoL – Socialtjänstlagen

+60%

Mellan 2022 och 2023 ökade barns samtal till Bris om kriminalitet med 60 procent.

Andra ämnen i samtal om Kriminalitet

Missbruk/riskbruk har varit vanligast i samtalen efter sommaren, under våren var ångest vanligast förekommande i samtal om kriminalitet.

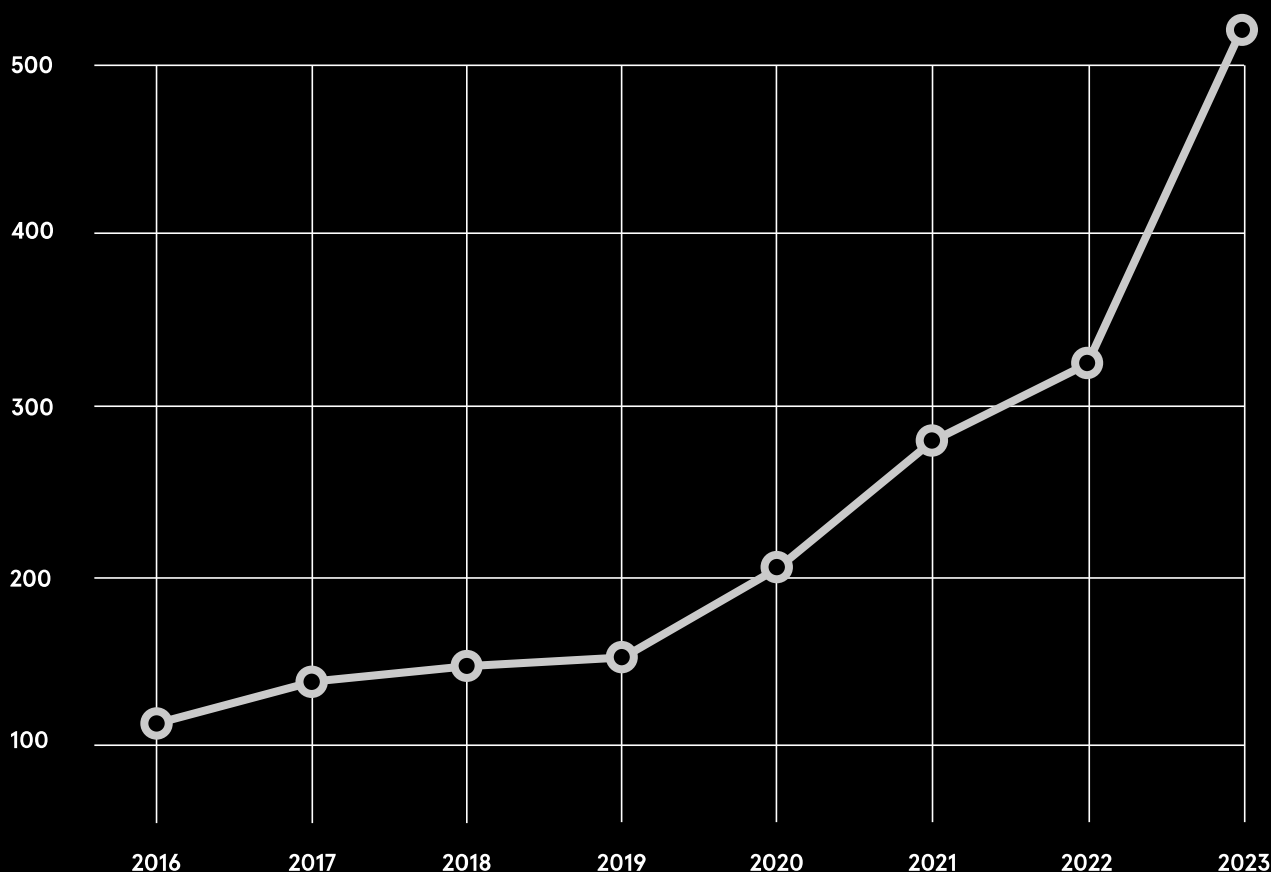
Missbruk/riskbruk	17%
Fysiskt våld	16%
Psykiskt våld	15%
Vänner	14%
Ångest	14%
Familjen	13%
Socialtjänsten	13%
Själv mord	12%
Kärlek	11%
Sexuella övergrepp	9%
Rättsväsendet	9%
Nedstämdhet	9%
Att vara ung	8%
Skolan	8%

Definition: Kontaktområde Kriminalitet

Barnet är hjälpsökande utifrån egen eller andra barns kriminalitet. Barnet som kontaktar Bris kan vara förövare, offer eller vittne.

Samtalsutveckling Kriminalitet

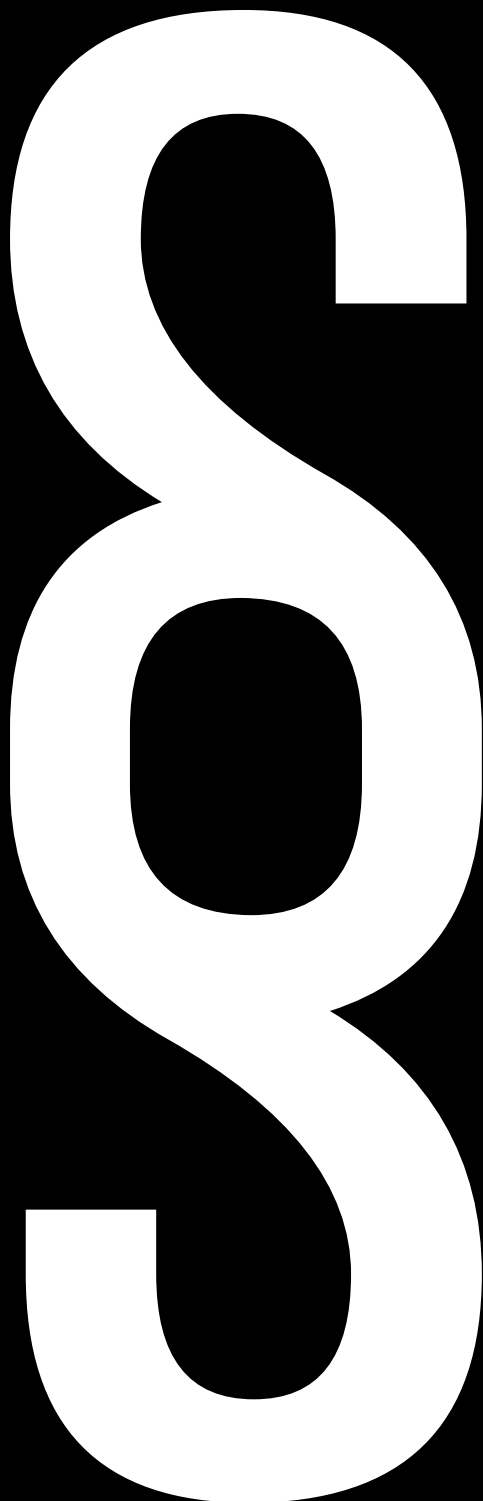
Historiskt sett är Kriminalitet ett litet kontaktområde hos Bris, men har i och med samhällsutvecklingen ökat i antal kontakter. Sedan flera år tillbaka har samtalen om kriminalitet ökat mer än den generella samtalsökningen. Samtalen handlar om olika typer av kriminalitet, inte bara den som är kopplad till kriminella gäng eller nätverk, men sedan sommaren 2023 märks en kraftig ökning av samtal där barn som är indragna i gängkriminalitet lyfter en önskan om att få hjälp att ta sig ut. Ungefär hälften (260 av 520 kontakter under 2023) av samtalen inom kontaktområdet kriminalitet hade en koppling till gängkriminalitet.



Yngre barn dras in i gängkriminalitet

I SAMTAL MED BRIS

Bilden är tagen efter en skjutning i Malmö 2023. Våldsdåd i den offentliga miljön drabbar barn på flera nivåer, bland annat i form av ökad otrygghet.



POLITISKA ÅTGÄRDER

Nedan följer exempel på utredningar och förslag som kommit under 2022 och 2023 och som bedöms ha stor inverkan på barn och unga, samt Bris ställningstaganden rörande dessa.

En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga SOU 2023:44.

En utredning har kommit fram till att barn som begår de allvarligaste brotten bör dömas till fängelse under Kriminalvårdens regi i stället för till sluten ungdomsvård på SiS. Parallellt med att utredningen har remitterats har Kriminalvården fått i uppdrag att förbereda avdelningar för barn på vissa anstalter. Tanken är att avdelningarna ska vara klara att tas i bruk 2026.

—> *Bris delar inte utredningens bedömning om att barn ska verkställa en frihetsberövande påföljd i fängelse under Kriminalvårdens regi. Bris framhåller vikten av att frihetsberövande påföljder för barn utgår från de rättigheter som barnet har och bygger på stöd, behandling, rehabilitering och återanpassning till samhället. I utredningen saknas en fördjupad analys av hur utredningens förslag förhåller sig till barns rättigheter. Sluten ungdomsvård bör även fortsättningsvis vara den primära påföljden för barn som begår de allvarligaste brotten. Bris anser att Statens institutionsstyrelse (SiS) även fortsättningsvis är den myndighet som är bäst lämpad för att ansvara för verkställigheten av frihetsberövande påföljder för barn, men delar utredningens uppfattning om att SiS verksamhet måste reformeras i grunden och att SiS behöver förbättrade förutsättningar för att utföra sitt uppdrag.*

Vistelseförbud för barn DS 2022:12.

En utredning fick i uppgift att se över lämpligheten av att införa vistelseförbud för barn och unga för att skydda dem mot att vistas i kriminella miljöer. Utredningen fann att en sådan åtgärd inte skulle vara försvarbar eller verkningfull. Istället har regeringen föreslagit ett generellt preventivt vistelseförbud, som en straffrättslig åtgärd, som inte särskilt riktar sig mot barn, men personer som ingår i kriminella nätverk varför det indirekt även avser barn. Reglerna föreslås träda i kraft i februari 2024.

—→ *Bris delar utredningens bedömningar att ett vistelseförbud för barn i skyddande syfte inte bör införas, samt att det inte är klarlagt att ett införande av vistelseförbud för barn är ändamålsenligt för att förebygga och förhindra att barn far illa. Bris instämmer också i utredningens uppfattning om att den inskränkning som ett vistelseförbud skulle innebära inte kan anses proportionerlig i förhållande till ändamålet med insatsen. Införandet av vistelseförbud riskerar att vara en tandlös insats som får en kontraproduktiv effekt. Införande av vistelseförbud för barn kan inte anses vara för barnets bästa. Även om det nu tilltänkta vistelseförbudet inte är särskilt riktat mot barn menar Bris att det i praktiken kommer ha en stor inverkan på barn och de argument som lyfts mot det tidigare förslaget gäller även för det nu tilltänkta förslaget om vistelseförbud.*

Utredningen om utökade möjligheter att använda tvångsmedel mot barn och unga Dir. 2023:102.

En utredning ska föreslå hur en ordning bör utformas som innebär att det blir möjligt att använda hemliga tvångsmedel mot personer som inte är straffmyndiga (under 15 år). Utredningen ska vidare analysera behovet av att kunna anhölla och häkta fler barn än som görs idag samt föreslå lagändringar som möjliggör fler och längre kvarhållanden av barn när det sker i syfte att kunna överlämna barnet till lämpliga vuxna. Utredningen ska redovisas i december 2024.

—→ *Bris delar uppfattningen att det är viktigt att brott kan utredas och även förhindras på ett tidigt stadium, men lyfter vikten av att utredningsarbetet inte görs på bekostnad av barns grundläggande rättigheter. För att avgöra vilka av utredningens förslag som är försvarbara understryker Bris vikten av att göra gedigna barnkonsekvensanalyser.*

Införande av visitationszoner DS 2023:31.

En utredning föreslår att visitationszoner, som ska kallas säkerhetszoner, ska införas för att ge polisen utökade befogenheter att inom vissa geografiska områden visitera folk utan att brottsmisstanke föreligger. Förslaget motiveras bland annat av det ökade antalet barn som involveras i nätverk. Det talar för att det i stor utsträckning är barn som kommer att visiteras. Visitationszoner föreslås införas i mars 2024.

—→ *Bris delar inte utredningens bedömning att visitationszoner, som utredningen kallar för säkerhetszoner, bör införas. Utredningens förslag om visitationszoner saknar behov, effektivitet och proportionalitet och är därför inte försvarbart i den svenska rättsordningen. Bris ser att införandet av visitationszoner kommer att minska möjligheterna för förtroendebyggande och därmed ha en hämmande effekt på det brottsförebyggande arbetet, samt att införandet av visitationszoner riskerar att få en diskriminerande och stigmatiserande effekt som innebär särskilt stora risker för barn och unga. I utredningen saknas en fördjupad analys av hur införandet av visitationszoner förhåller sig till grundläggande mänskliga rättigheter i allmänhet och barns rättigheter i synnerhet.*

Skärpta regler för unga lagöverträdare Dir. 2023:112.

En utredning ska se över frågan om straffmyndighetsåldern som idag är 15 år bör sänkas. Utredningen ska vidare bland annan föreslå ändringar som gör att ung ålder inte ges lika stor inverkan på straffmätningen i förmildrande riktning samt föreslå hur Kriminalvården i större utsträckning kan involveras när barn misstänks för eller begår brott. Utredningen ska redovisas i januari 2025.

—→ *Bris delar regeringens uppfattning om att det krävs tidiga insatser för att förhindra att barn hamnar i kriminalitet. Det handlar dock inte om tidiga straffrättsliga ingripanden utan om tidiga samordnade insatser för att förebygga all form av negativ utveckling hos barn. Att sänka den svenska straffmyndighetsåldern går rakt emot rekommendationerna från FN:s barnrättskommitté och Sverige har redan mottagit kritik för att detta är något som övervägs. Utöver att en sänkning av straffmyndighetsåldern skulle innebära ett stort kliv tillbaka i Sveriges progressiva utveckling saknas det vetenskaplig evidens för att det är en åtgärd som skulle motverka att barn involveras i kriminalitet.*



”

Grejen är på ett sätt att dom asså typ tjatar och tjatar och man vågar inte riktigt säga nej, det är just det. Skulle inte säga att dom här är jättefarliga eller nåt sånt men grejen är det här med att säga emot. Dom tar alltid upp tjänster dom har gjort för en och hur mycket dom har hjälpt en osv men det är lite svårt att ta mig bort från dom. Dom skulle göra illa mig mer och hitta på att jag har nån skuld till dom och sånt. Det har dom gjort med andra.

I SAMTAL MED BRIS

”

Generell samtalsutv.		
2022–2023	13%	
2016–2023	103%	

Bris dokumenterar innehållet i kurativa samtal i den nationella stödlinjen utifrån 53 samtalskategorier. Ett samtal kan handla om flera ämnen och i snitt dokumenteras 2,5 kontaktområden per samtal.

Kontaktinnehåll i barns samtal	Antal 2016	Antal 2017	Antal 2018	Antal 2019	Antal 2020	Antal 2021	Antal 2022	Antal 2023	Utveckl. 2022–2023	Utveckl. 2016–2023
Psykisk ohälsa	9493	9402	9770	9877	12839	20231	20967	24654	18%	160%
Depression	1038	1007	1005	906	1030	1321	1280	1668	30%	61%
Diagnoser	497	632	660	583	681	899	1013	1458	44%	193%
Nedstämdhet	5771	4165	3601	3612	5586	7582	5772	6798	18%	18%
Självdestruktivitet	1575	1993	2580	2446	2713	4799	5450	7720	42%	390%
Självmod	1345	1742	2239	2524	2478	4622	5297	6474	22%	381%
Ängest	2168	2868	2978	2691	4321	7592	7639	8516	11%	293%
Åtstörningar	769	1033	1133	1140	1395	2692	3155	3293	4%	328%
Familj och Familjekonflikter	6216	6924	6681	6535	9114	10812	10105	11268	12%	81%
Familjekonflikter	3246	3005	2789	2685	3843	4016	4047	4617	14%	42%
Familjen	3699	4581	4342	4293	6070	7470	6656	7280	9%	97%
Väld, övergrepp och kränkningar	4244	5145	5575	5565	6743	9116	9688	10144	5%	139%
Fysiskt våld	1217	1475	1527	1870	2397	3214	3301	3266	-1%	168%
Hedersrelaterat våld & förtryck	137	108	132	114	153	158	153	162	6%	18%
Mobbning	1480	1930	2183	1892	2019	2237	2027	2588	28%	75%
Omsorgsbrist	658	829	666	640	850	1180	1242	1028	-17%	56%
Psykiskt våld	1034	1347	1683	1670	2212	3064	3156	3354	6%	224%
Sexuella övergrepp	710	813	1012	1165	1469	2494	3050	2840	-7%	300%
Att vara ung*	-	4531	3779	3765	4871	5767	7833	9460	21%	-
Skolan	4245	5278	5325	4819	5603	6458	5889	7876	34%	86%
Vänner	4702	5635	5156	4526	5345	6285	5731	7615	33%	62%
Samhällets stödinstanser	2418	2328	3297	2734	3713	5692	7576	7580	0%	213%
Andra vuxna i skolan	235	225	470	291	394	559	667	714	7%	204%
Annat	35	28	66	42	74	126	192	143	-26%	309%
Behandlingshem	85	81	90	82	113	283	323	301	-7%	254%
BUP	624	690	860	615	885	1427	1818	2070	14%	232%
Elevhälsa	511	600	964	652	771	1133	1587	1765	11%	245%
Familjehem	332	331	337	355	553	789	1111	668	-40%	101%

* Definitionen Att vara ung har förändrats mellan åren 2016 och 2017 och en jämförelse kan därför endast göras från 2017.

Kontaktt innehåll i barns samtal	Antal 2016	Antal 2017	Antal 2018	Antal 2019	Antal 2020	Antal 2021	Antal 2022	Antal 2023	Utveckl. 2022–2023	Utveckl. 2016–2023
Hälsö- och sjukvård	126	149	231	181	283	528	755	795	5%	551%
Migrationsverket	11	37	22	11	10	31	0	11		
Rättsväsendet	110	77	128	135	178	322	377	369	-2%	235%
Socialtjänsten	822	722	1014	867	1215	1780	2278	2025	-11%	146%
Ungdomsmottagning	187	113	295	199	294	502	655	718	10%	284%
Kärlek	3157	2941	2917	2670	2860	3614	3371	4323	28%	37%
Stress**	-	-	-	1418	1914	3504	2800	2997	7%	-
Vuxnas svårigheter	1470	1536	1310	1583	1796	2523	2337	2161	-8%	47%
Vuxnas funktionsnedsättningar	14	7	8	11	29	31	30	16	-47%	14%
Vuxnas fysiska ohälsa	167	186	166	166	261	280	217	206	-5%	23%
Vuxnas kriminalitet	197	160	114	124	137	259	184	156	-15%	-21%
Vuxnas missbruk/riskbruk	721	813	713	959	985	1505	1392	1272	-9%	76%
Vuxnas psykiska ohälsa	550	574	450	574	641	724	741	703	-5%	28%
ÖVRIGA KATEGORIER A-Ö										
Bris	510	475	437	474	445	525	576	587	2%	15%
Diskriminering	105	147	78	97	183	217	116	159	37%	51%
Ekonomisk utsatthet	161	175	167	169	178	185	183	211	15%	31%
Fritid	699	657	556	576	761	972	744	1085	46%	58%
Funktionsnedsättning	313	253	316	391	576	884	841	818	-3%	161%
Fysisk hälsa & ohälsa	521	621	643	726	910	1259	1312	1422	8%	173%
Juridiska frågor	240	335	294	490	686	568	476	549	15%	129%
Kriminalitet	116	140	149	154	206	280	325	520	60%	348%
Kropp & utseende	1234	1105	1111	1086	1294	1574	1465	1783	22%	44%
Mens & graviditet	703	620	590	567	707	859	848	982	16%	40%
Missbruk/riskbruk	242	285	317	421	474	604	860	1234	43%	410%
Normativa begränsningar	313	272	145	267	447	492	321	268	-17%	-14%
Online relaterade frågor	578	607	738	879	1083	1110	1076	1454	35%	152%
Sex	895	733	792	815	882	1007	994	1312	32%	47%
Sexualitet & könsidentitet	465	500	566	506	707	1064	984	887	-10%	91%
Skilda föräldrar	995	1221	1049	1067	1243	1334	1208	1414	17%	42%
Sorg & kris	678	916	1080	978	1095	1527	1629	1649	1%	143%

** Under 2019 förändrades arbetssättet kring dokumentationen av stress, varför en jämförelse mellan åren innan ej är möjlig.

Att vara ung

Vägledande är att barnet har varit hjälpsökande kring exempelvis känsloliv kopplat till tonåren, identitet, existentiella frågor, självförtroende, att passa in, puberteten, framtiden, att vara ledsen utan specifik orsak eller liknande. och att problemen inte är en konsekvens av en annan svårighet eller omständighet i barnets situation.

Andra vuxna i skolan

Barnet är hjälpsökande kring en pågående eller önskad kontakt med annan vuxen i skolan än elevhälsa i stöd-jande syfte – ej undervisning. Ingår i samlingskategorin Samhällets stödinstanser.

Annan professionell

Barnet är hjälpsökande kring en pågående eller önskad kontakt med annan professionell än de alternativ som finns att välja bland i samlingskategorin Samhällets stödinstanser. Anges i fritext. Ingår i samlingskategorin Samhällets stödinstanser.

Behandlingshem

Barnet är hjälpsökande utifrån pågående placering vid HVBhem/SiS. Kontakter från barn som önskar bli placerade eller är oroliga för en kommande placering återfinns under kategorin Socialtjänsten. Ingår i samlingskategorin Samhällets stödinstanser.

Bris

Fakta och informationsfrågor som rör Bris stödverksamhet: hur den fungerar, anonymitet, öppettider etcetera.

BUP

Barnet är hjälpsökande utifrån en pågående eller önskad kontakt med BUP. Ingår i samlingskategorin Samhällets stödinstanser.

Depression

Barnet är oroligt/hjälpsökande utifrån en depression, såväl diagnostiserad som funderingar. Ingår i samlingskategorin Psykisk ohälsa.

Diagnoser

Barnet är hjälpsökande utifrån att hen har en diagnos, eller vill/ska utredas utifrån en tanke om eventuell diagnos (ej neuropsykiatriska, se funktionsnedsättning). Ingår i samlingskategorin Psykisk ohälsa.

Diskriminering

Barnet är hjälpsökande utifrån all form av diskriminering, både i familjen, skolan och på andra arenor.

Ekonomisk utsatthet

Barnet är hjälpsökande utifrån sin upplevelse av familjens eller sin egen ekonomi.

Elevhälsa

Barnet är hjälpsökande kring en pågående eller önskad kontakt med elevhälsan, inkluderar hela elevhälsovårdsteamet. Ingår i samlingskategorin Samhällets stödinstanser.

Familjehem

Barnet är hjälpsökande utifrån en pågående eller beslutad placering i familjehem. Kontakter där barnet önskar bli eller är orolig över att bli familjehemsplacerad återfinns inom kategorin Socialtjänsten. Ingår i samlingskategorin Samhällets stödinstanser.

Familjekonflikter

Barnet är hjälpsökande utifrån sin familjesituation som är konfliktfylld men utan inslag av våld eller hot. Barnet kan både vara delaktig i eller ha bevittnat konflikter mellan vuxna och barn, vuxna och vuxna eller barn och barn. Ingår i samlingskategorin Familj & familjekonflikter.

Familjen

Barnet är hjälpsökande kring sin familjesituation med fokus på relationer, saknad och boende men ej konflikter eller skilsmässa som är egna kategorier. Ingår i samlingskategorin Familj & familjekonflikter.

Fritid

Barnet är hjälpsökande utifrån frågor och funderingar som rör barnets fritid, tiden utanför skolan som exempelvis fester och fritidsaktiviteter.

Funktionsnedsättning

Barnet är hjälpsökande utifrån diagnostiserade eller önskad utredning av fysiska eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som påverkar barnets vardag och liv.

Fysisk hälsa och ohälsa

Barnet är hjälpsökande utifrån hälso-relaterade frågor som rör kroppen, exempelvis frågor om sjukvård, sjukdomar och svåra sömnproblem.

Fysiskt våld

Barnet är eller har blivit utsatt för, bevittnat, utsatt annan eller är rädd för fysiskt våld, både inom familjen och i andra sammanhang. Ingår i samlingskategorin Våld, övergrepp & kränkningar.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Barnet är eller har blivit utsatt för, bevittnat, utsatt annan eller är rädd för hedersrelaterat våld och förtryck. Ingår i samlingskategorin Våld, övergrepp och kränkningar.

Hälso- och sjukvård

Barnet är hjälpsökande utifrån en pågående eller önskad kontakt med hälso- och sjukvården, antingen utifrån egen hälsa eller hälsan hos personer i nätverket. Ingår i samlingskategorin Samhällets stödinstanser.

Juridiska frågor

Barnet är hjälpsökande utifrån frågeställningar kopplade till lagar och rättigheter, till exempel vad en får och inte får göra utifrån ålder, vad som krävs för att få göra en viss sak eller när en har rätt att flytta hemifrån.

Kriminalitet

Barnet är hjälpsökande utifrån egen eller andra barns kriminalitet. Barnet kan vara förövare, offer eller vittne.

Kropp och utseende

Barnet är hjälpsökande utifrån funderingar om kropp och utseende, exempelvis vikt, bröst, eller finnar.

Kärlek

Barnet är hjälpsökande utifrån kärlek i relation till en/flera specifika personer i barnets närhet, såväl online som offline.

Mens och graviditet

Barnet är hjälpsökande utifrån funderingar rörande mens, graviditet etcetera. Ofta faktafrågor.

Migrationsverket

Barnet är hjälpsökande utifrån en pågående eller önskad kontakt med Migrationsverket, såväl egen som familjens kontakt. Ingår i samlingskategorin Samhällets stödinstanser.

Missbruk/riskbruk

Barnet är hjälpsökande kring eget eller andra barns missbruk eller riskbruk av alkohol, droger, receptbelagda läkemedel, spel, sex, datorspel etcetera.

Mobbning

Barnet är hjälpsökande utifrån mobbning. Kan själv vara utsatt, utsätta andra eller bevittna. Gäller all form av mobbning oavsett arena. Ingår i samlingskategorin Våld, övergrepp & kränkningar.

Nedstämdhet

Barnet är oroligt eller hjälpsökande kring sitt mående och beskriver sig som ledsen/nedstämd. Ska ej förväxlas med att barn kan vara ledsna utifrån en svår livssituation eller yttre omständighet. Ingår i samlingskategorin Psykisk ohälsa.

Normativa begränsningar

Barnet är hjälpsökande utifrån att barnets liv eller valmöjligheter begränsas utifrån egna, samhällets, kulturella eller religiösa normer.

Omsorgsbrist

Barnet är hjälpsökande utifrån att barnets omsorgspersoner brister i sin omsorg av barnet. Ingår i samlingskategorin Våld, övergrepp och kränkningar.

Onlinerelaterade frågor

Barnet är hjälpsökande utifrån utsatthet/aktiviteter/relationer som uttalat sker online. Barnet kan ha bevittnat, blivit utsatt eller själv ha utsatt andra.

Oro för annan

Anges om kontakten enbart handlat om oro för annan, och inte något alls om kontaktarens situation. Gäller främst i mejlen eller vid fakta/information.

Psykiskt våld

Barnet är eller har blivit utsatt för, bevittnat eller utsatt någon annan för psykiskt våld, både inom familjen och i andra sammanhang. Ingår i samlingskategorin Våld, övergrepp och kränkningar.

Rättsväsendet

Barnet är hjälpsökande kring en pågående eller önskad kontakt, såväl egen som indirekt genom exempelvis föräldrars kontakt med polis, åklagare och domstol. Ingår i samlingskategorin Samhällets stödinstanser.

Sex

Kontakter där barnet sökt hjälp utifrån funderingar om sex, skydd, onani, porr etcetera. Ej sexuella övergrepp.

Sexualitet och könsidentitet

Kontakter där barnet söker hjälp utifrån funderingar om egen sexualitet och/eller könsidentitet.

Sexuella övergrepp

Barnet är eller har blivit utsatt för, bevittnat, är rädd för eller har själv utsatt någon för sexuella övergrepp, både inom familjen och i andra sammanhang. Inkluderar sexuella trakasserier, grooming och sexuellt ofredande. Ingår i samlingskategorin Våld, övergrepp och kränkningar.

Självdestruktivitet

Barnet är hjälpsökande utifrån eget eller annat barns självdestruktivitet. Ingår i samlingskategorin Psykisk ohälsa.

Självmod

Barnet är hjälpsökande utifrån egna eller annat barns funderingar på självmod, suicidförsök eller förlust i suicid. Ingår i kategorin Psykisk ohälsa.

Skilda föräldrar

Barnet är hjälpsökande utifrån positiva eller negativa känslor/påverkan utifrån föräldrars skilsmässa, till exempel bonusföräldrar, vårdnad, boende och umgänge.

Skolan

Barnet är hjälpsökande på grund av sin skolsituation. Inkluderar alla frågor och funderingar som rör skolan, såsom undervisning, arbetsmiljö och betyg.

Socialtjänsten

Barnet är hjälpsökande utifrån en pågående eller önskad kontakt med socialtjänstens samtliga enheter, även familjerätten och vuxenenheter som föräldrar har kontakt med. Ingår i samlingskategorin Samhällets stödinstanser.

Vuxnas funktionsnedsättningar

Barnet är hjälpsökande utifrån en upplevelse av en vuxens funktionsnedsättningar. Ingår i samlingskategorin Vuxnas svårigheter.

Vuxnas fysiska ohälsa

Barnet är hjälpsökande utifrån en upplevelse av en vuxens fysiska ohälsa, till exempel cancer eller hjärt- och

kärlsjukdomar. Ingår i samlingskategorin Vuxnas svårigheter.

Vuxnas kriminalitet

Barnet är hjälpsökande utifrån en upplevelse av en vuxens kriminalitet, till exempel föräldrar som sitter i fängelse eller har begått brott. Ingår i samlingskategorin Vuxnas svårigheter.

Vuxnas missbruk/riskbruk

Barnet är hjälpsökande utifrån en upplevelse av en vuxens missbruk eller riskbruk av alkohol, droger eller spel etcetera. Ingår i samlingskategorin Vuxnas svårigheter.

Vuxnas psykiska ohälsa

Barnet är hjälpsökande utifrån en upplevelse av en vuxens psykiska ohälsa, till exempel depression, ätstörningar, suicidtankar eller -försök. Ingår i samlingskategorin Vuxnas svårigheter.

Vänner

Barnet är hjälpsökande utifrån sina vänskapsrelationer, såväl online som offline, som påverkar barnets mående. Främst negativt, som exempelvis konflikter och ensamhet.

Ångest

Barnet är hjälpsökande utifrån egen eller annat barns ångest eller panikångest. Ingår i samlingskategorin Psykisk ohälsa.

Ätstörningar

Barnet är hjälpsökande utifrån egna eller annat barns ätstörningar, såväl diagnostiserade som funderingar. Ingår i samlingskategorin Psykisk ohälsa.

- Arqueros, V. P., Ibáñez-Beroiz, B., & Goñi-Sarriés, A. (2022). *Efficacy of Psychotherapeutic Interventions for Non-Suicidal Self-Injury (NSSI) in Adolescent Population: Systematic Review and Meta-analysis*. *Revista de Psiquiatría Y. sciencedirect.com/science/article/pii/S1888989122001252*
- Axelsson, T. (2023). *AI som specialpedagogens bästa vän? – Skolans marknadsiering, AI och lärarrollen*. Pedagogisk forskning i Sverige. (Hämtad 15 februari 2024) open.lnu.se/index.php/PFS/article/view/3689
- Barnombudsmannen, Årsbok, (2023), *Jag hade vitt hjärta*. barnombudsmannen.se/contentassets/2fd60d7d96534e678631d8b14b981578/bo_arsbok_2023_webb_wcag.pdf
- Björkenstam, C., Weitoft, G. R., Hjern, A., Nordström, P., Hallqvist, J., & Ljung, R. (2011). *School grades, parental education and suicide--a national register-based cohort study*. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 65(11), 993–998.
- Brausch, A. M., & Boone, S. D. (2015). *Frequency of Nonsuicidal Self-Injury in Adolescents: Differences in Suicide Attempts, Substance Use, and Disordered Eating*. *Suicide & Life-Threatening Behavior*, 45(5), 612–622.
- Bremberg, S., & Jacobsson, L. (2020). *Unga med självskadebeteende kan hjälpas genom garanterad inkomst*. *Göteborgs-Posten*. 25 maj 2020. gp.se/debatt/unga-med-sj%C3%A4lvskadebeteende-kan-hj%C3%A4lpas-genom-garanterad-inkomst-1.28240198
- Bris. (2022). *Barns rättigheter i skott-linjen – Om gängkriminalitet och barns uppväxtvillkor*. Bris rapport 2022:2. bris.se/globalassets/om-bris/bris_rapp_val2022_webb_low.pdf
- Bris. (2023). *Se mig - rätten till stöd tidigt i livet* <https://www.bris.se/om-bris/aktuellt/se-mig/>
- BRÅ, Brottsförebyggande rådet (2023). *Barn och unga i kriminella nätverk, En studie av inträde, brott, villkor och utträde*. bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2023-11-01-barn-och-unga-i-kriminella-natverk.html
- Bürger, A., von Schoenfeld, C., Scheiner, C., Seidel, A., Wasserscheid, A., Gad, D., Kittel-Schneider, S., Romanos, M., & Reiter, A. M. F. (2023). *Universal prevention for non-suicidal self-injury in adolescents is scarce – A systematic review*. *Frontiers in Psychiatry / Frontiers Research Foundation*, 14, 1130610.
- Böhlmark, A., & Holmlund, H. (2012). *Lika möjligheter? Familjebakgrund och skolprestationer 1988–2010*. IFAU-rapport 2012:14 ifau.se/Forskning/Publikationer/Rapporter/2012/Lika-mojligheter-Familjebakgrund-och-skolprestationer-19882010
- Ekman, I. (2018). *Självskadande handlingar. Ungdomars berättelser. Kontextualisering av ett medikaliserat socialt fenomen*. Umeå Universitet. diva-portal.org/smash/get/diva2:1192536/FULLTEXT01.pdf
- Farkas, B. F., Takacs, Z. K., Kollárovcis, N., & Balázs, J. (2023). *The prevalence of self-injury in adolescence: a systematic review and meta-analysis*. *European Child & Adolescent Psychiatry*. doi.org/10.1007/s00787-023-02264-y
- Folkhälsomyndigheten. (2023c). *Underlag till nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention – Slutredovisning av regeringsuppdrag 2023*. Artikel 23217. folkhalsomyndigheten.se/contentassets/2c7f774f2d2a4da8be28135b2e032b05/underlag-nationell-strategi-psykisk-halsa.pdf
- Forsell, T. (2020). *”Man är ju typ elev, fast på avstånd”: problematisk skolförvarar ur elevers, föräldrars och skolpersonals perspektiv*. [Internet]. Umeå Universitet. (Hämtad 30 januari 2024) diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:1510143
- FoU Nordväst. (2023). *Att förebygga rekrytering till kriminella nätverk och att utarbeta stöd till avhoppare*. Rapport 2023:2 fou-nordvast.se/wp-content/uploads/2016/12/avhopp-stoppa-nyrekrytering-kriminella-natverk-Larsson_2023_2.pdf
- Fox, K. R., Franklin, J. C., Ribeiro, J. D., Kleiman, E. M., Bentley, K. H., & Nock, M. K. (2015). *Meta-analysis of risk factors for nonsuicidal self-injury*. *Clinical Psychology Review*, 42, 156–167.
- Fredriksson, P., Oosterbeek, H., & Öckert, B. (2012). *Mindre klasser i skolan ger bättre resultat och högre lön*. IFAU. ifau.se/Press/Pressmeddelanden/Mindre-klasser-i-skolan-ger-battre-resultat-och-hogre-lon
- Föräldranätverket Rätten till Utbildning. (2023). *Antalet hemmasittare har ökat lavinartat från 500 elever till 17 000 elever på fyra år*. rattentillutbildning.se/wp-content/uploads/2023/05/Pressmeddelande-fran-Foraldranatverket-Ratten-till-Utbildning-2.pdf?media=1648666531
- Giota, J., Lace, I., & Emanuelsson, I. (2022). *School achievement and changes in inclusive vs exclusive support over 50 years in Sweden regarding students with intellectual disabilities and special educational needs*. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 67(6), 997–1011.
- Heller Sahlgren, G., (2022). *Kunskaps-skolans återkomst*. Timbro. timbro.se/valfard/kunskapsskolans-aterkomst
- Hiltunen, L. (2017). *Lagom perfekt: Erfarenheter av ohälsa bland unga tjejer och killar*. Arkiv förlag.
- Hilty, D. M., Stubbe, D., McKean, A. J., Hoffman, P. E., Zalpuri, I., Myint, M. T., Joshi, S. V., Pakyurek, M., & Li, S. T. T. (2023). *A scoping review of social media in child, adolescents and young adults: research findings in depression, anxiety and other clinical challenges*. *BJPsych Open*, 9(5), e152.

- Hoffman, U., & Åkerström, J. (2024). *Generationsrapporten 2024*. Ungdomsbarometern. ungdomsbarometern.se/rapport-slapp-generationsrapporten-2024/
- Holmlund, H., Häggblom, J., Lindahl, E., Martinson, S., Sjögren, A., Vikman, U., & Öckert, B. (2014). *Decentralisering, skolval och fristående skolor: resultat och likvärdighet i svensk skola*. IFAU-rapport 2014:25 ifau.se/Forskning/Publikationer/Rapporter/2014/Decentralisering-skolval-och-fristaende-skolor-resultat-och-likvardighet-i-svensk-skola
- Holmlund, H., Sjögren, A., & Öckert, B. (2020). *Jämlikhet i möjligheter och utfall i den svenska skolan*. IFAU-rapport 2020:7. ifau.se/Forskning/Publikationer/Rapporter/2020/jamlikhet-i-mojligheter-och-utfall-i-den-svenska-skolan/
- Krüsell, F., Sjöberg, M., (2020). *Risikfaktorer för kriminalitet och annat normbrytande beteende*. Examensarbete i socialt arbete, Malmö universitet. [diva-portal.org/smash/get/diva2:1521402/FULLTEXT02#:~:text=al%20\(1999\)%20menar%20p%C3%A5%20att,exempelvis%20f%C3%B6r%C3%A4ldrarnas%20st%C3%B6d%20gentemot%20barnet](https://diva-portal.org/smash/get/diva2:1521402/FULLTEXT02#:~:text=al%20(1999)%20menar%20p%C3%A5%20att,exempelvis%20f%C3%B6r%C3%A4ldrarnas%20st%C3%B6d%20gentemot%20barnet)
- Liljedahl, S. I., Hellner, C., & Pettersson, A. (2023). *School-based self-harm prevention programs: A systematic review with implications for international implementation*. The Journal of Psychology. onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/sjop.12945
- Mörk, E., Sjögren, A., Svaleryd, H. (2014). *Hellre rik och frisk. Om familjebakgrund och barns hälsa* [Internet]. ifau.se/globalassets/pdf/se/2015/r-2015-13-hellre_rik_och_frisk.pdf
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. (2023). *Att inte bara överleva, utan att faktiskt också leva*. mucf.se/publikationer/att-inte-bara-overleva-utan-att-faktiskt-ocks-a-leva
- Nawaz, R. F., Anderson, J. K., Colville, L., Fraser-Andrews, C., & Ford, T. J. (2023). *Review: Interventions to prevent or manage self-harm among students in educational settings – a systematic review*. Child and Adolescent Mental Health. doi.org/10.1111/camh.12634
- OECD. (2023). *Students – Secondary graduation rate*. OECD Data. data.oecd.org/students/secondary-graduation-rate.htm
- Skolverket. (2021). *Nationell kartläggning av elevfrånvaro*. skolverket.se/getFile?file=8573
- Skolverket Statistik. (2023). skolverket.se/skolutveckling/statistik
- Socialstyrelsen. (2022). *Statistikdatabaser – Diagnoser – Val*. sdb.socialstyrelsen.se/if_par/resultat.aspx
- Socialstyrelsen. (2024). *Kunskapsguiden*. kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/barn-och-unga/barn-och-unga-som-begar-brott/risk--och-skyddsfaktorer-for-normbrytande-beteende
- Stiftelsen Allmänna Barnhuset. (2023). *Våld mot barn 2022. En nationell kartläggning*. allmannabarnhuset.se/wp-content/uploads/2023/04/RAPPORT_Vald_mot_barn_2022_WEBB.pdf
- Stiglic, N., & Viner, R. M. (2019). *Effects of screentime on the health and well-being of children and adolescents: a systematic review of reviews*. BMJ Open, 9(1), e023191.
- The Economist, (2023). *Britain's mental-health crisis is a tale of unintended consequences*. (Hämtad 20 januari 2024). economist.com/britain/2023/12/07/britains-mental-health-crisis-is-a-tale-of-unintended-consequences?utm_source=pocket_reader
- The Economist, ED. (2024). *AI can transform education for the better*. The Economist. (Hämtad 11 januari 2024). economist.com/business/2024/01/11/ai-can-transform-education-for-the-better
- Wennström J, Henrekson M., (2022). *Kunskapsskolans återkomst? Knappast ens en halvsanning*. Kvartal. kvartal.se/artiklar/kunskapsskolans-aterkomst-knappast-ens-en-halvsanning
- Westers, N. J. (2023). *Nonsuicidal Self-Injury in Children and Adolescents. Handbook of Clinical Child Psychology: Integrating*. link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-24926-6_50
- Wu H, Zhou X, Chen D, Zheng Y, You J., (2023). (Hämtad 23 augusti 2023) *Longitudinal association between social media exposure and nonsuicidal self-injury among adolescents: investigating the directionality by within-person effects*. Curr Psychol [Internet].
- Yue, Z., & Rich, M. (2023). *Social Media and Adolescent Mental Health*. Current Pediatrics Reports. doi.org/10.1007/s40124-023-00298-z
- Zheng, L., Niu, J., Zhong, L., & Gyasi, J. F. (2023). *The effectiveness of artificial intelligence on learning achievement and learning perception: A meta-analysis*. Interactive Learning Environments, 31(9), 5650–5664.

OM BRIS

Bris är en internationell barnrättsorganisation som står upp för barnets rättigheter genom att stödja barn, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare. Bris vision är ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses. Vi driver den nationella stödlinjen 116 111 för barn i Sverige.

Du som är under 18 år och vill ha stöd är välkommen att höra av dig till oss på Bris. Du kan ringa och sms:a 116 111 eller chatta och mejla på bris.se. Vi har alltid öppet – även på natten. På en Brismottagning kan du träffa en kurator eller gå i stödgrupp och träffa andra barn med liknande erfarenheter.

Scanna koden nedan och gå med i Bris nätverk – som möjliggör möten, dialog och samverkan mellan personer som arbetar för och med barn. Nätverket är en källa till inspiration, kunskapspåfyllnad och erfarenhetsutbyten kring frågor som rör barns rättigheter.



BRIS

RESULTATRÄKNING (TSEK)	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Prognos 2025
Medlemsavgifter	2 068	2 065	3 378	3 532	3 885
Gåvor					
Gåvor från allmänheten	31 060	35 536	33 797	37 634	40 645
Gåvor från företag och företagssamarbeten	31 094	30 808	31 775	32 324	34 910
Postkodlotteriet basstöd	11 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Stiftelser/organisationer	4 719	5 517	3 320	3 820	4 202
Summa gåvor	77 873	81 861	78 892	83 778	89 757
Bidrag					
Statligt bidrag stödlinjen	0	0	20 000	21 000	20 000
Övriga statliga bidrag	16 459	11 753	10 296	15 354	16 122
Projektbidrag stiftelser och föreningar	12 956	16 437	16 507	15 647	18 000
Bidrag från kommuner/regioner	7 016	8 075	7 000	8 460	9 137
Summa bidrag	36 431	36 265	53 803	60 461	63 259
Nettoomsättning	1 669	3 256	1 178	1 610	2 000
Övriga intäkter	78	0	0	0	0
TOTALA INTÄKTER	118 119	123 447	137 251	149 381	158 901
KOSTNADER					
Enhetsskostnader exkl. internfördelningar					
Direkta verksamhetskostnader					
Stöd- och regional verksamhet,	-65 360	-74 181	-86 324	-93 990	-98 690
Kommunikation/Opinion/Påverkan,	-15 639	-19 180	-25 536	-36 487	-38 311
Insamling	-1 988	-2 117	-2 699	-1 972	-2 071
Administration	-82 987	-95 478	-114 558	-132 450	-139 072
Totala direkta verksamhetskostnader					
Kostnader för fördelning till verksamheten					
Ekonomi/HR/IT/Stab	-16 337	-20 643	-18 941	-21 734	-22 821
Gemensamma Kansli	-2 995	-3 503	-4 085	-6 936	-7 283
Direkta verksamhetskostnader	-19 332	-24 146	-23 026	-28 671	-30 104
TOTALA KOSTNADER	-102 319	-119 624	-137 583	-161 120	-169 176
FINANSIELLT RESULTAT	181	797	0	1 600	1 000
RESULTAT**	15 981	4 620	-332	-10 139	-9 276

BRIS LÅNGSIKTIGA PLAN 2021-2025

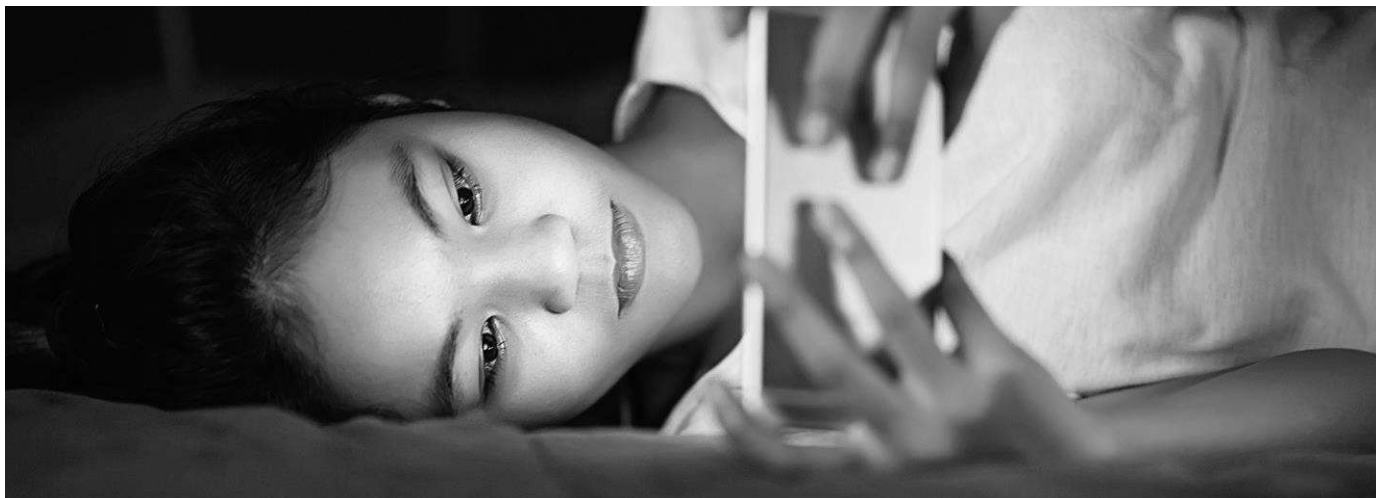
FÖR ALLA BARN ALLTID.



BRIS

***”DET BÄSTA MED BRIS
FÖR MIG HAR VARIT ATT
JAG FÅTT LÄRA MIG HUR EN
BRA VUXEN SKA BEMÖTA EN.
ALLA KURATORER ÄR SÅ
SNÄLLA OCH BRA ATT
PRATA MED.”***

INLEDNING



Bris startade 1971 som en reaktion på vuxnas våld mot barn. Sedan dess har vi outtröttligt kämpat för att stärka barnets mänskliga rättigheter. Bris har nu funnits i 50 år och har bidragit till att Sverige, som det första landet i världen förbjöd barnaga och att barnkonvention blivit till svensk lag.

Bris vision är ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses. Vårt mål är att Bris år 2025 har varit med och skrivit ett nytt kapitel i kampen för barnets rättigheter för att rättigheterna ska tillgodoses till fullo i samhället. Vi ser en förändrad barnsyn där barnet erkänns och ges plats i samhället som rättighetsbärare.

Vi ser att segregation och utanförskap i samhället bryts. Vi ser att barns våldsutsatthet och psykiska ohälsa bryts. Vi ser ett mer jämlikt samhälle, där varje barns rättigheter tillgodoses.

Bris finns för alla barn alltid. Den nationella stödlinjen 116 111 är öppen dygnet runt för barn. Bris har en tydlig regional närvaro och ett nära stöd till barn och vuxna. Bris når fler barn än någonsin tidigare.

Bris är en stark rörelse och en samlande kraft i kampen för barnets mänskliga rättigheter. Vi är folkrörelsen som bygger på engagemang och ett ställningstagande hos barn och vuxna, företag och organisationer. Bris bidrar med kunskap både nationellt och internationellt. Det är en stark rörelse som alla känner till.

Bris långsiktiga plan 2021–2025 är den första planen i en ny 50-årsperiod och ett svar på barns livssituation. Sedan Bris startade 1971 har skyddet av barnets rättigheter stärkts. Fortfarande tillgodoses inte barnets rättigheter fullt ut i samhället. Särskilt tydligt är bristerna för barn i utsatta situationer. Bris långsiktiga plan

2021–2025 innebär att Bris stärker vår samhällsviktiga funktion som Sveriges stödlinje för barn och att vi är den tydligaste rösten för barnets rättigheter. Vi ska de kommande åren särskilt se till frågor om ungas psykiska hälsa, ett inkluderande samhälle och ett samhälle fritt från våld mot barn. Bris regioner ska fortsätta utvecklas och vi vill växa som folkrörelse tillsammans med barn. Vi ska satsa på att synas där barn finns i skolan och digitalt. Bris långsiktiga plan är ett svar på att samhället för barn inte är hållbart och att Bris behöver stå upp för barnets mänskliga rättigheter. Det här kommer Bris att fokusera på under de kommande åren:

- Att samhället ska tillgodose barnets rättigheter
- Att finnas till för alla barn alltid
- Att ha en stark regional närvaro
- Att finnas där barn finns
- Att vara en inkluderande rörelse

Bris långsiktiga plan beskriver hur Bris ska arbeta för att barnets rättigheter ska tillgodoses. Planen bryts ner till årliga verksamhetsplaner som beskriver hur arbetet genomförs årligen. Varje år redovisas det vi åstadkommit i en verksamhetsberättelse och en effektrapport. Ett nytt nuläge beskrivs i en nästa verksamhetsplan för att vi bit för bit ska närma oss målet. Bris långsiktiga plan 2021–2025 bygger på en omvärldsanalys av barns livssituation. Förtroendevalda, medlemmar, anställda och barn har varit delaktiga i arbetet.

BRIS FOKUS FÖR ETT BÄTTRE SAMHÄLLE FÖR BARN

Att samhället ska tillgodose barnets rättigheter

Att barnkonventionen är svensk lag innebär ett nytt kapitel i kampen för barnets mänskliga rättigheter. Bris ska bistå med kunskap, driva politisk påverkan och kämpa för att varje barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Att barn erkänns som rättighetsbärare och får komma till tals. Bris ska vara en outtröttlig röst för barnets mänskliga rättigheter och ha särskilt fokus på frågor om att förbättra barns psykiska hälsa, arbeta för ett inkluderande samhälle och ett samhälle fritt från våld mot barn. Ett prioriterat område är också att utveckla Bris arbete för de yngsta barnen (0–6 år). Bris ska arbeta för barnkonventionens fulla genomslag i samhället.

Att finnas till för alla barn alltid

Barn har rätt till stöd och skydd. Därför ska Bris finnas för alla barn alltid. Det innebär ett öppethållande dygnet runt i

116 111. Det innebär ett utvecklat och fördjupat stöd för barn i utsatta situationer genom etableringen av mottagningar regionalt. Satsningen innebär också ett stärkt stöd till nätverket runt barnet. Bris ska arbeta för att bredda stödverksamheten och nå fler barn än någonsin tidigare.

Att ha en stark regional närvaro

Ett aktivt regionalt arbete är avgörande för att Bris ska kunna göra skillnad för barn i hela Sverige. I det regionala arbetet ska Bris vara en närvarande aktör för att mobilisera medlemmar, civilsamhälle, kommuner, regioner för att stå upp för barnets rättigheter. Under perioden ska den regionala närvaron fortsätta att växa.

Att finnas där barn finns

Vi ska vara närvarande i barns vardag. Vi ska synas i skolan, idrotten, på nätet och andra platser där barn finns. Vi ska också nå ut till fler grupper av barn som idag inte får stöd. Bris ska fortsätta att vara relevanta och närvarande i frågor som är viktiga för barn. Vi ska fortsätta utvecklas digitalt och bli ännu mer tillgängliga. Vi finns inte bara dygnet runt utan också där barn finns.

Att vara en inkluderande rörelse

Bris är en inkluderande rörelse för barn och vuxna. Tillsammans är vi en stark och pådrivande kraft för barnets rättigheter. Bris ska ge möjlighet att engagera sig och delta i kampen för ett bättre samhälle för barn, som medlem, volontär, givare och partners. Vi ska stärka barns möjlighet till deltagande i det demokratiska samhället och sänka trösklarna för medlemskap i Bris. Genom att vi går samman, blir starkare och når fler åstadkommer vi en förändring tillsammans.

BRIS VISION, SYFTE & VÄRDEGRUND

Vision

Ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses.

Syfte

Att stå upp för barnets rättigheter, genom:

- Att stödja barn utifrån barnets behov
- Att mobilisera samhället
- Att påverka politiker och beslutsfattare

För att skapa ett bättre samhälle för barn.

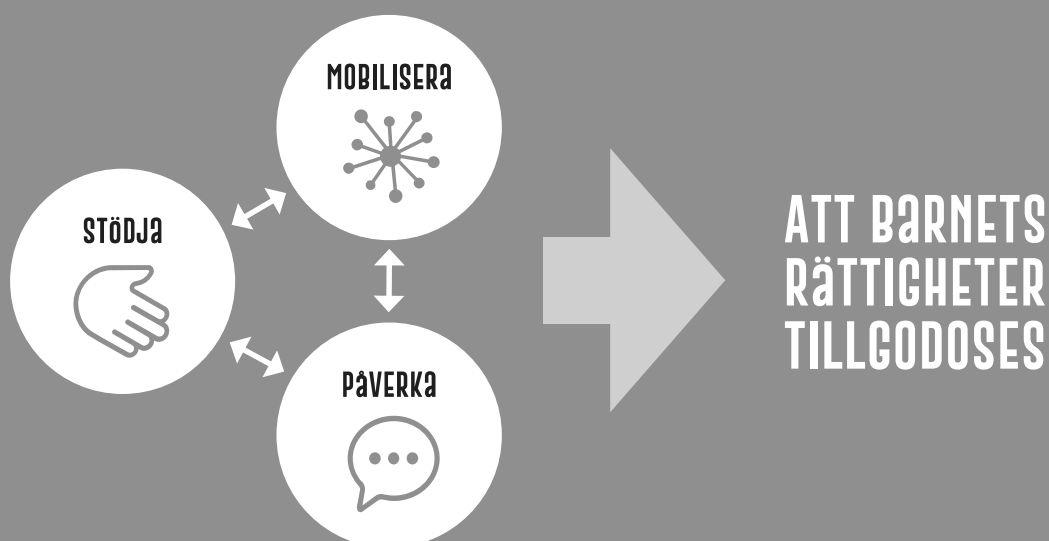
Värdegrund

Bris värdegrund utgår från att varje barn är bärare av egna mänskliga rättigheter. Varje barn ska erkännas, respekteras och skyddas som rättighetsbärare. Barnets rättigheter är ovillkorade. Det är alltid vuxna som är ansvariga för att barnets rättigheter tillgodoses. Varje barn har en individuell personlighet, egna behov, intressen och en personlig integritet. Bris ska alltid bemöta varje barn som kompetent och kapabelt. Barnet har alltid rätt att få sin åsikt respekterad och beaktad. Detta är Bris barnsyn och värdegrund som vilar på FN:s konvention om barnets rättigheter. Det är ett gemensamt perspektiv som ligger till grund för hela verksamheten.

Bris ska vara: lyssnande, modiga och inge hopp.



VISION & SYFTE



NULÄGE

Sverige bor ungefär två miljoner barn under 18 år. Alla är individer i olika åldrar och med olika bakgrund, framtid och förutsättningar. Gemensamt för alla barn är att varje barn har samma värde och omfattas av samma ovillkorade mänskliga rättigheter.

Från år 2020 är barnkonventionen svensk lag. Det stärker barnets rättsliga ställning. Samtidigt kan inte lagstiftningen tas som garanti för att barnets rättigheter tillgodoses. Det finns många brister i tillämpningen av lagen.¹

Sverige är på många sätt ett bra land att av vara barn i, men inte för alla barn och inte alltid. Den psykiska ohälsan är utbredd och är den vanligaste kontaktorsaken barn har till Bris.² Att främja goda livschanser och att klara skolan är en viktig skyddsfaktor mot psykisk ohälsa och en grundläggande förutsättning för barns livsmöjligheter.^{3,4} Den alltmer segregerade skolan och att många barn går ut skolan utan fullständiga betyg är allvarligt.

Forskning visar att barn som har erfarenhet av övergrepp, våld, barn som

befinner sig i samhällets vård, barn på skyddade boende, ekonomisk utsatthet och barn som befinner sig i andra svåra livssituationer har en betydligt större risk för allvarlig psykisk ohälsa än andra barn.⁵ Många barn befinner sig i utsatta situationer i Sverige där samhället stöd många gånger brister eller inte är tillräckligt.

2020 var ett år olikt alla andra då världen ställdes inför en global pandemi. Det var också ett år då vardagen förändrades för många barn.

I Bris stödverksamhet har det varit tydligt att utsattheten förstärkts för barn, och särskilt för barn som redan innan pandemin befann sig i en utsatt situation. Pandemin har bland annat inneburit att barns tillgång till skyddsfaktorer begränsats. Skolan utgör exempelvis en viktig skyddsfaktor för barn som lever i utsatthet

Den sociala distanseringen har också inneburit påfrestningar för många familjer. Samtalen till Bris om familjekonflikter har ökat markant liksom samtal om fysiskt och psykiskt våld. Även samtal om ångest och nedstämdhet har ökat kraftigt. Vi kan tydligt se att mående

hos barn som tidigare mådde dåligt har förärrats märkbart.⁶

Världen blir allt mer global och de internationella kontakterna blir viktigare. Det är tydligt att många av de utmaningar som påverkar barn och unga inte bryr sig om nationsgränser. Utmaningarna är globala där miljö, migration, sjukdomar och den psykiska ohälsan är några exempel. I Bris kontakter beskriver många barn en ökad osäkerhet och otrygghet inför framtiden. Dels kopplat till globala frågor dels i tankar om framtiden kring jobb och bostad.

Samhället blir allt mer polariserat, ekonomiskt, socialt och kulturellt. Det syns även i allt mer parallella världsbilder, i striden om förklaringar och sanning. Barn drabbas av den ökande polariseringen. Det är också tydligt i barns samtal till Bris att livet för många är påfrestande. Barn beskriver hur de förväntas prestera på livets alla områden. Att många barn lider av psykisk ohälsa kan ses som tecken på att livet inte går ihop.

Barn har rätt till trygga och hållbara uppväxtvillkor. Bris kan konstatera att situationen är ohållbar för allt för många.⁷

"MILSTOLPÄR" I BRIS HISTORIA



¹ Barnkonventionen och svensk rätt, SOU 2020:63

² Hållbara liv, Bris rapport 2020:1

³ Ett nationellt handlingsprogram för suicidprevention, Folkhälsomyndigheten

⁴ Skola. Vård. Omsorg. Och den psykiska ohälsan. Bris 2018:1.

⁵ Min tur att berätta, Stadsmissionen och Bris 2020, Barn i familjer med missbruk, psykisk ohälsa eller våld, Folkhälsomyndigheten 2016. Barn och unga i samhällets vård, Forskning om den sociala dygnsvården, Forte 2015.

⁶ Bris årsrapport 2020:1 "Första året med pandemin – om barns mående och utsatthet"

⁷ Hållbara liv, Bris rapport 2020:1

Några INSIKTER

Ar 2020 blev barnkonventionen svensk lag, 30 år efter att Sverige ratificerat konventionen. Inom de närmaste åren kommer ny rättslig praxis utvecklas i domstolar, som kommer att ha direkt inverkan på barns livsvillkor i Sverige. Kompetens om barn inom rättsväsendet är idag för låg. Att barnkonventionen är lag är därför ingen garanti för att barnets rättigheter tillgodoses. För Bris blir det viktigt att bidra med kunskap om barnets rättigheter, bevaka utvecklingen vad gäller rättspraxis och tillämpning i praktiken.

Många barn befinner sig i utsatthet, vilket framkommer i barns samtal till Bris varje dag. En viktig roll för Bris är att förmedla barns röster och synliggöra barns uppväxtvillkor. Att arbeta för barns psykiska hälsa, ett inkluderande samhälle och ett samhälle fritt från våld behöver fortsatt vara fokus för Bris de kommande åren. Det är områden där barnets mänskliga rättigheter inte tillgodoses och där samhällets stöd till barn och unga brister.

En grundläggande förutsättning för att barnets rättigheter ska få genomslag i praktiken är att barn respekteras som bärare av egna mänskliga rättigheter. Det är angeläget att synen på barn som rättighetsbärare stärks och att barn ges möjlighet att komma till tals och vara delaktiga i alla frågor som påverkar barns situation.

Inom många områden går utvecklingen framåt men världen står fortfarande inför enorma utmaningar. De globala målen i Agenda 2030 ska ha uppnåtts om mindre än tio år. Målen handlar bland annat om att främja fredliga samhällen, att minska våldet, att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla åldrar, att säkra en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet, att utjämna ojämlikhet i samhället, att bekämpa klimatförändringarna samt att skapa ett mer inkluderande och representativt beslutsfattande.

Genomförandet av de globala målen förutsätter att mänskliga rättigheter respekteras och tillgodoses. På så vis hänger barnets rättigheter tätt ihop med arbetet för en mer hållbar värld. Att barn involveras och görs delaktiga är en central del i det arbetet. Genom att stärka barnets mänskliga rättigheter stärks också många av målen i Agenda 2030. De utmaningar som finns nu har inga nationella gränser. Bris behöver tydligare än tidigare rikta blicken internationellt.

Livsvillkoren för barn i Sverige skiljer sig åt och utvecklingen har i flera avseenden gått i fel riktning de senaste åren. Insatser behövs inom flera områden för att skapa ett inkluderande samhälle och ge jämlika livsförutsättningar.



Bris driftar 116 111, Sveriges nationella stödlinje för barn. De senaste åren har samtalen till Bris ökat och under 2020 har Bris gett stöd till fler barn än någonsin tidigare. Bris samhällsviktiga roll är tydlig och barn ska alltid kunna lita på att Bris finns där, oavsett vilken dag på året det är, eller vilken timme på dygnet. Det är också angeläget för Bris att kunna stärka stödet runt barn i utsatta situationer. Ett viktigt arbete för Bris är därför att fortsätta bredda stödet och bli mer relevant för fler grupper av barn.

En viktig del av barns vardag är på nätet. Den digitala utvecklingen går snabbt vilket ställer höga krav. Det är avgörande för Bris att finnas där barn finns och fortsätta utvecklas digitalt.

Sedan 1971 har Bris bidragit till förändring till ett bättre samhälle för barn. Bris har alltid haft en hög kännedom och trovärdighet bland barn och vuxna i Sverige. För att folkrörelsen för barnets rättigheter ska fortsätta växa behöver Bris ytterligare stärka medlemsorganisationen. Det är också angeläget att stärka barns inflytande i Bris.

2020 kom i hög utsträckning att präglas av den globala pandemin. I samtalen till Bris märktes att utsattheten för barn ökade, särskilt för barn som redan innan befann sig i en utsatt situation. Vi ser en ökad vilja bland privatpersoner, företag och andra organisationer att bidra till ett mänskligare samhälle för barn. En bred finansiering är en förutsättning för Bris. Att fler blir en del av folkrörelsen stärker engagemanget för barnets rättigheter. En insikt är att när rörelsen fortsätter växa behöver det ske tillsammans med barn.

FRAMGÅNGSFAKTORER

Att vi lyssnar och alltid står på barnets sida

Att vi lyssnar och kompromisslöst står på barnets sida och agerar för barnets bästa är självklart för Bris. Grundade i barnrätten sluter vi upp bakom varje barn och kämpar för att hen ska få sina rättigheter tillgodosedda. Vi inger hopp och framtidstro och stödjer till förändring.

Att vi är en stark röst och folkrörelse som kämpar för barnets rättigheter

Vi är en folkrörelse sprungna ur civilkurage av människor som vägrade se på medan barn for illa, som stod upp och plogade vägen för världens första förbud mot barnaga. Vi går först i kampen för en bättre barndom. Vi driver sakfrågor och är en blåslampa för att alla vuxna ska arbeta för varje barns mänskliga rättigheter. Vi är en inkluderande rörelse som tillsammans gör skillnad.

Att vi har stor kunskap om barnets rättigheter, livssituation och behov

Vi är väl förankrade i barnets rättigheter och behov. Bris är Sveriges nationella stödlinje för barn och bistår med kunskap om barnets livssituation. Att vi har kompetens och är grundade i de frågor vi driver är avgörande för att vi ska uppfattas som relevanta och gå att lita på. Idag är Bris en av de ideella organisationerna med högst förtroende hos allmänheten.



MÅLBILD 2025

Bris har varit med och skrivit ett nytt kapitel i kampen för barnets rättigheter för att rättigheterna ska tillgodoses till fullo i samhället. Vi ser en förändrad barnsyn där barnet erkänns och ges plats i samhället som rättighetsbärare.

Vi ser att segregation och utanförskap i samhället bryts. Vi ser att barns våldsutsatthet och psy-

kiska ohälsa bryts. Vi ser ett mer jämlikt samhälle, där varje barns rättigheter tillgodoses.

Bris finns för alla barn alltid. Den nationella stödlinjen 116 111 är öppen dygnet runt för barn. Bris har en tydlig regional närvaro och ett nära stöd till barn och vuxna. Bris når fler barn än någonsin tidigare.

Bris är en stark rörelse och en samlande kraft i kampen för barnets rättigheter. Vi är folkrörelsen som bygger på engagemang och ett ställningstagande hos barn och vuxna, företag och organisationer. Bris bidrar med kunskap både nationellt och internationellt. Det är en stark rörelse som alla känner till.

KOMPETENS

Bris ska spegla hela samhället och alla barn. Det betyder att vi behöver en bred representation och kompetens i organisationen. För att kunna stötta fler vuxna runt barn ska Bris rikta stödet till vuxna till nya målgrupper.

Bris är en barnrättsorganisation. Alla anställda och förtroendevalda i hela organisationen har kunskap om barnets mänskliga rättigheter.

Allt Bris stöd är professionellt och bygger på evidens och erfarenhet. På Bris finns en samlad kunskap om barnets behov och situationen för barn i särskild utsatthet. Bris har hög kompetens kring barns psykiska ohälsa, våld och andra områden som är vanliga i kontakten med Bris. Allt stöd till barn och vuxna genomförs av personal med utbildning och kunskap att möta personer i kris.



RELATIONER

Syftet med alla samarbeten är att stå upp för barnets rättigheter. Bris verksamhet sker tillsammans med barn i alla delar av organisationen.

Bris strävar efter samarbeten med starka finansierare med stort engagemang. Varje samarbete föregås av en s.k. "barnrättsprövning" för att säkerställa att barnets mänskliga rättigheter inte kränks.

Bris tillämpar etiska riktlinjer i alla samarbeten utifrån fyra områden: mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljöfrågor och korruption.

Organisationer och företag som Bris samverkar med ska ta ansvar inom dessa områden. Bris samarbetar aldrig med organisationer eller företag som bedriver verksamhet i strid med Bris värderingar, eller som har kopplingar till alkohol-, tobaks-, porr-, prostitution eller vapenindustrin, som utgår från odemokratiska värderingar, som diskriminerar på grund av ålder, kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, eller har koppling till barnarbete. Bris har 90-konto och följer riktlinjerna för Svensk insamlingskontroll och Giva Sverige.



ORGANISATION

Bris är en ideell medlemsorganisation som är partipolitiskt och religiöst obunden. Kongressen är Bris högsta beslutande organ.

Bris är ett – alla delar av organisationen behövs och bidrar gemensamt till syftet att stå upp för barnets rättigheter.

Omvärlden förändras snabbt och Bris behöver förändras med den. Bris utvecklar verksamheten i dialog med barn och utifrån kunskap om barns livssituation.

Bris är en lärande organisation. All verksamhetsplanering utgår från erfarenheter och den

skillnad som verksamheten gjort för barn. Vi utvärderar verksamheten löpande och frågar regelbundet barn som kontakter Bris vad som är det bra med Bris och vad vi kan förbättra. Vi följer också upp organisationens kännedom och anseende hos allmänheten.

Bris långsiktiga plan 2021–2025 antas av kongressen och ligger till grund för organisationens verksamhetsplanering, policydokument och andra riktlinjer för Bris. Styrelsen som utses av kongressen, har det yttersta ansvaret för den löpande verksamheten. Styrelsen ser årligen över verksamheten för att säkerställa att organisationen följer den långsiktiga planen.

***”ATT NI ALLTID FINNS
DÄR NÄR LIVET KÄNNES
TUFFT, ATT NI KOMMER MED
BRA RÅD, OCH ATT NI INTE
DÖMER NÅGON”.***

BARNS FÖRVÄNTNINGAR PÅ BRIS

- Att Bris lyssnar, tror på en, försöker förstå, inte dömer, är snälla och hjälper en.
- Att Bris arbetar för att fler barn kan få hjälp.
- Att Bris syns mer så att fler får veta att Bris finns
- Att alla får söka stöd kring det som är viktigt för en själv.⁸

BRIS LÖFTE TILL VARJE BARN

- Att Bris lyssnar och tar varje barns upplevelse på allvar.
- Att Bris gör allt vi kan för att fler barn ska kunna få stöd av Bris.
- Att barn i sin kontakt med Bris ska vara tryggt.
- Att Bris är till för alla barn alltid.

⁸ Röster från barn som varit delaktiga i arbetet med Bris långsiktiga plan.

OM BRIS

Bris, Barnens rätt i samhället, är en av Sveriges ledande barnrättsorganisationer som varje dag kämpar för ett bättre samhälle för barn. Folkrörelsen Bris startade 1971 och bidrog till att Sverige fick världens första förbud mot barnaga. Med barnkonventionen som grund stöttar Bris barn i utsatta situationer, mobiliserar samhället för barnets rättigheter och påverkar beslutsfattare för ett samhälle där varje barn känner till sina rättigheter och där barnets rättigheter tillgodoses.

Arenavägen 61
122 77 Johanneshov
Box 101 47, 121 28 Stockholm
Telefon: 08-598 888 00

www.bris.se
Instagram: @bris116111
Facebook: www.facebook.com/BRIS
Twitter: @BRISpress
Swish: 9015041

Barn kan kontakta Bris på
telefon, chatt och mejl.
Telefonnummer: 116 111

Chatt och mejl: www.bris.se

BRIS

BRIS STADGAR**1 § Föreningens namn**

Föreningens namn är Bris – Barnens rätt i samhället.

2 § Ändamål

All verksamhet i Bris utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och barnsynen i denna.

Bris är en barnrättsorganisation där syftet med verksamheten är att stärka barnets rättigheter och förbättra barns och ungas livssituation. Bris yttersta intressenter är barn och unga under 18 år.

Utgångspunkten för Bris arbete är efterlevnaden av varje barns mänskliga rättigheter. Bris ska vara tillgängligt för varje barn som uttrycker ett behov av hjälp och särskilt bistå barn och unga i utsatta situationer.

Bris syfte att stärka barnets rättigheter ska genomföras bland annat genom att:

- Bris ska fungera som en länk mellan barn, vuxna och samhället.
- Bris ska stödja barn och unga individuellt under former som präglas av hög tillgänglighet. Stödet är alltid kvalificerat och utgår från det enskilda barnets behov.
- Bris ska verka för att olika samhällsinstanser efterlever FN:s konvention om barnets rättigheter.
- Bris ska påverka beslutsfattare genom att göra barns röster hörda och förmedla kunskap om barns behov, livssituation och upplevelser till omvärlden. Kunskapen om barnets livssituation kommer från Bris egna kontakter med barn, genom barns delaktighet, från barn som berättar för andra vuxna där Bris får del av kunskapen genom exempelvis omvärldsbevakning, forskning och samarbeten med andra organisationer.

Bris ska ha en närvaro i hela landet, för barn, vuxna, politiker, myndigheter, allmänheten och andra intressenter. Bris ska ha kunskap om barns livssituation i hela landet och vara tillgängligt för barn och unga i hela landet. Bris ska finnas på de arenor där barn är.

3 § Organisation

Bris är en ideell medlemsorganisation som är partipolitiskt och religiöst obunden. Kongressen är föreningens högsta beslutande organ. Styrelsen är föreningens verkställandeorgan. Bris är indelat i regioner.

4 § Säte

Bris och styrelsen har sitt säte i Stockholms kommun.

5 § Medlemskap

Fysisk person som delar Bris värderingar och vill stödja Bris kan bli medlem genom att erlägga medlemsavgift. Medlemskapet är personligt och som medlem tillhör man en av föreningens regioner.

Medlemsavgiften, som erläggs årligen, fastställs av kongressen. Medlemsavgift som inkommer till föreningen under perioden januari-september avser innevarande kalenderår, om inte avgift för innevarande kalenderår redan är erlagd. I sådant fall ska den avse påföljande kalenderår. Medlemsavgift som inkommer till föreningen under perioden oktober-december avser påföljande kalenderår. Medlemskap gäller till och med mars månad året efter det för vilken medlemsavgiften erlagts.

Medlem som vill utträda ur föreningen, ska skriftligen anmäla detta till Bris och anses vid Bris mottagande av sådant meddelande omedelbart ha lämnat föreningen. Medlem som inte erlagt årlig medlemsavgift anses även ha utträtt ur föreningen per utgången av mars månad året efter det kalenderår för vilken medlemsavgift inte har erlagts.

Medlem som skadar föreningen, bryter mot föreningens stadgar eller mot beslut som föreningen fattat eller på annat sätt agerar på sätt som uppenbart strider mot föreningens mål eller intressen kan uteslutas som medlem av styrelsen. Medlem äger rätt att yttra sig före ett sådant beslut.

5 a § Medlemskap för barn

Barn som vill stödja Bris kan kostnadsfritt bli medlem till och med det år barnet fyller 18 år. Ansökan om medlemskap ska göras av barnet för vilket medlemskapet ska gälla, eller av vårdnadshavare som innehar barnets samtycke. Medlemskap erhålls i och med Bris bekräftelse av ingiven ansökan. Medlemskapet är personligt och som medlem tillhör man en av föreningens regioner.

Barns medlemskap har samma status som vuxens medlemskap. Bris uppställer dock en åldersgräns på fyllda 18 år för deltagande i ordinarie styrelsearbete. För

deltagande i övriga förtroendeuppdrag och för erhållande av rösträtt på medlemsmöte ska barnet ha fyllt 15 år.

Medlemskap för barn övergår till medlemskap enligt 5 § året efter det år barnet fyller 18 år förutsatt att årlig medlemsavgift erläggs enligt 5 §.

Medlem som vill utträda ur föreningen, ska skriftligen meddela detta till Bris och anses vid Bris mottagande av sådant meddelande omedelbart ha lämnat föreningen.

6 § Säkerhet

Bris ska ha rutiner för att barn skyddas och är trygga i Bris verksamhet.

Bris ska se till att utdrag ur Polismyndighetens register för arbete med barn begärs in enligt gällande lag.

7 § Kongress

Ordinarie kongress ska hållas vartannat år under andra kvartalet på tid och plats som styrelsen bestämmer.

Extra kongress ska hållas när styrelsen anser det erforderligt eller om föreningens revisorer eller minst hälften av det totala antalet kongressombud som valts vid det senaste medlemsmötet i varje region, gör en skriftlig framställan om detta till styrelsen. Extra kongress ska hållas senast två månader därefter.

8 § Ärenden vid kongress

Vid ordinarie kongress ska följande ärenden behandlas:

1. kongressens öppnande
2. fastställande av röstlängd samt förteckning över övriga närvarande
3. val av ordförande vid kongressen
4. val av protokollförare
5. val av en eller två justeringspersoner att jämte ordföranden justera protokollet
6. val av en eller två rösträknare
7. kongressens behöriga sammankallande
8. fastställande av dagordning
9. föredragning av granskningsutskottets rapport
10. föredragning av årsredovisning, revisionsberättelse och verksamhetsberättelse för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren
11. fastställande av resultat- och balansräkning

12. fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter för vart och ett av de senaste två räkenskapsåren
13. långsiktig plan (fyra år) för Bris
14. förslag från styrelsen (propositioner) samt inkomna övriga förslag (motioner)
15. val av styrelseordförande
16. fastställande av antalet ledamöter och suppleanter i styrelsen
17. val av ordinarie ledamöter och suppleanter i styrelsen för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
18. fastställande av arvode för styrelsen
19. val av revisorer och revisorssuppleanter för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
20. val av regionernas representanter till granskningsutskottet, samt ersättare till dessa, för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
21. val av ledamöter i den nationella valberedningen, samt ersättare till dessa, för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
22. fastställande av uppdragsbeskrivning för den nationella valberedningen
23. fastställande av medlemsavgiftens storlek för nästkommande två kalenderår
24. övriga ärenden
25. kongressens avslutande

9 § Kallelse till kongress

Kallelse till kongress utfärdas av styrelsen genom brev eller e-post till kongressombud, styrelseledamöter, valberedning, granskningsutskott, revisorer och revisorssuppleanter samt till av styrelsen utsedda arbetsgrupper.

Kallelse till ordinarie kongress ska utfärdas tidigast sex veckor och senast fyra veckor före kongressen.

Kallelse till ordinarie kongress ska innehålla uppgift om tid och plats för kongressen. Till kallelsen fogas; förslag till dagordning, årsredovisning med revisions- och verksamhetsberättelse för de två senaste räkenskapsåren, långsiktig verksamhetsinriktning för Bris, valberedningens förslag till val av styrelseledamöter och revisorer, granskningsutskottets rapport, förslag till uppdragsbeskrivning för valberedning samt inkomna motioner och styrelsens yttrande över motionerna.

I kallelse till ordinarie kongress ska särskilt anges de ärenden som ska behandlas enligt 8 §14. Ärenden som inte upptagits i kallelsen och som inte uttryckligen enligt dessa stadgar ska behandlas vid kongressen, får inte företas till avgörande om inte samtliga kallade kongressombud eller dessas ersättare närvarar vid kongressen och medger att ärendet avgörs.

Kallelse till extra kongress ska utfärdas tidigast sex veckor och senast två veckor före kongressen.

Kallelse till extra kongress ska innehålla uppgift om tid och plats för kongressen samt det eller de ärenden som ska behandlas vid kongressen. Extra kongress får inte fatta beslut i andra ärenden än de som uppgivits i kallelsen om inte samtliga kallade kongressombud eller dessas ersättare närvarar vid kongressen och medger att ärendet avgörs.

10 § Motioner

Motionsrätt till kongressen tillkommer medlem. Motioner ska vara skriftliga och inlämnas till styrelsen senast den 25 mars samma år som kongressen ska hållas.

Styrelsen ska behandla varje motion och upprätta ett yttrande med förslag till beslut.

11 § Beslutsordning vid kongress

Beslut och omröstning vid ordinarie och extra kongress sker genom kongressombud. Totalt utses 7 kongressombud per region för två år i taget vid respektive regions ordinarie medlemsmöte enligt 22 §. Kongressombuden har yttrande-, förslags- och rösträtt vid kongressen. Varje ombud har en röst.

Rösträtt kan inte utövas genom fullmakt.

Styrelseledamot har yttrande-, förslags- och rösträtt vid kongressen, dock inte i frågan om ansvarsfrihet för styrelsen (8 § p. 12), fastställande av arvode för styrelsen (8 § p. 19), val av revisorer och revisorssuppleanter (8 § p. 20) eller val av regionernas representanter till granskningsutskottet samt ersättare till dessa (8 § p. 21). I frågan om val av ordinarie ledamöter och suppleanter i styrelsen (8 § p. 17) har styrelsen yttranderätt men inte förslags- och rösträtt.

Revisorer, ledamot av granskningsutskottet samt eventuella ledamöter i av styrelsen utsedda utskott har yttrande- och förslagsrätt. Kongressen kan välja att ge gäster och experter yttrande och förslagsrätt.

Med undantag för vad som anges i 24 och 25 § och vid personval, fattas beslut i sakfråga med enkel majoritet, vilket innebär att ett förslag vid en omröstning måste stödjas av mer än hälften av det totala antalet avgivna röster. Vid personval anses den vald som fått flest röster (relativ majoritet). Vid lika röstetal har mötesordföranden utslagsröst, utom vid personval och frågor där styrelsen

inte äger rösträtt, då lotten avgör. Beslut fattas efter öppen omröstning. Personval ska dock ske med slutna röstsedlar om någon så begär.

12 § Protokoll vid kongress

Vid kongress ska det föras protokoll. Protokollet ska undertecknas av protokollföraren. Det ska justeras av ordföranden vid kongressen om hen inte har fört protokollet, och av minst en justeringsperson som kongressen har utsett.

13 § Nationell valberedning

Den nationella valberedningen ska bestå av fem ledamöter, med personliga ersättare, och ha en bred representation från regionerna. Valberedningens uppgift är att föreslå ledamöter till styrelsen och att föreslå val av revisorer. Mandatperioden motsvarar en kongressperiod. Särskild uppdragsbeskrivning för valberedningen fastställs av kongressen. Ledamöter i den nationella valberedningen kan inte samtidigt inneha andra förtroendeuppdrag i Bris.

14 § Styrelsen

Styrelsen ska bestå av ordförande samt det antal ledamöter och suppleanter som kongressen beslutat om. Endast medlem kan vara ledamot eller suppleant i styrelsen. Ledamöterna och suppleanterna utses av kongressen. Mandattiden för styrelseledamöter och suppleanter är två år. Styrelsen sammanträder omedelbart efter kongressen för konstituering.

Styrelsen utser inom sig en vice ordförande. Styrelsen ska förordna två eller flera personer till firmatecknare. Styrelsen ska utfärda attestregler. Styrelsen kan utse en eller flera arbetsgrupper med uppgift att bereda frågor som styrelsen ansvarar för. Styrelsen upprättar förslag till uppdragsbeskrivning för valberedningen inför ordinarie kongress.

Kongressen beslutar om en långsiktig plan för Bris, styrelsen fastställer budget samt verksamhetsplaner inom ramen för denna och andra av kongressen fastställda beslut.

15 § Styrelsesammanträden

Styrelsen sammanträder minst fyra gånger per år samt då ordföranden eller en ledamot begär det.

Styrelsen är beslut för om mer än hälften av hela antalet ledamöter är

närvarande. Som styrelsens beslut gäller den mening som mer än hälften av de närvarande röstar för eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. Vid personval gäller som styrelsens beslut det förslag som fått flest röster eller, vid lika röstetal, lotten. Röstning sker öppet. Sluten omröstning sker vid personval om ledamot så begär. Vid styrelsens sammanträden ska protokoll föras. Det ska undertecknas av protokollförare och justeras av ordföranden, om hen inte har fört protokollet samt av ytterligare en ledamot som styrelsen därtill utsett.

16 § Firmateckning

Föreningens firma tecknas av den eller dem som styrelsen därtill utser.

17 § Kansli och generalsekreterare

Den dagliga verksamheten utövas genom föreningens kansli och ska ledas av en generalsekreterare, som utses av styrelsen. Generalsekreteraren är föredragande i styrelsen, har yttranderätt i styrelsen samt äger rätt att till protokollet föra avvikande mening. Generalsekreteraren fattar beslut i enlighet med den delegationsordning som styrelsen fastställer.

18 § Räkenskapsår

Föreningens räkenskapsår är kalenderår.

19 § Revision

För varje räkenskapsår ska styrelsen avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. Styrelsen ska även för varje kalenderår upprätta en verksamhetsberättelse.

För granskning av föreningens räkenskaper och styrelsens förvaltning ska finnas två revisorer och två revisorssuppleanter. Av revisorerna ska minst en ordinarie och en suppleant vara auktoriserad revisor. Styrelsen ska till revisorerna senast den 1 mars överlämna erforderliga handlingar för att revision ska kunna fullgöras. Revisorerna ska avlämna revisionsberättelse senast en månad före kongressen.

20 § Granskningsutskott

I föreningen ska finnas ett särskilt granskningsutskott. Granskningsutskottet ska bestå av en representant och en ersättare från varje region. Ledamöterna i och ersättarna till granskningsutskottet nomineras av medlemsmötet för varje

region och utses av kongressen.

Granskningsutskottet har till uppgift att granska att Bris stadgar efterlevs, samt att beslut på kongressen genomförs av styrelsen. Granskningsutskottets rapport ska delges styrelsen och föredras vid kongressen. Ledamöter i granskningsutskottet kan inte samtidigt inneha andra förtroendeuppdrag i Bris.

21 § Regioner

Bris är indelat i regioner som varje medlem tillhör. Antalet regioner i Bris och deras geografiska verksamhetsområde fastställs av kongressen.

Vartannat år hålls ett ordinarie medlemsmöte, och däremellan då det bedöms erforderligt extra medlemsmöte, enligt 22 § inom varje region. På så sätt arbetar Bris för att ta till vara på ideellt engagemang hos medlemmarna samt utveckla relationen mellan Bris anställda och Bris medlemmar.

Regionen har att följa de policys, riktlinjer och strategier som fastställs av styrelsen inom ramen för av kongressen fastställda beslut. Var för sig och tillsammans företräder regionerna hela Bris.

I varje region ska det finnas ett regionråd (advisory board) bestående av minst fem och högst tio personer som väljs vid regionens medlemsmöte. Styrelsen har till uppgift att fastställa en övergripande arbetsbeskrivning för regionråden. Regionrådet har till uppgift att, utifrån av styrelsen fastställd arbetsbeskrivning, mobilisera samhället regionalt för barnets rättigheter. Chefen för regionenheten sammankallar regionrådet till möten.

22 § Medlemsmöte

Ordinarie medlemsmöte ska hållas per region, senast under mars månad vartannat år, det år då ordinarie kongress ska hållas. Styrelsen kallar medlemmar samt den regionala valberedningen till ordinarie medlemsmöte skriftligt genom Bris nyhetsbrev, Bris hemsida, eller på annat sätt minst fyra veckor före medlemsmötet. I kallelsen ska anges tid och plats för mötet. Till kallelsen ska bifogas dagordning med angivande av de ärenden som ska behandlas vid mötet.

Vid ordinarie medlemsmöte ska följande ärenden behandlas:

1. medlemsmötets öppnande
2. fastställande av röstlängd
3. val av mötets ordförande
4. val av protokollförare
5. val av en eller två justeringspersoner att jämte ordföranden justera

- protokollet
6. val av en eller två rösträknare
 7. medlemsmötets behöriga sammankallande
 8. fastställande av dagordning
 9. föredragning av Bris verksamhetsberättelse
 10. motioner till kongressen
 11. val av medlemmar i regionråd (advisory board)
 12. val av ledamöter till den regionala valberedningen fram till och med nästa ordinarie medlemsmöte
 13. den regionala valberedningens förslag och val av kongressombud samt ersättare för dessa att representera regionen vid föreningens kongress under nästkommande två år.
 14. den regionala valberedningens förslag och nominering av en ledamot samt ersättare till den nationella valberedningen
 15. den regionala valberedningens förslag och nominering av en ledamot till granskningsutskottet samt en ersättare till granskningsutskottet
 16. övriga ärenden
 17. medlemsmötets avslutande.

Extra medlemsmöte ska hållas när det bedöms erforderligt. Styrelsen kallar medlemmar till extra medlemsmöte skriftligt genom Bris nyhetsbrev, Bris hemsida, eller på annat sätt minst fyra veckor före medlemsmötet. I kallelsen ska anges tid och plats för mötet. Till kallelsen ska bifogas dagordning med angivande av de ärenden som ska behandlas vid mötet.

Varje medlem har yttrande- förslags- och rösträtt vid medlemsmöten. Rösträtt kan inte utövas genom fullmakt. Beslut kan endast fattas i de frågor som upptagits på dagordningen.

23 § Protokoll vid medlemsmöte

Vid medlemsmöte ska det föras protokoll. Protokollet ska undertecknas av protokollföraren. Det ska justeras av ordföranden vid medlemsmötet om hen inte har fört protokollet, och av minst en justeringsperson som medlemsmötet har utsett.

24 § Regionala valberedningar

De regionala valberedningarna ska bestå av minst två och högst tre ledamöter samt totalt två ersättare. Ledamöterna och dessas ersättare utses av medlemsmötet i respektive region. De regionala valberedningarnas uppgift är att till medlemsmötet föreslå val av kongressombud och medlemmar i regionråd (advisory board), samt att till medlemsmötet föreslå ledamöter och ersättare till granskningsutskottet samt ledamöter och ersättare till den nationella valberedningen som medlemsmötet ska nominera till kongressen för beslut.

Ledamöter i de regionala valberedningarna kan inte samtidigt inneha andra förtroendeuppdrag i Bris, undantaget rollen som kongressombud.

25 § Stadgeändringar

Beslut om ändring av stadgarna fattas antingen med två tredjedels majoritet vid ordinariekongress eller med enkel majoritet vid två på varandra följande kongresser varav en ska vara ordinarie.

26 § Föreningens upplösning

Beslut om föreningens upplösning kan fattas med fyra femtedelars majoritet vid två på varandra följande kongresser varav den första ska vara ordinarie. Vid upplösande av föreningen ska styrelsen ansvara för att föreningens tillgångar används till sådana ändamål som överensstämmer med Bris.

BRIS

MER MATERIAL?

Scanna QR-koderna nedan för att ladda ned mer material.

Boken "Handbok för samtal i skolan"



För att skapa en bra skola krävs goda relationer. Sådana bygger på goda samtal. Handboken ger konkreta råd och perspektiv kring samtal som går att lyfta på skolan.



Affischer med kontaktuppgifter till Bris



Om Bris nationella stödlinje för barn och unga. Öppettider och kontaktuppgifter att sätta upp synligt i skolan.



Affischer med information om Bris stöd till barn som flytt från Ukraina



Om Bris stödtelefon där barn kan få stöd på ukrainska. Öppettider och kontaktuppgifter att sätta upp synligt i skolan.



Broschyren "Så kan du göra skillnad för barn som drabbas av vuxnas drickande"



Alla barn har rätt till en trygg uppväxt, men barn påverkas negativt av en förälders drickande. Här berättar vi hur du kan hjälpa ett barn som drabbats.



Guiden "Avgörande ögonblick"

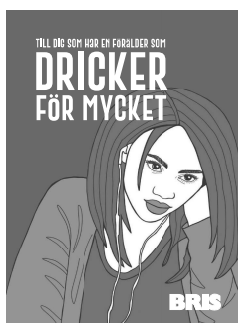
Se hur du kan
vara **avgörande**
för ett barn i
din närhet.

BARNDOM
UTAN BAKSMÅLLA

En enkel handling betyder mycket för ett barn som far illa av vuxnas drickande. Guiden avgörande ögonblick finns för att ge vuxna kunskap, mod och kontaktvägar för att fler ska agera i mötet med utsatta barn.



Broschyren "Till dig som har en förälder som dricker för mycket"



När en förälder eller andra vuxna dricker för mycket påverkar det barn. Det kan kännas svårt och jobbigt men det finns bra hjälp att få, både för barnet och föräldern. I den här broschyren berättar vi mer.



Informationsfilm om Bris stöd till barn



Är du mellan 8-13 år och undrar hur det går till när en hör av sig till Bris stöd? Vår kurator Malin berättar hur Bris jobbar och hur vi kan hjälpa.



Informationsfilm om Bris stöd till unga



Är du mellan 13-18 år och undrar hur det går till när en hör av sig till Bris stöd? Vår kurator Malin berättar hur Bris jobbar och hur vi kan hjälpa.





§ 83 **Ändring av socialtjänstens delegationsordning gällande avskrivning**

Diarienumr 24SN143

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår Socialnämnden besluta godkänna föreslagen ändring i delegationsbestämmelser för Socialnämnden.

Ärendebeskrivning

I gällande delegationsordning under avsnittet O Upphandling, avtal mm är förvaltningschef delegat i punkt O9 avseende att attestera avskrivningar mot kund understigande ett prisbasbelopp.

Ibland avslår Förvaltningsrätten när föräldrar faktureras för placerade barn och det är bland annat i dessa fall förvaltningschef måste attestera. Ett e-postmeddelande skickas till förvaltningschef med en kopia till ansvarig enhetschef som sedan tidigare godkänt avskrivningen. Enhetschef ger ett godkännande på e-postmeddelandet så att förvaltningschef vet att avskrivningen är genomgången. Förslag till ändring är att enhetschef blir attestant på fakturor som understiger ett prisbasbelopp.

Gammal formulering:

O9	Avskrivning av fordran mot kund där fordran uppgår till maximalt 1 prisbasbelopp		Förvaltningschef	
----	--	--	------------------	--

Ny formulering: